

2024

Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship

2024

Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Olsztynie Statistical Office in Olsztyn

Olsztyn 2024

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Olsztynie
Editorial Board of Statistical Office in Olsztyn

Przewodniczący
President

Janusz Pappelbon

Członkowie
Members

Joanna Balcerzak, Monika Borawska, Jacek Grzelak, Aleksandra Kłosińska, Eliza Panfitow,
Monika Rudzka-Rybicka, Agnieszka Wobolewicz (sekretarz secretary)

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE
CONTENT-RELATED WORKS

Urząd Statystyczny w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Olsztyn, Warmińsko-Mazurski Centre for Regional Surveys

Zespół autorski
Editorial team

Joanna Abramowicz, Izabela Bednarczyk, Mariola Kardasińska, Aleksandra Kłosińska, Magda Stankiewicz,
Alicja Żebiałowicz

pod kierunkiem
supervised by

Joanny Balcerzak

SKŁAD I OPRACOWANIE GRAFICZNE
TYPESETTING AND GRAPHICS

Marcin Błaszczyk, Joanna Giedryś, Bożena Jarząbek, Wioletta Wasilewska

PRACE WYDAWNICZE
EDITORIAL WORK

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishments

Zdjęcie zamieszczone na okładce
Photograph on the cover

Wzgórze Katedralne we Fromborku, zdjęcie Adobe Stock

ISSN 1640-0070

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on website

olsztyn.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Olsztynie przekazuje Państwu dwudzieste piąte wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2024”.

Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa. Szczegółowe dane statystyczne, przedstawione w formie tabel, map i wykresów, zgrupowano w 21 działach tematycznych. Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2010, 2015 i 2023 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2023 r. Zamieszczony materiał statystyczny uzupełniono uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji.

Poszczególne działy Rocznika zostały wzbogacone o informacje z zakresu Delimitacji Obszarów Wiejskich.

Przekazując Państwu niniejszą publikację wyrażam nadzieję, iż przybliży ona szerokiemu gronu odbiorców sytuację społeczno-gospodarczą województwa warmińsko-mazurskiego oraz zachęci do dalszego korzystania z zasobów informacyjnych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Preface

Statistical Office in Olsztyn presents you with the twenty fifth edition of "Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2024".

The publication contains a rich set of information characterizing living standard of the population and the economy of the Voivodship. Detailed statistical data presented in a form of tables, maps and graphs are grouped in 21 thematic chapters. The study ends with two review tables containing the most important data about the Voivodship in 2000, 2010, 2015 and 2023 and selected information about the Voivodship against the background of the country in 2023. The published statistical material has been supplemented with general notes containing explanations on the terminology, methodology and scope of information.

Individual sections of the Yearbook have been enriched with information on the Delimitation of Rural Areas.

Presenting this publication I hope that it will bring the socio-economic situation of Warmińsko-Mazurskie Voivodship closer to a wide audience and will encourage to continue using the information resources of Statistical Office in Olsztyn.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

Spis rzeczy

Przedmowa	
Objaśnienia znaków umownych	
Ważniejsze skróty	

Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
II. Samorząd terytorialny	
III. Wymiar sprawiedliwości	
IV. Ludność	
V. Rynek pracy	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
VIII. Edukacja i wychowanie	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
X. Kultura. Turystyka. Sport	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XII. Rolnictwo	
XIII. Leśnictwo i łowiectwo	
XIV. Przemysł i budownictwo	
XV. Transport	
XVI. Handel. Ceny	
XVII. Finanse przedsiębiorstw	
XVIII. Finanse publiczne	
XIX. Inwestycje. Środki trwałe	
XX. Rachunki regionalne	
XXI. Podmioty gospodarki narodowej	

Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2023 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	
Uwagi ogólne	
Uwagi do działów	

Contents

Preface	Str. Page	3, 4
Symbols		6
Major abbreviations		7

Chapters

Environment and environmental protection	11
Local government	25
Justice	26
Population	29
Labour market	48
Wages and salaries. Social benefits	58
Households. Dwellings	62
Education	76
Health care and social welfare	85
Culture. Tourism. Sport	97
Science and technology. Information society	108
Agriculture	113
Forestry and hunting	122
Industry and construction	127
Transport	132
Trade. Prices	136
Finances of enterprises	139
Public finance	146
Investments. Fixed assets	151
Regional accounts	155
Entities of the national economy	157

Review tables

Voivodship on the background of the country in 2023	159
Major data on Voivodship	164
General notes	173
Notes to chapters	178

Objaśnienia znaków umownych Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero:	(0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 175. categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 175.
Znak (*)	dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych revised data
„W tym” “Of which”	nie podaje się wszystkich składników sumy not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt·hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt·hour
TJ	teradžul terajoule
MPa	megapaskal megapascal

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning								
°C	stopień Celsjusza centigrade								
s	sekunda second								
min	minuta minute								
h	godzina hour								
d 24 h	doła 24 hours								
r.	rok								
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year								
art. Art.	artykuł article								
cd. cont.	ciąg dalszy continued								
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level								
nr (Nr) No.	numer number								
pkt	punkt								
p.proc.	punkt procentowy percentage point								
poz.	pozycja								
tabl.	tablica table								
ust.	ustęp								
0°1'1" ←	<table style="border-collapse: collapse; margin-left: 20px;"> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">E</td> <td>wschód East</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">N</td> <td>północ North</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">S</td> <td>południe South</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">W</td> <td>zachód West</td> </tr> </table>	E	wschód East	N	północ North	S	południe South	W	zachód West
E	wschód East								
N	północ North								
S	południe South								
W	zachód West								
Dz. U.	Dziennik Ustaw								
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy								
i in.	i inni								

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH. WAŻNIEJSZE SKRÓTY

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tzw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
z późn. zm.	z późniejszymi zmianami
PKP	Polskie Koleje Państwowe

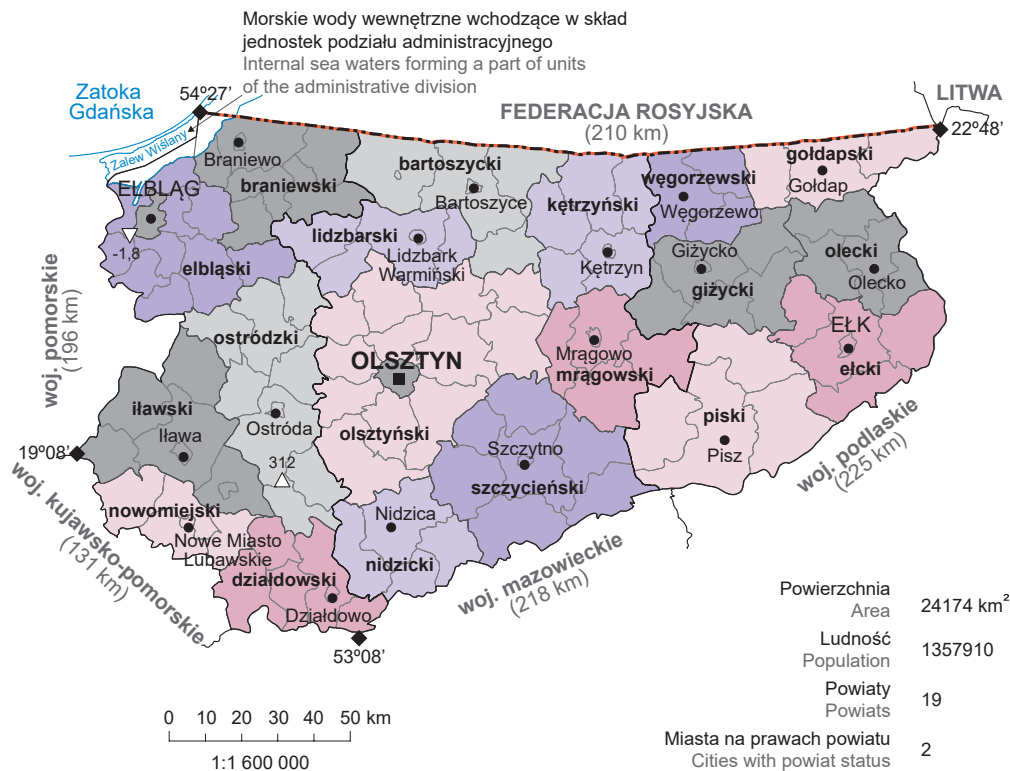
Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2023 R.

Stan w dniu 1 stycznia

ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2023

As of 1 January

Powierzchnia	24174 km ²
Area	
Ludność	1357910
Population	
Powiaty	19
Powiats	
Miasta na prawach powiatu	2
Cities with powiat status	
Gminy ogółem	116
Total gminas	
Gminy miejskie	16
Urban gminas	
Gminy miejsko-wiejskie	34
Urban-rural gminas	
Gminy wiejskie	66
Rural gminas	
Miasta	50
Cities ans towns	

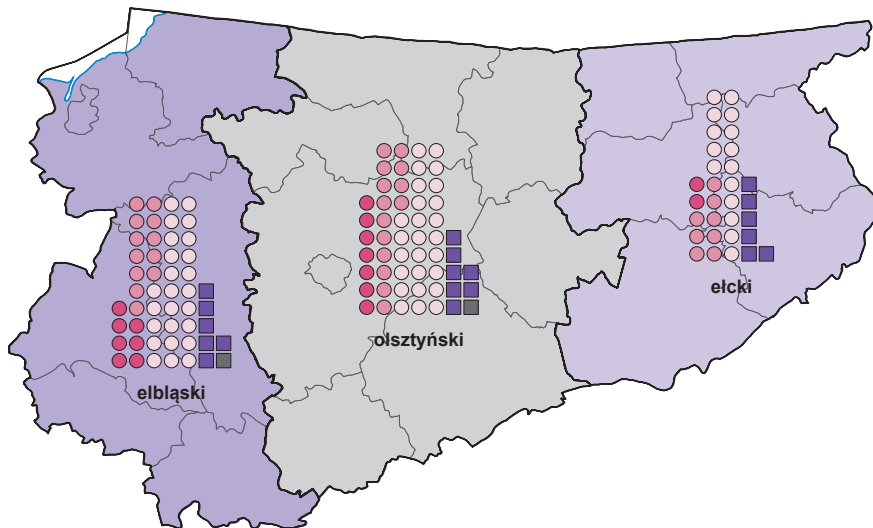
- Granica państwa
National border
- Granica Zalewu Wiślanego
Wisła Lagoon boundary
- Granice podregionów NUTS 3
NUTS 3 subregion boundaries
- Granice powiatów
Powiat boundaries
- Granice gmin
Gmina boundaries
- Nazwy powiatów
Powiat names

- OLSZTYN**
Siedziba władz wojewódzkich
Seat of the Voivodship authority
- ELBLĄG**
Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status
- Ostróda**
Miasta – siedziby powiatów
Cities – seats of powiats

- Najdalej wysunięte punkty województwa
Extreme points of the Voivodship
- Najwyżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Highest point of the Voivodship (in m a.s.l.)
- Najniżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Lowest point of the Voivodship (in m a.s.l.)

Długość granicy z poszczególnymi województwami lub państwami (w km) podana jest pod nazwami tych województw lub państw.
The lenght of a border with each voivodships or countries (in km) is listed under the name of a given voivodship or country.

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2023 R.
DIVISION OF WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2023

PODREGIONY (NUTS 3)
SUBREGIONS (NUTS 3)

PL 622 – Olsztyński

Powiaty

Powiaty

- bartoszycki (6)
- kętrzyński (6)
- lidzbarski (5)
- mragowski (5)
- nidzicki (4)
- olsztyński (12)
- szczycieński (8)

Miasto na prawach powiatu

City with powiat status

Olsztyn (1)

PL 621 – Elbląski

Powiaty

Powiaty

- braniewski (7)
- działdowski (6)
- elbląski (9)
- iławski (7)
- nowomiejski (5)
- ostródzki (9)

Miasto na prawach powiatu

City with powiat status

Elbląg (1)

■ Jeden powiat

One powiat

■ Jedno miasto na prawach powiatu

One city with powiat status

Jedna gmina:

One gmina:

● miejska
urban

● miejsko-wiejska
urban-rural

○ wiejska
rural

— Granice podregionów NUTS 3
NUTS 3 subregion boundaries

— Granice powiatów
Powiat boundaries

W nawiasach podano liczbę gmin.

The number of gminas is given in parentheses.

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska Chapter I. Environment and environmental protection

TABL. 1. WARUNKI METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL CONDITIONS

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C							amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		średnie ^a average ^a					skrajne extreme		
		1971–2000	1991–2020	2011–2020	2016–2020	2023	maksimum maximum	minimum minimum	
Olsztyn	133	7,3	8,0	8,6	9,0	9,6	36,2	-30,2	66,4

(DOK.)
(CONT.)

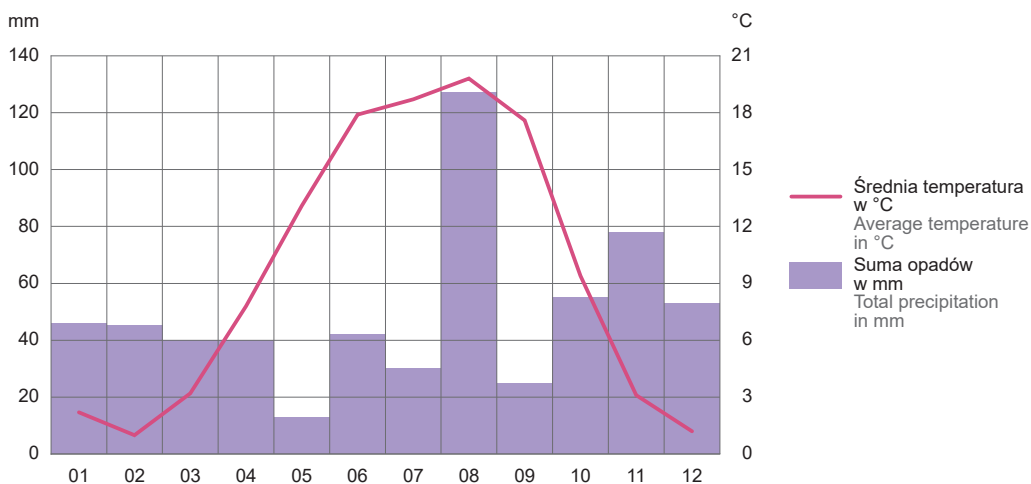
STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm					Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Sunshine duration in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^b Average cloudiness in octants ^b
	1971–2000	1991–2000	2011–2020	2016–2020	2023			
	średnie ^a average ^a							
Olsztyn ^{cd}	625	642	658	726	593	2,8	.	.

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). c Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia. d Brak pełnego ciągu pomiarowego zachmurzenia i prędkości wiatru. Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages for these periods. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). c Station do not record sunshine duration measurements. d Lack of full measurement sequence of cloudiness and wind velocity. Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W STACJI METEOROLOGICZNEJ W OLSZTYNIE W 2023 R.

CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN METEOROLOGICAL STATION IN OLSZTYN IN 2023

TABL. 2. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA
Stan w dniu 1 stycznia
GEODESIC AREA BY LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2023	2024	odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w ha in ha					
Powierzchnia ogólna^a	2417347	2417347	2417371	2417371	100,0	Total area^a
w tym:						of which:
Użytki rolne	1306731	1314318 ^b	1311959 ^b	1310837 ^b	54,2 ^b	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	796091	794844	797910	798982	33,1	Forest land as well as woodland and shrubland
Grunty pod wodami	136757	137345	137955	138076	5,7	Lands under waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	92679	95131 ^c	97610 ^c	98596 ^c	4,1 ^c	Built-up and urbanised areas
Nie użytki	74688	66985	65782	65650	2,7	Wasteland

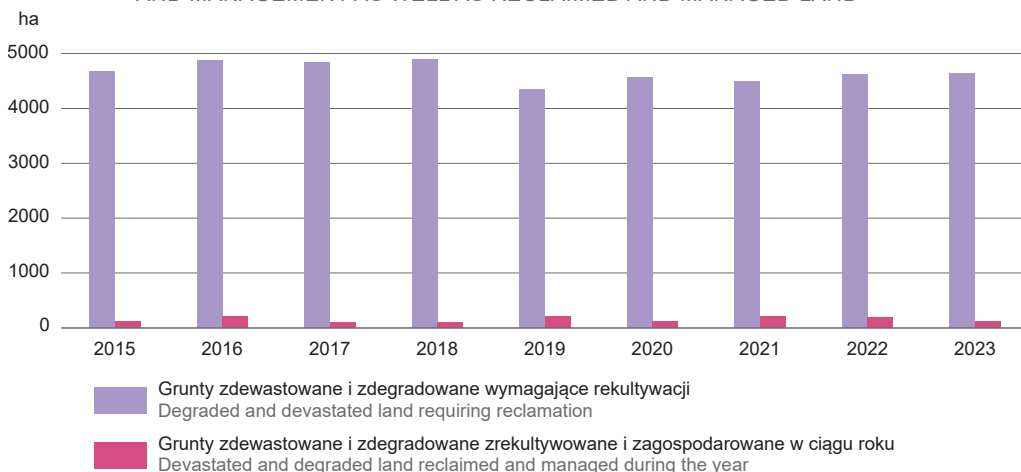
a Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych; zwiększenie powierzchni w 2023 r. wynika z regulacji przebiegu linii podstawowej morza terytorialnego, patrz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowego przebiegu linii podstawowej, zewnętrznej granicy morza terytorialnego oraz zewnętrznej granicy strefy przyległej Rzeczypospolitej Polskiej. b Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. c Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Land area (including inland waters) as well as a part of internal waters; increase in the area in 2023 results from the regulation of the course of the primary line of territorial sea, see the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 2017 on the detailed course of the primary line, external border of territorial sea and external border of contiguous zone of the Republic of Poland. b Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item "forest land as well as woodland and shrubland" until 2016. c Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

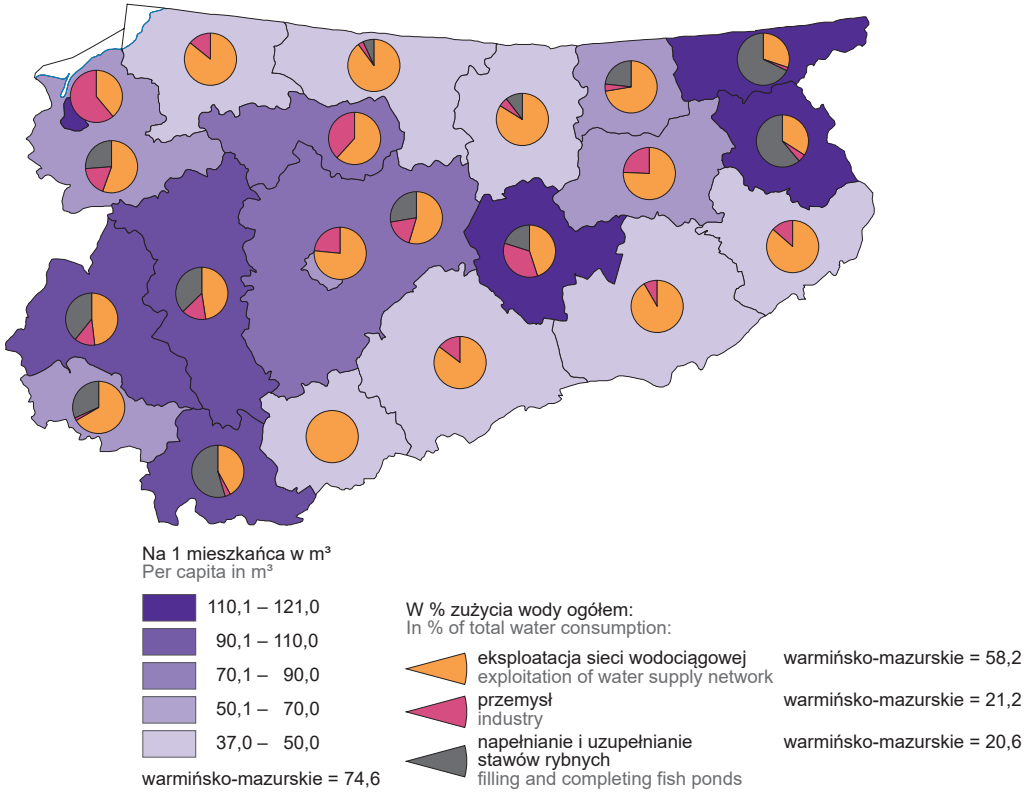
WYKRES 2. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
CHART 2. DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

MAPA 1. ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI^a W 2023 R.
MAP 1. WATER CONSUMPTION FOR THE NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION^a IN 2023

Zużycie wody na 1 mieszkańca
Water consumption per capita

^a Dane nie dotyczą zużycia wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie.
^a Data do not regard water consumption for irrigation in agriculture and forestry.

TABL. 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

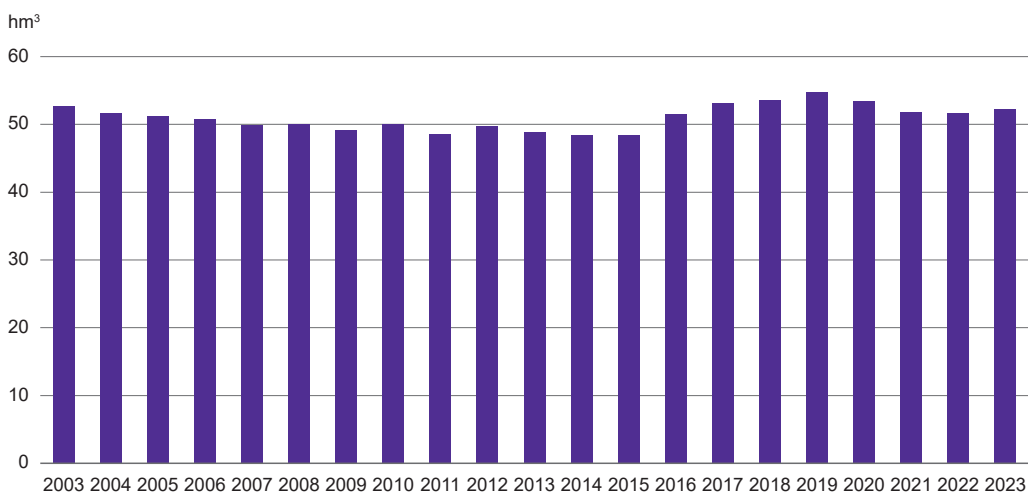
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odset- kach in percent		
OGÓŁEM	69,4	66,8	68,2	62,1	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	24,6	20,2	21,0	14,4	23,2	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	21,0	13,4	16,6	9,9	15,9	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	44,8	46,6	47,2	47,6	76,8	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	48,4	53,4	51,6	52,2	84,1	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	48,1	53,4	51,6	52,2	84,0	treated
mechanicznie	0,4	3,1	0,7	0,8	1,3	mechanically
chemicznie ^b	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	chemically ^b
biologicznie	10,3	11,1	10,7	10,9	17,5	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	37,4	39,3	40,1	40,4	65,1	with increased biogene removal
nieoczyszczane	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,0	–	–	–	–	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including cooling water and polluted water from drainage of mines and building structures as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

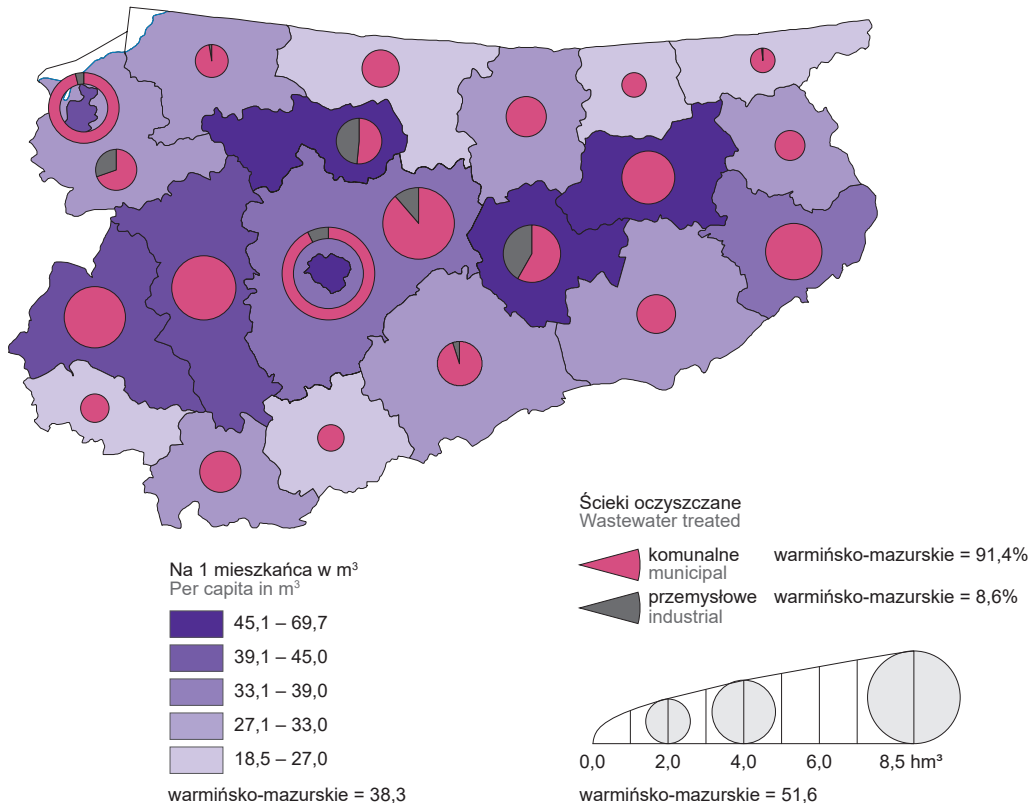
WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

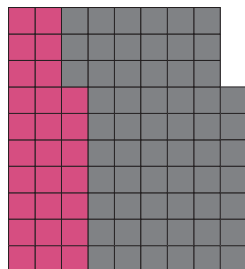

MAPA 2. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2023 R.

MAP 2. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2023

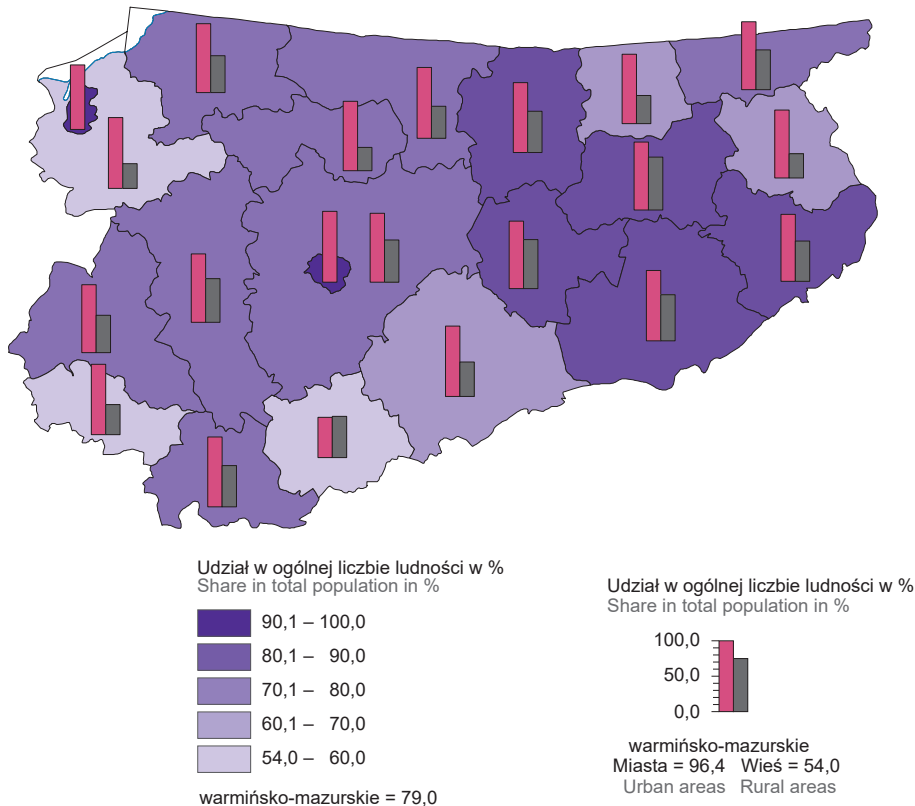

Zakłady odprowadzające ścieki
Plants discharging wastewater

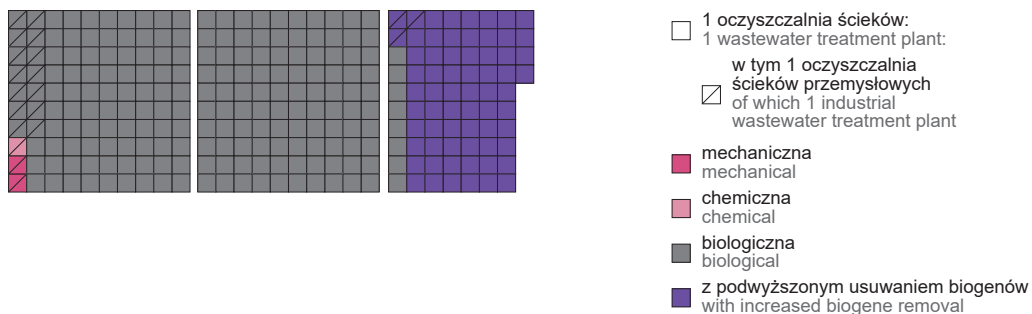

- 1 zakład:
1 plant:
- odprowadzający ścieki wymagające oczyszczenia bezpośrednio do wód lub do ziemi
discharging wastewater requiring treatment directly into waters or into the ground
- odprowadzający ścieki do kanalizacji
discharging wastewater into sewerage network

MAPA 3. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2023 R.
 MAP 3. POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2023

Oczyszczalnie ścieków
 Wastewater treatment plants

TABL. 4. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	1,0	0,5	0,6	0,4	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	0,8	0,4	0,5	0,3	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	1450,0	1531,4	1610,6	1437,8	gaseous
w tym: dwutlenek siarki	4,1	3,1	3,4	2,4	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	2,4	2,5	4,0	2,7	carbon monoxide
tlenki azotu ^a	2,3	2,2	2,1	1,8	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	1440,6	1522,6	1599,9	1430,1	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	54,6	42,3	38,2	27,0	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,2	0,3	0,5	0,6	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	98,2	98,8	98,4	98,5	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1,8	3,7	4,3	7,1	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 5. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 grudnia			EQUIPMENT – as of 31 December		
Cyklony	111	111	105	102	Cyclones
Multicyklony	83	100	99	98	Multicyclones
Filtry tkaninowe	175	226	238	388	Fabric filters
Elektrofiltry	9	17	18	16	Electrofilters
Urządzenia mokre	4	2	2	2	Wet air cleaners
Inne	34	31	27	30	Others
PRZEPLÝW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h			WASTE GAS FLOW in dam ³ /h		
Cyklony	1880	2434	2331	2301	Cyclones
Multicyklony	1559	2891	2833	2731	Multicyclones
Filtry tkaninowe	3665	11201	11278	11322	Fabric filters
Elektrofiltry	1111	1461	1277	1277	Electrofilters
Urządzenia mokre	55	238	274	299	Wet air cleaners
Inne	336	431	355	490	Others

TABL. 6. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan w dniu 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the Voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓLEM	1129519,3	1128247,0	1129649,5	1130705,9	46,8	8327
Rezerваты przyrody	31518,7	33326,3	33451,5	33446,2	1,4	246
Parki krajobrazowe ^b	139399,0	137187,2	139639,7	140307,6	5,8	1033
Obszary chronionego krajobrazu ^b	931926,5	926558,7	926320,4	926717,5	38,3	6825
Stanowiska dokumentacyjne	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	0
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	21388,1	24512,8	23694,0	23694,0	1,0	174
Użytki ekologiczne	5285,0	6660,1	6541,9	6538,7	0,3	48
						TOTAL
						Nature reserves
						Landscape parks ^b
						Protected landscape areas ^b
						Documentation sites
						Landscape-nature complexes
						Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of the Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 7. PARKI KRAJOBRAZOWE

 Stan w dniu 31 grudnia
 LANDSCAPE PARKS
 As of 31 December

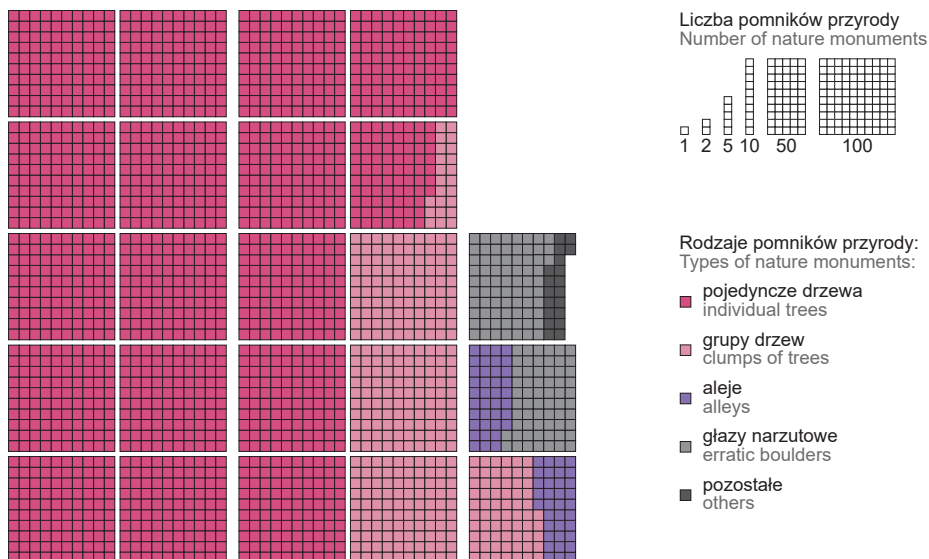
LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
				w ha	in ha
OGÓŁEM	2015	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
TOTAL	2020	144401,3	77867,7	34289,5	24628,0
	2022	146853,8	81336,6	34189,2	22732,1
	2023	147521,3	82335,4	34002,5	23033,6
Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich		29996,8	18394,7	5223,2	4907,4
Pojezierza Iławskiego		22827,1	14510,6	2458,8	4897,4
Wzgórz Dylewskich		7169,8	3884,1	2764,4	10,0
Mazurski		56257,8	29020,3	8561,0	16080,8
Welski		20023,3	7081,8	10065,7	1011,9
Puszczy Rominckiej		14865,1	10406,5	3276,7	234,3
Wysoczyzny Elbląskiej		13417,5	7473,7	4981,6	78,8
Górznieńsko-Lidzbarski ^c		8482,4	7206,8	909,7	114,2
Brodnicki ^c		4478,3	2751,7	984,6	606,2

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków. c W granicach województwa.

a Listed according to a decreasing grand total area in the Voivodship. b Including the area of nature reserves and other forms of nature protection located within parks. c Within the borders of the Voivodship.

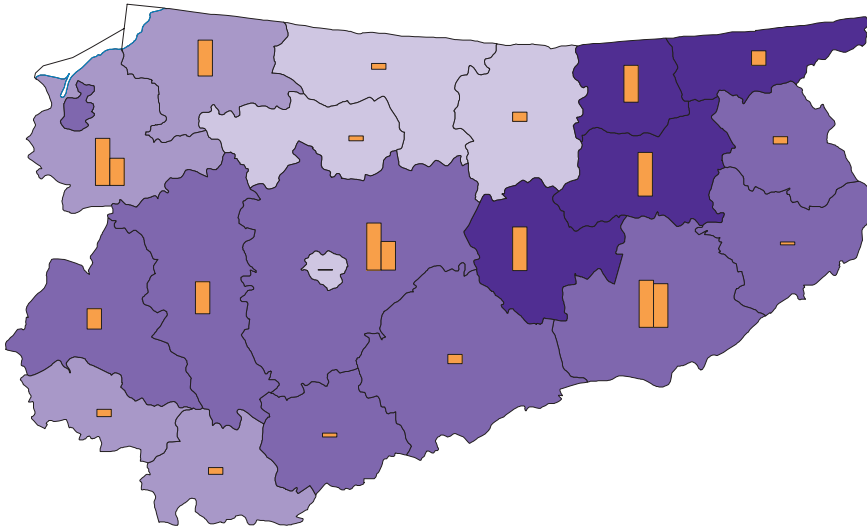
WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2023 R.

CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2023

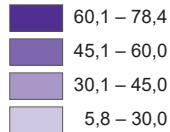

MAPA 4. POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH^a W 2023 R.

MAP 4. AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2023

W % powierzchni ogólnej
In % of total area

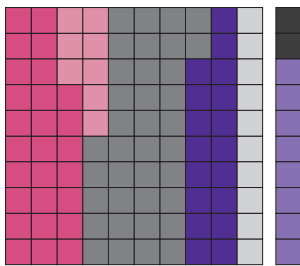
warmińsko-mazurskie = 46,8

Powierzchnia rezerwatów przyrody w ha
Area of nature reserves in ha

warmińsko-mazurskie = 33446

Rezerваты przyrody
Nature reserves

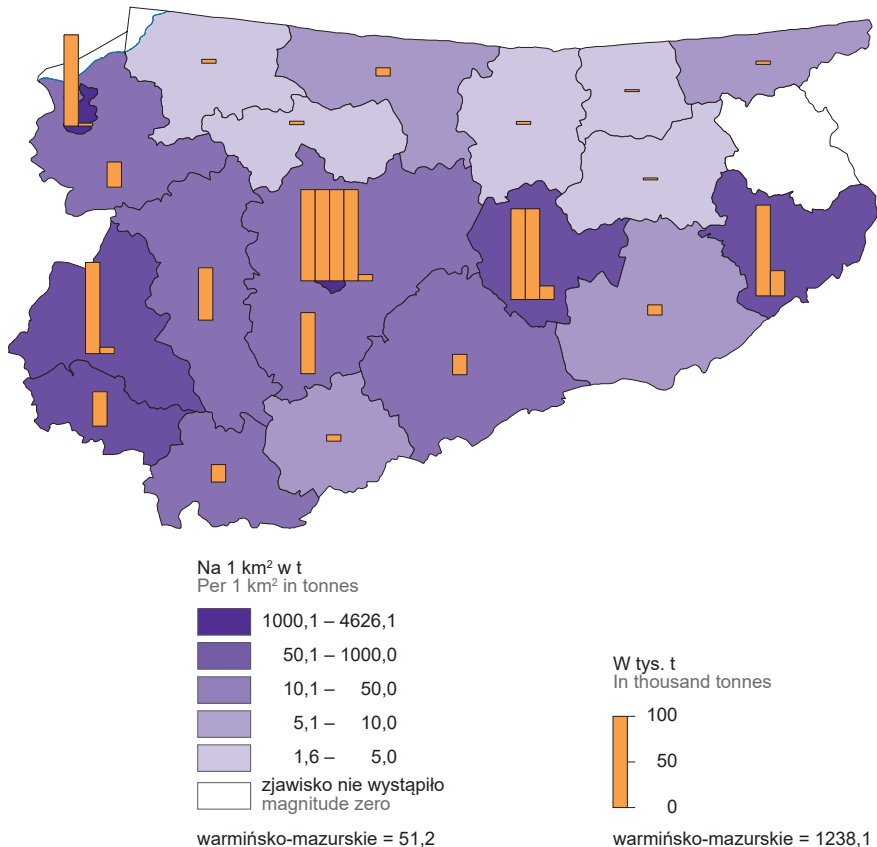

	1 rezerwat:
1 reserve:		florystyczny
flora
	faunistyczny
fauna		wodny
water
	krajobrazowy
landscape		przyrody nieożywionej
inanimate nature
	leśny
forest		
	torfowiskowy
peat-bog		

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

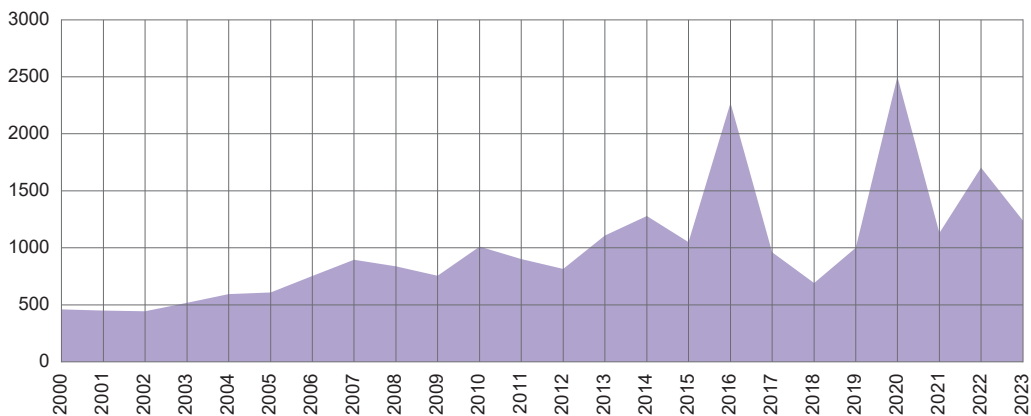
^a Data do not include information concerning the areas of the Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

MAPA 5. ODPADY (Z WYŁĄCZENIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH) WYTWORZONE W 2023 R.
MAP 5. WASTE (EXCLUDING MUNICIPAL WASTE) GENERATED IN 2023

Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku
Waste (excluding municipal waste) generated during the year

tys. t
 thousand tonnes

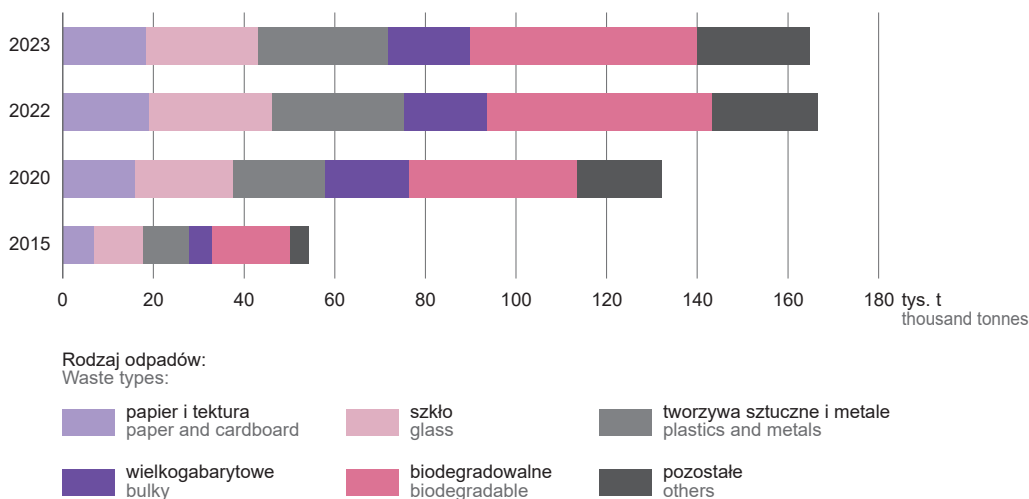

TABL. 8. ODPADY KOMUNALNE
MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne wytworzone w tys. t	390,1	432,3	438,3	420,8	352,3	Municipal waste generated in thousand tonnes
zmieszane	335,7	300,2	271,6	256,0	203,2	mixed
miasta	245,3	209,2	189,5	177,4	139,0	urban areas
wieś	90,4	91,0	82,0	78,6	64,2	rural areas
zebrane selektywnie	54,4	132,1	166,7	164,8	149,1	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	6,8	15,9	19,0	18,5	14,9	paper and cardboard
szkło	11,0	21,6	27,1	24,6	22,5	glass
tworzywa sztuczne	9,8	20,3	29,2	28,6	26,2	plastics
metale	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	metals
wielkogabarytowe	5,0	18,6	18,2	18,3	17,6	bulky
biodegradowalne	17,4	37,0	49,7	49,9	45,6	biodegradable

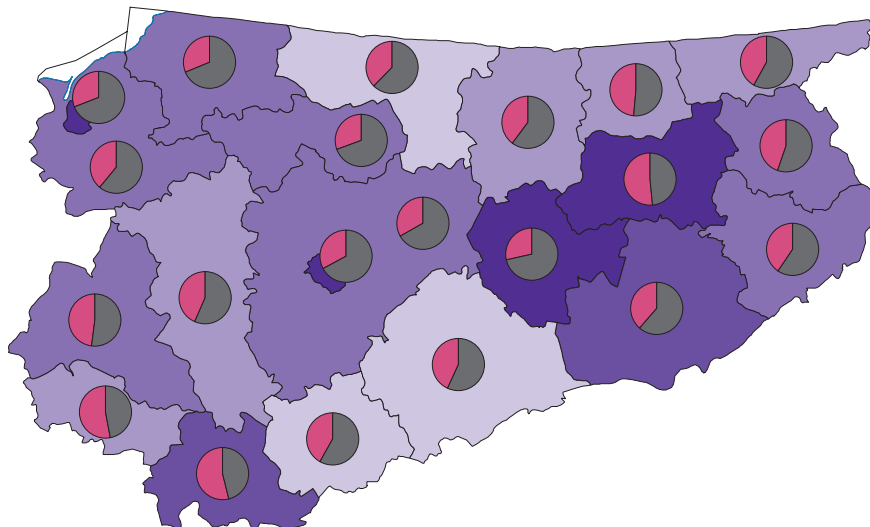
TABL. 9. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNE W RELACJI DO ODPADÓW
KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH
I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY IN RELATION TO MUNICIPAL WASTE
GENERATED BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady komunalne zebrane selektywnie w %	SPECIFICATION
	Municipal waste collected separately in %	
Miasta	36,7	Urban areas
duże	32,2	large
średnie	40,5	medium
małe	38,0	small
Obszary wiejskie	44,1	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	35,8	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	55,2	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	44,5	non-agglomeration low density

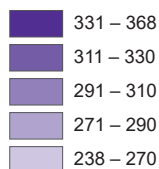
WYKRES 5. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNE
CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

MAPA 6. ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE W 2023 R.

MAP 6. MUNICIPAL WASTE GENERATED IN 2023

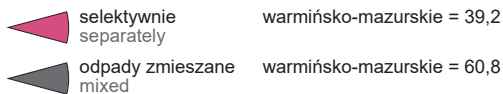

Odpady komunalne
wytworzone na 1 mieszkańca w kg
Municipal waste
generated per capita in kg

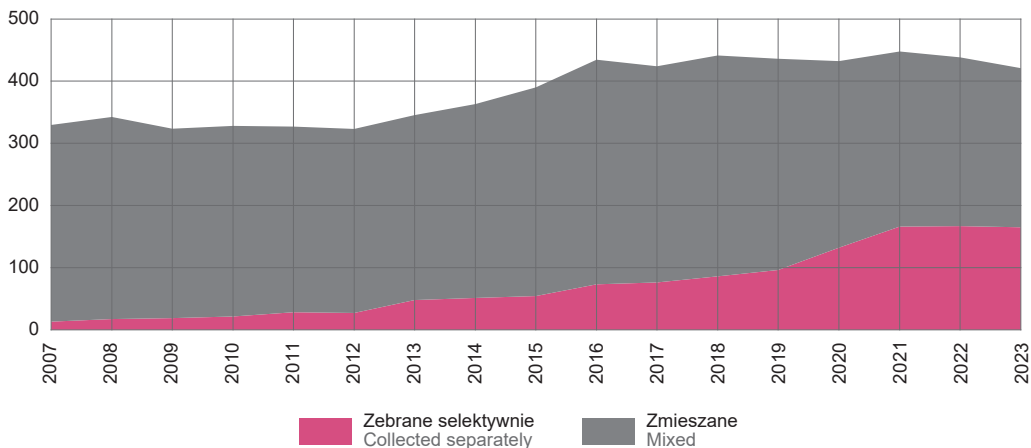
warmińsko-mazurskie = 309

Odpady komunalne wytworzone w %
Municipal waste generated in %

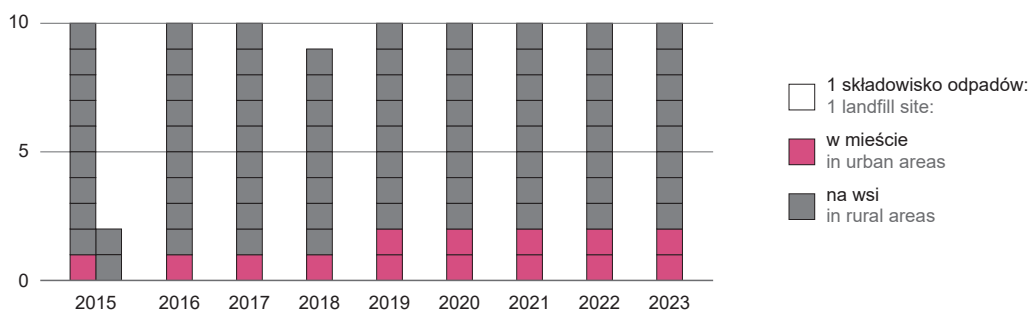

Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku
Municipal waste generated during the year

tys. t
thousand tonnes

WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW
CHART 6. LANDFILL SITES

TABL. 10. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (CENY BIEŻĄCE)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (CURRENT PRICES)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	278817,9	256546,6	357717,0	509960,1	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	11888,8	75827,5	74043,3	235223,2	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	2373,3	37853,1	744,2	1674,9	of which outlays on modern fuel combustion techniques and technologies as well as modernisation of boiler houses and heat plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	110206,8	118090,7	196317,4	204780,0	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	24513,7	34363,3	88484,6	69219,0	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	83644,1	76904,3	102723,8	127119,0	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	145896,7	36106,2	39713,0	30767,7	Waste management, protection and recovery of soils, protection of underground and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	4157,5	7617,8	26775,2	15302,0	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	10,9	2595,2	3120,1	.	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	136830,7	8495,2	.	.	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	481,2	–	–	.	reclamation of waste dumps, sludge storage tanks and landfill sites as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	17,4	3376,5	.	.	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	891,6	3491,6	–	–	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	71481,4	36739,8	79087,2	138675,8	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	19786,9	18182,3	44328,8	73514,3	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	16185,9	11032,5	18109,4	63982,5	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	4596,0	7182,8	.	.	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	10393,8	114,6	.	–	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	20518,8	227,6	.	–	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.
b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are also included in respective sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 11. EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA		ENVIRONMENTAL PROTECTION			
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					
Protection of air and climate					
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed reduction of air pollutants in tonnes/year:
pyłowych	5607	500	–	5	particulate
gazowych	–	–	–	–	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					
Wastewater management and protection of waters					
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	217,6	59,3	115,9	132,1	wastewater
wody opadowe	34,8	18,5	7,9	14,7	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	3	2	4	5	facilities
oczyszczalnie komunalne	3	2	4	5	municipal
mechaniczne	–	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	–	4	4	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	2	–	1	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	964	1493	831	2693	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	964	1493	831	2693	of which municipal
mechanicznych	–	–	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	700	215	831	2611	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	264	1278	–	82	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Wastewater treatment plants:
obiekty	247	83	71	72	facilities
przepustowość w m ³ /d	786	169	247	92	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial wastewater pre-treatment plants:
obiekty	–	–	–	–	facilities
przepustowość w m ³ /d	–	–	–	–	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					
Wastes management					
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	–	–	–	–	facilities
wydajność w t/r	–	–	–	–	capacity in tonnes per year
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfill sites of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	–	–	–	–	area in ha
wydajność w t/r	–	–	–	–	capacity in tonnes per year
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	–	–	–	–	Capacity of waste utilization systems ^b in tonnes per year
GOSPODARKA WODNA		WATER MANAGEMENT			
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	7425	978	1831	4210	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	8188	6365	3533	10707	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	197,4	78,3	100	143,9	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	5150	–	–	–	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	70,2	–	50	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	35,3	0,1	–	7,9	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny
Chapter II. Local government

TABL. 1 (12). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
Stan w dniu wyborów – 7 kwietnia 2024 r.
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
As of election day – 7.04.2024

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego Voivodship regional council	
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	1772	50	335	30	T O T A L
w tym kobiety	670	22	99	13	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	64	5	6	1	18–29 years
30–39	331	11	38	1	30–39
40–49	593	9	84	12	40–49
50–59	411	6	83	8	50–59
60 lat i więcej	373	19	124	8	60 and more

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 2 (13). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE
BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average paid employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in PLN				
O G Ó Ł E M	16199	15488	15704	15559	4178,01	5612,44	6685,91	7846,62	T O T A L
w tym:									of which:
Administracja państwowa	5303	5138	5102	5141	4486,03	6552,18	7819,17	9405,31	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	10850	10305	10559	10376	4017,25	5135,33	6131,03	7067,95	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	6618	6283	6455	6309	3927,54	5048,61	6110,51	6937,56	gminas and cities with powiat status
powiaty	2755	2707	2772	2716	3865,82	4945,59	5802,51	6726,91	powiats
województwo	1477	1315	1332	1351	4701,70	5940,23	6914,18	8362,52	Voivodship

a Patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 1 na str. 184.

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.

a See notes to the chapter "Wages and salaries. Social benefits", item 1 on page 184.

S o u r c e: data of the Ministry of Finance.

Dział III. Wymiar sprawiedliwości Chapter III. Justice

Uwaga do tablicy 1, wykresu 1 i mapy 1 na str. 26 i 27.

Dane o przestępstwach stwierdzonych w latach 2015–2023 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1, chart 1 and map 1 on pages 26 and 27.

Data on crimes ascertained in 2015–2023 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABLE 1 (14). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW

CRIMES ASCERTAINED BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023
	przestępstwa stwierdzone przez Policję ascertained crimes by the Police				wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w % rate of detectability of delinquents in %			
O G Ő Ł E M T O T A L	27120	26295	27194	25391	64,9	75,3	74,9	75,9
w tym ^a : of which ^a :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	819	591	513	563	82,1	91,9	95,9	94,0
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	3288	3175	3030	2572	97,8	98,7	98,7	98,7
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	1047	1177	1042	1009	86,8	90,3	87,4	87,3
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	161	192	186	186	82,6	83,9	80,1	84,9
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	1244	2716	2073	1882	99,0	100,0	99,9	99,9
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej Against good name and personal integrity	155	191	154	195	81,9	86,0	85,7	86,2
Przeciwko mieniu ^b Against property ^b	15144	12136	14155	12645	46,9	56,0	60,3	60,0

a Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 179. b Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

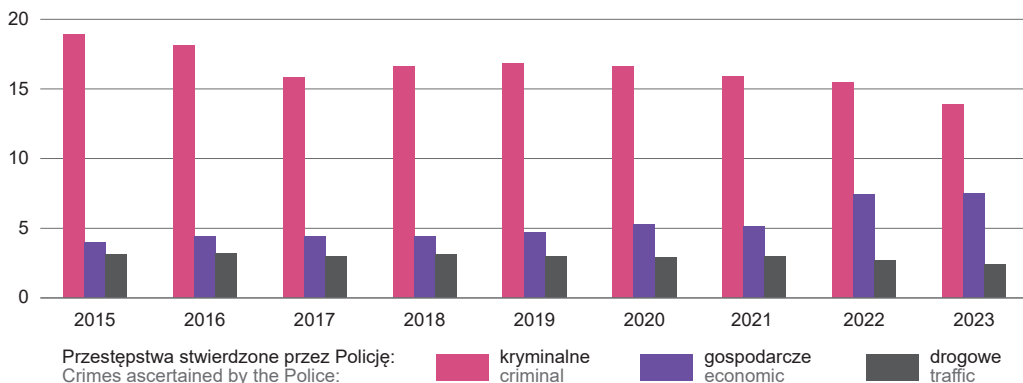
a See Criminal Code articles, general notes, item 1 on page 179. b Including theft or appropriation of identification.

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 1 (7). RODZAJE PRZESTĘPSTW

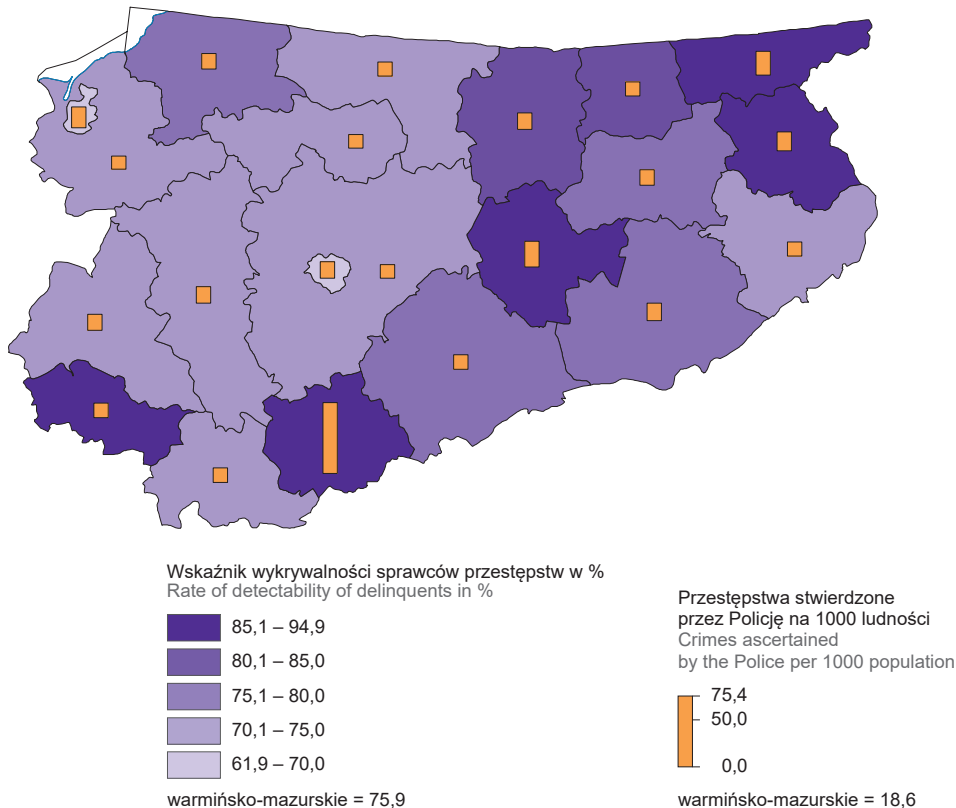
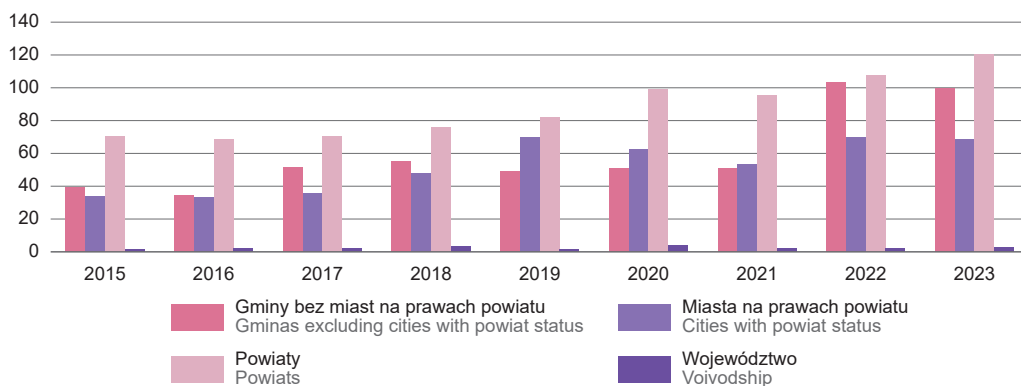
CHART 1 (7). TYPES OF CRIME

tys.
thousands

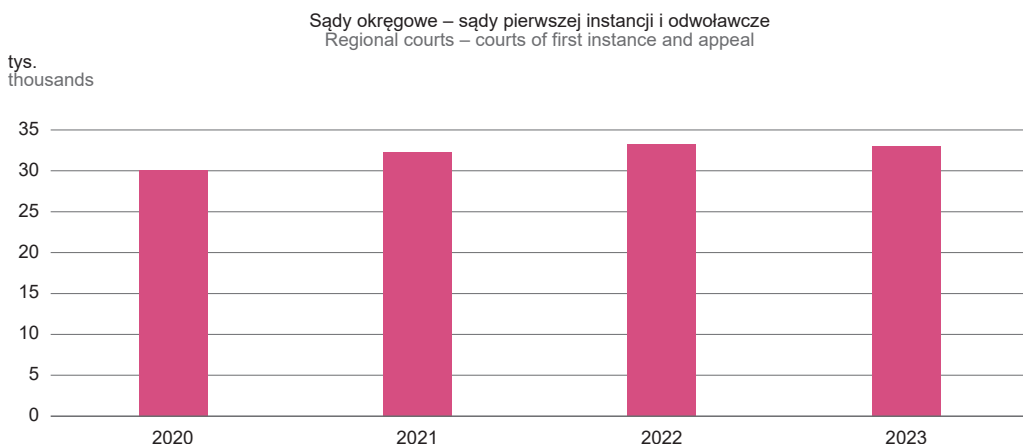
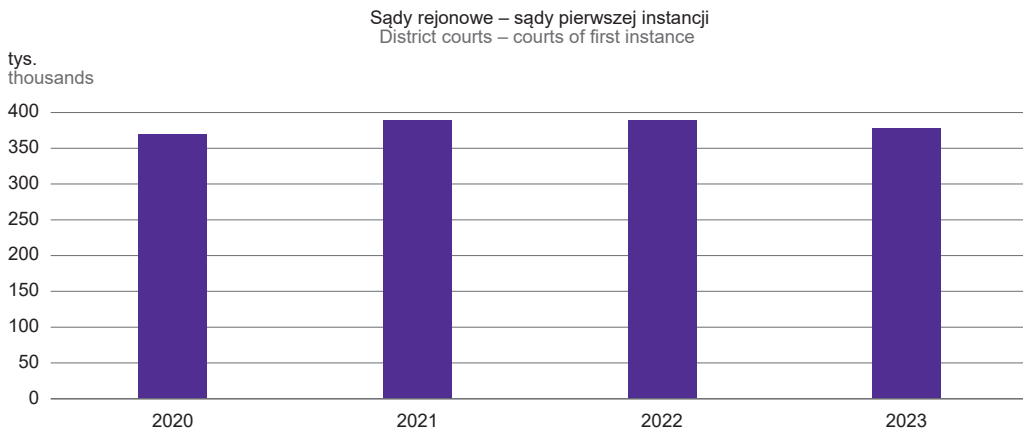

MAPA 1 (7). ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2023 R.

MAP 1 (7). CRIME RISK IN 2023

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
Expenditure of budgets of local government units in the public safety and fire protection divisionmln zł
million PLNŹródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: data of the Ministry of Finance.

WYKRES 2 (8). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH
 CHART 2 (8). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

TABL. 2 (15). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
 RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	12772	7780	6657	5913	TOTAL
O rozwód	3045	2417	2887	2607	Divorce cases
O separację	126	60	697	54	Separation cases
O alimenty	5121	2686	3073	3252	Alimony cases
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in proceedings in cases of suspected:
demoralizacji	2625	1696	2117	1987	demoralization
popelnienia czynu karalnego	1855	921	1038	1089	committing punishable acts

a Dane dotyczą osób.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

Dział IV. Ludność
Chapter IV. Population

TABL. 1 (16). LUDNOŚĆ
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1439675	1385622	1366430	1357910	T O T A L
na 1 km ²	59,6	57,3	56,5	56,2	per km ²
mężczyźni	704893	677200	667043	662625	males
kobiety	734782	708422	699387	695285	females
na 100 mężczyzn	104,2	104,6	104,8	104,9	per 100 males
Miasta	850385	821530	806321	799788	Urban areas
w % ogółu ludności	59,1	59,3	59,0	58,9	in % of total population
Wieś	589290	564092	560109	558122	Rural areas
w % ogółu ludności	40,9	40,7	41,0	41,1	in % of total population

TABL. 2 (17). WSPÓLCZYNNIK FEMINIZACJI WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.
Stan w dniu 31 grudnia
FEMINISATION RATE BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba kobiet na 100 mężczyzn Number of females per 100 males	SPECIFICATION
Miasta	110,7	Urban areas
duże	112,9	large
średnie	110,6	medium
małe	108,4	small
Obszary wiejskie	97,2	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	100,6	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	98,4	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	96,5	non-agglomeration low density

TABL. 3 (18). LUDNOŚĆ W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION AGED 65 AND MORE BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % ogółu ludności In % of total population	SPECIFICATION
Miasta	21,8	Urban areas
duże	22,1	large
średnie	21,9	medium
małe	21,4	small
Obszary wiejskie	16,4	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	14,4	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	16,0	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	16,8	non-agglomeration low density

TABL. 4 (19). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 grudnia

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 December

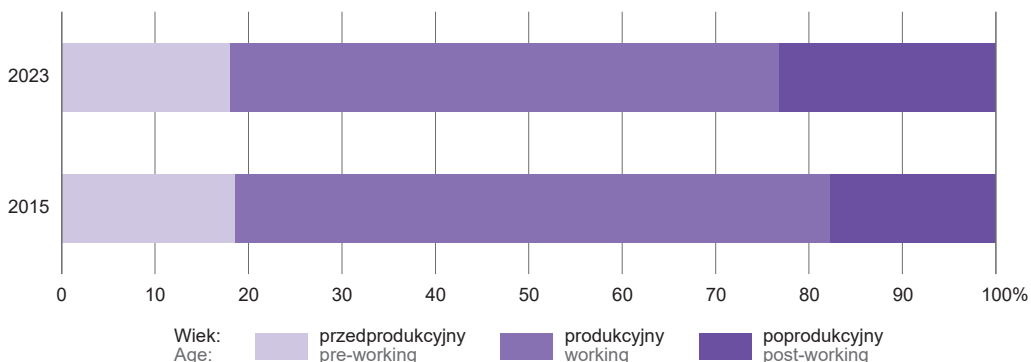
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1439675	1385622	1366430	1357910	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	266937	257279	250729	245215	Pre-working age
mężczyźni	137304	132140	128797	125990	males
kobiety	129633	125139	121932	119225	females
Miasta	146694	141666	139167	136805	Urban areas
Wieś	120243	115613	111562	108410	Rural areas
W wieku produkcyjnym	917403	831145	808164	798138	Working age
mężczyźni	489372	447875	434589	428702	males
kobiety	428031	383270	373575	369436	females
Miasta	536925	485014	466476	458382	Urban areas
Wieś	380478	346131	341688	339756	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	255335	297198	307537	314557	Post-working age
mężczyźni	78217	97185	103657	107933	males
kobiety	177118	200013	203880	206624	females
Miasta	166766	194850	200678	204601	Urban areas
Wieś	88569	102348	106859	109956	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	56,9	66,7	69,1	70,1	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	44,0	51,2	53,5	54,6	Males
Kobiety	71,7	84,8	87,2	88,2	Females

WYKRES 1 (9). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2015 I 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 1 (9). **POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS IN 2015 AND 2023**

As of 31 December

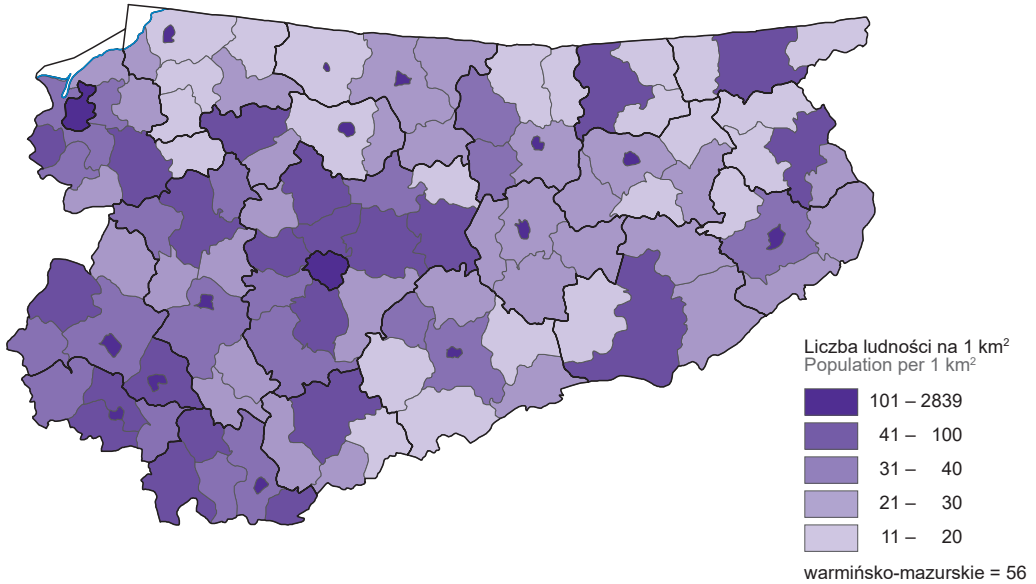

MAPA 1 (8). GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (8). POPULATION DENSITY IN 2023

As of 31 December

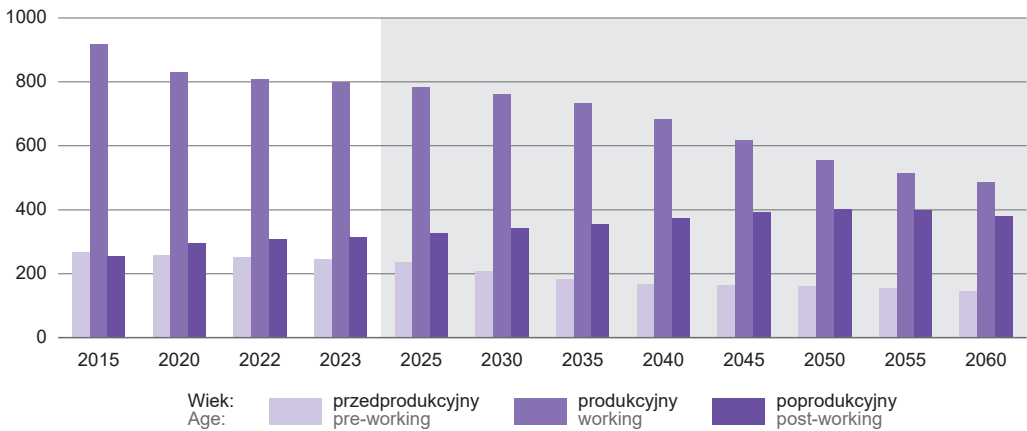

Ludność według ekonomicznych grup wieku

Stan w dniu 31 grudnia

Population by economic age groups

As of 31 December

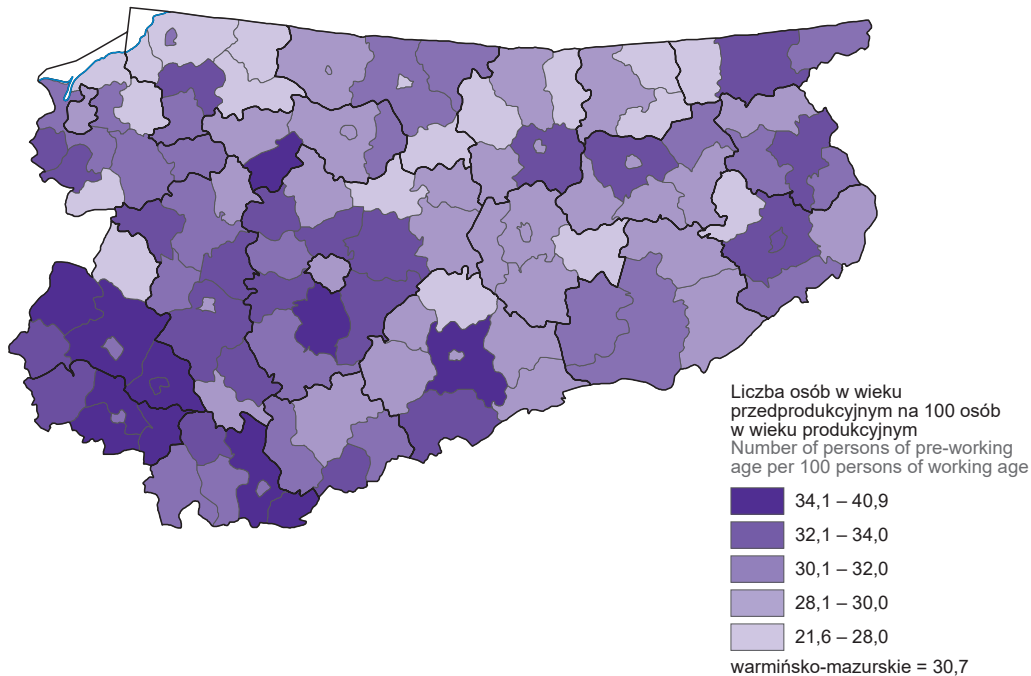
tys. osób
thousand personsPrognoza
Projection

MAPA 2 (9). LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (9). PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2023

As of 31 December

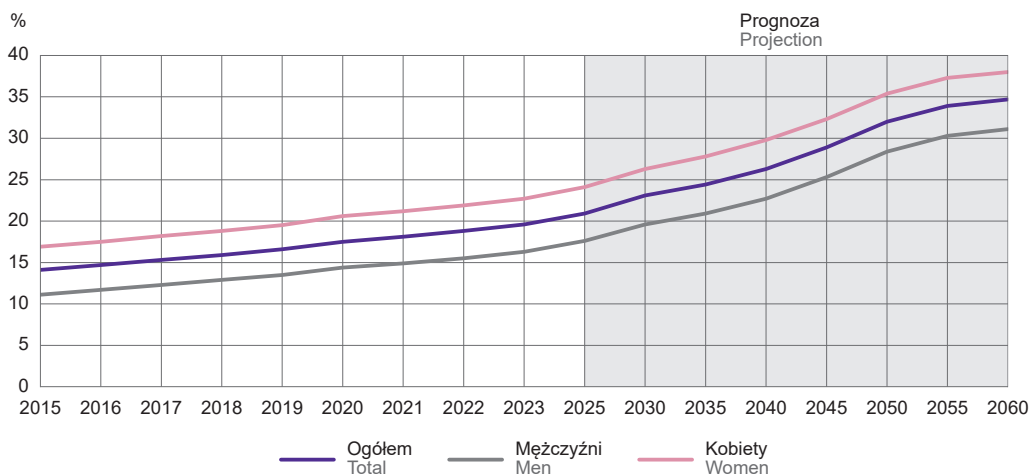

Współczynnik starości demograficznej^a

Stan w dniu 31 grudnia

Old age rate^a

As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.

^a Share of persons aged 65 and more in the total population.

TABL. 5 (20). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	49	850385	59,1
TOTAL	2020	50	821530	59,3
	2022	50	806321	59,0
	2023	50	799788	58,9
Poniżej 2000 Below 2000		2	3571	0,3
2000–4999		18	51543	3,8
5000–9999		8	59434	4,4
10000–19999		11	145450	10,7
20000–49999		8	199797	14,7
50000–99999		1	59759	4,4
100000–199999		2	280234	20,6
200000 i więcej and more		–	–	–

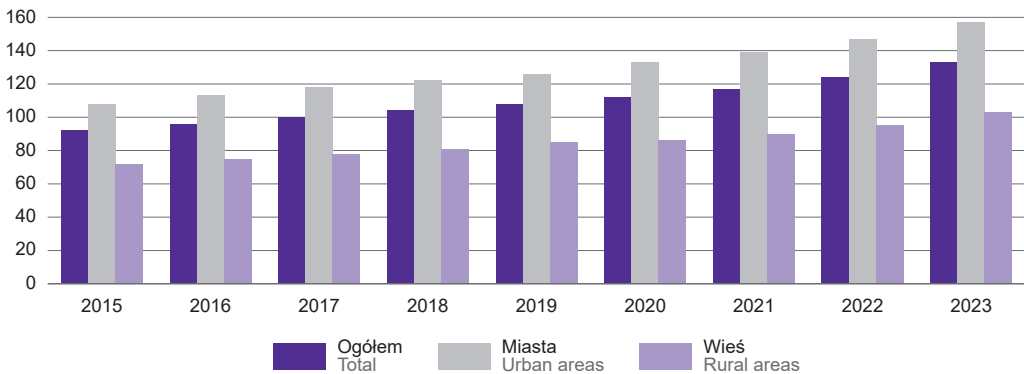
TABL. 6 (21). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	100	589290	40,9
TOTAL	2020	100	564092	40,7
	2022	100	560109	41,0
	2023	100	558122	41,1
Poniżej 2000 Below 2000		1	1042	0,1
2000–4999		49	162004	11,9
5000–6999		26	154518	11,4
7000–9999		14	114941	8,5
10000 i więcej and more		10	125617	9,2

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

a Rural and urban-rural.

WYKRES 2 (10). **INDEKS STAROŚCI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 2 (10). **AGEING RATIO^a**
As of 31 December

a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.

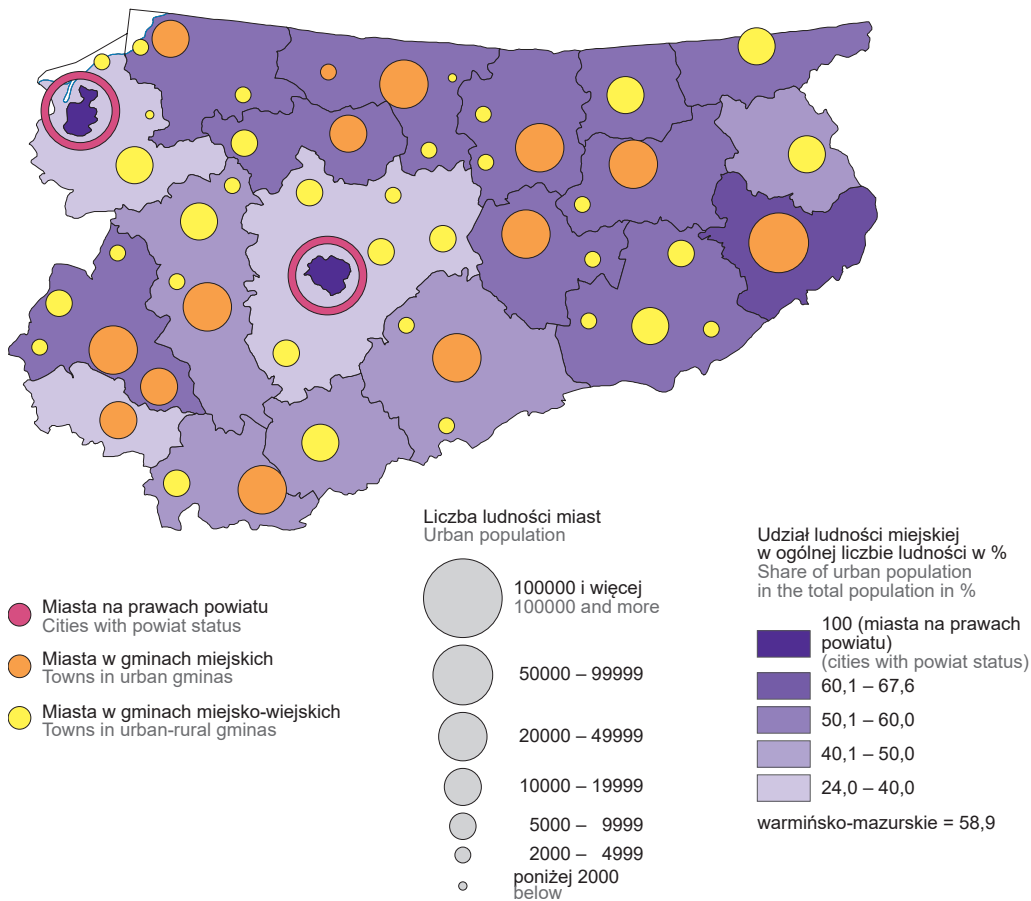
a Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

MAPA 3 (10). WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 3 (10). URBANISATION RATE IN 2023

As of 31 December

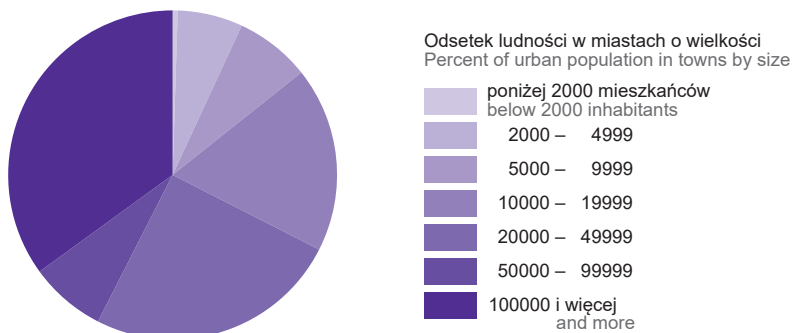

Ludność w miastach w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Urban population in 2023

As of 31 December

TABL. 7 (22). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

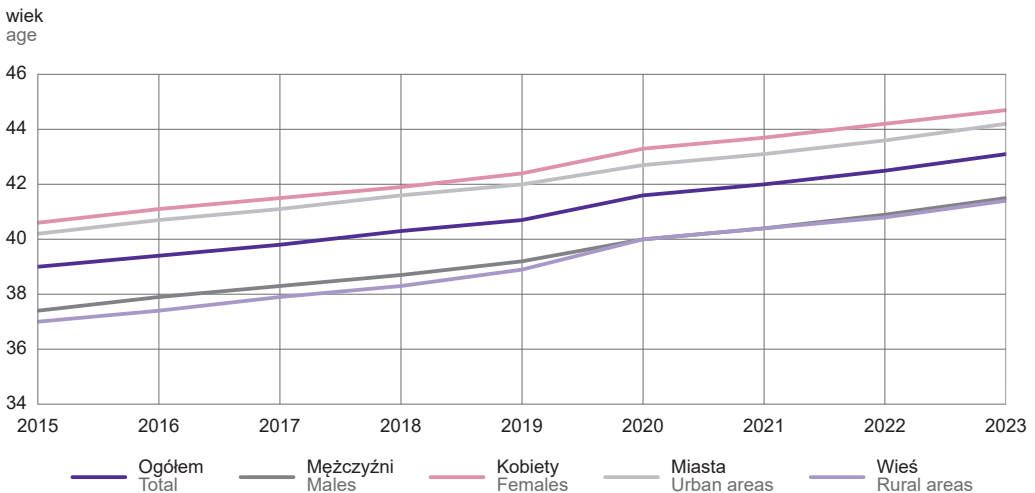
WIEK AGE	2015	2020	2022	2023					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1439675	1385622	1366430	1357910	662625	799788	379650	558122	282975
0–2 lata	40318	38694	32335	28703	14696	16767	8640	11936	6056
3–6	61901	56256	55495	53713	27479	29650	15154	24063	12325
7–12	89734	91832	86877	85101	43872	46785	24243	38316	19629
13–15	44049	43623	47725	48197	24868	26940	13847	21257	11021
16–18	47479	40700	41818	43392	22194	24001	12207	19391	9987
19–24	115275	84995	81952	81372	41904	41415	21105	39957	20799
25–29	109114	83790	76327	72877	37853	41186	20780	31691	17073
30–34	121620	99861	92113	87878	45874	51246	26338	36632	19536
35–39	113597	116877	111140	106132	54533	63510	32220	42622	22313
40–44	99855	110209	112464	114960	58630	69138	34732	45822	23898
45–49	87949	96957	102726	104655	53272	61990	30993	42665	22279
50–54	95284	84625	86195	88541	44167	50462	24438	38079	19729
55–59	110904	90671	85552	83376	40894	47398	22199	35978	18695
60–64	100287	103709	96856	93276	44456	55055	24699	38221	19757
65–69	74885	91181	94534	96027	43864	60658	26293	35369	17571
70–74	38412	65722	73370	75849	32479	50618	20654	25231	11825
75–79	37363	31751	36961	42373	16644	28780	11092	13593	5552
80 lat i więcej and more	51649	54169	51990	51488	14946	34189	10016	17299	4930

WYKRES 3 (11). **MEDIANA WIEKU (WIEK ŚRODKOWY) LUDNOŚCI**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (11). **MEDIAN AGE (MIDDLE AGE) OF POPULATION**

As of 31 December

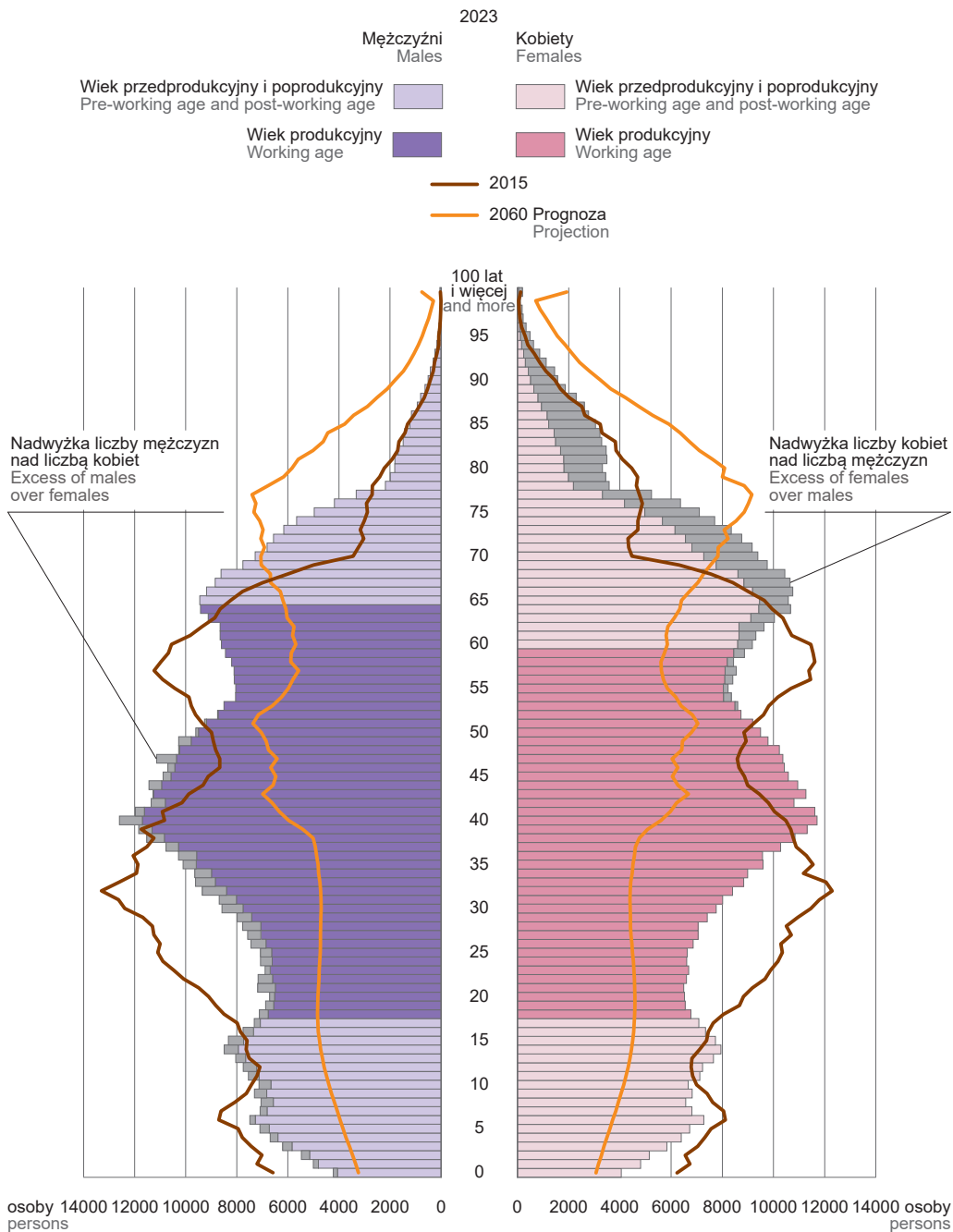

WYKRES 4 (12). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2015, 2023 I 2060**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 4 (12). **POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015, 2023 AND 2060**

As of 31 December

TABL. 8 (23). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS OF POPULATION

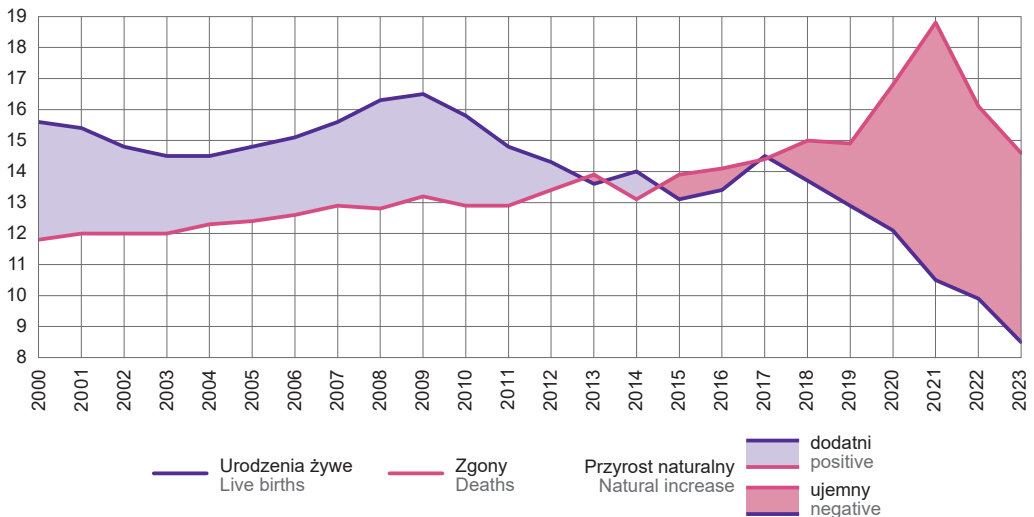
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
		ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH		IN ABSOLUTE NUMBERS			
OGÓŁEM	2015	13121	13858	53	-737
TOTAL	2020	12108	16755	45	-4647
	2022	9913	16134	46	-6221
	2023	8487	14594	33	-6107
Miasta	2015	7344	8295	29	-951
Urban areas	2020	6958	10235	27	-3277
	2022	5795	9815	26	-4020
	2023	4988	8885	17	-3897
Wieś	2015	5777	5563	24	214
Rural areas	2020	5150	6520	18	-1370
	2022	4118	6319	20	-2201
	2023	3499	5709	16	-2210
NA 1000 LUDNOŚCI ^a		PER 1000 POPULATION ^a			
OGÓŁEM	2015	9,10	9,61	4,04	-0,51
TOTAL	2020	8,71	12,06	3,72	-3,34
	2022	7,24	11,78	4,64	-4,54
	2023	6,23	10,71	3,89	-4,48
Miasta	2015	8,61	9,72	3,95	-1,11
Urban areas	2020	8,43	12,40	3,88	-3,97
	2022	7,16	12,12	4,49	-4,96
	2023	6,21	11,06	3,41	-4,85
Wieś	2015	9,81	9,45	4,15	0,36
Rural areas	2020	9,13	11,56	3,50	-2,43
	2022	7,35	11,28	4,86	-3,93
	2023	6,26	10,21	4,57	-3,95

a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.

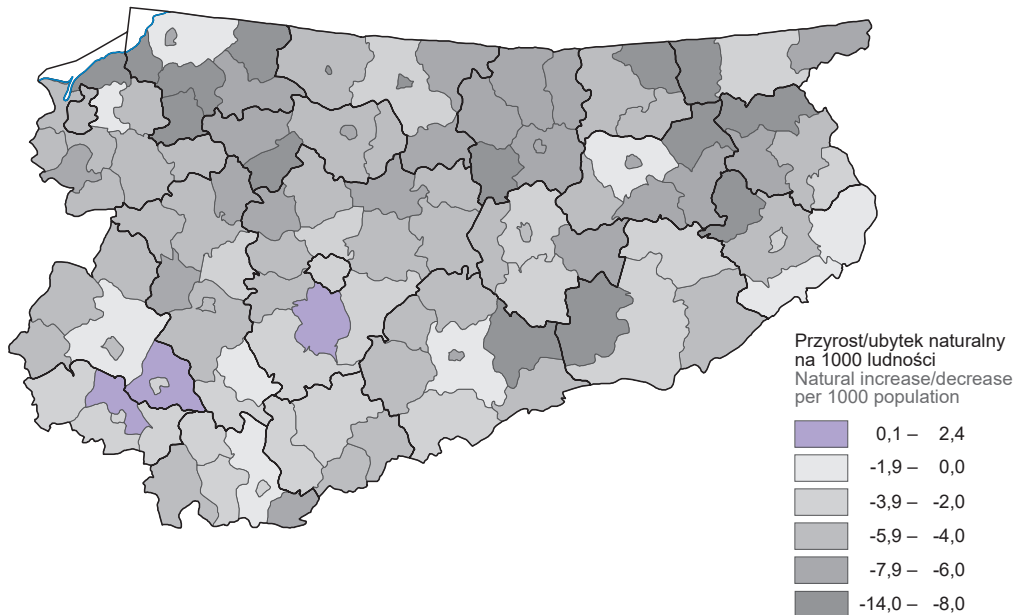
a In the case of infant deaths, per 1000 live births.

WYKRES 5 (13). **PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 5 (13). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

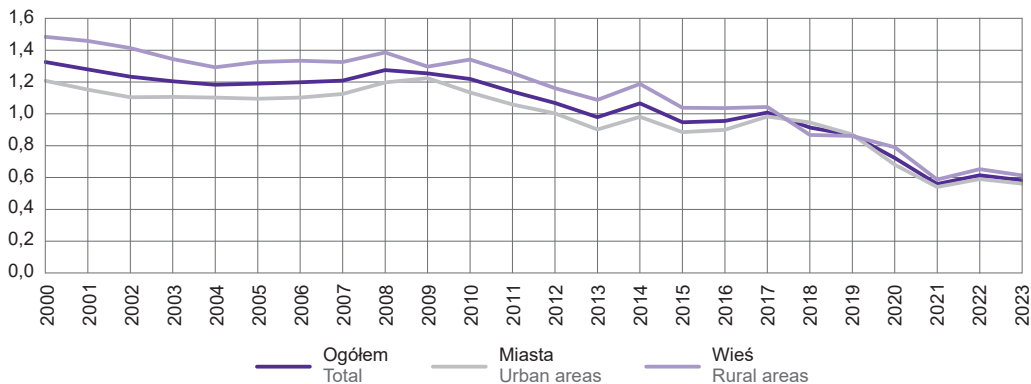
tys.
thousands

MAPA 4 (11). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2023 R.
MAP 4 (11). VITAL STATISTICS OF POPULATION IN 2023

Współczynnik dynamiki demograficznej
Demographic dynamics rate

TABL. 9 (24). PRZYROST NATURALNY LUDNOŚCI WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.
NATURAL INCREASE OF POPULATION BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023

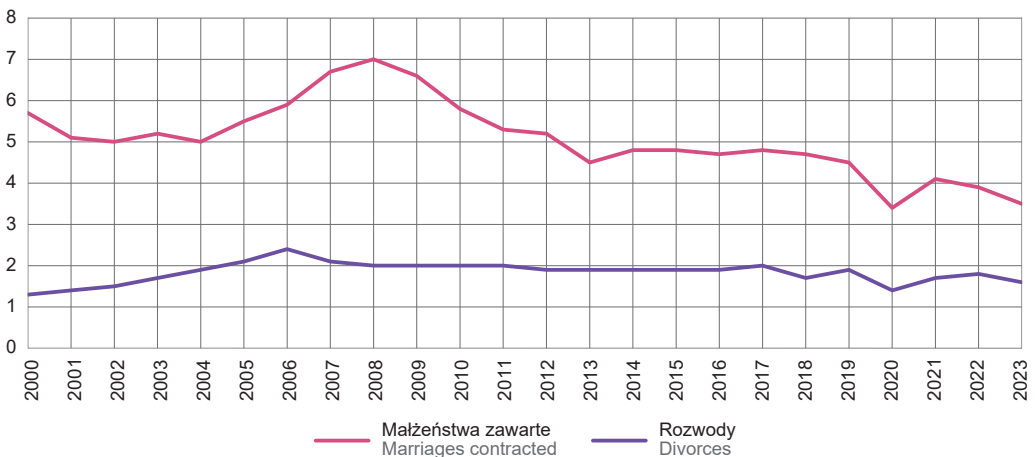
WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	-4,9	Urban areas
duże	-3,6	large
średnie	-5,5	medium
małe	-5,6	small
Obszary wiejskie	-4,0	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	-	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	-2,6	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	-2,0	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	-4,4	non-agglomeration low density

TABL. 10 (25). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^b Difference between contracted and dissolved marriages ^b	Separacje Separations
		ogółem total	w tym wyznaniowe ^a of which religious ^a	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2015	6903	4015	3476	1309	2749	23,6	8,6	-1726	73
TOTAL	2020	4767	2240	4620	1711	1884	27,0	6,2	-4347	15
	2022	5360	2403	4230	1625	2434	25,9*	7,6*	-3926	29
	2023	4836	1956	3876	1524	2226	24,1	7,0	-3413	20
Miasta	2015	3995	2277	2071	777	1890	25,0	10,0	-1368	50
Urban areas	2020	2914	1311	2842	1033	1351	29,3	7,6	-3058	8
	2022	3283	1368	2561	1004	1750	28,4*	9,4*	-2877	22
	2023	2934	1080	2323	934	1647	26,6	8,9	-2739	17
Wieś	2015	2908	1738	1405	532	859	21,6	6,6	-359	23
Rural areas	2020	1853	929	1778	678	533	23,8	4,2	-1289	7
	2022	2077	1035	1669	621	684	22,4*	5,1*	-1049	7
	2023	1902	876	1553	590	579	20,6	4,4	-674	3

a Ze skutkami cywilnymi. b Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a With civil law consequences. b After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

WYKRES 6 (14). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 6 (14). MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION

TABL. 11 (26). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a
ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
OGÓŁEM	2015	13121	6112	4834	1442	439	152	133
TOTAL	2020	12108	4835	4480	1896	583	221	93
	2022	9913	3988	3517	1616	501	212	79
	2023	8487	3 398	2 763	1 543	501	218	64
19 lat i mniej and less		254	217	32	4	1	–	–
20–24		1136	737	282	96	15	6	–
25–29		2617	1270	854	351	103	29	10
30–34		2713	843	1038	563	174	79	16
35–39		1404	268	463	415	155	76	27
40–44		350	59	93	109	50	28	11
45 lat i więcej and more		13	4	1	5	3	–	–

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 12 (27). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab} lat	37,7	38,4	32,1	27,7	27,7	27,7
15–19 ^a	17,0	11,9	8,9	7,3	7,5	7,0
20–24	52,0	55,8	44,6	34,4	36,7	31,9
25–29	80,4	91,8	85,7	72,9	71,2	75,3
30–34	63,9	75,1	64,2	62,8	64,4	60,5
35–39	27,8	33,2	29,7	26,6	26,3	27,2
40–44	5,8	7,4	6,9	6,3	6,0	6,7
45–49 ^a	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,228	1,376	1,206	1,058	1,066	1,051
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,597	0,668	0,590	0,517	0,527	0,505
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,947	0,723	0,614	0,582	0,561	0,613

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

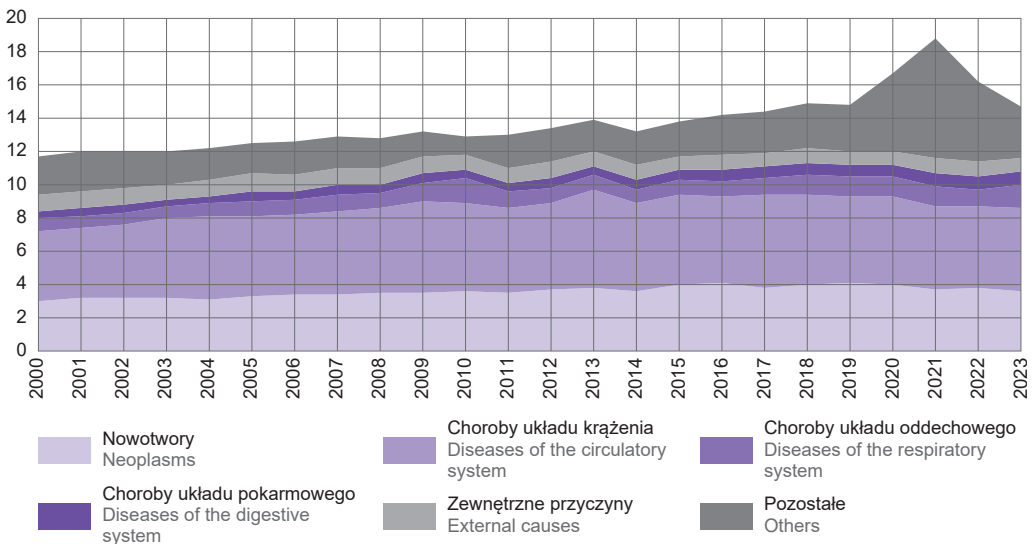
a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 13 (28). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2015	13858	7457	6401	8295	4366	3929	5563	3091	2472
TOTAL	2020	16755	8874	7881	10235	5362	4873	6520	3512	3008
	2022	16134	8433	7701	9815	4967	4848	6319	3466	2853
	2023	14594	7646	6948	8885	4449	4436	5709	3197	2512
0 lat		33	17	16	17	9	8	16	8	8
1–4 lata		9	3	6	8	3	5	1	–	1
5–9		11	4	7	7	1	6	4	3	1
10–14		11	5	6	6	1	5	5	4	1
15–19		35	22	13	22	15	7	13	7	6
20–24		50	34	16	17	10	7	33	24	9
25–29		49	44	5	28	25	3	21	19	2
30–34		100	82	18	58	45	13	42	37	5
35–39		168	135	33	103	81	22	65	54	11
40–44		241	182	59	145	103	42	96	79	17
45–49		328	244	84	180	132	48	148	112	36
50–54		456	320	136	245	160	85	211	160	51
55–59		629	450	179	327	215	112	302	235	67
60–64		1210	805	405	688	439	249	522	366	156
65–69		1827	1220	607	1045	684	361	782	536	246
70–74		2082	1253	829	1323	740	583	759	513	246
75–79		1593	910	683	997	550	447	596	360	236
80–84		1758	725	1033	1107	450	657	651	275	376
85 lat i więcej and more		4004	1191	2813	2562	786	1776	1442	405	1037

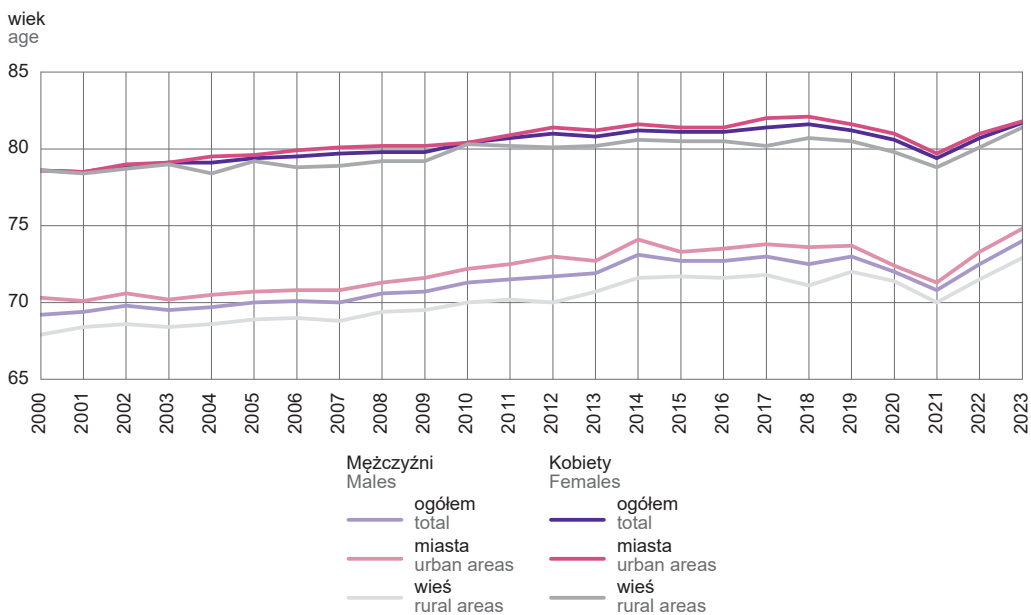
WYKRES 7 (15). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ**
CHART 7 (15). DEATHS BY SELECTED CAUSES

tys. osób
thousand persons

TABL. 14 (29). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED INFANTS		Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females
OGÓŁEM	2015	53	21	32	29	13	16	24	8	16
TOTAL	2020	45	30	15	27	16	11	18	14	4
	2022	46	23	23	26	14	12	20	9	11
	2023	33	17	16	17	9	8	16	8	8
0–27 dni days		18	9	9	8	4	4	10	5	5
0–6		14	8	6	8	4	4	6	4	2
w tym 0 of which		9	5	4	7	4	3	2	1	1
7–13		–	–	–	–	–	–	–	–	–
14–20		3	–	3	–	–	–	3	–	3
21–27		1	1	–	–	–	–	1	1	–
28–29 dni days		2	1	1	–	–	–	2	1	1
1 miesiąc month		2	2	–	1	1	–	1	1	–
2		–	–	–	–	–	–	–	–	–
3		3	2	1	2	2	–	1	–	1
4		3	1	2	2	–	2	1	1	–
5		2	1	1	2	1	1	–	–	–
6		–	–	–	–	–	–	–	–	–
7		1	–	1	1	–	1	–	–	–
8		1	–	1	–	–	–	1	–	1
9		1	1	–	1	1	–	–	–	–
10		–	–	–	–	–	–	–	–	–
11 miesięcy months		–	–	–	–	–	–	–	–	–

WYKRES 8 (16). PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA
CHART 8 (16). LIFE EXPECTANCY

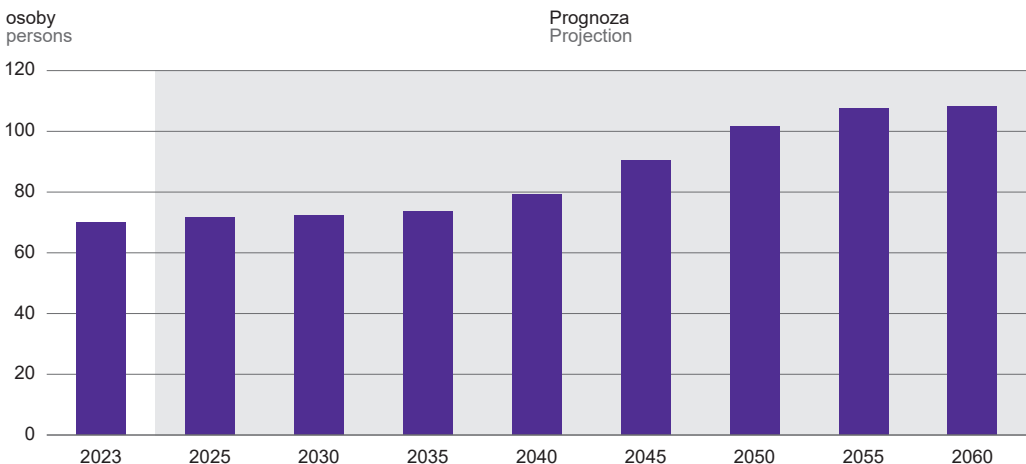
TABL. 15 (30). PROGNOZA LUDNOŚCI
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	SPECIFICATION
OGÓLEM w tysiącach TOTAL in thousands									
Ogółem	1345	1313	1271	1224	1173	1121	1068	1016	Total
mężczyźni	656	639	617	593	568	543	518	492	males
kobiety	689	675	655	631	605	578	550	523	females
Ekonomiczne grupy wieku Economic age groups									
Wiek przedprodukcyjny	236	207	183	168	165	162	156	146	Pre-working age
mężczyźni	121	106	94	86	85	83	80	75	males
kobiety	114	101	89	81	80	79	76	71	females
Wiek produkcyjny	783	763	733	683	616	556	514	488	Working age
mężczyźni	419	407	394	372	340	306	281	264	males
kobiety	364	356	338	311	276	250	233	223	females
Wiek poprodukcyjny	326	344	356	373	392	403	398	382	Post-working age
mężczyźni	115	125	129	135	144	154	157	153	males
kobiety	211	218	227	238	248	249	241	229	females
Biologiczne grupy wieku Biological age groups									
0–14 lat	187	165	142	138	136	134	127	118	0–14
mężczyźni	96	85	73	71	70	69	66	61	males
kobiety	91	80	69	67	66	65	62	57	females
15–64	876	845	818	764	698	629	579	546	15–64
mężczyźni	444	429	415	388	355	320	295	279	males
kobiety	432	417	403	376	343	308	283	267	females
65 lat i więcej	282	303	311	322	339	358	362	352	65 and more
mężczyźni	115	125	129	135	144	154	157	153	males
kobiety	166	178	182	188	196	204	205	199	females
WYBRANE WSPÓŁCZYNNIKI SELECTED RATIO									
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	72	72	74	79	90	101	108	108	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni	56	57	56	59	67	78	84	86	males
kobiety	89	90	93	103	119	131	136	134	females
Współczynnik starości demograficznej	21	23	24	26	29	32	34	35	Rate demographic of ageing
mężczyźni	18	20	21	23	25	28	30	31	males
kobiety	24	26	28	30	32	35	37	38	females
Indeks starości	150	184	218	234	249	268	284	299	Ageing ratio
mężczyźni	120	148	176	190	205	224	239	253	males
kobiety	182	221	263	281	295	314	332	349	females

WYKRES 9 (17). LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

Stan na 31 grudnia

CHART 9 (17). NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
 As of 31 December

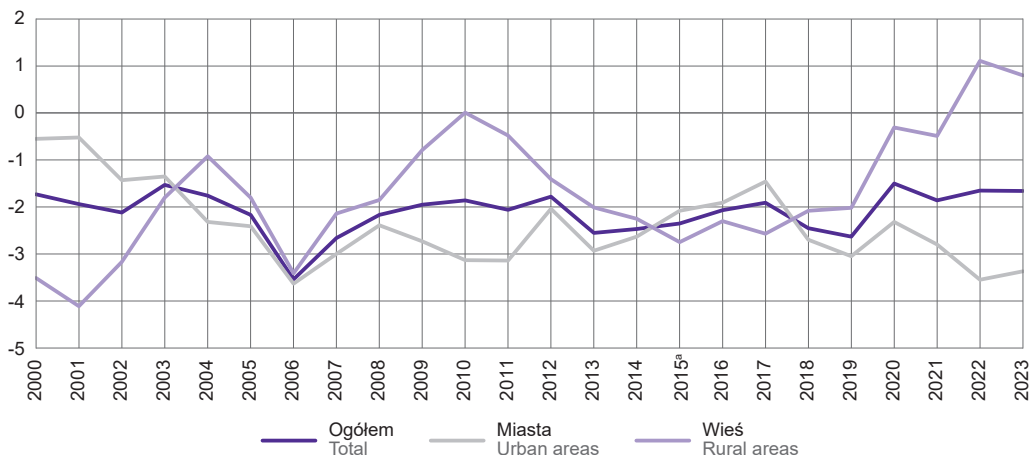
TABL. 16 (31). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2015	15534	7628	7327	.	18925	10571	6993	.	-3391
TOTAL	2020	15938	8363	7127	448	18029	9823	7780	426	-2091
	2022	15690	8343	6862	485	17948	8811	8461	676	-2258
	2023	15346	8330	6537	479	17606	9132	7938	536	-2260
Miasta	2015	8531	3095	5053	.	10304	4816	4569	.	-1773
Urban areas	2020	8071	2937	4872	262	9987	4333	5348	306	-1916
	2022	7163	2637	4240	286	10042	3914	5686	442	-2879
	2023	7382	2916	4165	301	10091	4263	5424	404	-2709
Wieś	2015	7003	4533	2274	.	8621	5755	2424	.	-1618
Rural areas	2020	7867	5426	2255	186	8042	5490	2432	120	-175
	2022	8527	5706	2622	199	7906	4897	2775	234	621
	2023	7964	5414	2372	178	7515	4869	2514	132	449
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2015	10,77	5,29	5,08	.	13,12	7,33	4,85	.	-2,35
TOTAL	2020	11,47	6,02	5,13	0,32	12,97	7,07	5,60	0,31	-1,50
	2022	11,45	6,09	5,01	0,35	13,10	6,43	6,18	0,49	-1,65
	2023	11,26	6,11	4,80	0,35	12,92	6,70	5,83	0,39	-1,66
Miasta	2015	10,00	3,63	5,92	.	12,07	5,64	5,35	.	-2,08
Urban areas	2020	9,78	3,56	5,90	0,32	12,10	5,25	6,48	0,37	-2,32
	2022	8,84	3,26	5,24	0,35	12,40	4,83	7,02	0,55	-3,55
	2023	9,19	3,63	5,18	0,37	12,56	5,31	6,75	0,50	-3,37
Wieś	2015	11,89	7,70	3,86	.	14,64	9,77	4,12	.	-2,75
Rural areas	2020	13,95	9,62	4,00	0,33	14,26	9,73	4,31	0,21	-0,31
	2022	15,23	10,19	4,68	0,36	14,12	8,74	4,96	0,42	1,11
	2023	14,24	9,68	4,24	0,32	13,44	8,71	4,50	0,24	0,80

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c In 2015, net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

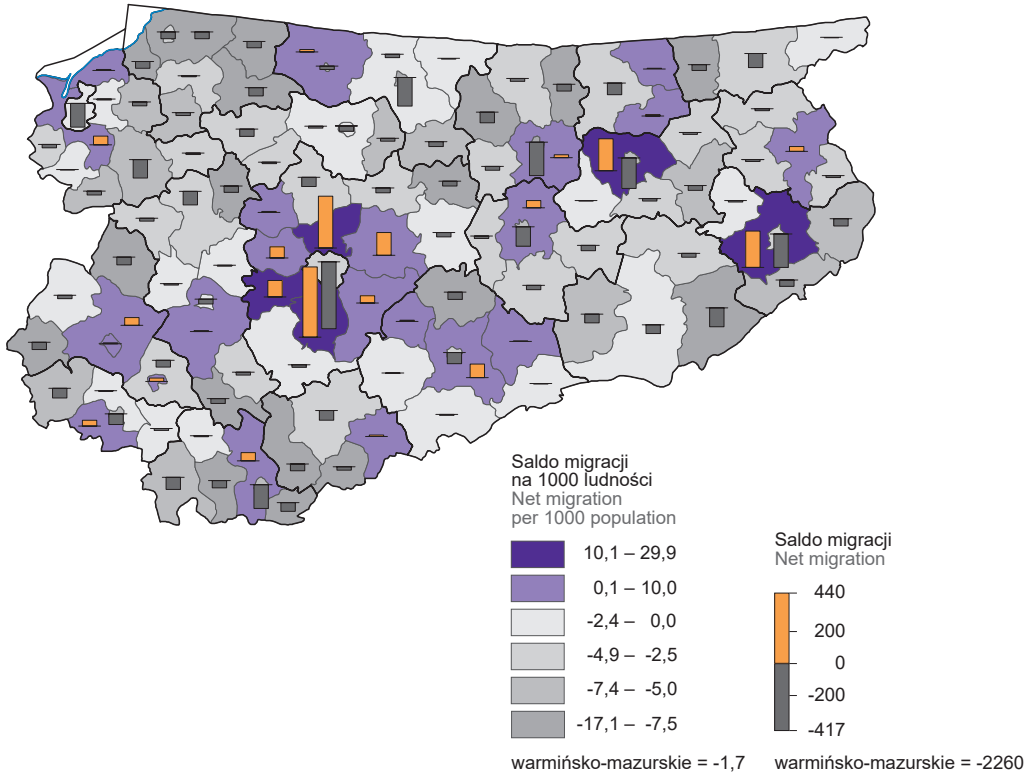
WYKRES 10 (18). SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI
CHART 10 (18). NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE PER 1000 POPULATION

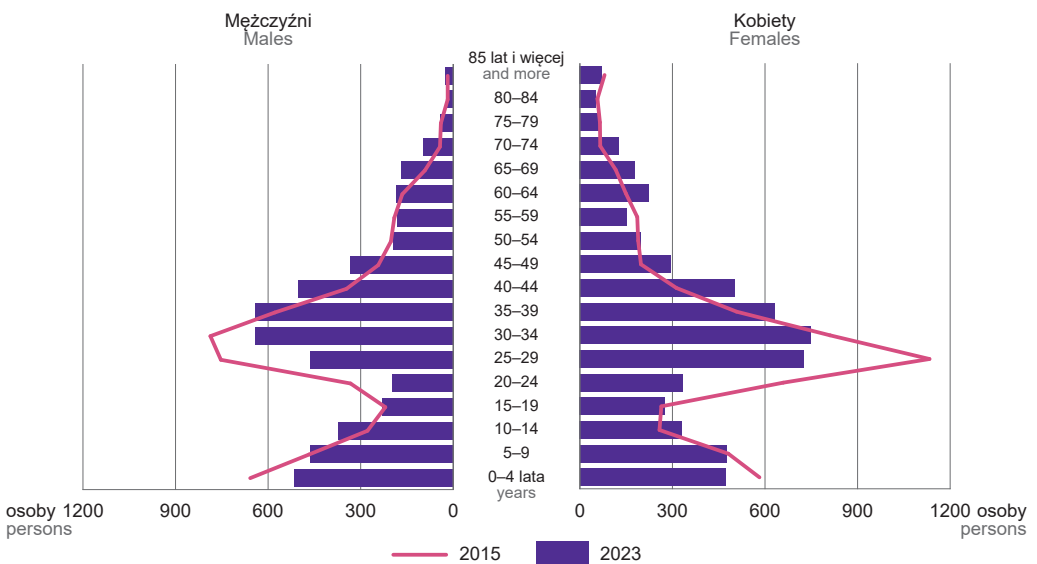
a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a In 2015, net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

MAPA 5 (12). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2023 R.
MAP 5 (12). INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2023

Migracje wewnątrzwojewódzkie ludności na pobyt stały w 2015 i 2023 r.
Intra-voivodship migration of population for permanent residence in 2015 and 2023

TABL. 17 (32). SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH NA POBYT STAŁY WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.
NET OF INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	-3,4	Urban areas
duże	-2,0	large
średnie	-4,4	medium
małe	-3,8	small
Obszary wiejskie	0,8	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	-	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	14,1	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	-2,1	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	-1,3	non-agglomeration low density

TABL. 18 (33). MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2020	448	245	203	426	221	205	22	24	-2
TOTAL	2022	485	261	224	676	391	285	-191	-130	-61
	2023	479	260	219	536	324	212	-57	-64	7
0– 4 lata		97	54	43	9	6	3	88	48	40
5– 9		122	62	60	13	7	6	109	55	54
10–14		33	20	13	23	15	8	10	5	5
15–19		13	8	5	61	51	10	-48	-43	-5
20–24		15	3	12	69	55	14	-54	-52	-2
25–29		24	14	10	54	25	29	-30	-11	-19
30–34		32	19	13	54	38	16	-22	-19	-3
35–39		33	18	15	57	28	29	-24	-10	-14
40–44		25	18	7	71	39	32	-46	-21	-25
45–49		23	11	12	56	32	24	-33	-21	-12
50–54		12	7	5	24	10	14	-12	-3	-9
55–59		9	3	6	13	6	7	-4	-3	-1
60–64		9	7	2	7	2	5	2	5	-3
65 lat i więcej and more		32	16	16	25	10	15	7	6	1

TABL. 19 (34). REZYDENCJA^a
Stan w dniu 31 grudnia
RESIDENT POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020*	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1414734	1322861	1303380	1294712	TOTAL
mężczyźni	692573	646208	635854	631315	males
kobiety	722161	676653	667526	663397	females
Miasta	835273	783290	768006	761268	Urban areas
w tym mężczyźni	398504	372024	364067	360608	of which males
Wieś	579461	539571	535374	533444	Rural areas
w tym mężczyźni	294069	274184	271787	270707	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).
 a The usually resident population (residents) – comprises the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period of 12 months and or more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); persons temporarily staying in the gmina with the intention of living there for a period 12 months or more, who arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

Kościoły i związki wyznaniowe Churches and religious associations

TABL. 20 (35). **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy the faithful, adherents
Kościół Katolicki: Catholic Church:									
Kościół Rzymskokatolicki ^c	569	572	572	572	1244	1264	1203	1216	1430209
Kościół Greckokatolicki ^d	72	42	43	41	51	30	33	31	15000
Starokatolickie: Old Catholic:									
Kościół Polskokatolicki w RP ^e	2	3	3	3	1	5	3	2	268
Prawosławne: Orthodox:									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{ef}	58	60	68	57	109	106	102	103	220000
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:									
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^{eg}	15	15	14	14	17	17	14	14	3025
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^e	14	15	14	14	7	6	7	7	1714
Kościół Zielonoświątkowy	17	18	19	18	26	24	27	27	1354
Nowoapostolski Kościół w Polsce	5	6	6	5	22	21	22	24	892
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^e	11	10	10	12	27	14	12	10	538
Kościół Chrystusowy w RP	5	6	5	5	31	30	30	30	403
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	6	5	5	5	3	3	4	3	201
Kościół Boży w Chrystusie	3	3	3	3	13	4	2	4	94
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:									
Świadkowie Jehowy w Polsce	49	47	48	45	.	247	252	275	3633 ^h
Świecki Ruch Misyjny „Epifania” Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	5	5	5	5	12	11	11	11	38
	2	2	2	2	6	5	4	4	30
Islamskie: Muslim:									
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt	–	–	–	–	–	–	–	–	360
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:									
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	1	–	–	–	–	–	–	–	98
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	–	–	–	2	4	4	8	34
Inne: Others:									
Rodzimy Kościół Polski	.	2	2	1	.	5	2	1	218
Lokalny Kościół w Elblągu	.	.	1	1	.	.	3	2	25

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji: elbląskiej, warmińskiej, etckiej; dane o liczbie wiernych dotyczą osób ochrzczonych. d W latach 2014–2019 dane dotyczą diecezji przemysko-warszawskiej, a od 2020 r. – diecezji olsztyńsko-gdańskiej. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f Dane dotyczą diecezji białostocko-gdańskiej. g Dane dotyczą diecezji mazurskiej. h Głosiciele.

a Important in the Voivodship; listed by the decreasing number of the faithful and adherents. b Including parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern Elbląska, Warmińska, Etcka dioceses; data on the number of the faithful concern baptised persons. d In years 2014–2019 data concern Przemysko-Warszawska diocese, and since 2020 – Olsztyńsko-Gdańska diocese. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Data concern Białostocko-Gdańska diocese. g Data concern Masurian diocese. h Proclaimers.

Dział V. Rynek pracy
Chapter V. Labour market

TABL. 1 (36). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15–89 LAT – NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15–89 – ON THE LFS BASIS

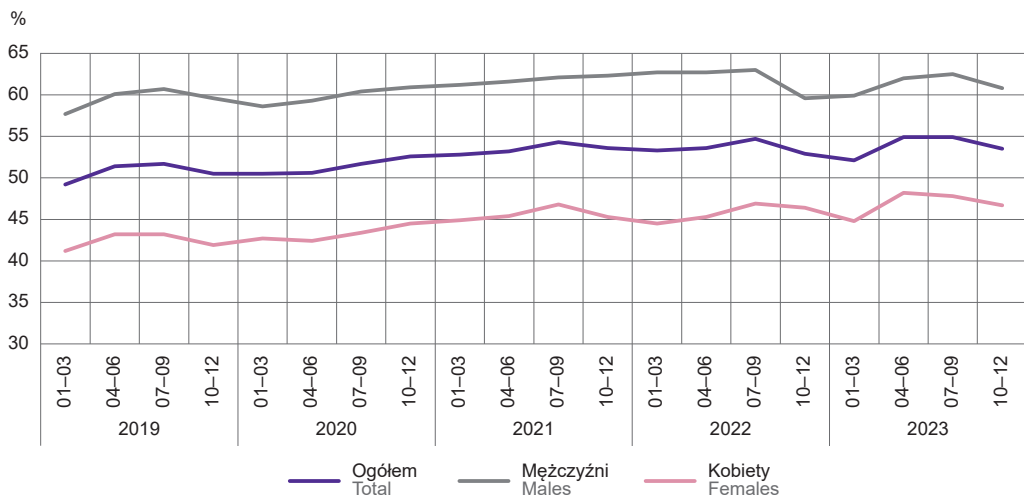
WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	2022	2023				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartały quarters					
	1	2	3	4					
LUDNOŚĆ w tys.	1102	1101	1084	1081	1082	1081	1081	1081	POPULATION in thousands
Mężczyźni	534	533	525	524	524	524	523	523	Males
Kobiety	568	567	559	558	558	558	557	557	Females
Aktywni zawodowo	578	583	602	597	582	606	607	595	Economically active persons
mężczyźni	327	329	338	330	326	332	336	326	males
kobiety	251	253	264	267	256	274	271	269	females
Pracujący	559	565	582	582	564	593	593	578	Employed persons
mężczyźni	319	319	326	321	314	325	327	318	males
kobiety	240	246	256	261	250	269	266	260	females
Bezrobotni ^a	19	18	20	15	18	12	14	17	Unemployed persons ^a
mężczyźni	.	10	12	.	11	.	.	.	males
kobiety	11	females
Bierni zawodowo	524	518	482	484	500	476	474	486	Economically inactive persons
mężczyźni	208	204	188	194	198	192	187	197	males
kobiety	317	314	295	290	302	284	286	289	females
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	52,5	53,0	55,5	55,2	53,8	56,1	56,2	55,0	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	61,2	61,7	64,4	63,0	62,2	63,4	64,2	62,3	males
kobiety	44,2	44,6	47,2	47,8	45,9	49,1	48,7	48,3	females
STOPA BEZROBOCIA w %	3,3	3,1	3,3	2,5	3,1	2,0	2,3	2,9	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	.	3,0	3,6	.	3,4	.	.	.	males
kobiety	4,4	females

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (19). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15–89 LAT

CHART 1 (19) THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15–89

TABL. 2 (37). PRACUJĄCY^a
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	
				ogółem total	w tym kobiety of which females
O G Ó Ł E M^b T O T A L ^b	433237	423186	488755	485299	224265
sektor publiczny public sector	102896	101975	129674	134127	78540
sektor prywatny ^b private sector ^b	330341	321211	359081	351172	145725
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc} Agriculture, forestry and fishing ^{bc}	70442	41006	48535	46989	17102
Przemysł Industry	101986	108523	112304	108362	35134
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	92458	97689	101238	97149	32630
Budownictwo Construction	23614	28857	33942	32639	3043
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d Trade; repair of motor vehicles ^d	61568	60277	66248	65055	36034
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	18855	21860	25055	24780	5449
Zakwaterowanie i gastronomia ^d Accommodation and catering ^d	8435	9384	10753	10934	7006
Informacja i komunikacja Information and communication	3884	4626	6684	6720	1972
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	7897	7537	8680	8562	5910
Obsługa rynku nieruchomości ^d Real estate activities	5172	4733	4720	4646	2457
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	11773	13196	16573	16640	8706
Administrowanie i działalność wspierająca ^d Administrative and support service activities	12002	11950	14130	13556	6393
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	25616	25155	52033	56647	24538
Edukacja Education	39895	40729	39343	39408	31440
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	28544	30070	31707	32267	26627
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4734	4786	5151	5228	3144
Pozostała działalność usługowa Other service activities	8820	10497	12897	12866	9310

a W latach 2015, 2020 r. według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania i przeważającego rodzaju działalności. b Dane od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu, ust. 5 na str. 182. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2015 r. i 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020, w 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a In 2015, 2020 by actual workplace and kind of activity, since 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence and the predominant kind of activity. b Data since 2020 are not fully comparable to those for previous years; see notes to the chapter, item 5 on page 182. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2015 and 2019 – of the Agricultural Census 2010, in 2020 – of the Agricultural Census 2020, in 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

TABL. 3 (38). **PRACUJĄCE KOBIETY WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

EMPLOYED FEMALES BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem w % Total in %	SPECIFICATION
Miasta	48,4	Urban areas
duże	49,9	large
średnie	48,2	medium
małe	46,9	small
Obszary wiejskie	43,0	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	47,5	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	42,9	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	42,1	non-agglomeration low density

TABL. 4 (39). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M^b	269055	270306	271578	266066	219754	T O T A L^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc}	10565	10155	9661	9615	5385	Agriculture, forestry and fishing ^{bc}
Przemysł w tym przetwórstwo przemy- słowe	85015	84261	86497	83122	77380	Industry of which manufacturing
Budownictwo	15881	17308	16945	16642	9443	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	31794	31400	31107	29568	18781	Trade; repair of motor vehicles ^d
Transport i gospodarka maga- zynowa	8333	9685	9443	9541	6224	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	4612	5467	6117	6016	3702	Accommodation and catering ^d
Informacja i komunikacja	1803	1559	1662	1503	919	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	3303	2461	2297	2251	1695	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^d	3661	3202	3199	3046	2165	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5597	5922	6276	6186	3530	Professional, scientific and technical activities ^d
Administrowanie i działalność wspierająca ^d	7745	7436	6402	6478	5560	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	23768	22798	22979	22844	22844	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja	37160	37959	37517	37365	36916	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21927	22042	22615	23152	21231	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3748	3789	3757	3750	3579	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa	4143	4862	5105	4989	402	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą. b Dane od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu, ust. 7 na str. 183. c Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.

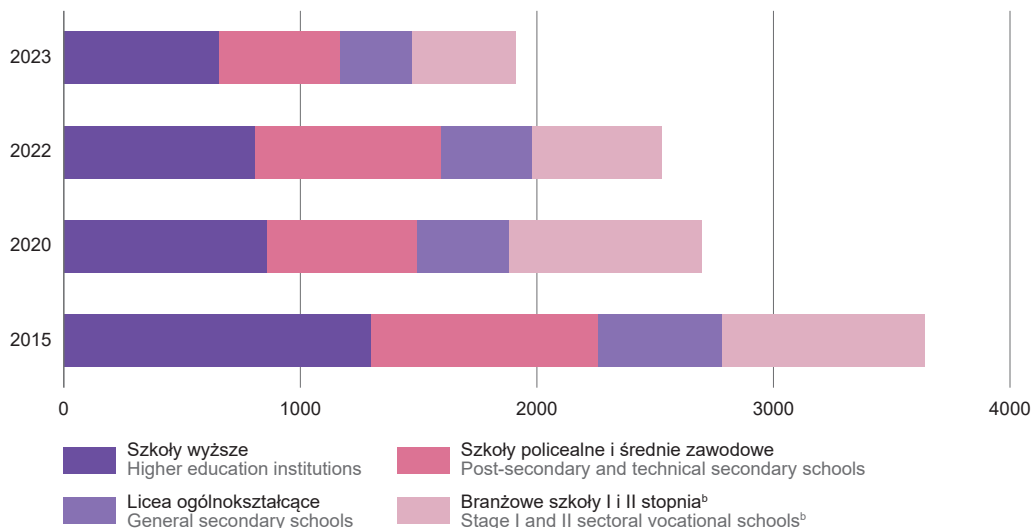
a Excluding persons employed abroad. b Data since 2020 are not fully comparable to those for previous years; see notes to the chapter, item 7 on page 183. c For private farms in agriculture estimated data.

TABL. 5 (40). PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %
		ogółem total	w tym kobiety of which females		ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2015	47692	21381	21,6	44446	18662	20,1
TOTAL	2020	40170	17506	17,9	42363	18215	18,9
	2022	41256	19023	18,5	41750	17847	18,8
	2023	38254	17406	17,5	39219	17632	17,9
sektor publiczny public sector		9768	6752	11,1	9557	6440	10,8
sektor prywatny private sector		28486	10654	21,8	29662	11192	22,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		543	120	10,6	599	105	11,7
Przemysł Industry		14472	4566	18,2	15744	5105	19,7
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		13166	4303	18,4	14567	4880	20,3
Budownictwo Construction		2174	195	23,0	2223	190	23,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		3994	2101	20,7	4087	2181	21,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1791	203	28,3	1626	221	25,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		1005	651	29,0	934	639	27,0
Informacja i komunikacja Information and communication		127	58	11,7	163	76	15,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		197	174	11,4	233	207	13,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		270	167	12,8	331	179	15,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		917	484	27,6	716	379	21,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		3455	1591	63,2	3365	1559	61,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		2898	1790	12,2	2965	1686	12,4
Edukacja Education		3103	2654	9,0	3256	2731	9,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		2772	2326	13,6	2443	2051	12,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		450	281	13,3	434	264	12,8
Pozostałe sekcje Other sections		86	45	20,6	100	59	24,0

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

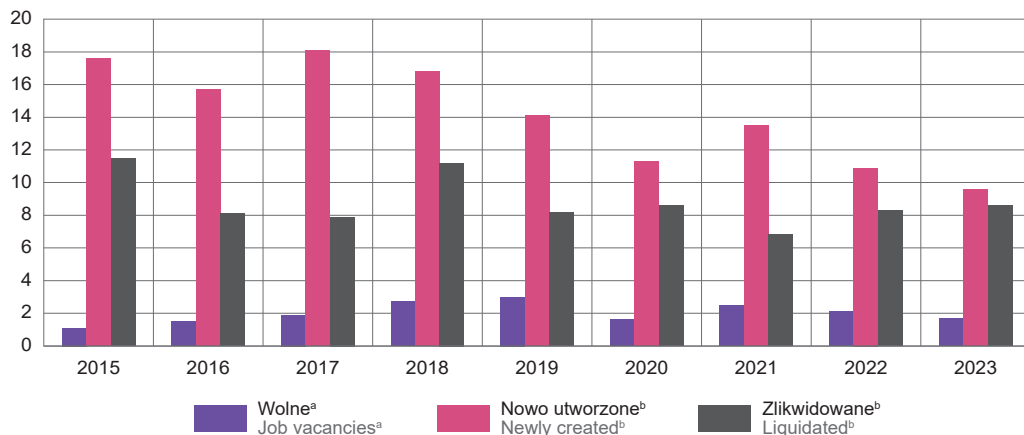
^a Data cover full-time employees in economic entities employing 10 and more persons and in budgetary units regardless of the number of employed persons.

WYKRES 2 (20). ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a
CHART 2 (20). GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF GRADUATED SCHOOL^a

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Do 2020 r. – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, od 2020 r. – branżowych szkół I stopnia oraz od 2022 r. branżowych szkół II stopnia.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time employees in economic entities employing 10 and more persons and in budgetary units regardless of the number of employed persons. b Until 2020 – graduates of basic vocational schools, since 2020 – graduates stage I sectoral vocational schools and since 2022 – graduates stage II sectoral vocational schools.

WYKRES 3 (21). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE
CHART 3 (21). JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS

 tys.
thousands

a Średnia ze stanów na koniec kwartałów. b W ciągu roku.

a Average of end-of-quarter values. b During the year.

TABL. 6 (41). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	83510	51475	41069	39317	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	44083	28435	22541	20986	of which females
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of the total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	12179	5988	4733	4328	previously not employed
absolwenci ^a	3465	1521	1787	1327	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	26790	17537	14218	13480	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3178	1969	1508	1602	terminated for company reasons
długotwale bezrobotni ^b	47505	25491	19640	18546	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	14652	9910	7890	7536	having benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	13966	9837	7822	6921	having at least one child aged up to 6 years
niepełnosprawni	5148	3037	3388	3471	persons with disabilities

a Za bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby z niepełnosprawnościami. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
a Registered unemployed school-leaver is a person who has, within the past 12 months, completed education confirmed by a certificate, diploma or other proof of graduation (concerns school-leavers with basic vocational, sectoral vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or is a person with disabilities who has acquired the licence to practise an occupation in this period. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the time of traineeship and on-the-job training.

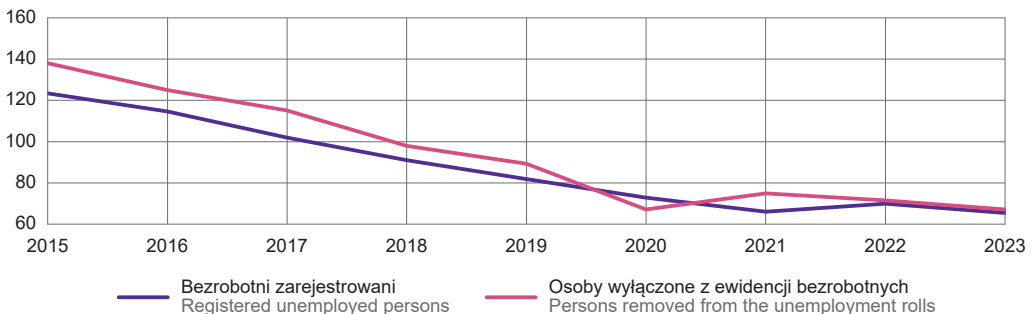
S o u r c e: data of the Ministry of Family and Social Policy.

TABL. 7 (42). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Do 30 roku życia	Długotwale bezrobotni	SPECIFICATION
	Under 30 years of age	Long-term unemployed	
	w % in %		
Miasta	21,5	43,2	Urban areas
duże	19,3	38,1	large
średnie	21,6	44,3	medium
małe	22,6	45,0	small
Obszary wiejskie	26,0	50,7	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	22,1	38,4	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	29,3	48,5	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	26,0	51,9	non-agglomeration low density

WYKRES 4 (22). NAPŁYW I ODPIŁYW BEZROBOTNYCH
CHART 4 (22). INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED PERSONS

tys. osób
thousand persons

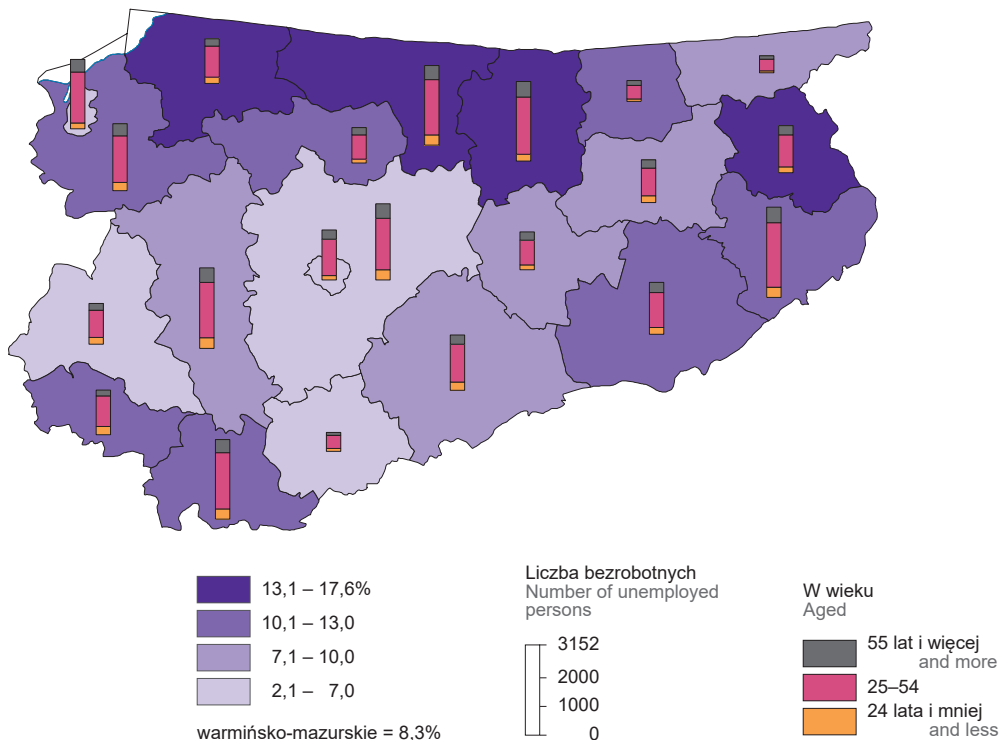

MAPA 1 (13). **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

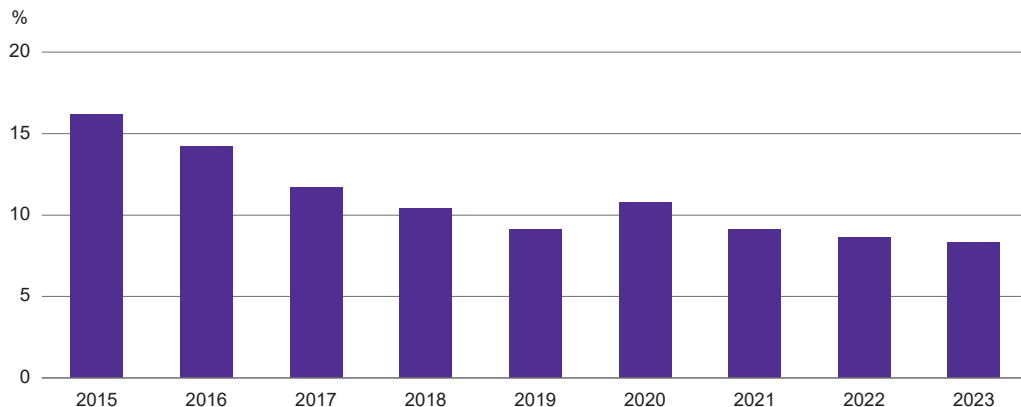
MAP 1 (13). **REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2023**

As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego^a

Registered unemployment rate^a

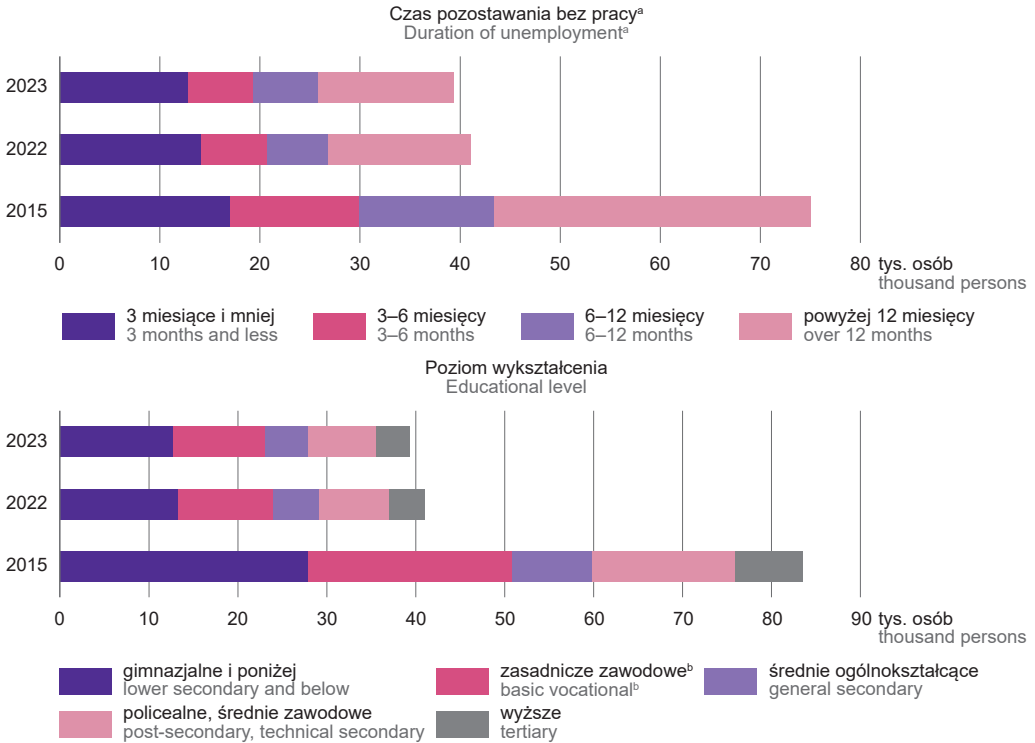
^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniając pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: do 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, od 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020, od 2022 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture were estimated using the results: until 2019 – the Agricultural Census 2010, since 2020 – the Agricultural Census 2020, since 2022 on the basis of administrative data sources.

WYKRES 5 (23). BEZROBOTNI OGÓŁEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (23). UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 December

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy. b W 2022 r. łącznie z wykształceniem branżowym.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included. b In 2022 including basic sectorial vocational education.

TABL. 8 (43). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3783	2580	2973	2339	undertook employment in intervention works
w tym kobiety	2136	1451	1759	1404	of which females
podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3192	1202	1741	1153	undertook employment in public works
w tym kobiety	1342	469	837	501	of which females
rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	12574	4292	6398	4388	started workplace training or traineeship
w tym kobiety	7474	2734	4043	2806	of which females
rozpoczęli prace społecznie użyteczne	5186	1216	1294	1036	started a social useful works
w tym kobiety	3233	712	734	630	of which females
Liczba zgłoszonych ofert pracy	55085	42077	43635	37911	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	67	23	22	24	Unemployed persons per job offer^b

a W ciągu roku. b Stan w dniu 31 grudnia.
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

a During the year. b As of 31 December.
Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.

TABL. 9 (44). ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY W 2023 R.

EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM THE WORK ENVIRONMENT IN 2023

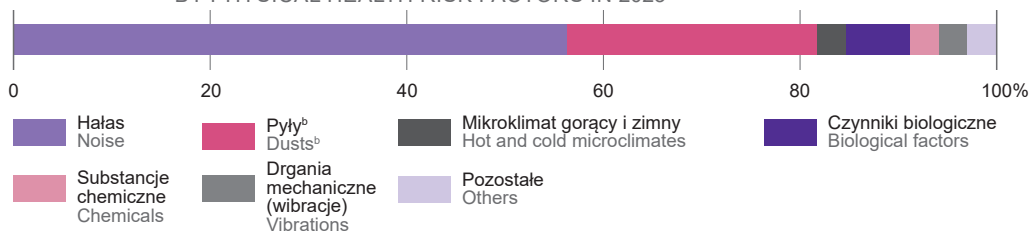
WYSZCZEGÓLNIENIE	W stosunku do których w ciągu roku zagrożenia Which were, over the year, zlikwidowano lub ograniczono eliminated or reduced				Stan w dniu 31 grudnia As of 31 December	SPECIFICATION
	razem total	do poziomu zgodnego z normą to the stan- dard level	ograniczono reduced	ujawniono (łącznie z zagroże- niami nowo powstałymi) identified (including newly arisen risks)		
OGÓLEM	2696	887	1807	1651	4918	TOTAL
Substancje chemiczne	81	26	55	115	206	Chemicals
w tym:						of which:
rakotwórcze	54	–	54	86	86	carcinogens
mutagenne	–	–	–	–	–	mutagens
Pyły zwiókniające	.	.	–	14	37	Dusts fibrous
Pyły rakotwórcze	616	321	295	578	342	Dusts carcinogenic
Inne pyły	68	54	14	89	185	Dusts other
Hałas	1517	430	1084	632	3324	Noise
Drgania mechaniczne (wibracje)	76	30	46	89	175	Vibrations
Mikroklimat gorący	28	.	20	20	197	Hot microclimate
Mikroklimat zimny	54	–	54	38	77	Cold microclimate
Promieniowanie jonizujące	.	.	.	25	27	Ionising radiation
Promieniowanie laserowe	–	–	–	–	–	Laser radiation
Promieniowanie nadfioletowe	.	.	–	–	24	Ultraviolet radiation
Promieniowanie podczerwone	.	.	–	–	11	Infrared radiation
Promieniowanie widzialne	–	–	–	–	–	Visible radiation
Pole elektromagnetyczne	69	–	61	.	104	Electromagnetic fields
Czynniki biologiczne	174	.	171	45	203	Biological factors

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni.

a Employees listed as many times as many risks they are exposed to.

WYKRES 6 (24). ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY WEDŁUG CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH I NIEBEZPIECZNYCH ORAZ UCIAŻLIWYCH DLA ZDROWIA W 2023 R.

CHART 6 (24). EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM WORK ENVIRONMENT BY PHYSICAL HEALTH RISK FACTORS IN 2023

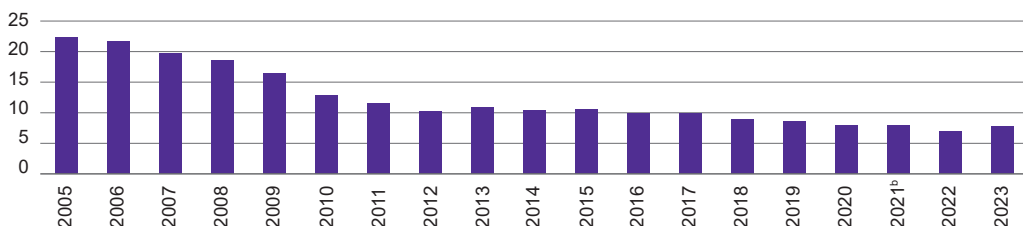
a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Zwiókniające, rakotwórcze i inne.

a Employees listed as many times as many risks they are exposed to. b Fibrous, carcinogenic and other.

WYKRES 7 (25). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA

CHART 7 (25). EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK

tys. osób
thousand persons

a Liczeni raz w grupie czynnika przeważającego. b Od 2021 r. zmianie uległa metoda badania z pełnej na metodę reprezentacyjną.

a Employees listed once by predominant factor. b Since 2021, the survey method has been changed from a full scale to a sampling method.

TABL. 10 (45). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niez- dolni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
O G Ó Ł E M	2015	3431	8	22	3401	47	1308	1880	T O T A L
	2020	2161	4	14	2143	6	878	1267	
	2022	2394	18	19	2357	–	904	1472	
	2023	2417	5	18	2394	102	978	1332	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		70	–	1	69	1	29	40	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		957	1	11	945	16	367	573	Industry
górnictwo i wydobywanie		9	–	–	9	–	1	8	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		828	1	11	816	14	317	496	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		24	–	–	24	–	11	13	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a		96	–	–	96	2	38	56	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		106	1	1	104	1	25	79	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		236	1	1	234	8	105	122	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa		153	2	1	150	2	63	86	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		49	–	–	49	3	22	24	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja		2	–	–	2	–	1	1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		13	–	–	13	–	3	10	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a		26	–	–	26	3	7	16	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		19	–	–	19	1	6	12	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a		70	–	–	70	4	19	47	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		161	–	1	160	11	71	79	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		220	–	1	219	14	89	117	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		283	–	–	283	37	148	98	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		28	–	–	28	1	14	13	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		24	–	1	23	–	9	15	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.
a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

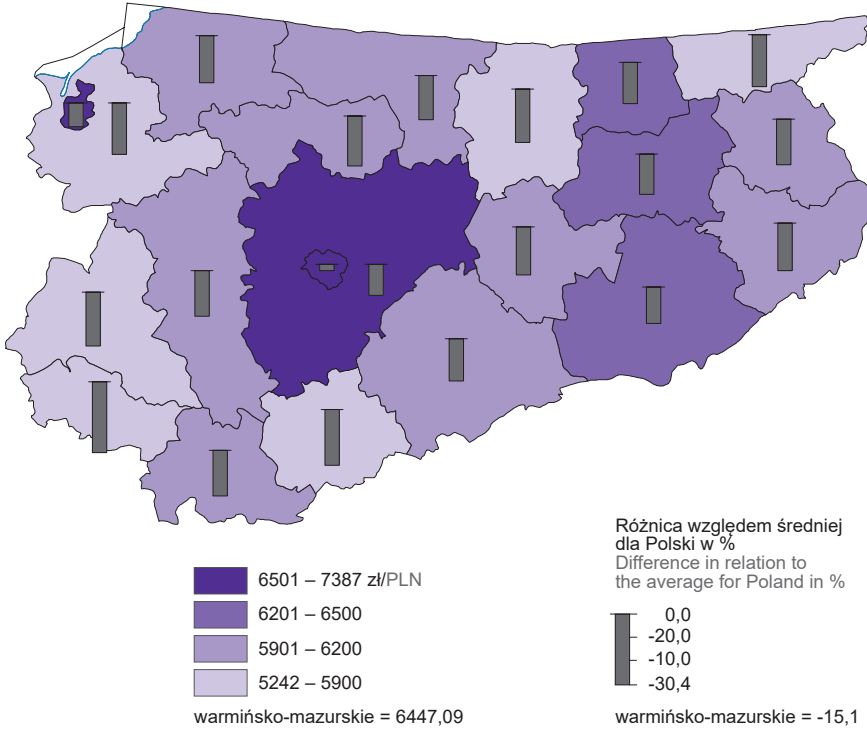
Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne
Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

Wynagrodzenia
Wages and salaries

TABL. 1 (46). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

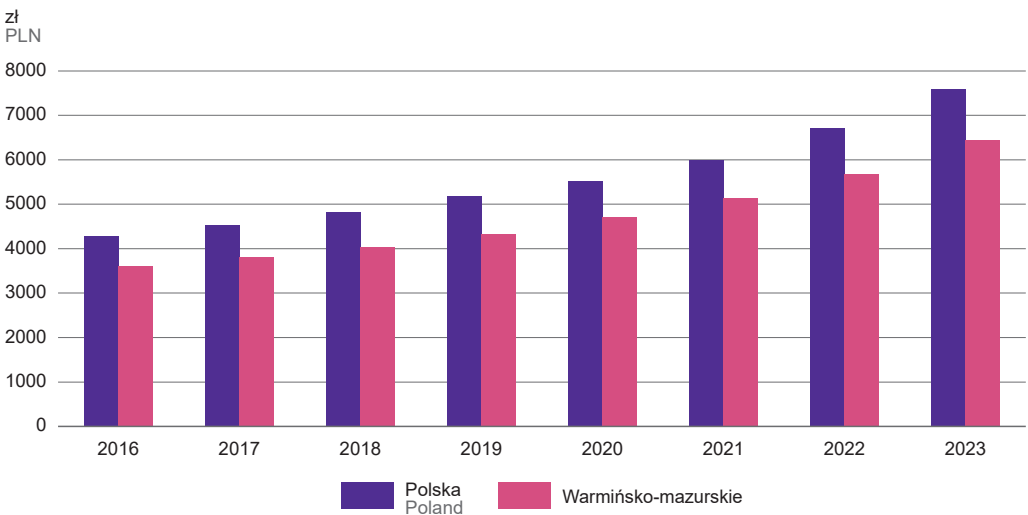
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities with more than 9 employed persons	
w zł in PLN						
O G Ó Ł E M	3324,04	4471,69	5427,81	6152,89	6447,09	T O T A L
sektor publiczny	4093,59	5437,10	6425,39	7336,17	7336,17	public sector
sektor prywatny	2921,83	3985,64	4926,89	5537,88	5833,23	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4396,52	5308,83	6857,34	7406,37	7885,04	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3231,63	4411,37	5355,68	6026,39	6138,92	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	3184,25	4394,23	5346,69	6014,84	6135,31	of which manufacturing
Budownictwo	2718,77	3615,22	4470,03	4894,00	5445,17	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2519,45	3604,87	4555,92	5097,50	5375,55	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2547,39	3391,58	4521,55	5238,29	5733,30	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2323,66	3048,00	3950,05	4591,39	4986,54	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4114,16	6010,93	7490,42	7856,17	7922,64	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4445,12	5266,29	6585,17	7446,47	8198,31	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3880,49	4645,36	5312,76	5980,58	6334,90	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3305,21	4422,80	5408,90	6264,98	6849,13	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2280,64	3146,85	3909,17	4455,65	4400,66	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4394,14	6075,58	7091,41	8234,21	8234,21	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4012,11	5156,03	5865,38	6575,61	6598,41	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3330,30	4855,86	6078,95	7153,05	7338,39	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3052,81	4010,06	4858,55	5471,02	5515,85	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2808,79	3602,47	4514,34	5065,77	4956,49	Other service activities

MAPA 1 (14). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2023 R.
 MAP 1 (14). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2023

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities with up to 9 employed persons.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a
 Average monthly gross wages and salaries^a

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities with up to 9 employed persons.

Świadczenia społeczne

Social benefits

TABL. 2 (47). EMERYCI I RENCISĆCI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	291695	309063	308996	312365	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	247321	269595	272645	276739	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	162644	201546	209482	215984	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	41725	27129	23222	21320	disability pensions
renty rodzinne	42952	40920	39941	39436	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	44374	39468	36351	35626	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (48). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	5944,6	7724,3	9055,1	10818,8	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	5311,0	7059,1	8391,7	10015,5	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1789,53	2182,02	2564,91	3015,93	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	3752,0	5503,8	6723,1	8157,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1922,42	2275,67	2739,05	3147,35	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	726,0	590,8	576,7	614,1	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1450,06	1814,76	2112,65	2400,41	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	833,0	964,5	1091,9	1244,1	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1616,06	1964,21	2326,85	2628,94	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	633,5	665,1	663,4	803,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1189,75	1404,38	1520,80	1878,99	Average monthly retirement and other pension in PLN

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 184.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of merging entitlements to benefits from this system and from the Pension Fund; see notes to the chapter, item 1 on page 184.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

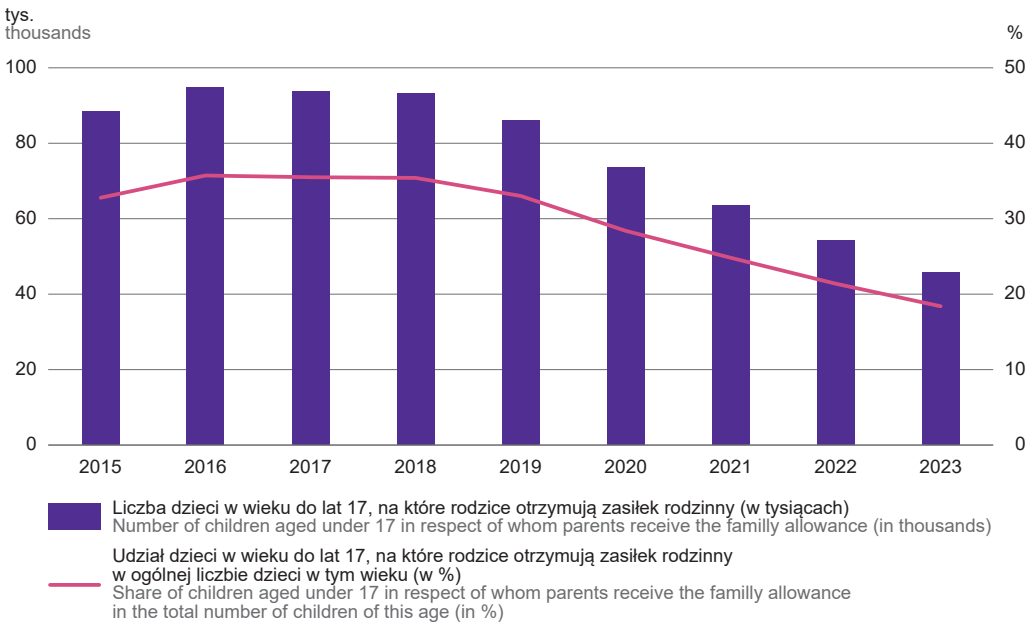
TABL. 4 (49). **ŚWIADCZENIA Z PROGRAMU „RODZINA 500+” I KARTA DUŻEJ RODZINY**
 BENEFITS FROM THE "FAMILY 500+" PROGRAMME AND LARGE FAMILY CARD

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	2023	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:					Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	233609	232250	238762	238019	average monthly number of children on which families receive benefit
wypłaty świadczenia w tys. zł	1434952,1	1422445,5	1464355,0	1440892,3	benefit payments in thousand PLN
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	41549	46093	60283	74755	Families Large Family Card holders

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.

WYKRES 1 (26). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**
 CHART 1 (26). BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

Budżety gospodarstw domowych Households budgets

TABL. 1 (50). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

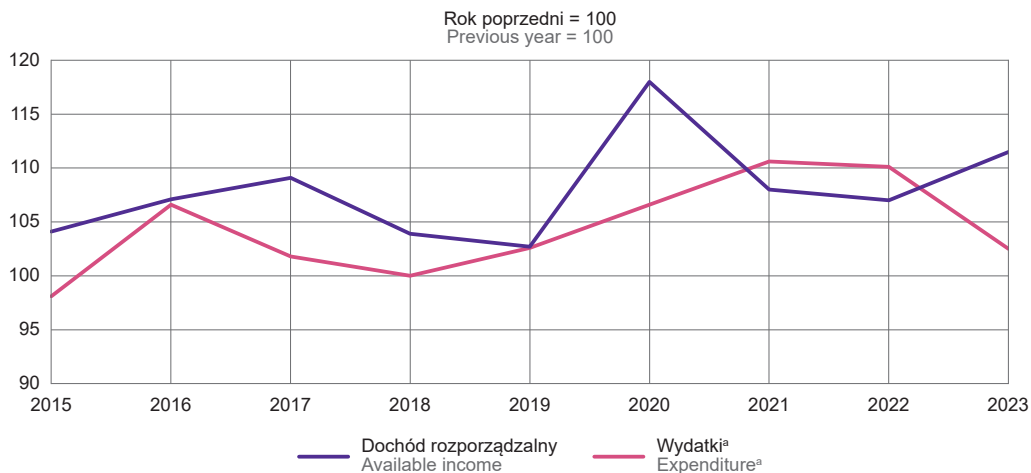
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1497	1377	1253	1197	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,63	2,56	2,41	2,36	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	0,97	1,01	0,93	0,89	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,83	0,87	0,87	0,87	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,68	0,71	0,74	0,75	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,76	0,62	0,57	0,54	dependants ^a

a Od 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

a Since 2019 including children aged 15–18 receiving the "Family 500+" child-support benefit.

WYKRES 1 (27). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBĘ** **W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 1 (27). **AVERAGE MONTHLY INCOME AND EXPENDITURE PER CAPITA**
IN HOUSEHOLDS

a Bez funduszu remontowego oraz łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie.

a Excluding renovation fund and including expenditure on life insurance.

**TABL. 2 (51). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS^a

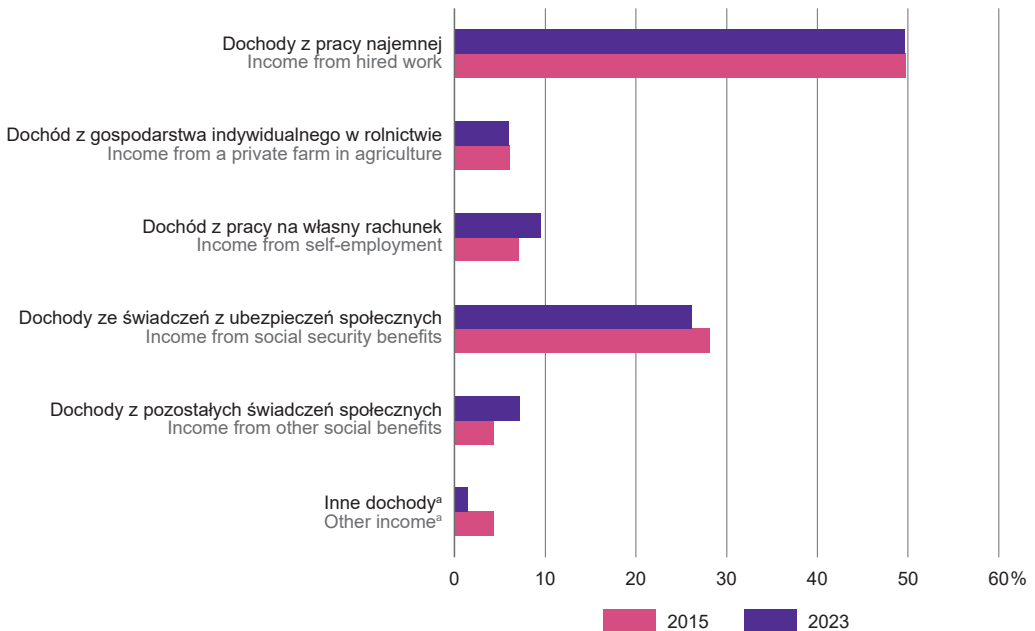
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1280,51	1884,05	2177,16	2428,06	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1240,51	1849,02	2128,88	2387,60	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	637,72	960,53	1085,99	1205,44	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	78,17 ^b	98,46 ^c	188,59 ^d	145,64 ^e	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	90,58 ^f	148,44 ^g	152,16 ^h	230,54 ⁱ	from self-employment
ze świadczeń społecznych	417,64	624,49	719,15	810,99	from social benefits

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 193. b-h Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: b – 34,35%, c – 30,02%, d – 35,68%, e – 33,04%, f – 21,48%, g – 13,47%, h – 12,46%, i – 17,33%.

a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see note to the chapter, section 1 on page 193. b-h Relative error of estimates exceeds 10% and is equal: b – 34,35%, c – 30,02%, d – 35,68%, e – 33,04%, f – 21,48%, g – 13,47%, h – 12,46%, i – 17,33%.

**WYKRES 2 (28). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 2 (28). AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.
a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

TABL. 3 (52). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS^a

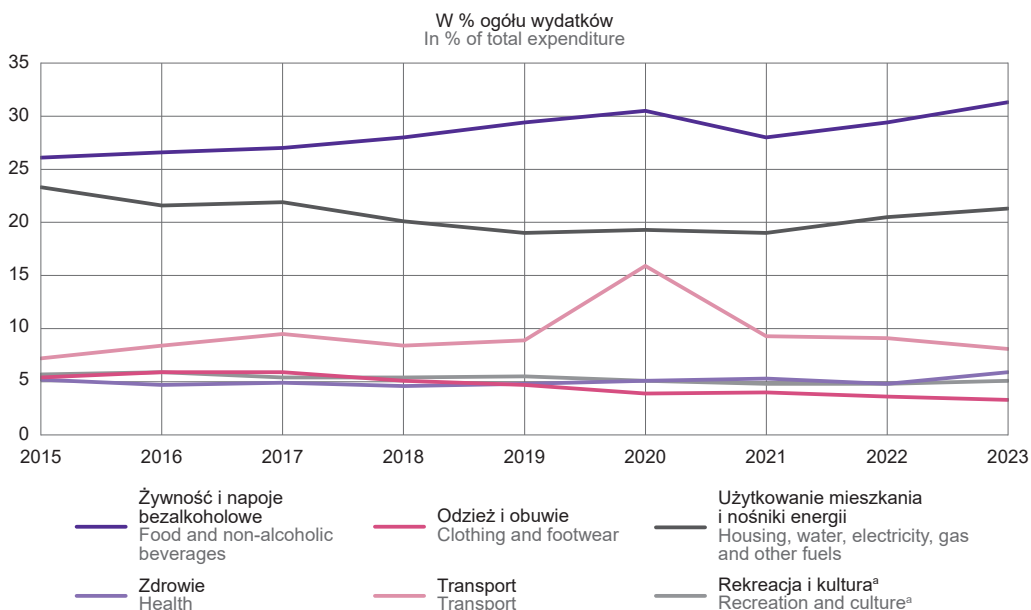
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^b	904,91	1073,42	1307,35	1340,05	Total expenditure ^b
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{bc}	864,92	1038,39	1259,08	1299,59	of which consumer goods and services ^{bc}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	235,73	327,68	384,28	419,39	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	21,75	36,29	40,97	41,82	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	48,46	41,96	47,36	44,84	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	210,68	207,22	268,21	284,89	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	43,59	57,48	84,36	61,43	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	47,35	54,80	62,34	78,47 ^d	health
w tym wyroby farmaceutyczne	27,68	36,85	46,44	47,92	of which pharmaceutical products
transport	65,41	104,01 ^e	118,62 ^f	109,20	transport
łączość ^g	53,18	60,63	61,78	64,67	communication ^g
rekreacja i kultura	51,94	54,42	62,98	67,86	recreation and culture
edukacja ^h	6,77 ⁱ	8,26 ^j	13,91 ^k	8,60 ^l	education ^h
restauracje i hotele	28,61	29,80 ^m	42,88	40,46	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^b	48,27	54,50	67,96	76,39	miscellaneous goods and services ^b
w tym higiena osobista	25,79	34,95	41,82	43,33	of which personal care

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 186. b, c, g, h Łącznie z: b – wydatkami na ubezpieczenia na życie, c – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, g – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r. do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”), h – wychowaniem przedszkolnym. d – f, i – m Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: d – 12,90%, e – 17,89%, f – 10,02%, i – 21,67%, j – 17,40%, k – 21,17%, l – 13,97%, m – 13,18%.

a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see note to the chapter, section 1 on page 186. b, c, g, h Including: b – expenditure on life insurance, c – pocket money not considered in items by types of expenditure, g – expenditure on Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"), h – pre-primary education. d-f, i-m Relative error of estimates exceeds 10% and equals: d – 12,90%, e – 17,89%, f – 10,02%, i – 21,67%, j – 17,40%, k – 21,17%, l – 13,97%, m – 13,18%.

WYKRES 3 (29). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 3 (29). **AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

a Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe.

a Since 2013, excluding expenditure on the Internet services.

TABL. 4 (53). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^{ab}**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^{ab}

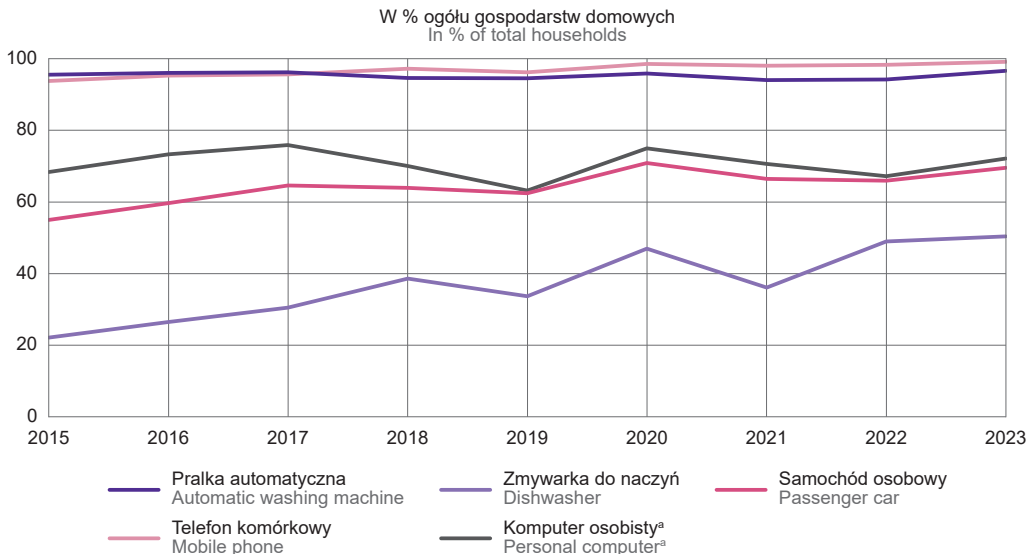
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	95,5	95,9	94,2	96,6	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	22,1	47,0	49,0	50,4	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	10,8	24,2	24,7	.	Electric cooker with a ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	57,6	64,2	65,8	67,4	Microwave oven
Samochód osobowy	55,0	70,9	65,9	69,5	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	.	4,0	4,1	6,5	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	.	65,4	62,2	66,7	Bicycle (excluding children's bike)
Telefon komórkowy	93,8	98,5	98,3	99,1	Mobile phone
Smartfon	37,9	82,4	75,2	82,9	Smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^c	69,2	57,1	48,0	63,0	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^c
Odbiornik telewizyjny	97,7	96,1	96,0	95,9	Television set
Zestaw kina domowego	13,5	10,5	7,1	.	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	67,8	61,9	51,5	58,7	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty, laptop, tablet	68,4	75,0	67,2	72,1	Personal computer, laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^d	.	87,6	82,2	82,3	Device with access to the Internet ^d
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne	26,6	34,3	31,9	35,8	Printer, multifunction device

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 186. b Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. c Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. d Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see notes to the chapter, section 1 on page 186. b Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. c Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with a compact disc player, stereo music system. d Personal computers, laptops, tablets, television sets, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (30). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**

CHART 4 (30). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

a Od 2023 r. obejmuje komputer osobisty, laptop, tablet.
a Since 2023 includes personal computer, laptop, tablet.

TABL. 5 (54). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^b w kg	5,43	5,09	5,03	4,63	Bread and cereal products ^b in kg
w tym pieczywo ^c	3,41	2,73	2,54	2,39	of which bread ^c
Mięso ^d w kg	5,45	5,53	5,28	5,11	Meat ^d in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,21	3,12	2,82	2,83	raw meat
w tym drób	1,51	1,56	1,19	1,32	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^e	1,97	2,15	2,19	2,04	cured meat and other meat preparations ^e
Ryby i owoce morza ^f w kg	0,34	0,32	0,27	0,22	Fish and seafood ^f in kg
Mleko ^g w l	3,31	3,03	3,08	2,94	Milk ^g in l
Jogurty w kg	0,48	0,61	0,59	0,61	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^h w kg	0,70	0,88	0,84	0,88	Cheese and curd cheese ^h in kg
Jaja w szt.	11,13	9,35	9,48	7,82	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,13	1,10	1,04	1,02	Oils and fats in kg
w tym masło	0,20	0,27	0,24	0,26	of which butter
Owoce ⁱ w kg	3,21	3,93	3,60	3,39	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	8,28	7,41	6,77	6,04	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	3,90	2,71	2,49	2,28	of which potatoes
Cukier w kg	0,99	0,78	0,82	0,61	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,26	0,26	0,29	0,26	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	4,12	5,53	5,26	5,44	Mineral or spring water in l
Soki owocowe i warzywne w l	0,79	1,06	0,95	0,98	Fruit and vegetable juices in l

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 186. b, c, h Od 2013 r. bez: b – mąki ziemniaczanej, c – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, h – serków słodkich. d Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). e, i Łącznie z: e – wyrobami garmażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych, i – nasionami i pestkami jadalnymi. f Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. g Bez zagęszczonego i w proszku.

a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see notes to the chapter, section 1 on page 186. b, c, h Since 2013 excluding: b – potato flour, c – crisp bread, toasted bread and confectionery, h – sweet cottage cheese. d Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). e, i Including: e – ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations, i – seeds and edible kernels. f Until 2012 defined as “Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve products including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. g Excluding condensed and powdered milk.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure

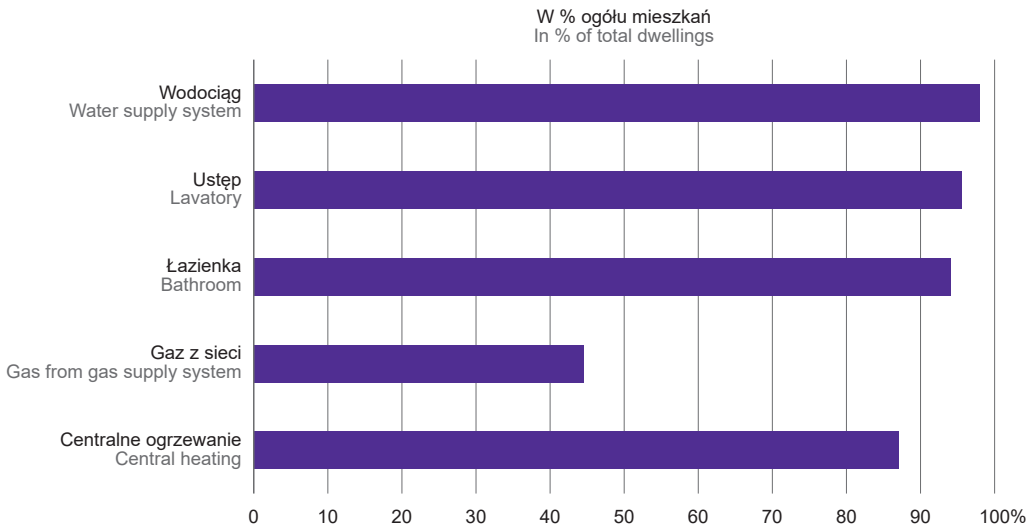
TABL. 6 (55). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 DWELLING STOCKS^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania w tys.	505,2	530,5	541,8	547,4	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1909,2	2002,8	2046,0	2066,6	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	34437,3	36723,3	37714,0	38191,9	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,78	3,78	3,78	3,78	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	68,2	69,2	69,6	69,8	per dwelling
na 1 osobę	23,9	26,5	27,6	28,1	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,85	2,61	2,52	2,48	per dwelling
1 izbę	0,75	0,69	0,67	0,66	per room

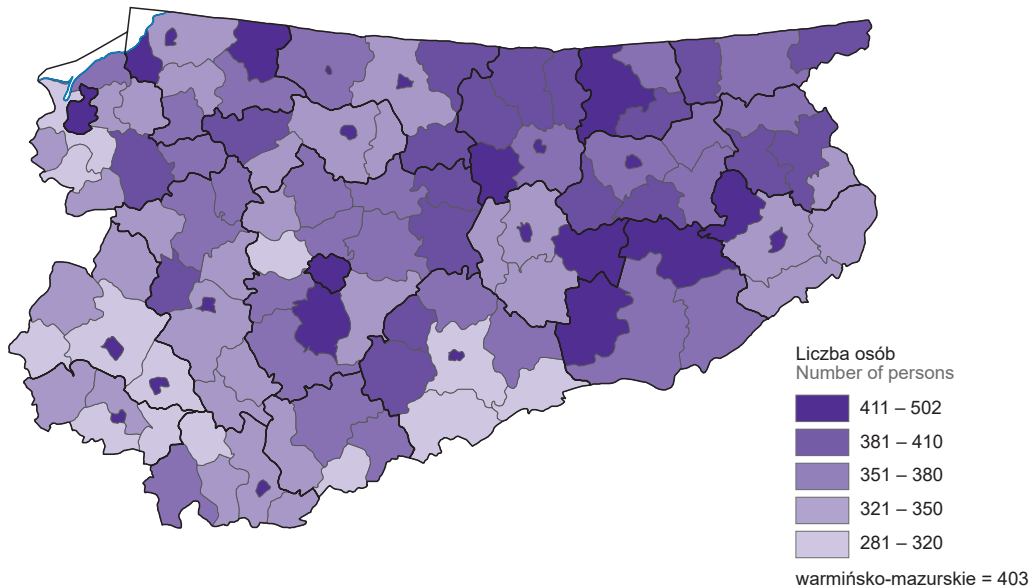
a Na podstawie bilansów.
 a Based on balances.

WYKRES 5 (31). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2023 R.

CHART 5 (31). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2023

MAPA 1 (15). MIESZKANIA NA 1000 LUDNOŚCI W 2023 R.
 MAP 1 (15). DWELLINGS PER 1000 POPULATION IN 2023

Mieszkania na 1000 ludności
 Dwellings per 1000 population

TABL. 7 (56). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA^a**
DWELLINGS FOR WHICH PERMITS WERE GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6706	7730	10539	5812	TOTAL
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	6397	7594	10331	5659	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	2102	3916	4018	2878	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	4295	3678	6313	2781	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	4	1	4	2	In new residences for communities and non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	305	135	204	151	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015, including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

TABL. 8 (57). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

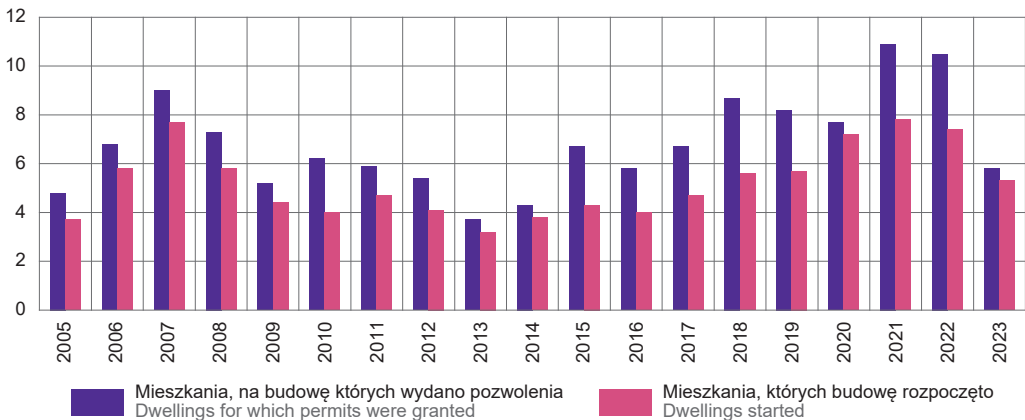
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4300	7150	7439	5274	TOTAL
Indywidualne	2289	3021 ^a	3164 ^a	2238 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1966	3988 ^b	4114 ^b	2990 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze	–	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	42	13	57	45	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	48	104	–	Public building society
Zakładowe	3	80	–	1	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działu, ust. 4 na str. 187.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to the chapter, item 4 on page 187.

WYKRES 6 (32). **MIESZKANIA (POZWOLENIA, ROZPOCZĘTE BUDOWY)**
CHART 6 (32). DWELLINGS (PERMITS, CONSTRUCTION IN PROGRESS)

tys.
thousands

TABL. 9 (58). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania	4310	6460	7726	5973	Dwellings
miasta	2420	4224	4439	3437	urban areas
wieś	1890	2236	3287	2536	rural areas
Indywidualne ^a	1967	2119	2726	2289	Private ^a
miasta	434	438	484	423	urban areas
wieś	1533	1681	2242	1866	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	2109	4312	4936	3611	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	156	–	34	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	9	–	4	13	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	–	26	26	60	Public building society
Zakładowe	69	3	–	–	Company
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	95,9	84,5	84,5	88,0	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	72,7	66,4	64,9	65,6	urban areas
wieś	125,6	118,6	111,1	118,4	rural areas
Indywidualne ^a	143,5	138,6	137,3	137,4	Private ^a
miasta	151,0	146,1	146,2	143,5	urban areas
wieś	141,4	136,6	135,3	136,1	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	56,1	58,1	55,9	57,5	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	47,8	–	41,9	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	26,2	–	31,8	39,6	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	–	52,8	52,6	52,1	Public building society
Zakładowe	73,5	123,0	–	–	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działu, ust. 4 na str. 187.

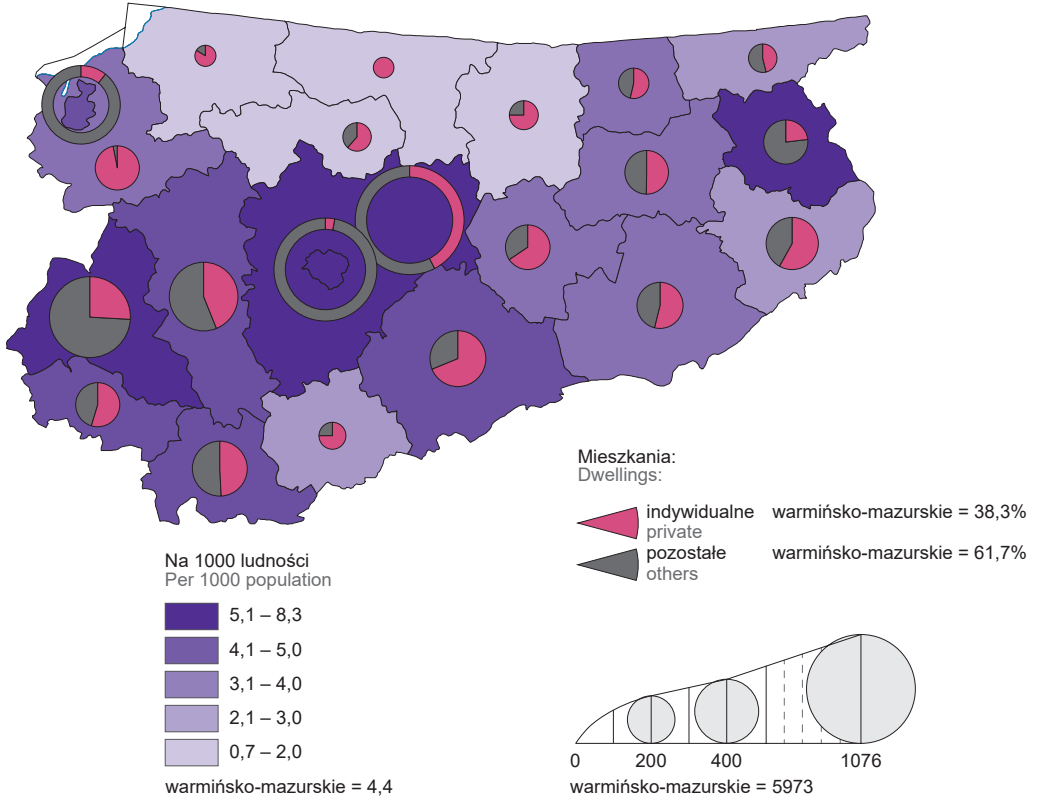
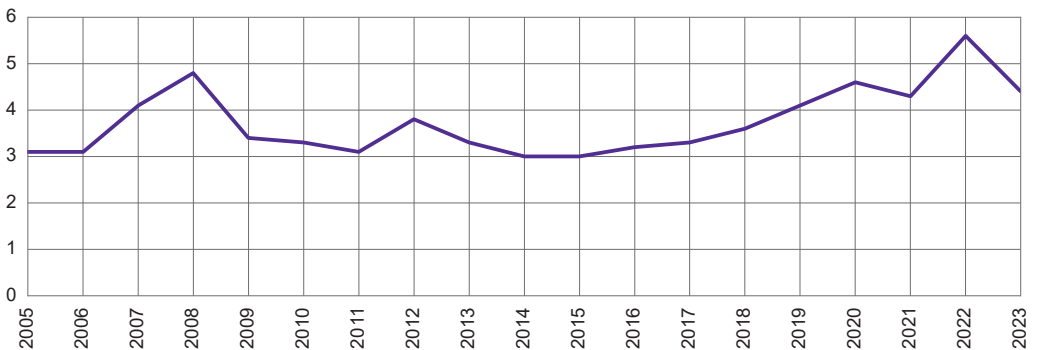
a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to the chapter, item 4 on page 187.

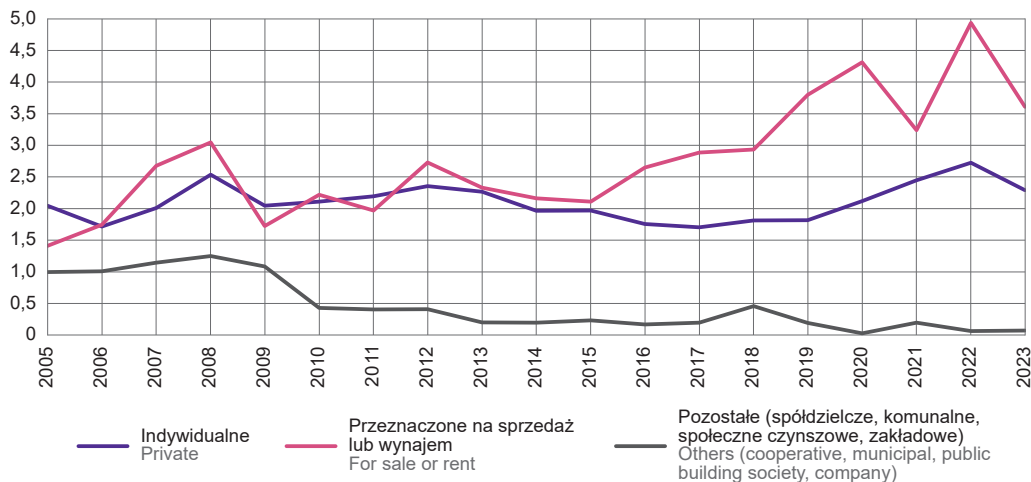
TABL. 10 (59). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW
WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.**
DWELLINGS COMPLETED BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE
IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	4,3	Urban areas
duże	5,4	large
średnie	3,1	medium
małe	4,2	small
Obszary wiejskie	4,5	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	10,8	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	4,0	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	3,5	non-agglomeration low density

MAPA 2 (16). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2023 R.

MAP 2 (16). DWELLINGS COMPLETED IN 2023

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
Dwellings completed per 1000 population

WYKRES 7 (33). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA
CHART 7 (33). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION
tys.
thousands
TABL. 11 (60). WODOCIĄGI I KANALIZACJA
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa ^a	15872,2	16731,8	18118,3	18350,4	Water supply ^a
miasta	2304,4	2439,2	2792,3	2812,5	urban areas
wieś	13567,8	14292,6	15326,0	15537,9	rural areas
Kanalizacyjna ^b	6922,3	7606,1	7755,5	7971,2	Sewage ^b
miasta	2279,6	2427,4	2449,4	2481,0	urban areas
wieś	4642,7	5178,7	5306,1	5490,2	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	45,4	46,2	45,3	46,0	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	31,5	33,2	33,0	33,7	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	27,7	27,8	26,3	26,1	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	32,5	33,7	32,5	32,5	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	17,7	18,4	19,0	19,9	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	30,0	32,6	33,8	35,6	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	44,8	46,6	47,2	47,6	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	44,8	46,6	47,2	47,6	Of which treated

a Od 2022 r. łącznie z siecią przesyłową. b łącznie z kolektorami.

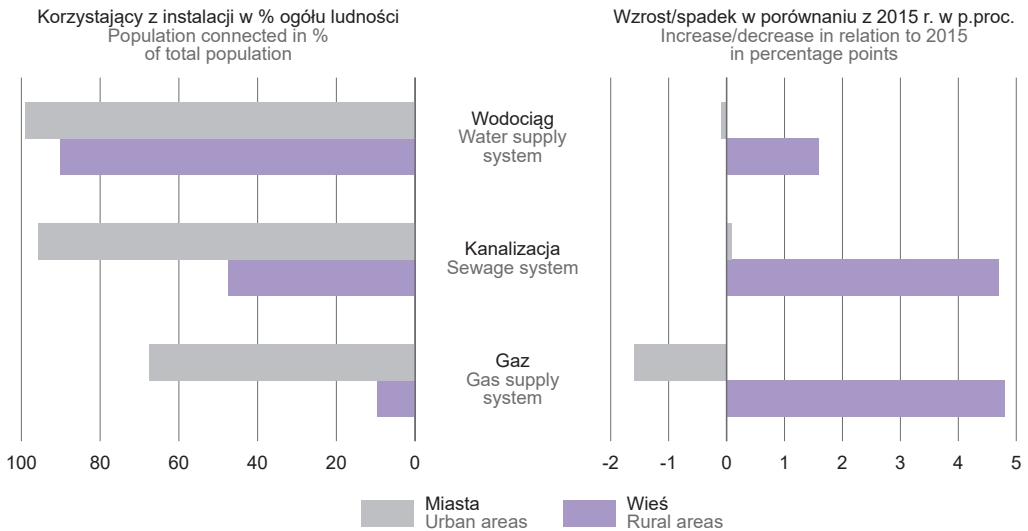
a Since 2022 including transmission network. b Including collectors.

TABL. 12 (61). **ZUŻYCIE WODY Z SIECI WODOCIĄGOWEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.**
CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1 mieszkańca w m ³ Per capita in m ³	SPECIFICATION
Miasta	32,5	Urban areas
duże	34,3	large
średnie	31,1	medium
małe	31,9	small
Obszary wiejskie	35,6	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	35,1	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	37,1	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	35,5	non-agglomeration low density

WYKRES 8 (34). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2023 R.**

CHART 8 (34). **POPULATION CONNECTED TO WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2023**

TABL. 13 (62). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	484,5	525,2	552,2*	558,1	Consumers (as of 31 December) in thousands
Miasta	312,3	340,3	351,9	354,3	Urban areas
Wieś	172,2	184,8	200,4	203,8	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	942,5	1055,8	1001,0	986,0	In GWh
miasta	510,5	566,4	528,9	515,5	urban areas
wieś	432,0	489,4	472,1	470,5	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	598,2	686,1	653,1	641,7	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1634,7	1664,4	1503,3	1455,0	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2508,2	2647,6	2356,3*	2308,4	rural areas – per consumer ^a

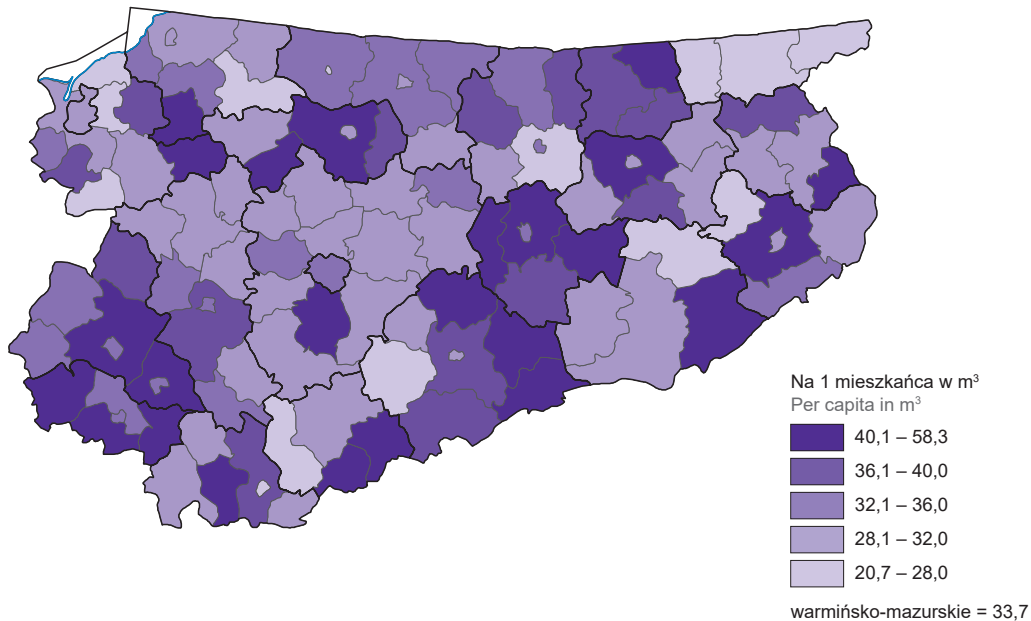
a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

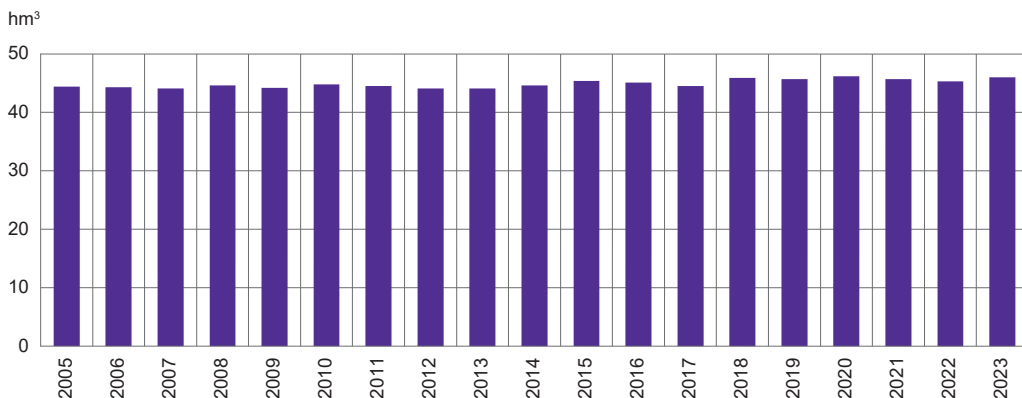
a Calculations were made using the number of consumers as of 31 December.

Source: data of the Ministry of Climate and Environment.

MAPA 3 (17). ZUŻYCIЕ WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2023 R.
 MAP 3 (17). CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2023

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych
 Consumption of water from water supply systems in households

**TABL. 14 (63). SIĘĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ŻUŻYCIĘ GAZU Z SIĘCI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS
FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3004,5	3494,3	3753,0	3830,7	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	856,0 ^b	913,4 ^b	39,1	39,1	of which transmission
miasta	27,4 ^b	33,4 ^b	–	–	urban areas
wieś	828,7 ^b	880,0 ^b	39,1	39,1	rural areas
Miasta	1561,0	1784,5	1866,9	1909,5	Urban areas
Wieś	1443,5	1709,8	1886,1	1921,3	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	195,6	218,4	222,4	229,4	Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands
Miasta	186,9	204,3	206,2	211,6	Urban areas
Wieś	8,7	14,1	16,2	17,8	Rural areas
Żużycie gazu z sieci (w ciągu roku)					Consumption of gas from gas supply system (during the year)
W GWh	930,4	1066,6	1184,6	1144,6	In GWh
miasta	838,5	916,9	1000,5	961,9	urban areas
wieś	91,8	149,7	184,1	182,6	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	645,1	767,5	864,7	840,1	Per capita in kWh
miasta	982,6	1110,6	1235,3	1197,4	urban areas
wieś	156,0	266,1	328,8	326,7	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b Łącznie z siecią rozdzielczą o ciśnieniu wyższym niż 0,5 MPa.

a Including consumers using collective gasmeters. b Including distribution network with a pressure of more than 0,5 MPa.

**TABL. 15 (64). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIĘCI GAZOWEJ WEDŁUG DELIMITACJI
OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.**
PEOPLE USING GAS SUPPLY SYSTEM BY DELIMITATION OF RURAL AREAS
AND CITY SIZE IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % ogółem In % of total	SPECIFICATION
Miasta	67,4	Urban areas
duże	80,2	large
średnie	77,6	medium
małe	43,4	small
Obszary wiejskie	9,6	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	27,8	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	9,1	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	6,3	non-agglomeration low density

TABL. 16 (65). OGRZEWNICTWO
Stan w dniu 31 grudnia
HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	585,4	641,1	659,7	652,1	602,3	49,8	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	1073	1359	1437	1442	1028	414	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	6404,8	6964,9	7536,8	7196,1	6927,0	269,2	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie Chapter VIII. Education

TABL. 1 (66). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a PRE-PRIMARY EDUCATION^a				
Placówki	784	781	775	Establishments
w tym na wsi	393	379	377	of which in rural areas
w tym:				of which:
Przedszkola	404	410	406	Nursery schools
w tym specjalne	18	18	18	of which special
w tym na wsi	98	101	100	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych			322	Pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY SCHOOLS				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	557	540	534	primary
w tym na wsi	342	323	315	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	29	30	31	special job-training
branżowe I stopnia	75	76	78	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	1	6	10	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	89	92	95	general secondary
technika	76	72	74	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	3	3	3	general art
policealne	56	46	45	post-secondary
dla dorosłych	60	42	42	for adults
Uczelnie	6	5	5	Higher education institutions
NAUCZYCIELE^b TEACHERS^b				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	9955	9377	9041	primary
w tym na wsi	3761	3508	3394	of which in rural areas
branżowe I stopnia ^c	797	778	794	stage I sectoral vocational ^c
branżowe II stopnia	12	9	14	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	1655	1650	1725	general secondary
technika ^d	1994	2065	2069	technical secondary ^d
policealne	126	106	101	post-secondary
Uczelnie	2099	2068	2060	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS				
Wychowanie przedszkolne				Pre-primary education
dzieci w wieku 6 lat	13152	13629	14489	6-year-old children
w tym w przedszkolach	8761	9337	9785	of which in nursery schools
Szkoły:				Schools:
podstawowe	111226	108447	102791	primary
w tym na wsi	35916	33985	32309	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	590	565	547	special job-training
branżowe I stopnia	9666	9296	10221	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	9	380	555	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	21394	23344	25421	general secondary
technika	24334	25727	27308	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	380	374	351	general art
policealne	7798	6309	5908	post-secondary
dla dorosłych	4786	3746	4287	for adults
Uczelnie	24568	22654	22436	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

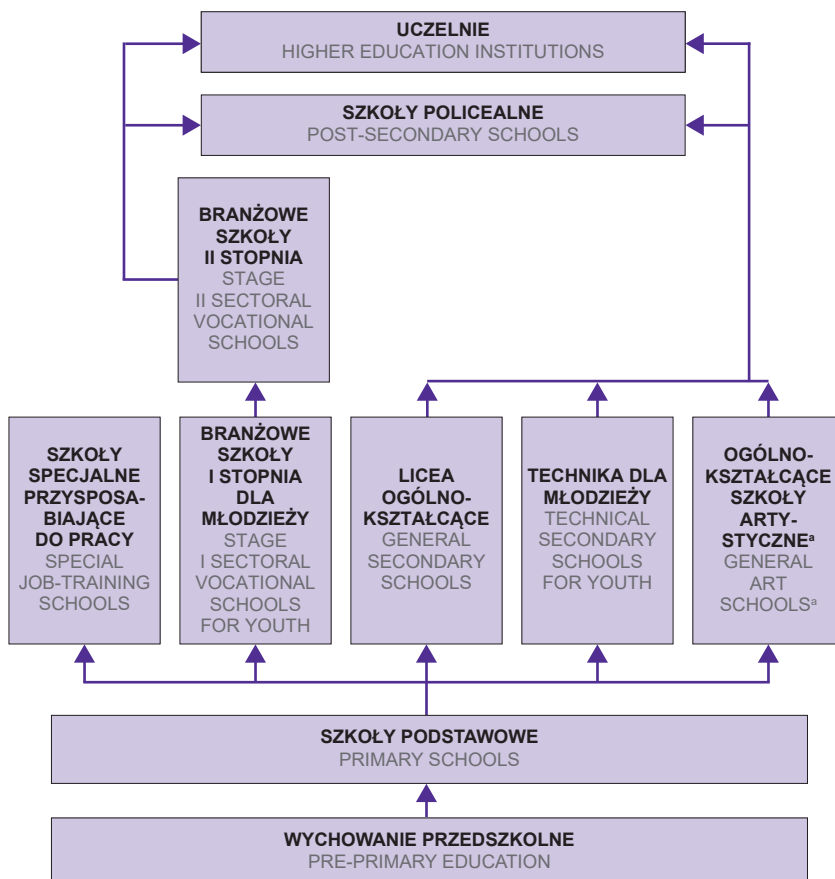
b-d Łącznie ze szkołami: b – dla dorosłych; c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; d – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b-d Including schools: c – for adults; d – special job-training schools; e – general art schools leading to professional certification.

TABL. 1 (66). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)
EDUCATION BY LEVELS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	12944	18703		primary
specjalne przysposabiające do pracy	124	171		special job-training
branżowe I stopnia	1699	2177		stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia		23		stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	5203	5039		general secondary
technika	4055	4145		technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	59	53		general art
policealne	1516	1620		post-secondary
dla dorosłych	1497	293		for adults
Uczelnie	7037	6100		Higher education institutions

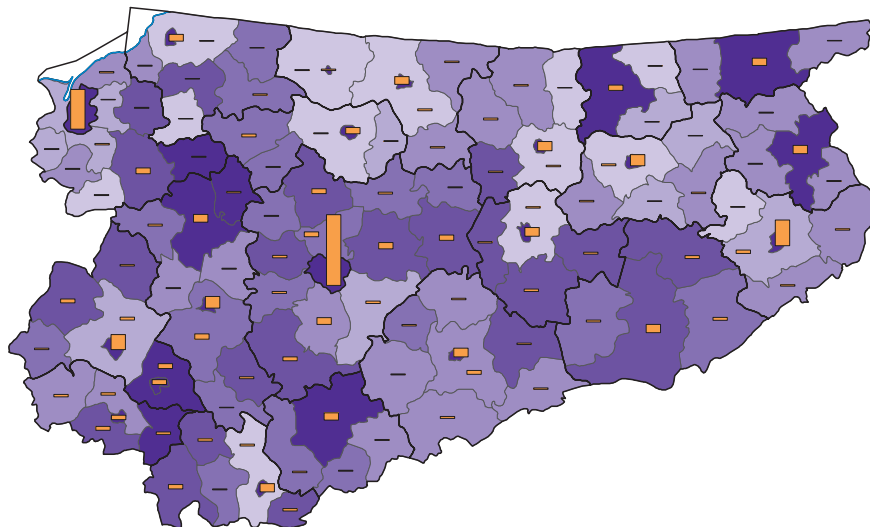
EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2023/24
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

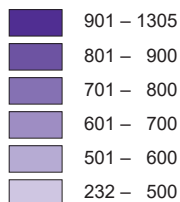
^a Dające uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification.

MAPA 1 (18). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W 2023 R.
 MAP 1 (18). PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN 2023

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego
 na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat
 Children in pre-primary establishments
 per 1000 children aged 3–6

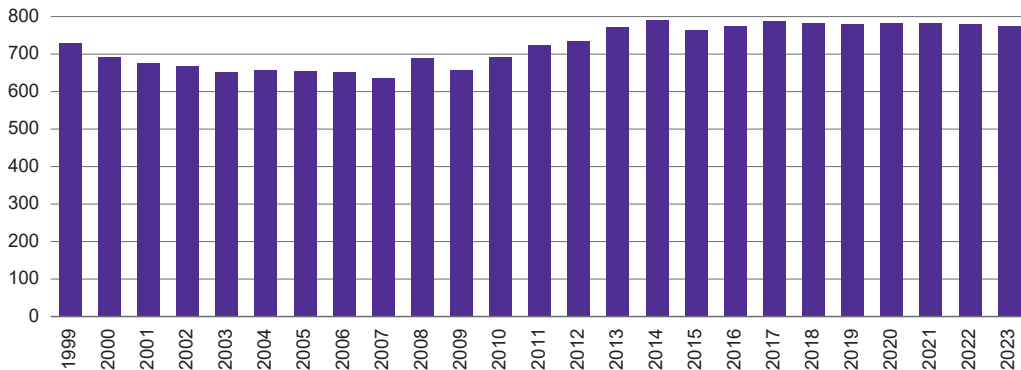
warmińsko-mazurskie = 905

Liczba dzieci
 w placówkach
 Number of children
 in establishments

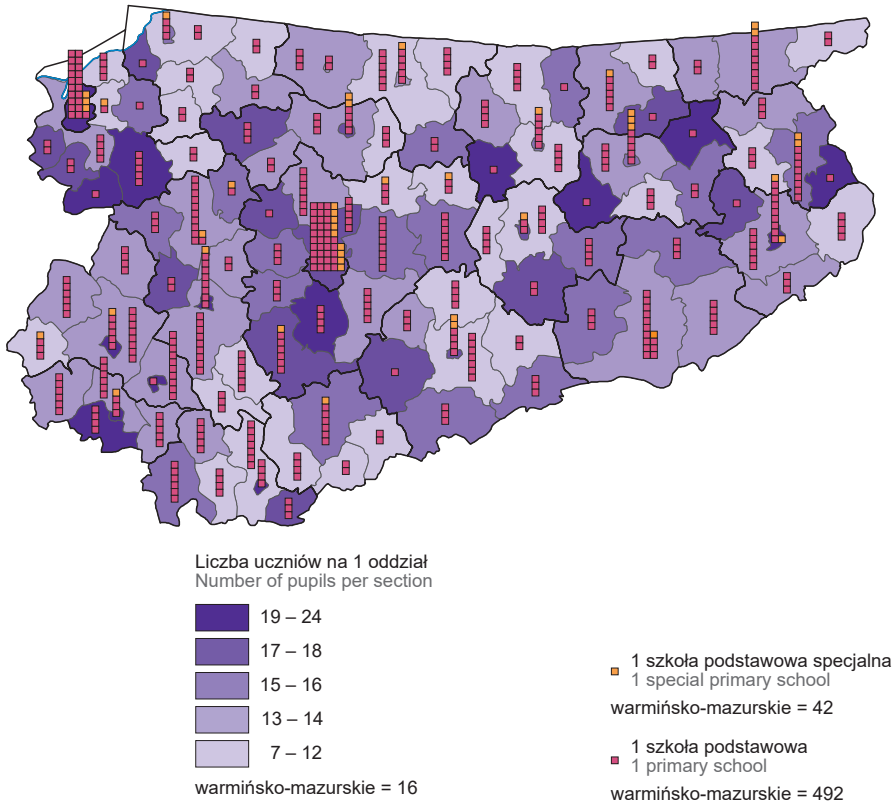
warmińsko-mazurskie = 50039

Liczba placówek
 Number of establishments

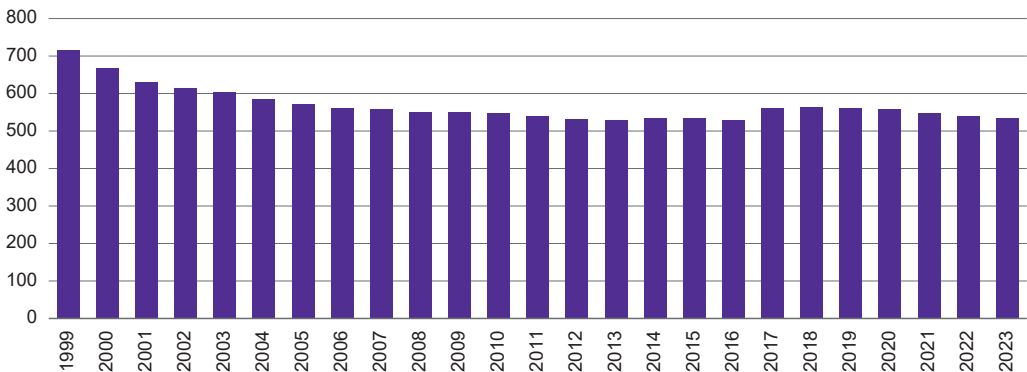

^a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
^a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (19). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24
 MAP 2 (19). PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

Liczba szkół podstawowych
 Number of primary schools

MAPA 3 (20). SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) W ROKU SZKOLNYM 2023/24

MAP 3 (20). POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

Liczba uczniów na 1 oddział w szkołach ponadpodstawowych ogółem

Number of students per 1 section in post-primary schools in total

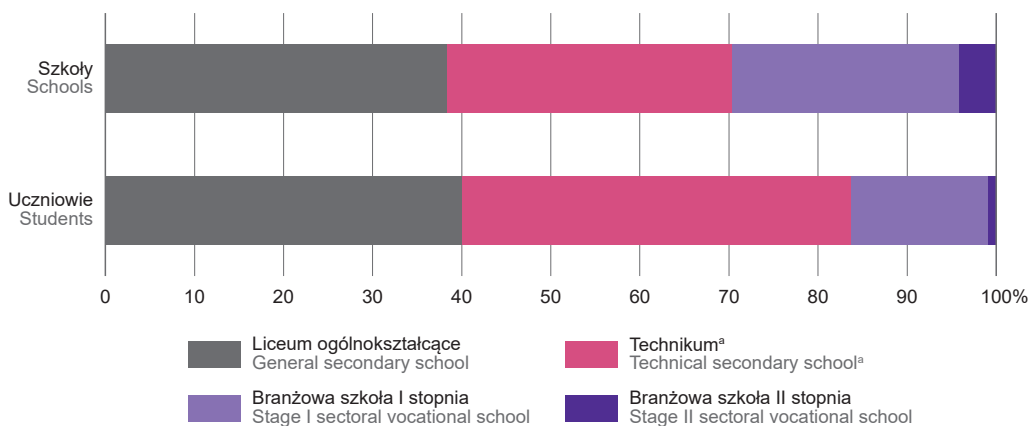
- 27 – 29
- 25 – 26
- 23 – 24
- 19 – 22

warmińsko-mazurskie = 24

- 1 szkoła ponadpodstawowa
- 1 post-primary school

warmińsko-mazurskie = 240

- technikum^a
- technical secondary^a
- liceum ogólnokształcące
- general secondary
- branżowa szkoła I i II stopnia
- stage I and II sectoral vocational school

^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

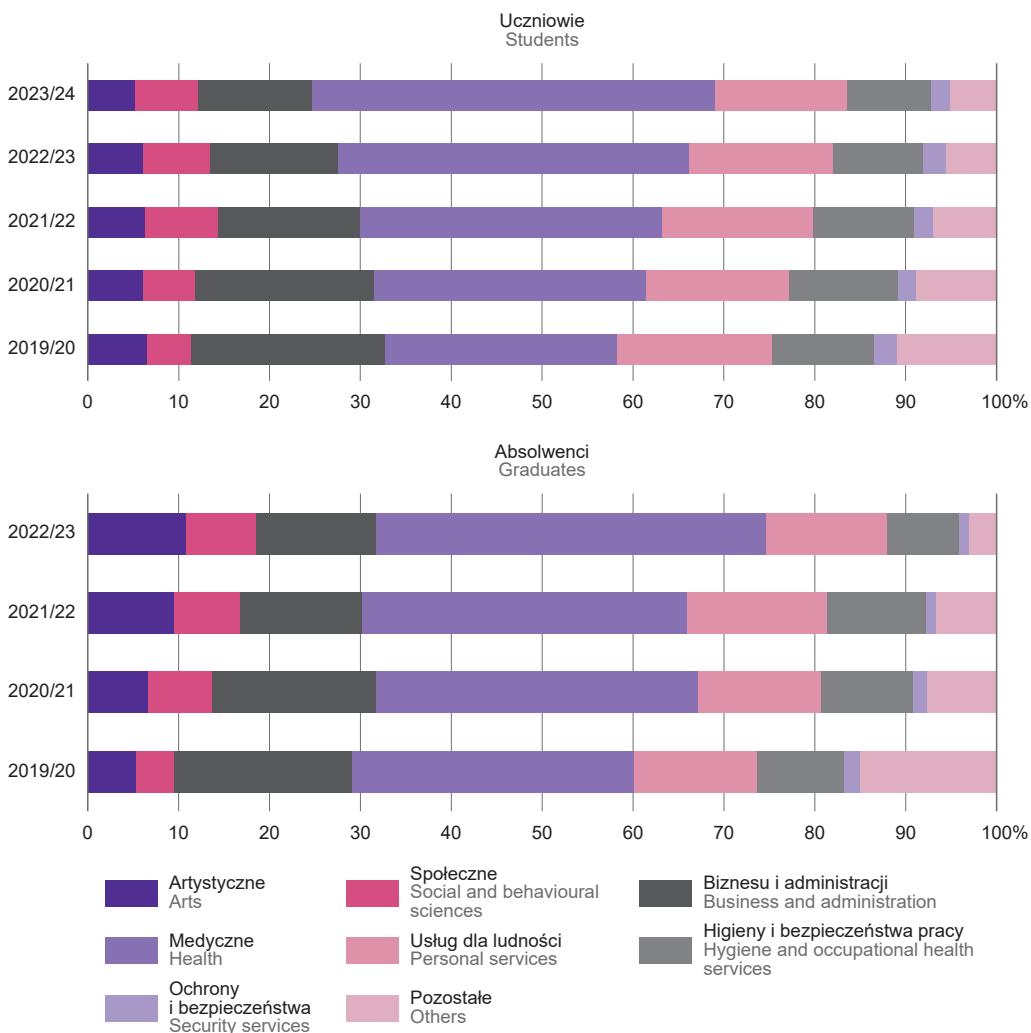
^a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (67). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
Szkoły	56	46	45	Schools
Oddziały	375	302	304	Sections
Uczniowie	7798	6309	5908	Students
w tym kobiety	5306	4860	4589	of which females
Absolwenci	1516	1620	.	Graduates
w tym kobiety	1238	1381	.	of which females

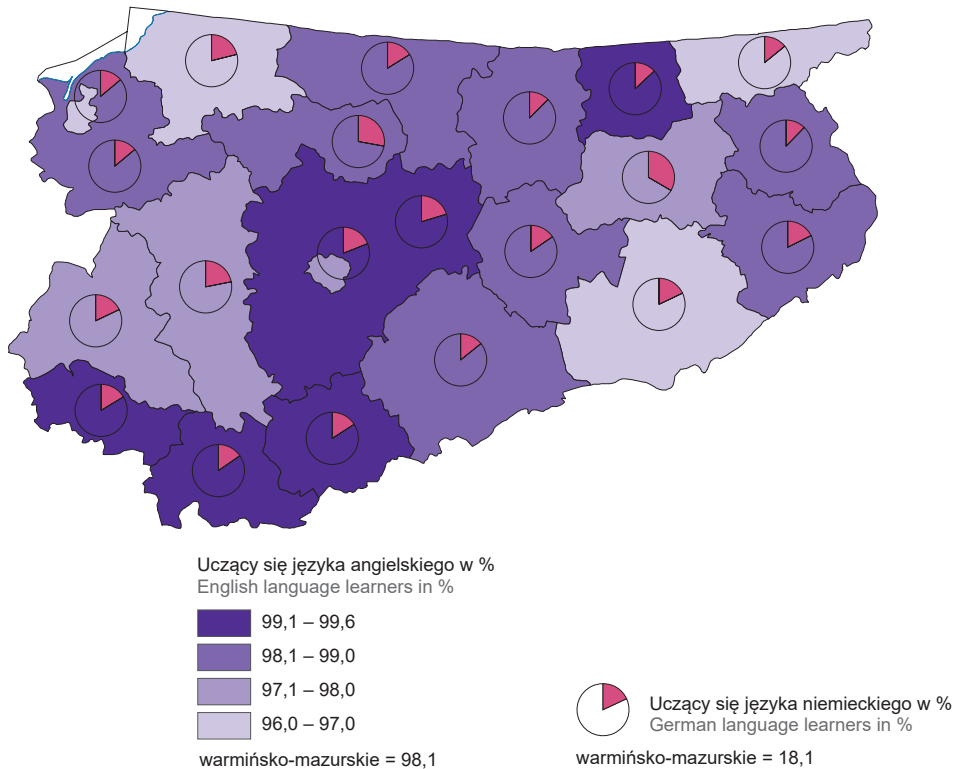
WYKRES 1 (35). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

CHART 1 (35). **STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS**
(excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

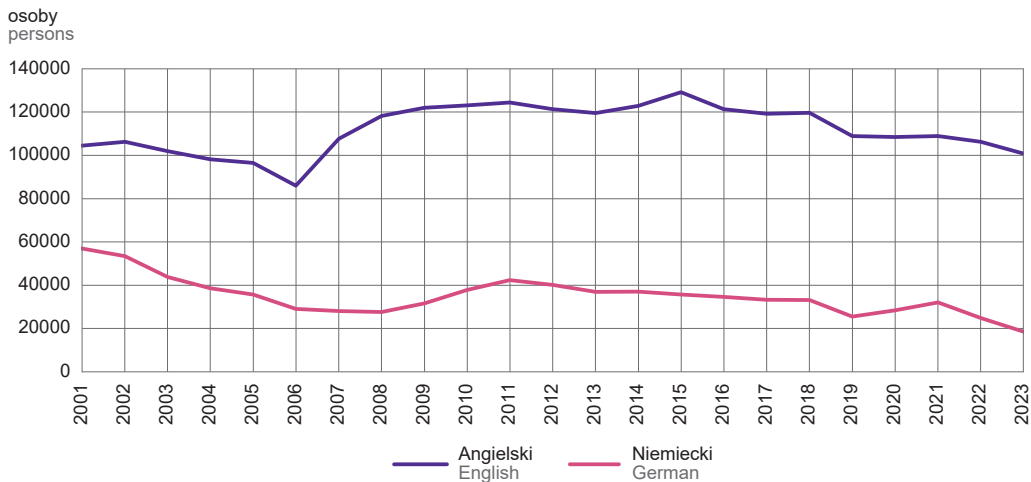
MAPA 4 (21). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24

MAP 4 (21). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

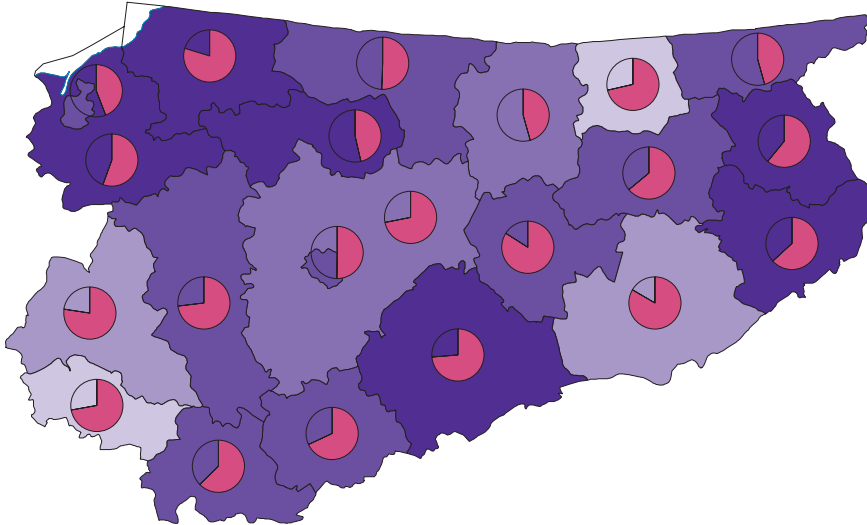
Uczący się języków obcych w szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży

Pupils and students learning foreign languages in primary schools and lower secondary schools for children and youth

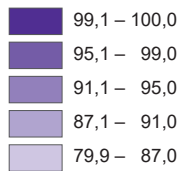

MAPA 5 (22). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2023/24 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (22). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR (excluding special schools)

Uczący się języka angielskiego w %
English language learners in %

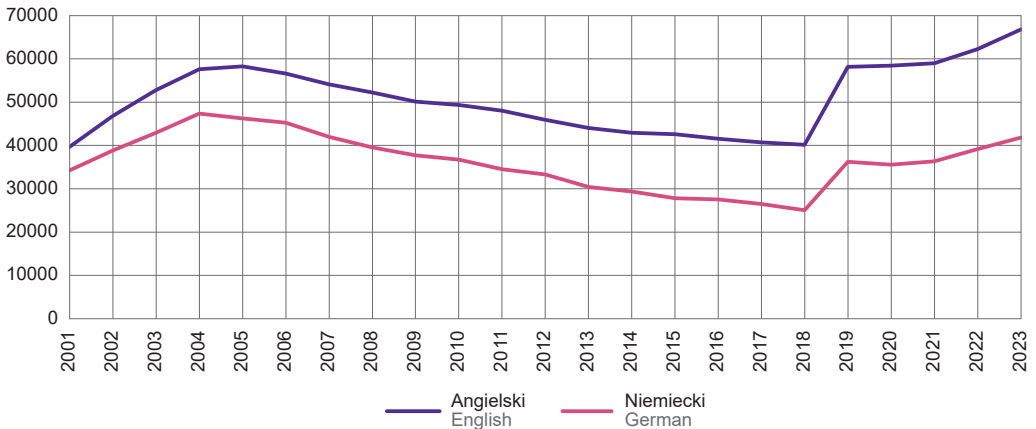

warmińsko-mazurskie = 96,5

Uczący się języka niemieckiego w %
German language learners in %

warmińsko-mazurskie = 60,4

osoby
persons

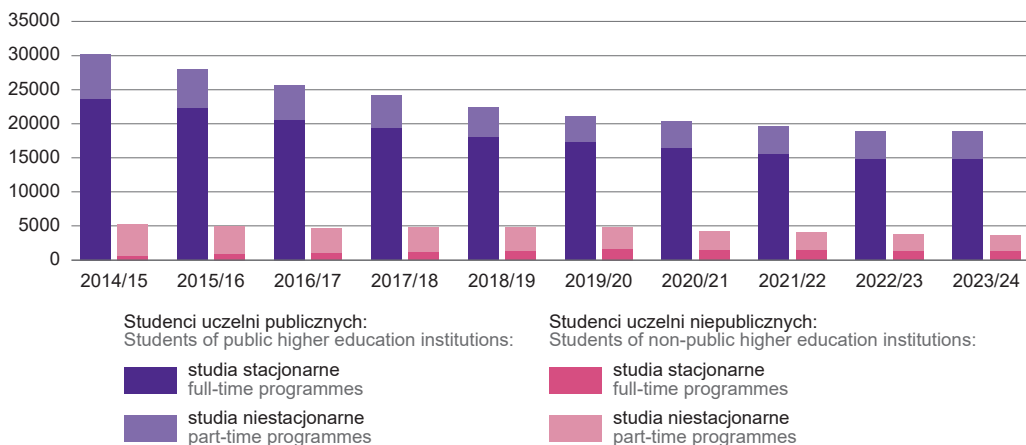
TABL. 3 (68). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2023/24**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2023/24 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci / Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	z ogółem / of total			
				na studiach stacjonarnych full-time programmes	cudzoziemcy foreigners		
O G Ó Ł E M	5	2060	22436	16046	567	6100	TOTAL
nadzorowane przez ministra właściwego ds.:							supervised by the minister responsible for:
szkolnictwa wyższego	4	1879	20376	14871	566	5376	higher education
zdrowia	–	–	–	–	–	–	health
gospodarki morskiej	–	–	–	–	–	–	maritime economy
kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	–	–	–	–	–	–	culture and protection of national heritage
obrony narodowej	1	181	2060	1175	1	724	national defence

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

a Full-time and part-time employed expressed in full-time equivalents, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by types of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

WYKRES 2 (36). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (36). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TABL. 4 (69). **UCZESTNICY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMME STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Uczestnicy studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
				na studiach doktorskich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M	2020/21	981	757	307	184	75	48	TOTAL
	2022/23	1019	565	114	69	156	98	
	2023/24	1012	600	38	24	192	115	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (70). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**

Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI MEDICAL PERSONNEL					
Lekarze ^a	3384 ^b	3154*	3510*	3588	Doctors ^a
Lekarze dentyści ^a	882 ^b	588*	920*	969	Dentists ^a
Pielęgniarki ^a	7527 ^b	6903*	7153*	7203	Nurses ^a
Położne ^a	827 ^b	717*	825*	846	Midwives ^a
Fizjoterapeuci	720	835	1821 ^h	1702 ^h	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni	514	366	477	462	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	745	760	755	766	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA OUTPATIENT HEALTH CARE					
Przychodnie	831	866	882	907	Outpatient departments
miasta	677	712	733	757	urban areas
wieś	154	154	149	150	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^c	355	245	214	200	Practices of doctors and dentists ^c
miasta	302	205	176	163	urban areas
wieś	53	40	38	37	rural areas
Porady udzielone ^d w ciągu roku w tys.	10947,0	9531,8	11041,5	11302,9	Consultations provided ^d during the year in thousands
lekarskie ^e	9774,0	8787,6	10138,6	10385,5	medical ^e
w tym w opiece zdrowotnej:					of which in health care:
podstawowej	6242,9	5856,4	6671,9	6766,4	primary
specjalistycznej	3531,1	2931,2	3466,7	3619,1	specialised
stomatologiczne	1173,0	744,2	902,9	917,4	dental
SZPITALI HOSPITALS					
Szpitale ogólne	43	41	43	42	General hospitals
Łóżka	6668	6381	6336	6219	Beds
Leczeni ^f w ciągu roku na:					In-patients ^f during the year per:
10 tys. ludności	1997	1609	1932	2019	10 thousand population
1 łóżko ^g	43,2	34,2	41,9	43,9	bed ^g

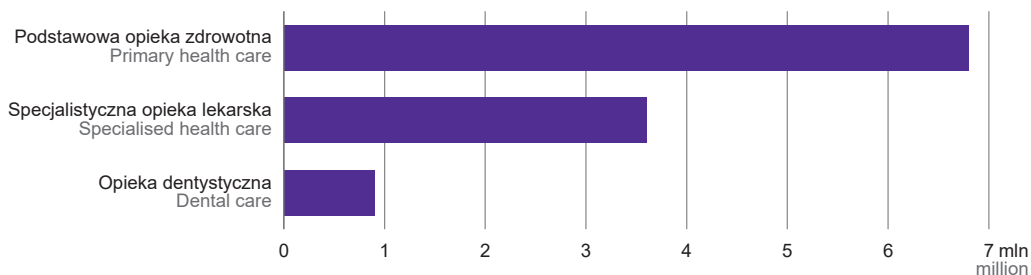
a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 188. b Dane o lekarzach, lekarzach dentyście, pielęgniarkach i położnych dotyczą roku 2019. c Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. d Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. e Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. f Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. g Do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku. h Od 2023 r. obliczenia na podstawie źródeł administracyjnych, dane nieporównywalne z publikowanymi za lata wcześniejsze. Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter, item 2 on page 188. b Data on doctors, dentists, nurses and midwives refer to 2019. c Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or outpatient departments. d Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. e Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalised patients. f Excluding inter-ward patient transfer. g The indicator was calculated using the average monthly number of beds in the year. h From 2023, calculations based on administrative sources, data not comparable with those published for previous years.

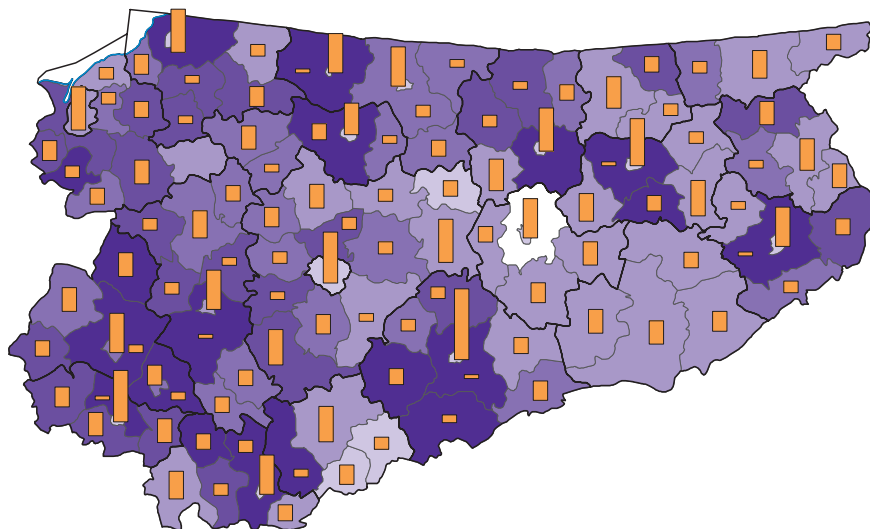
S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

WYKRES 1 (37). PORADY AMBULATORYJNE W 2023 R.

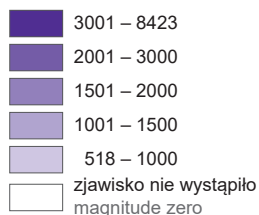
CHART 1 (37). OUTPATIENT CONSULTATIONS IN 2023

MAPA 1 (23). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2023 R.**
 MAP 1 (23). **OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2023**

Liczba ludności na 1 podmiot
 Number of population per entity

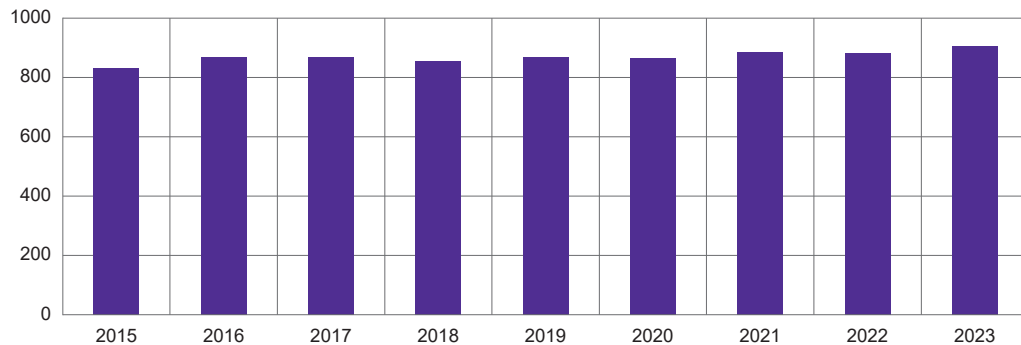
warmińsko-mazurskie = 1227

Liczba udzielonych porad lekarskich
 na 1 mieszkańca
 Number of medical consultations
 per inhabitant

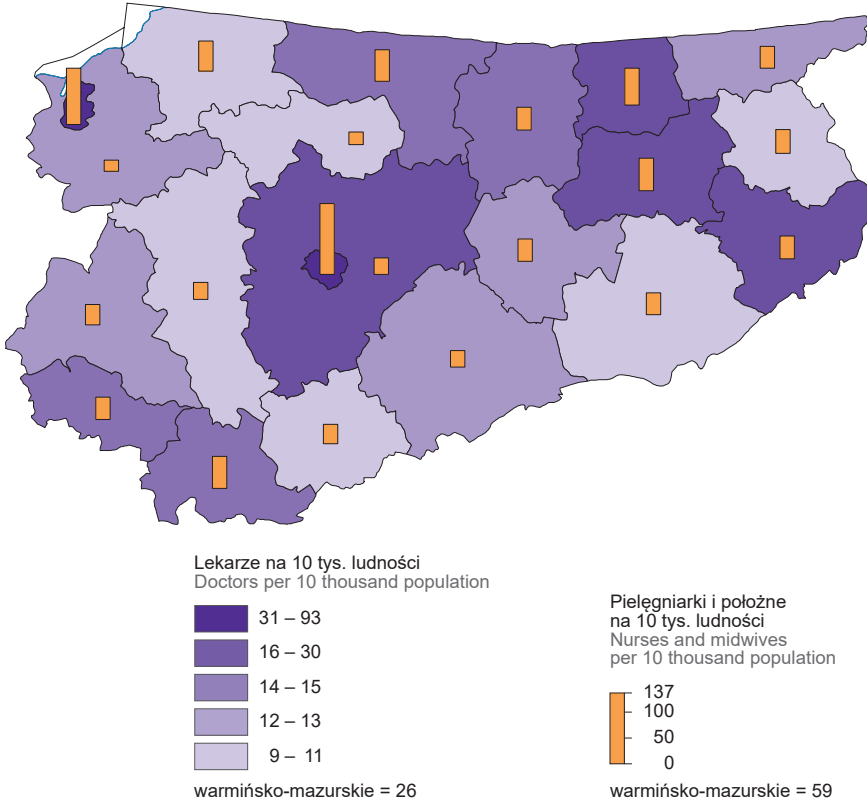
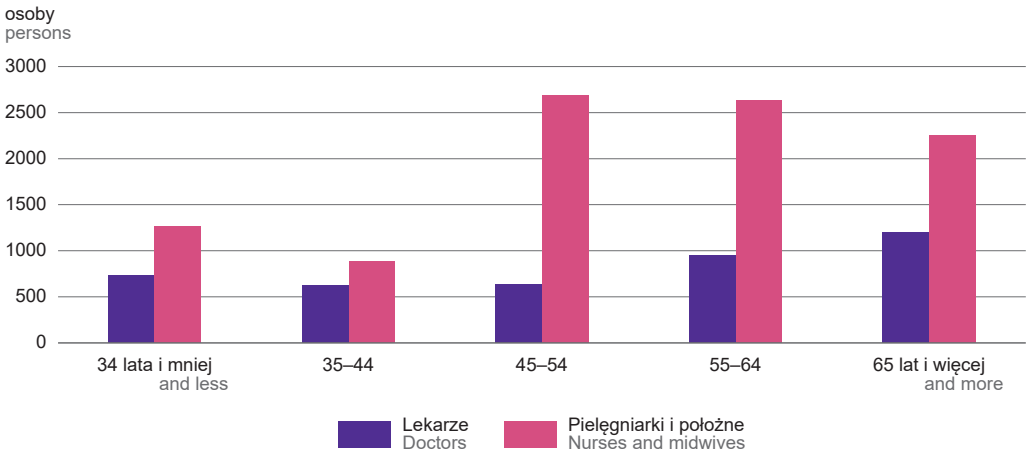
warmińsko-mazurskie = 8

Przychodnie
 Outpatient departments

MAPA 2 (24). PRACOWNICY MEDYCZNI W 2023 R.

MAP 2 (24). MEDICAL PERSONNEL IN 2023

Lekarze, pielęgniarki i położne uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku
Doctors, nurses and midwives entitled to practise medical profession by age groups

TABL. 2 (71). LEKARZE SPECJALIŚCI^a
 Stan w dniu 31 grudnia
MEDICAL SPECIALISTS^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2414	2396	2475	2476	TOTAL
w tym w zakresie:					of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	161	159	156	169	Anaesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	402	398	402	412	Surgery
Chorób płuc	73	67	74	70	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	477	471	504	500	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	53	52	45	51	Dermatology and venereology
Kardiologii	109	113	122	119	Cardiology
Medycyny rodzinnej	342	335	358	345	General practitioners
Neurologii	110	113	116	117	Neurology
Okulistyki	82	81	83	82	Ophthalmology
Onkologii	40	43	47	35	Oncology
Otolaryngologii	58	58	61	67	Otolaryngology
Pediatrici	209	201	212	202	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	183	186	184	179	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	88	91	91	86	Psychiatry
Radiodiagnostyki	83	82	89	95	Radiodiagnostics

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu, ust. 2 i 3 na str. 188 i 189.

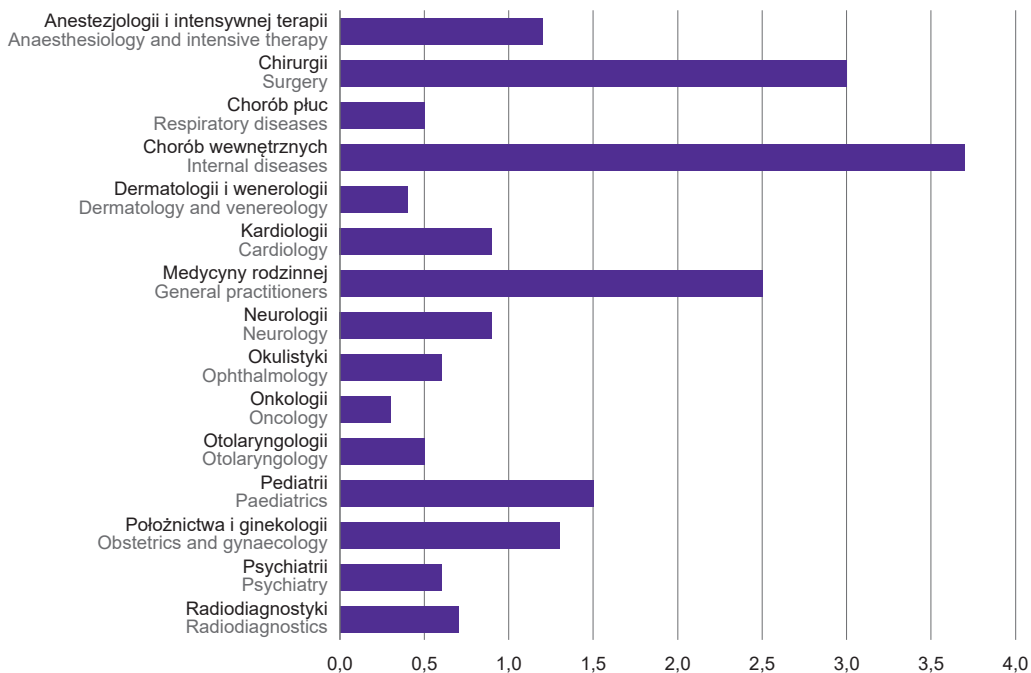
U w a g a: suma liczby posiadanych specjalizacji jest większa niż łączna liczba lekarzy specjalistów z uwagi na możliwość posiadania większej liczby specjalizacji przez jedną osobę.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter, item 2 and 3 on page 188 and 189.

N o t e: the sum of the number of specializations is greater than the total number of medical specialist due to the possibility of having more specializations by one person.

**WYKRES 2 (38). LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI
 NA 10 TYS. LUDNOŚCI W 2023 R.**

**CHART 2 (38). MEDICAL SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATIONS
 PER 10 THOUSAND POPULATION IN 2023**

TABL. 3 (72). SZPITALE OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	309,1	262,2	298,1	304,3	In-patients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,0	4,6	4,7	4,8	Average patient stay in days
Łóżka ^b	6668	6381	6336	6219	Beds ^b
w tym na oddziałach:					of which in wards:
Chorób wewnętrznych	1134	1371	1073	872	Internal diseases
Kardiologicznych ^c	257	193	208	220	Cardiological ^c
Chirurgicznych	1481	1323	1398	1356	Surgical
Pediatrycznych	478	464	359	339	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	759	617	564	559	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	293	217	287	287	Oncological
Intensywnej terapii	116	120	143	147	Intensive therapy
Zakaźnych	91	84	109	103	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	181	135	150	169	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	51	45	45	45	Dermatological
Neurologicznych	313	287	300	325	Neurological
Psychiatrycznych	125	147	147	147	Psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a In-patients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (73). LECZNICTWO UZDROWISKOWE
HEALTH RESORT TREATMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sanatoria ^a	1	1	1	1	Sanatoria ^a
łóżka ^a	395	395	395	395	beds ^a
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	5,2	3,2	4,9	5,3	in-patients in thousands
Szpitały uzdrowiskowe ^a	1	1	1	1	Health resort hospitals ^a
łóżka ^a	85	85	85	85	beds ^a
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	1,1	0,3	0,5	0,5	in-patients in thousands

a Stan w dniu 31 grudnia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 December.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

TABL. 5 (74). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego	79	81	81	82	Emergency rescue teams
podstawowe	50	69	69	70	basic
specjalistyczne	29	12	12	12	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	1	1	1	1	Medical air rescue team
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	11	12	12	Hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	132,1	111,4	121,3	107,8	in thousands
na 1000 ludności	91,6	80,2	88,5	79,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health service at the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	132,7	111,4	121,6	108,0	in thousands
na 1000 ludności	92,0	80,2	88,8	79,3	per 1000 population

TABL. 6 (75). KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	7	6	6	6	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	25,7	18,5	19,4	21,7	Blood donors in thousands
w tym honorowi	25,7	18,5	19,4	21,7	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	44,3	37,4	41,2	43,5	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	50,1	41,0	45,7	48,5	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Stan w dniu 31 grudnia. ^c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. ^b As of 31 December. ^c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^d One unit of fresh frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 7 (76). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Apteki	411	406	388	384	Pharmacies
w tym prywatne	408	406	388	384	of which private
w tym na wsi	39	38	37	35	of which in rural areas
Punkty apteczne	45	37	31	29	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	45	37	31	29	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3157	3128	3261	3288	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	7015	7521	8237	8721	of which in rural areas
1 aptekę	3503	3413	3522	3536	pharmacy
w tym na wsi	15110	14845	15138	15946	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	673	686	657	660	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 8 (77). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI
INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS
PER 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gruźlica	9,2	6,7	6,3	6,7	Tuberculosis
Tężec	–	–	–	0,1	Tetanus
Krztusiec	3,1	0,3	0,2	0,7	Whooping cough
Odra	–	–	–	0,2	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	–	0,1	0,4	0,2	type A
typ B	9,4	2,2	3,9	8,0	type B
typ C	12,1	2,0	5,5	9,2	type C
Różyczka	4,9	–	0,2	0,8	Rubella
Inwazyjne zakażenie <i>Streptococcus pneumoniae</i>	2,8	0,7	4,2	7,0	<i>Streptococcus pneumoniae</i> invasive infection
AIDS ^a	0,6	0,1	0,4	0,2	AIDS ^a
Salmonellozy	24,5	16,5	18,2	20,7	Salmonellosis
Czerwonka bakteryjna	0,1	–	–	0,1	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	1,0	0,4	0,1	0,4	Other bacterial food poisonings
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	534,3	138,6	243,1	217,6	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarłatyna (płonica)	34,0	12,0	21,5	79,9	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2,6	0,8	1,8	2,2	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	3,7	2,4	2,0	1,7	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	1,9	2,4	5,3	6,8	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	3,4	1,2	1,3	2,1	Mumps
Włośnica	–	–	–	0,1	Trichinellosis
Grypa ^c	3223,2	5157,2	7835,0	6802,6	Influenza ^c
Choroby weneryczne	3,2	2,4	5,3	8,4	Venereal diseases
w tym kiła	2,8	2,1	5,1	8,1	of which syphilis
Szczepieni przeciw wścieklicznie	35,6	25,4	40,4	50,4	Rabies vaccinants

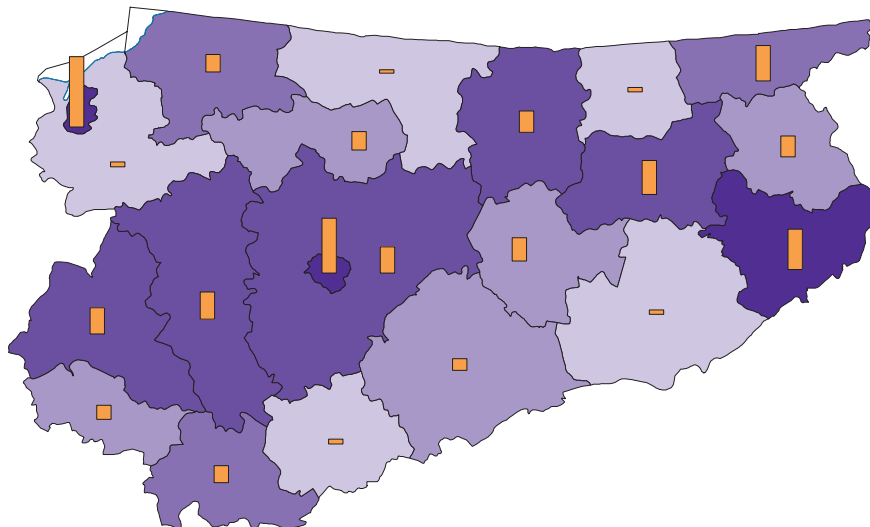
a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań; dane dotyczą wyłącznie I półrocza 2023 r.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

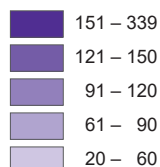
a Insufficient data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness; data concerns only the first half of 2023.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (based on the register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

MAPA 3 (25). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2023 R.**
 MAP 3 (25). **NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2023**

Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych
 na 1000 dzieci w wieku do lat 3
 Children in nurseries and children's clubs
 per 1000 children up to the age of 3

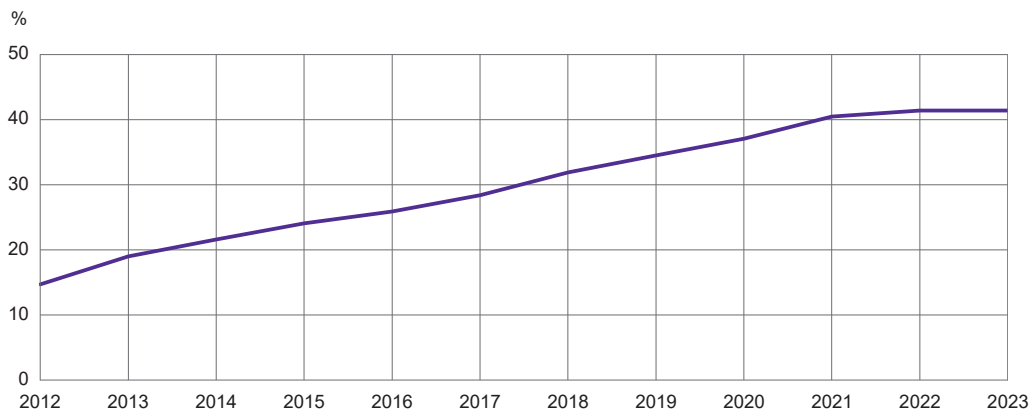
warmińsko-mazurskie = 141

Miejsca w żłobkach
 i klubach dziecięcych
 na 1000 dzieci w wieku do lat 3
 Places in nurseries and children's
 clubs per 1000 children up to the
 age of 3

warmińsko-mazurskie = 168

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
 Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

TABL. 9 (78). OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3^{ab}
 Stan w dniu 31 grudnia
 CARE SERVICES FOR CHILDREN UNDER AGE OF 3^{ab}
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Żłobki	48	89	105	109	Nurseries
w tym publiczne	18	32	37	.	of which public
Oddziały żłobkowe	1	–	–	–	Nursery wards
Kluby dziecięce	9	19	21	21	Children's clubs
w tym publiczne	–	–	1	.	of which public
Miejsca:	1847	3926	4645	4836	Places:
w żłobkach	1684	3585	4247	4447	in nurseries
w klubach dziecięcych	163	341	398	389	in children's clubs
Dzieci:	1658	3503	4115	4032	Children:
w żłobkach	1523	3203	3770	3678	in nurseries
w klubach dziecięcych	135	300	345	354	in children's clubs
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	42	91	127	141	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	90	89	89	83	per 100 places

a Do 2021 r. miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2023 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 67 dziennych opiekunów opiekujących się 352 dziećmi i 148 niań zarejestrowanych w ZUS.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Until 2021 places and children staying in nurseries including nursery wards. b Moreover, in 2023 childcare was provided for 352 children by 67 day carers and 148 nannies registered in the Social Insurance Institution.
 S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 10 (79). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 FAMILY FOSTER CARE^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1887	1735	1696	1696	Foster families
Spokrewnione	1214	1081	1094	1083	Related
dzieci ^a	1573	1389	1405	1396	children ^a
Niezawodowe	543	531	482	491	Non-professional
dzieci ^a	770	731	662	669	children ^a
Zawodowe	130	123	120	122	Professional
dzieci ^a	437	426	426	453	children ^a
Rodzinne domy dziecka	26	36	38	39	Foster homes
dzieci ^a	167	257	296	312	children ^a

a W wieku 0–24 lata.

a At the age of 0–24.

TABL. 11 (80). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 grudnia
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	63	58	68	66	1026	835	857	900	Care and education centres
interwencyjne	2	2	2	2	25	24	24	29	intervention
rodzinne	10	4	4	2	60	22	24	12	family
socializacyjne	47	48	55	55	864	716	710	744	socialisation
specjalistyczno-terapeutyczne	–	1	1	1	–	13	14	28	specialist therapy
inne ^a	4	3	6	6	77	60	85	87	others ^a

a Łączące zadania placówek interwencyjnych, socializacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.

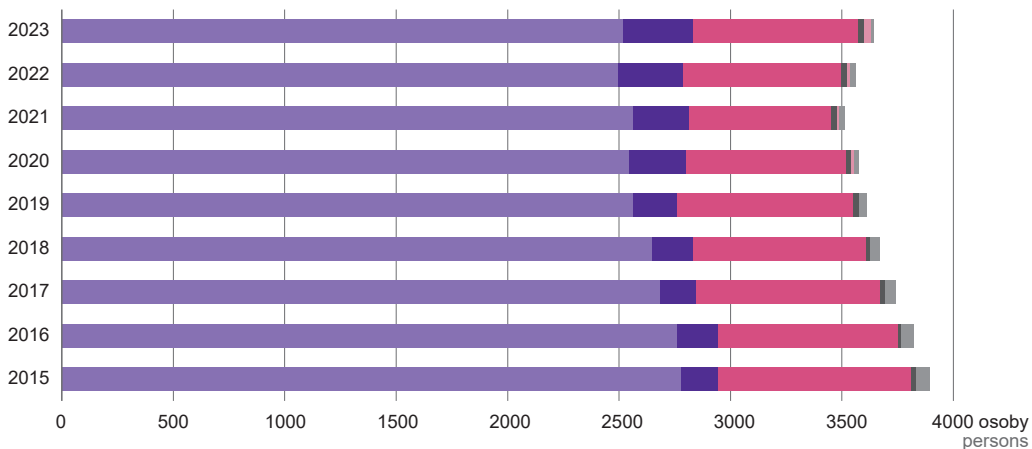
a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres.

WYKRES 3 (39). **DZIECI (WYCHOWANKOWIE) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (39). **CHILDREN (RESIDENTS) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE**

As of 31 December

W pieczy rodzinnej:
 In family care:

■ w rodzinach zastępczych
 in foster families

■ w rodzinnych domach dziecka
 in foster homes

W pieczy instytucjonalnej:
 In institutional care:

■ w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
 in care and education centres:

■ socializacyjnych
 socialisation

■ interwencyjnych
 intervention

■ specjalistyczno-terapeutycznych
 specialist therapy

■ rodzinnych
 family

TABL. 12 (81). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL ASSISTANCE^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	78	93	98	105	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	4990	5457	5743	5777	total
na 10 tys. ludności	34,7	39,4	42,0	42,5	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	4698	4799	5267	5324	total
na 10 tys. ludności	32,6	34,6	38,5	39,2	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	329	466	317	338	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.

a Including community self-help homes.

TABL. 13 (82). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2015	156362	233802,5	TOTAL
	2020	98313	204099,9	
	2022	77890	200657,2	
	2023	76338	207302,0	
Pomoc pieniężna	49329	124710,2	Monetary benefits	
w tym:			of which:	
Zasilek stały	8304	49494,0	Permanent benefit	
Zasilek okresowy	16530	41827,9	Temporary benefit	
Zasilek celowy	24254	32086,2	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	27	100,1	Assistance to reach self-dependence and to continue education	
Pomoc niepieniężna	27009	82591,8	Non-monetary benefits	
w tym:			of which:	
Schronienie	1056	8900,6	Shelter	
Posilek	20017	20391,5	Meal	
Ubranie	3	0,8	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	130 ^b	394,6	Burial	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5771	52860,6	Care services and specialised care services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	8	24,6	Assistance in obtaining adequate housing conditions and employment, as well as installation allowance	

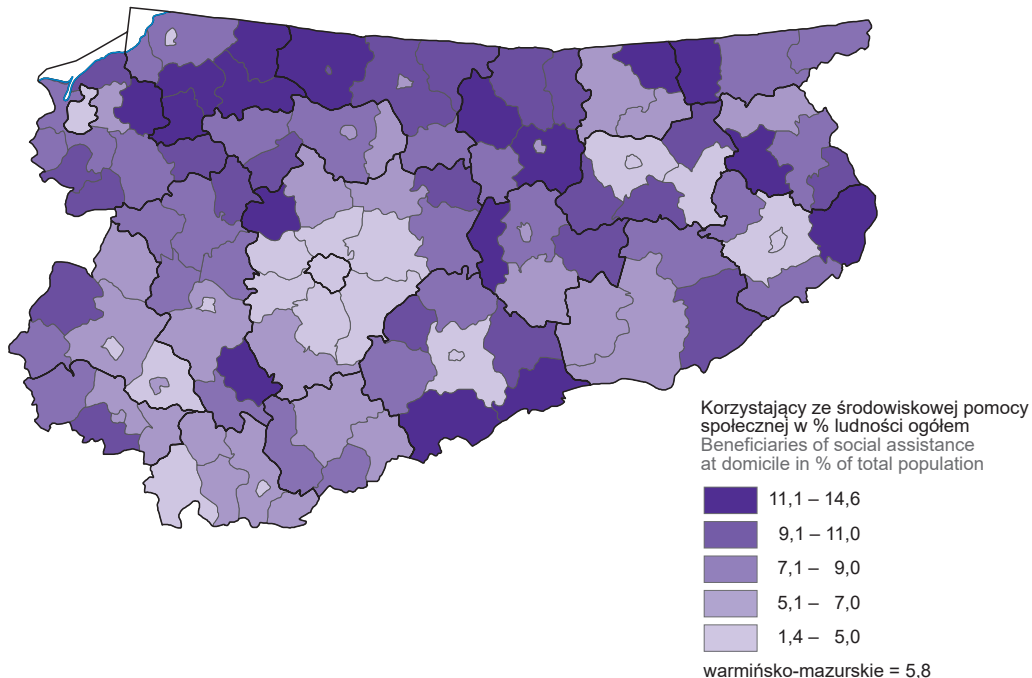
a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

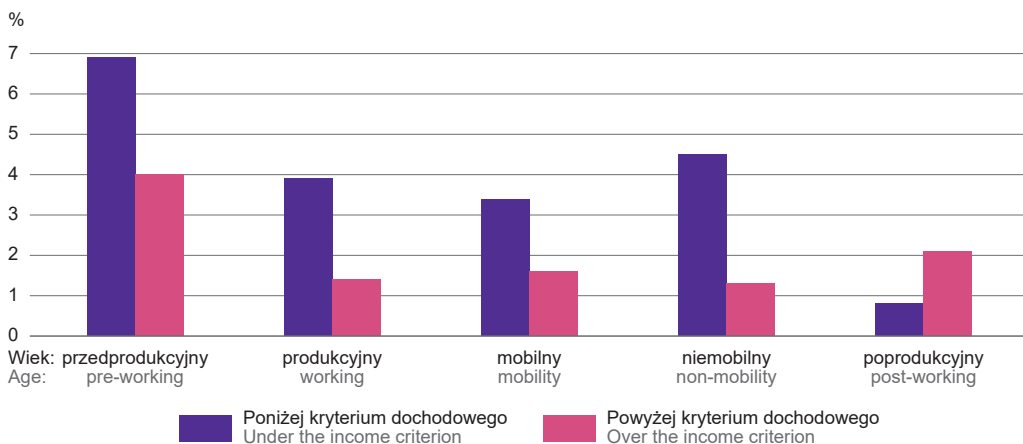
a Persons awarded the benefit on the basis of an administrative decision may be shown several times in the breakdown by forms of benefits. b The number of benefits is given, which in this case means the number of deceased persons.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 4 (26). BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 R.
 MAP 4 (26). BENEFICIARIES OF SOCIAL ASSISTANCE AT DOMICILE IN 2023

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego
 Percentage of beneficiaries of social assistance at domicile by income criterion

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport Chapter X. Culture. Tourism. Sport

Kultura Culture

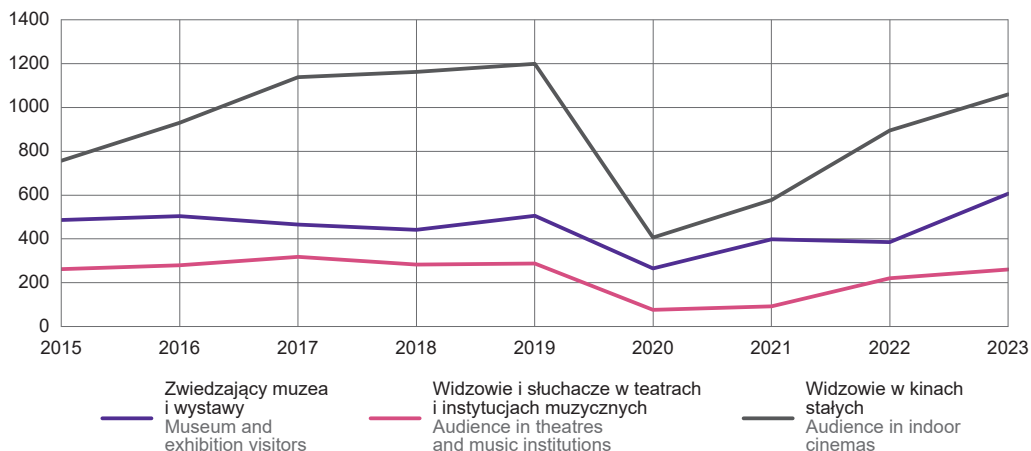
TABL. 1 (83). **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY**
PUBLISHING ACTIVITY – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
Książki i broszury	526	445	569	500	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	214	116	105	115	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	20	6	8	5	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	6	14	15	11	Professional publications
Podręczniki szkolne	–	1	6	–	School textbooks
Wydawnictwa popularne	90	108	116	141	Popular publications
Literatura piękna	43	58	100	92	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	13	7	11	8	of which for children and youth
Gazety i czasopisma	153	142	131	136	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (40). **KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 1 (40). CULTURAL PARTICIPATION PER 1000 POPULATION

TABL. 2 (84). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

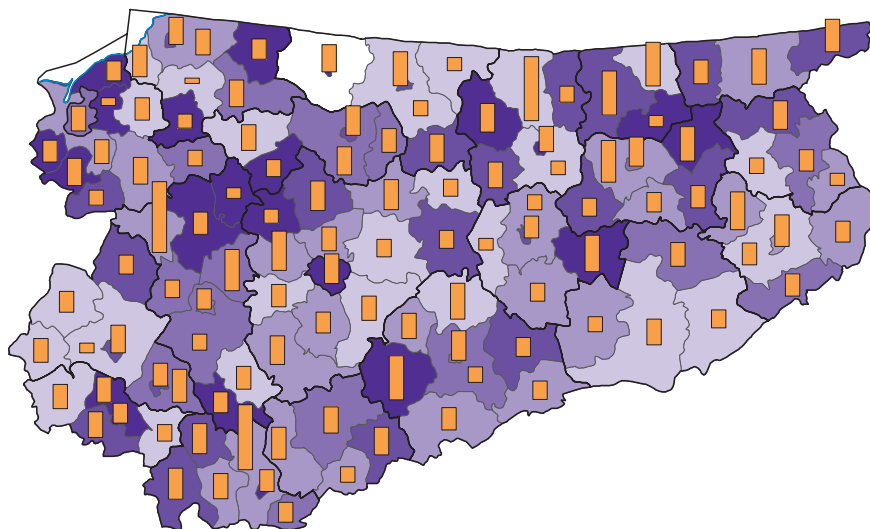
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 grudnia)	304	290	288	281	Libraries (as of 31 December)
w tym na wsi	214	202	200	193	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 grudnia)	128	80	85	80	Library service points (as of 31 December)
w tym na wsi	57	32	40	38	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia)	4427,2	3945,2	3880,0	3815,8	Collection (as of 31 December) in thousand volumes
w tym na wsi	1745,9	1468,0	1435,2	1385,6	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	207,4	159,5	160,8	154,2	Library users ^a in thousands
w tym na wsi	49,8	40,7	41,7	41,4	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	4094,8	2841,4	3292,5	3280,2	in thousand volumes
w tym na wsi	1055,9	714,7	797,6	824,9	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	19,7	17,8	20,5	21,3	per library user in volumes
w tym na wsi	21,2	17,5	19,1	19,9	of which in rural areas

a W ciągu roku; łącznie z punktami bibliotecznymi. b Z wypożyczeniami międzybibliotecznymi.

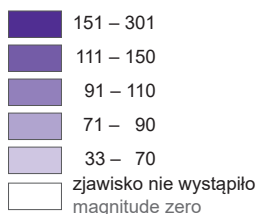
a During the year; with interlibrary lendings. b With interlibrary lendings.

MAPA 1 (27). BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2023 R.

MAP 1 (27). PUBLIC LIBRARIES IN 2023

Czytelnicy bibliotek publicznych
na 1000 ludności
Public library users per 1000 population

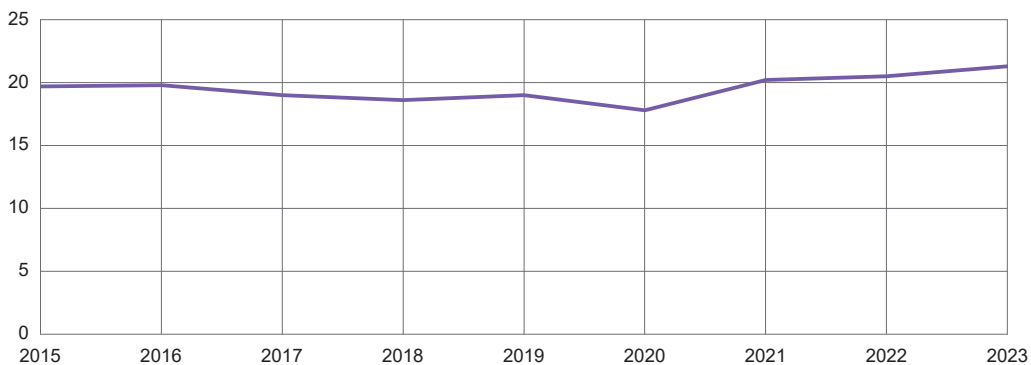
warmińsko-mazurskie = 113

Wypożyczenia księgozbioru
na 1 czytelnika w woluminach
Library loans per user in volumes

warmińsko-mazurskie = 21,3

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Library loans per user in volumes

TABL. 3 (85). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	33	30	34	35	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt	.	246,4	248,9	264,5	Museum exhibits ^a in thousand pcs
Wystawy czasowe:	135	84	101	127	Temporary exhibitions:
własne ^b	76	53	67	85	own ^b
wypożyczone ^{cd}	59	14	25	22	borrowed ^{cd}
współorganizowane	.	17	9	20	co-organised
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	700,9	369,0	529,3	825,0	Museum and exhibition visitors in thousand
w tym młodzież szkolna ^e	125,2	9,9	65,8	82,6	of which primary and secondary school students ^e

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Do 2019 r. wystawy obce. e Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and from abroad. d Until 2019 external exhibitions. e Visiting museums in organised groups.

TABL. 4 (86). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Institucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousand	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne^c	2015	5	1906	283,8 ^d	Theatres and music institutions^c
	2020	5	1978	77,4 ^d	
	2022	5	1868	188,9 ^d	
	2023	5	1868	219,8	
Teatry		3	1363	747	Theatres
dramatyczne		2	1153	444	dramatic
lalkowe		1	210	303	puppet
Teatry muzyczne		–	–	–	Music theatres
Filharmonie		1	505	658	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		1	–	47	Symphony and chamber orchestras, choirs
Zespoły pieśni i tańca		–	–	14,4	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2015	–	–	– ^d	Entertainment enterprises
	2020	–	–	– ^d	
	2022	–	–	– ^d	
	2023	–	–	–	

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze. c Posiadające własny zespół artystyczny. d Według siedziby; w poprzednich edycjach Rocznika wykazywano według miejsca prezentacji.

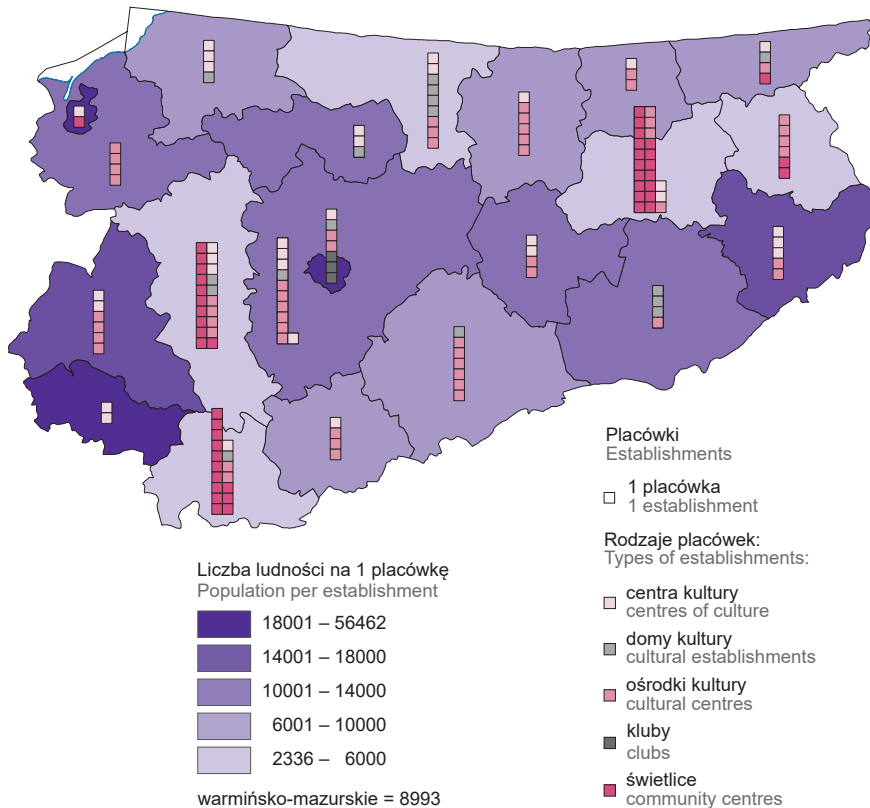
a As of 31 December. b Data concern activity performed in the Voivodship area, including outdoor events. c With their own artistic ensemble. d By seat; in previous editions of the Yearbook it was shown by place of presentation of the performance.

TABL. 5 (87). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

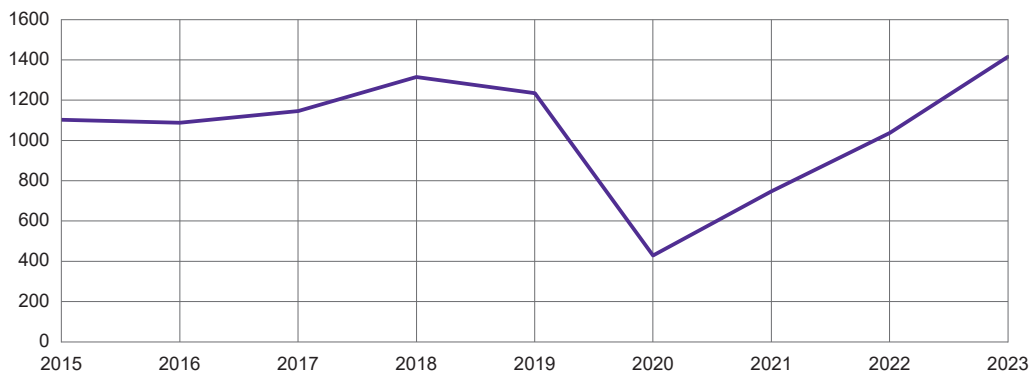
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 grudnia)	18	21 ^a	25 ^a	25 ^a	Cinemas (as of 31 December)
w tym multiplexy	2	2	2	2	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 grudnia)	7262	8202	9800	9574	Seats (as of 31 December)
w tym multiplexy	3172	3172	3172	2964	of which multiplexes
Seanse	45772	29576	66008	70914	Screenings
w tym multiplexy	28612	13721	28563	25534	of which multiplexes
na 1 kino	2543	1408	2640	2837	per cinema
Widzowie	1092432	564447	1225972	1444320	Audience
w tym multiplexy	672352	261056	530472	603538	of which multiplexes
na 1 kino	60691	26878	49039	57773	per cinema
na 1 seans	24	19	19	20	per screening

a W tym 3 miniplexy.
a Of which 3 miniplexes.

MAPA 2 (28). **PLACÓWKI KULTURY W 2023 R.**
 MAP 2 (28). **CULTURE CENTRES IN 2023**

Liczba uczestników imprez na 1000 ludności
 Number of event participants per 1000 population

Turystyka
Tourism
TABL. 6 (88). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 lipca)	492	490	469	484	Establishments (as of 31 July)
w tym całoroczne	279	293	277	284	of which open all year
Obiekty hotelowe	189	206	196	197	Hotels and similar establishments
hotele	105	112	107	110	hotels
motele	3	2	2	2	motels
pensjonaty	27	36	33	31	boarding houses
inne obiekty hotelowe	54	56	54	54	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	303	284	273	287	Other establishments
schroniska ^b	21	14	17	17	shelters ^b
kempingi	14	16	18	17	camping sites
pola biwakowe	16	17	15	17	tent camp sites
ośrodki wczasowe	36	44	43	44	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	16	16	18	17	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych	35	38	37	39	complexes of tourist cottages
hostele	2	1	1	1	hostels
pokoje gościnne	41	58	53	65	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	88	60	51	53	agrotourism lodgings
inne obiekty	34	20	20	17	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca)	40022	40026	39289	40664	Bed places (as of 31 July)
w tym całoroczne	22542	23544	22605	23471	of which open all year
Obiekty hotelowe	16097	18167	17632	17918	Hotels and similar establishments
hotele	12547	13686	13250	13740	hotels
motele	49	29	36	34	motels
pensjonaty	912	1286	1097	1047	boarding houses
inne obiekty hotelowe	2589	3166	3249	3097	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	23925	21859	21657	22746	Other facilities
schroniska ^b	1742	1225	1463	2059	shelters ^b
kempingi	1538	1412	1751	1840	camping sites
pola biwakowe	1241	1660	1542	1565	tent camp sites
ośrodki wczasowe	4067	5467	5670	5749	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2836	2033	2602	2970	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych ^c	3583	3193	2799	2740	complexes of tourist cottages ^c
hostele	81	45	45	50	hostels
pokoje gościnne	709	1082	955	1332	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	1351	1014	876	924	agrotourism lodgings
inne obiekty	6777	4728	3954	3517	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	1135040	872936	1204600	1286724	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	157602	45487	60688	86458	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	889721	670050	940438	991908	Hotels and similar establishments
hotele	777227	586174	826838	882556	hotels
motele i pensjonaty	25483	24135	34208	31036	motels and boarding houses
inne obiekty hotelowe	87011	59741	79392	78316	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	245319	202886	264162	294816	Other establishments
schroniska ^b	27434	9830	15906	25830	shelters ^b
kempingi	11385	12242	19136	23434	camping sites
pola biwakowe	7332	14353	8038	6748	tent camp sites
ośrodki wczasowe	34452	56886	78427	80226	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	51014	38075	59891	73359	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych ^c	33519	27334	25391	25183	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	7717	14421	12944	16365	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	11588	7443	7455	8054	agrotourism lodgings
inne obiekty ^d	60878	22302	36974	35617	miscellaneous establishments ^d

TABL. 6 (88). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	2831860	2372710	3086563	3213311	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	380250	119984	151114	208487	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	1794094	1509938	1986659	2051346	Hotels and similar establishments
hotele	1529777	1287752	1688205	1765203	hotels
motele i pensjonaty	68549	59603	83144	79373	motels and boarding houses
inne obiekty hotelowe	195768	162583	215310	206770	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	1037766	862772	1099904	1161965	Other establishments
schroniska ^b	78854	32569	56145	89647	shelters ^b
kempingi	34765	31008	42226	47422	camping sites
pola biwakowe	22339	35948	37833	26521	tent camp sites
ośrodki wczasowe	146188	268427	333922	314212	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	192551	143211	209127	252752	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	135871	114166	95226	97635	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	23325	47940	41564	50141	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	37183	28137	28017	27745	agrotourism lodgings
inne obiekty ^d	366690	161366	255844	255890	miscellaneous establishments ^d

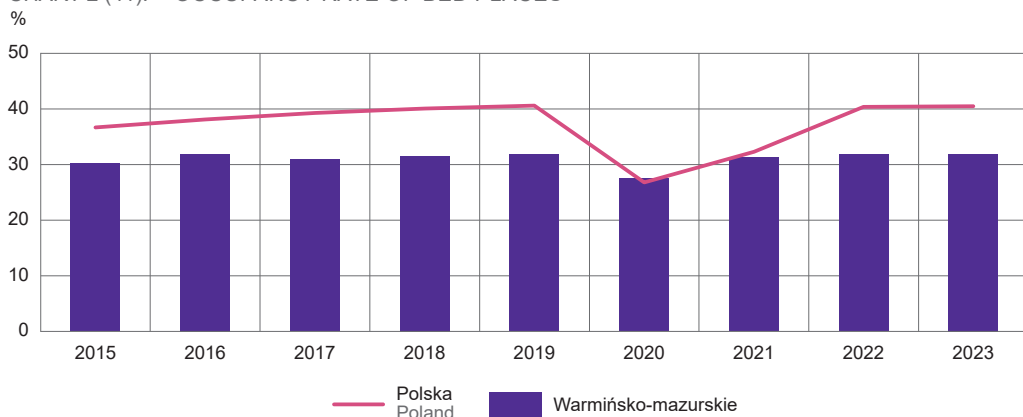
a Obiekty posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2019–2021 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu. d Łącznie z hostelami.

a Establishments with 10 or more bed places. Data for 2019–2021 were compiled taking into account imputations for units which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complex. d Including hostels.

TABL. 7 (89). **TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE I MIEJSCA NOCLEGOWE^a**
WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS AND BED PLACES^a
BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Turystyczne obiekty noclegowe na 10 tys. ludności Tourist accommodation establishments per 10 thousand population	Miejsca noclegowe (przeciętna liczba) Bed places (average number)	SPECIFICATION
Miasta	2,5	94,7	Urban areas
duże	1,3	135,8	large
średnie	2,4	91,0	medium
małe	3,9	82,6	small
Obszary wiejskie	5,0	76,3	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	3,9	80,0	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	0,9	52,3	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	5,7	76,3	non-agglomeration low density

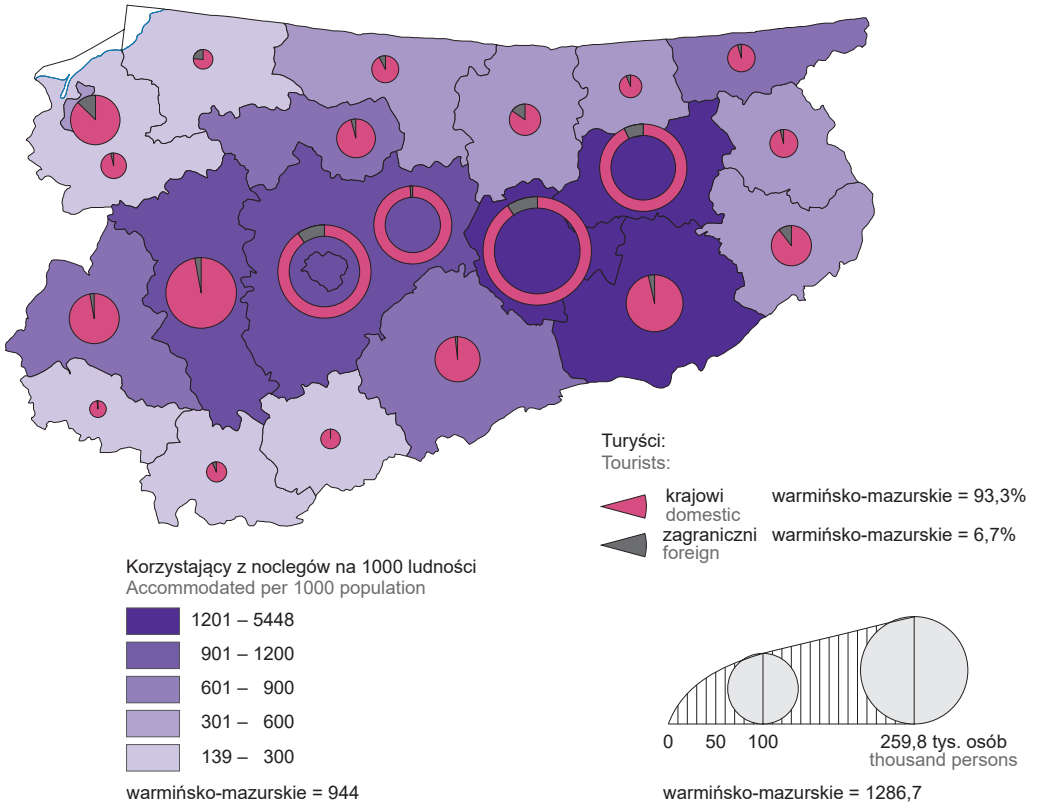
WYKRES 2 (41). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a**
CHART 2 (41). OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a

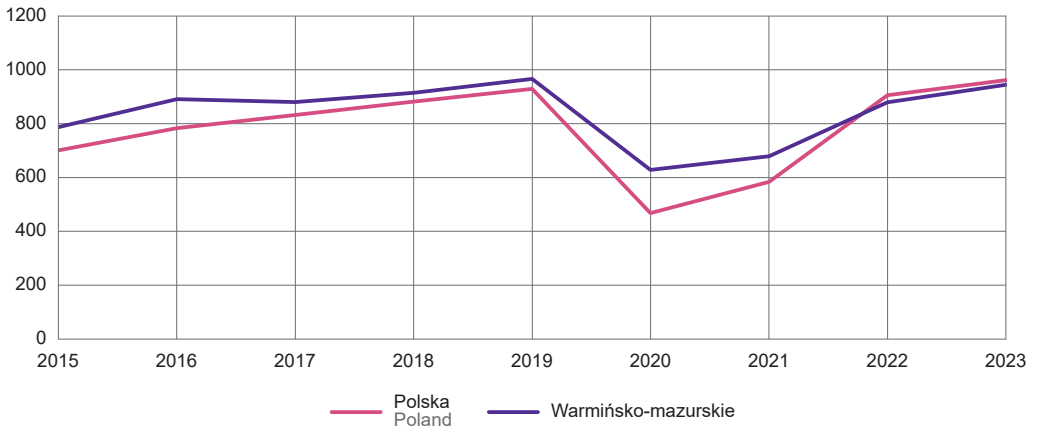
a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych.

a Concerns establishments with 10 or more bed places.

MAPA 3 (29). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2023 R.
 MAP 3 (29). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2023

Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
 Tourists accommodated per 1000 population

Sport
Sport

TABL. 8 (90). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE
 Stan w dniu 31 grudnia
 PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2016	2018	2020	2022	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS						
Jednostki organizacyjne	468	397	381	300	498	Organisational units
Członkowie	12004	18757	10734	7172	10448	Members
Ćwiczący ^a	12366	10618	8015	5343	7817	Person practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS						
Jednostki organizacyjne	538	544	537	458	496	Organisational units
Członkowie	33443	33823	33877	27855	30405	Members
Ćwiczący	33007	34979	34259	27996	31408	Person practising sports
mężczyźni	24298	26101	25003	20555	22877	males
kobiety	8709	8878	9256	7441	8531	females
w tym w wieku do 18 lat	24480	24836	25169	19933	22386	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	994	959	911	732	788	Sports sections
Trenerzy	541	883	901	844	961	Coaches
Instruktorzy sportowi	954	802	769	679	673	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	312	286	345	247	261	Other persons giving sports classes

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata. Dane za 2018 r., 2020 r. i 2022 r. opracowano wykorzystując estymację bezpośrednią z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a Estimated data.

N o t e. Data on the basis of a periodic survey conducted every two years. Data for 2018, 2020 and 2022 were compiled using direct estimation including imputation for units which refused to participate in the survey.

TABL. 9 (91). KLUBY SPORTOWE WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2022 R.
 Stan w dniu 31 grudnia
 SPORTS CLUBS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2022
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Miasta	354	Urban areas
duże	103	large
średnie	117	medium
małe	134	small
Obszary wiejskie	142	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	27	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	25	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	90	non-agglomeration low density

TABL. 10 (92). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2022 R.

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2022

As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Person practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Badminton	8	189	101	128	5	4	Badminton
Boks	12	292	76	209	12	12	Boxing
Brydż sportowy	5	59	18	–	1	1	Bridge
Gimnastyka sportowa	2	54	54	52	5	4	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	3	72	12	52	1	6	Ice hockey
Jeździectwo ^b	23	442	383	282	4	41	Equestrian sports ^b
Judo	12	741	177	694	23	5	Judo
Kajakarstwo klasyczne	6	128	29	96	6	4	Classic canoeing
Karate ^b	14	1140	423	929	12	31	Karate ^b
Kick-boxing	14	517	120	374	13	11	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	5	138	24	93	1	4	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	12	242	61	188	4	14	Road cycling
Koszykówka	38	1335	572	1151	45	29	Basketball
Lekkoatletyka	45	1325	695	1131	35	35	Athletics
Łucznictwo	1	16	11	14	–	–	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	1	80	77	80	1	3	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie ^b	3	99	52	85	1	5	Speed skating ^b
Piłka nożna	171	11982	672	9025	487	51	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	4	67	30	49	–	1	Indoor football
Piłka ręczna	24	944	401	794	33	12	Handball
Piłka siatkowa	61	2203	1241	1888	81	36	Volleyball
Pływanie	21	1490	672	1061	22	40	Swimming
Podnoszenie ciężarów	5	134	57	53	4	14	Weightlifting
Sport lotniczy ^b	5	171	21	27	–	40	Air sport ^b
Sport motorowy ^b	5	73	7	20	1	2	Motorsport ^b
Strzelectwo sportowe ^b	41	2895	340	115	61	96	Sport shooting ^b
Szachy	21	633	128	476	4	36	Chess
Szermierka	3	75	35	72	1	6	Fencing
Tenis	10	566	210	389	9	17	Tennis
Tenis stołowy	36	715	295	569	25	28	Table tennis
Wioślarstwo	1	55	18	54	–	4	Rowing
Zapasy w stylu klasycznym	8	281	57	279	5	16	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym	5	181	29	180	1	10	Freestyle wrestling
Żeglarsstwo ^b	24	508	217	426	16	27	Sailing ^b

a Dane opracowano wykorzystując estymację bezpośrednią z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Data were compiled using direct estimation including imputation for units which refused to participate in the survey. b A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

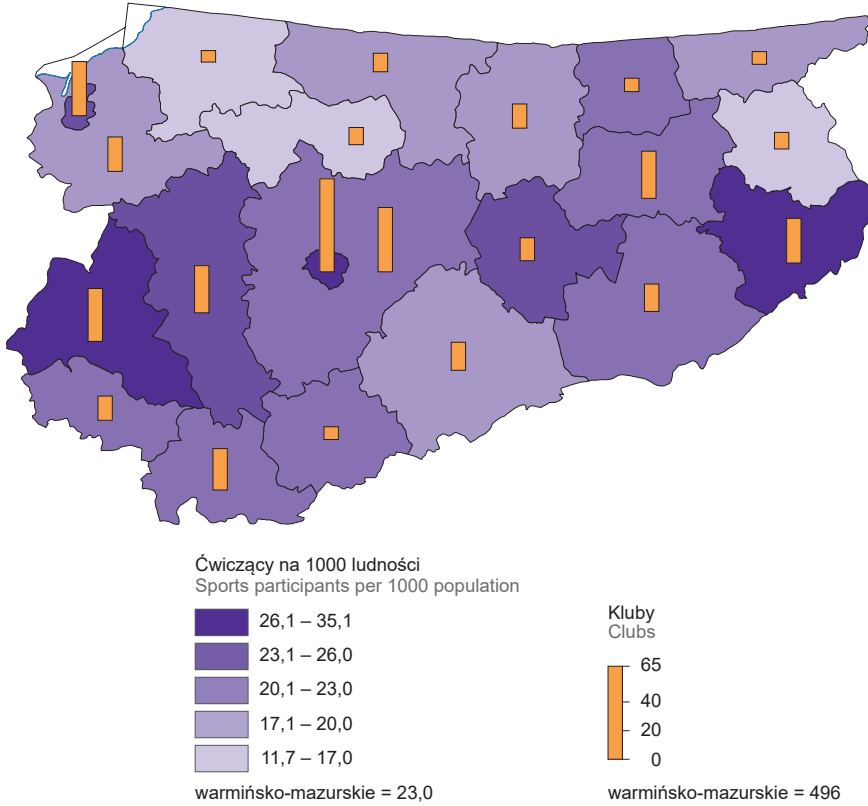
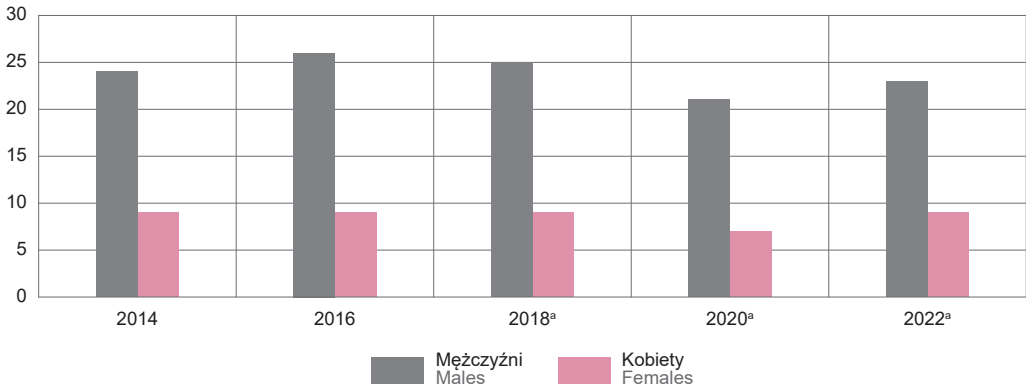
TABL. 11 (93). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2022 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2022
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepeł- nosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of person practising sports with disabilities	SPECIFICATION
Stadiony ogółem^b	101	34	Stadiums total^b
w tym piłkarskie	39	10	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	387	88	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	385	88	of which football
Boiska do gier małych ^c	236	70	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	50	23	basketball
piłki ręcznej	3	3	handball
piłki siatkowej	27	16	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	177	100	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	96	44	Tennis courts
Hale sportowe	68	51	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	65	38	Gyms ^d
Pływalnie	28	22	Swimming pools
Tory sportowe	12	2	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	18	7	Ice skating rinks

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni.

c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (30). KLUBY SPORTOWE^a W 2022 R.MAP 4 (30). SPORTS CLUBS^a IN 2022Ćwiczący w klubach sportowych według płci
Persons practising sports in sports clubs by sextys.
thousands

^a Dane opracowano wykorzystując estymację bezpośrednią z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
^a Data were compiled using direct estimation including imputation for units which refused to participate in the survey.

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
Chapter XI. Science and technology. Information society

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (94). PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a
ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	87	126	158	159	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	16	15	18	17	of which dedicated research entities
uczelnie ^b	5	4	4	.	higher education institutions ^b
pozostałe	8	.	.	11	others
Przemysł	52	74	89	93	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	50	70	87	.	of which manufacturing
Usługi ^c	35	.	.	59	Services ^c

B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

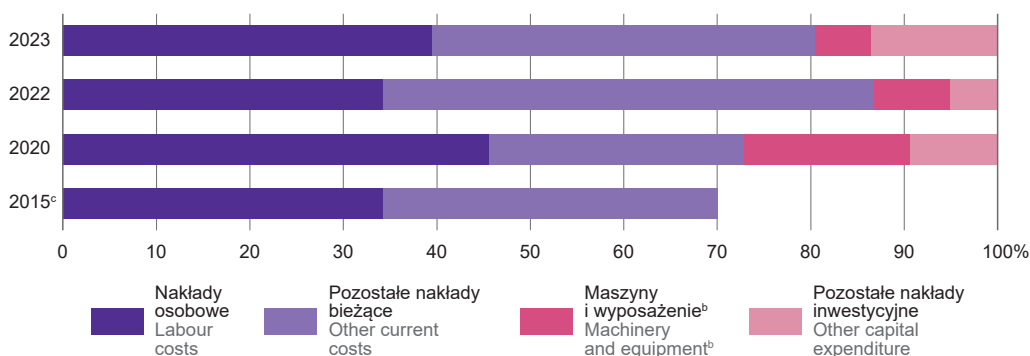
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	95,0	79,0	83,1	81,5	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	99,7	83,6	87,8	86,9	of which dedicated research entities
instytuty ^b	95,2	.	.	.	institutes ^b
uczelnie ^b	100,0	.	.	.	higher education institutions ^b
Przemysł	22,7	6,8	23,3	17,9	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	22,7	14,0	23,3	17,9	of which manufacturing
Budownictwo	–	34,2	–	.	Construction
Usługi ^c	98,7	82,7	85,1	84,3	Services ^c

C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
EXPENDITURE^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	154,3	460,2	791,3	808,9	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	124,4	.	329,5	447,9	of which dedicated research entities
uczelnie ^b	79,3	.	.	.	higher education institutions ^b
pozostałe	2,1	.	18,2	36,4	others
Przemysł	22,3	145,1	410,0	306,4	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	22,0	132,4	408,8	305,4	of which manufacturing
Usługi ^c	132,0	305,6	374,1	494,3	Services ^c

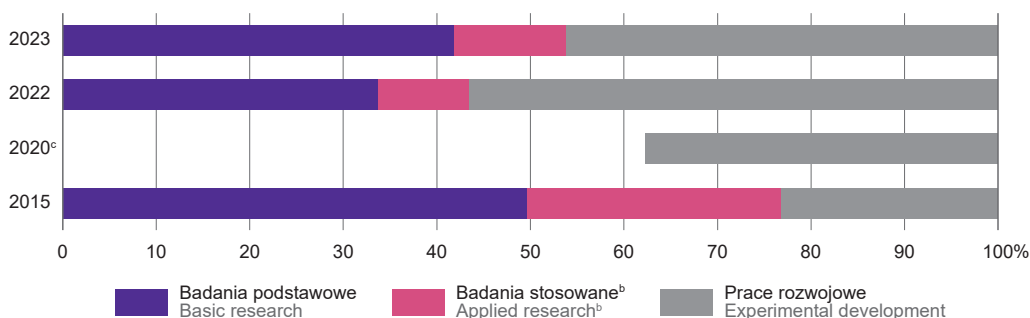
a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 191. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See notes to the chapter, item 1 on pages 191. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (42). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW
CHART 1 (42). EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT). c W 2015 r. kategorie maszyny i wyposażenie oraz pozostałe nakłady inwestycyjne objęte zostały tajemnicą statystyczną.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to the Classification of Fixed Assets). c In 2015, the categories machinery and equipment and other capital expenditure were covered by statistical confidentiality.

WYKRES 2 (43). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R
CHART 2 (43). EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b W 2015 r. łącznie z badaniami przemysłowymi. c W 2020 r. badania podstawowe i stosowane objęte zostały tajemnicą statystyczną.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b In 2015, including industrial research. c In 2020, basic and applied research were covered by statistical confidentiality.

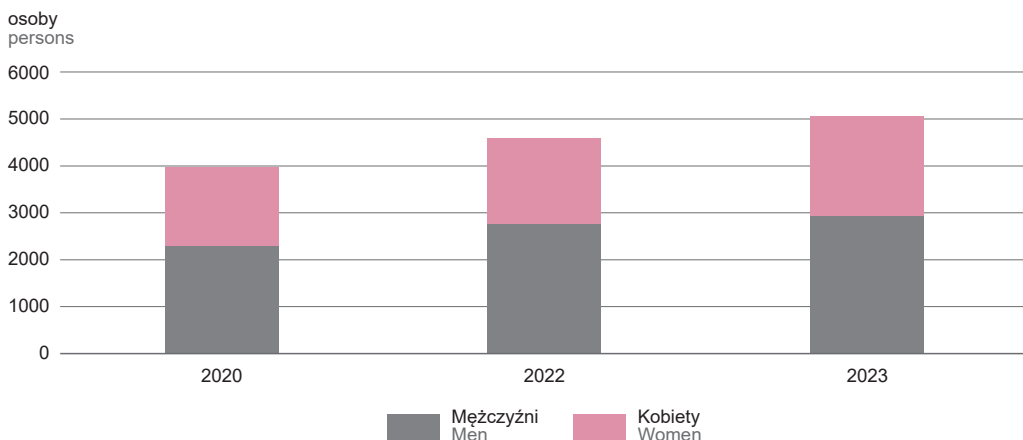
TABL. 2 (95). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)
EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	154,3	460,2	791,3	808,9	TOTAL
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	23,3	41,6	38,7	113,2	Natural sciences
Nauk inżynierskich i technicznych	27,2	37,5	507,0	385,1	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	18,9	.	31,7	43,8	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	74,1	142,6	178,3	.	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	8,0	13,6	.	56,3	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	2,7	.	.	.	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (44). PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI

 CHART 3 (44). INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Including all persons who allocated a minimum 10% of their total working time to R&D in a given year or their contribution to R&D was very significant.

TABL. 3 (96). PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					SPECIFICATION	
		wyższym tertiary				pozostali others		
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others			
			doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b	doktora doctor (PhD)				
					pozostałym other			
OGÓŁEM							TOTAL	
	2020	3983	298	.	.	1532	.	
	2022	4589	.	.	.	1757	.	
	2023	5069	.	.	.	1898	.	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		943	122	of which dedicated research entities
pozostałe		53	15	others
Przemysł		1691	.	.	.	607	.	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		1686	.	.	12	.	.	of which manufact- uring
Usługi ^c		3343	Services ^c

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

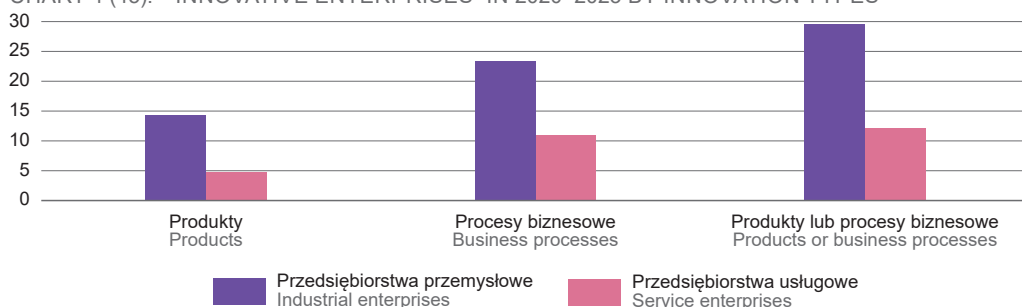
a In persons; including all persons who allocated a minimum 10% of their total working time to R&D in a given year or their contribution to R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 4 (97). **PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023				SPECIFICATION
	ogółem total		badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other supporting staff		
OGÓŁEM	2269,8	2743,8	2818,4	1967,6	594,7	256,1	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	1495,7	.	1670,5	.	223,1	.	of which dedicated research entities
pozostałe	774,1	61,3	47,4	22,2	23,4	1,8	others
Przemysł	506,2	785,9	.	.	.	56,7	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	492,3	777,4	861,9	563,9	241,3	56,7	of which manufacturing
Usługi ^b	1730,6	1934,3	1928,4	1385,4	.	.	Services ^b

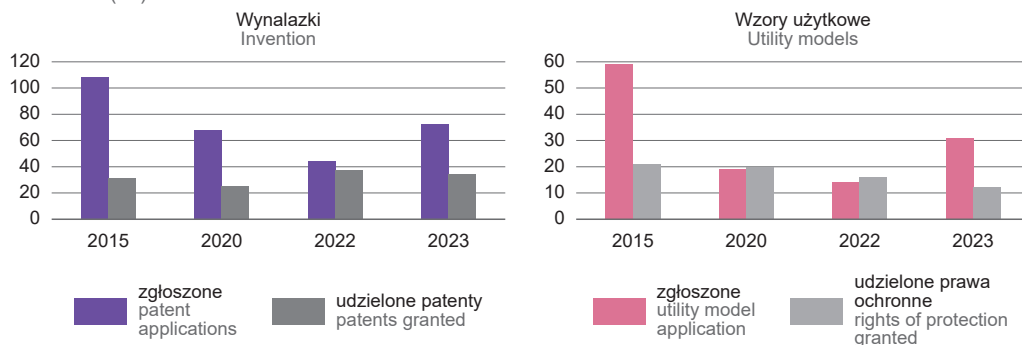
a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In full-time equivalents (FTE). b Other kinds of activity (sections G–U).

WYKRES 4 (45). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a INNOWACYJNE W LATACH 2020–2023 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI^b**CHART 4 (45). **INNOVATIVE ENTERPRISES^a IN 2020–2023 BY INNOVATION TYPES^b**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.

a Data concern economic entities with more than 9 employed persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (46). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**CHART 5 (46). **DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a**

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej. Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

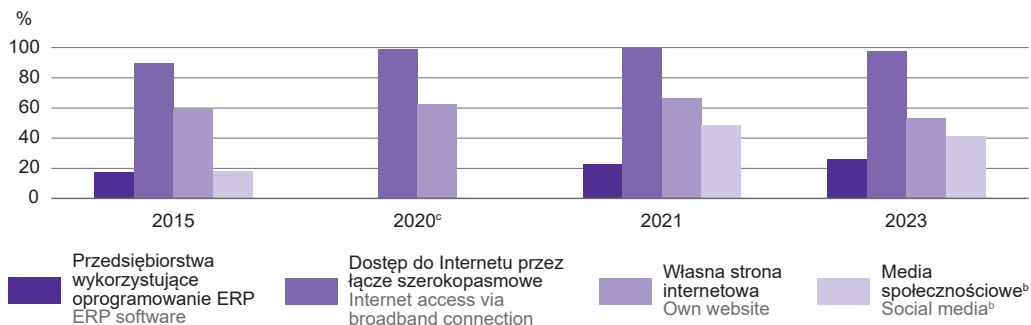
Information society

WYKRES 6 (47). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

CHART 6 (47). ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

As of January

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki. c W 2020 r. dane dotyczące przedsiębiorstw wykorzystujących oprogramowanie ERP oraz media społecznościowe nie były objęte badaniem.

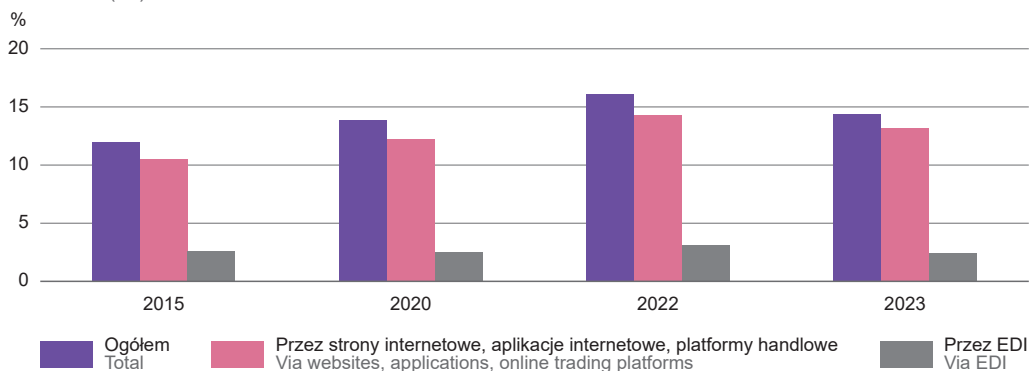
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools. c In 2020, data on enterprises using ERP software and social media were not included in the survey.

TABL. 5 (98). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	5,0	14,4	.	42,5	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa posiadające stałe łącze szerokopasmowe o prędkości przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s	9,6	27,7	22,3	22,3	Enterprises having fixed broadband Internet connection which speed is more than 30 but less than 100Mbit/s
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	16,2	13,8	16,9	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 7 (48). PRZEDSIĘBIORSTWA PROWADZĄCE SPRZEDAŻ ELEKTRONICZNĄ
CHART 7 (48). ENTERPRISES CONDUCTING E-SALES

Dział XII. Rolnictwo
Chapter XII. Agriculture

TABL. 1 (99). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION	
		Total	Of which private farms		
		w tys. ha	in thousand hectares		
OGÓŁEM	2015	994,6	871,7	TOTAL	
	2020 ^b	1073,2	954,0		
	2023^c	1045,7	935,3		
W dobrej kulturze rolnej		1036,0	928,8	In good agricultural condition	
Pod zasiewami		708,0	625,2	Sown area	
Grunty ugorowane		5,5	4,5	Fallow land	
Uprawy trwałe		4,6	4,3	Permanent crops	
Ogrody przydomowe		0,4	0,4	Kitchen gardens	
Łąki trwałe		232,4	216,0	Permanent meadows	
Pastwiska trwałe		85,0	78,4	Permanent pastures	
Pozostałe		9,7	6,5	Others	

a Według siedziby użytkownika. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a By residence of the holder. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of periodic survey conducted every three years.

TABL. 2 (100). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	w tys. in thousands	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent									ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to ha	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej ha and more			
OGÓŁEM TOTAL												
2013	41,7	1,2	11,2	16,3	17,7	14,8	9,9	20,4	8,5	27,33	24,47	
2016	43,2	2,0	8,9	18,8	17,3	13,6	9,7	20,7	9,0	26,19	23,70	
2020 ^a	42,6	1,7	10,2	18,5	17,4	13,5	8,9	19,8	10,0	27,54	25,19	
2023^b	42,4	1,4	11,4	17,7	18,0	12,7	10,2	18,5	10,2	26,92	24,68	
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS												
2013	41,5	1,2	11,3	16,4	17,8	14,9	9,9	20,5	8,1	23,25	21,24	
2016	42,9	2,0	8,9	18,9	17,4	13,6	9,7	20,7	8,7	23,70	21,64	
2020 ^a	42,0	1,7	10,3	18,7	17,5	13,4	8,9	19,9	9,6	24,77	22,71	
2023^b	41,8	1,4	11,5	17,9	18,0	12,6	10,2	18,5	9,8	24,36	22,38	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of a periodic survey conducted every three years.

TABL. 3 (101). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie konwersji Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land area in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land area in ha
2015		3477		19819
2020		2730		23824
2022		2492		29787
2023		2905		36175

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (102). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2015	2020 ^a	2022	2023	CROPS
	w tys. ha		in thousand hectares		
O G Ó Ł E M	608,7	687,9	791,7	802,1	T O T A L
w tym:					of which:
Zboża	369,6	388,1	421,2	434,7	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	315,1	319,7	331,9	342,6	basic cereals
pszenica	150,9	151,1	184,5	182,8	wheat
żyto	27,0	33,7	25,6	29,6	rye
jęczmień	32,1	25,8	25,4	27,5	barley
owies	19,0	27,7	25,2	32,6	oats
pszenżyto	86,0	81,5	71,2	70,1	triticale
mieszanki zbożowe	37,2	29,0	17,4	17	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	12,4	31,3	60,3	65,5	maize for grain
Ziemniaki	9,4	5,8	5,2	4,9	Potatoes
Buraki cukrowe	2,1	4,2	6,5	9,2	Sugar beets
Rzepak i rzepik	75,8	86,0	103,3	98,6	Rape and turnip rape

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

TABL. 5 (103). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
PRODUCTION AND YIELDS OF SELECTED CROPS

ZIEMIOPŁODY	2015	2020	2022	2023	CROPS
	ZBIORY w t		PRODUCTION in tonnes		
Zboża	1461328	1871918	2346029	2075290	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	1293839	1549349	1795626	1589850	basic cereals
pszenica	741111	842562	1108473	963963	wheat
żyto	79202	124070	102935	111479	rye
jęczmień	100920	107827	118127	103181	barley
owies	52241	95787	97201	94597	oats
pszenżyto	320366	379103	368890	316631	triticale
mieszanki zbożowe	103755	105575	68053	52935	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	57630	204871	465144	420260	maize for grain
Ziemniaki	179719	182210	163463	130273	Potatoes
Buraki cukrowe	117008	225089	326241	428921	Sugar beets
Rzepak i rzepik	194055	279429	355870	323871	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	1144831	1338421	1459415	1223461	Meadow hay
	PLONY z 1 ha w dt		YIELDS per ha in decitonnes		
Zboża	39,5	48,2	55,7	47,7	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	41,1	48,5	54,1	46,4	basic cereals
pszenica	49,1	55,8	60,1	52,7	wheat
żyto	29,3	36,8	40,2	37,7	rye
jęczmień	31,4	41,8	46,6	37,5	barley
owies	27,5	34,6	38,5	29,0	oats
pszenżyto	37,3	46,5	51,8	45,2	triticale
mieszanki zbożowe	27,9	36,4	39,0	31,1	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	46,4	65,5	77,1	64,1	maize for grain
Ziemniaki	192	316	312	266	Potatoes
Buraki cukrowe	568	531	505	467	Sugar beets
Rzepak i rzepik	25,6	32,5	34,5	32,8	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	48,2	53,6	60,8	51,9	Meadow hay

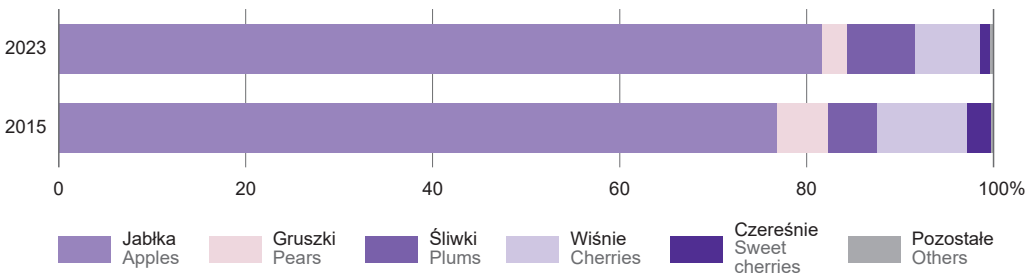
TABL. 6 (104). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FIELD VEGETABLES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA w tys. ha – stan w czerwcu AREA in thousand hectares – as of June					
O G Ó Ł E M	3,1	7,9^b	2,5	2,0	TOTAL
Kapusta	0,4	0,3 ^b	0,2	0,2	Cabbages
Kalafiory	0,1	0,0 ^b	0,0	0,0	Cauliflowers
Cebula	0,0	0,1 ^b	0,1	0,1	Onions
Marchew jadalna	0,5	0,3 ^b	0,2	0,1	Carrots
Buraki ćwikłowe	0,1	0,1 ^b	0,0	0,0	Beetroots
Ogórki	0,1	0,1 ^b	0,1	0,1	Cucumbers
Pomidory	0,0	0,6 ^b	0,0	0,0	Tomatoes
Pozostałe ^c	1,8	6,5 ^b	1,8	1,4	Others ^c
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
O G Ó Ł E M	53274	83657	39961	31050	TOTAL
Kapusta	16413	13969	11436	11518	Cabbages
Kalafiory	1806	862	905	425	Cauliflowers
Cebula	670	945	1272	1590	Onions
Marchew jadalna	16800	10618	6382	3212	Carrots
Buraki ćwikłowe	1521	3231	1286	960	Beetroots
Ogórki	1627	2861	2467	2506	Cucumbers
Pomidory	242	11907	575	361	Tomatoes
Pozostałe ^c	14195	39264	15638	10478	Others ^c
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per ha in decitonnes					
Kapusta	401	558	469	468	Cabbages
Kalafiory	142	242	221	220	Cauliflowers
Cebula	169	184	187	169	Onions
Marchew jadalna	348	363	342	311	Carrots
Buraki ćwikłowe	294	358	296	290	Beetroots
Ogórki	138	340	290	298	Cucumbers
Pomidory	130	192	172	162	Tomatoes
Pozostałe ^c	79	61	89	76	Others ^c

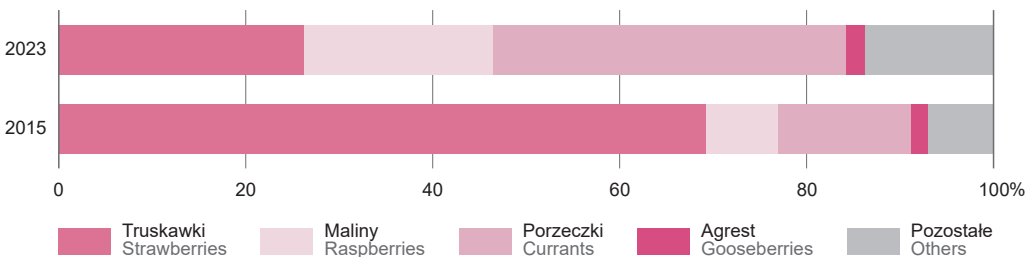
a W 2015 r. łącznie z ogrodami przydomowymi. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
a Including kitchen gardens in 2015. b Data of the Agricultural Census. c Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb etc.

WYKRES 1 (49). ZBIORY OWOCÓW
CHART 1 (49). FRUIT PRODUCTION

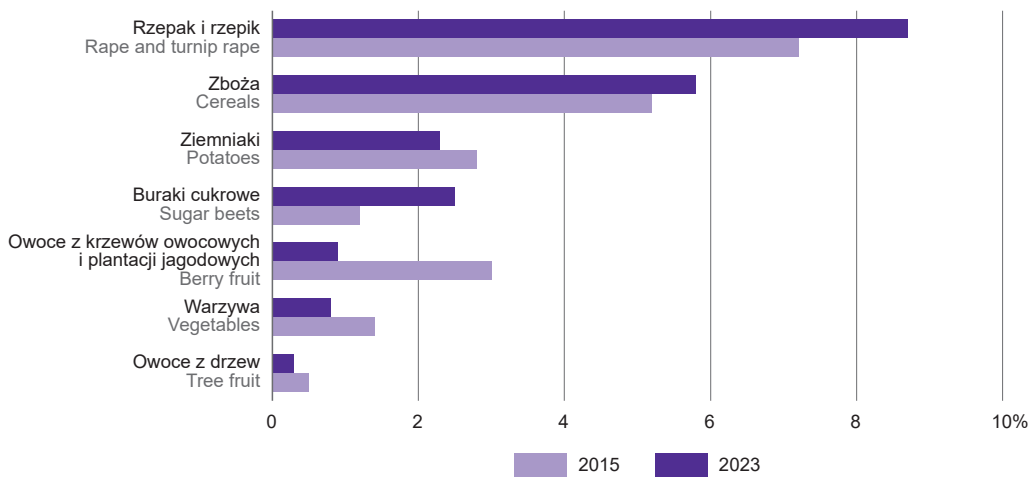
Zbiory owoców z drzew owocowych
Tree fruit production

Zbiory owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych
Berry fruit production

WYKRES 2 (50). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH**
 CHART 2 (50). **THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS**

WYKRES 3 (51). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
 CHART 3 (51). **PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS**

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (105). BYDŁO, ŚWINIE, OWCE I DRÓB
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND POULTRY
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	440444	491836	494861	484905	Cattle
w tym krowy	197020	210817	197379	192494	of which cows
Świnie	525395	548994	465910	515479	Pigs
w tym lochy	48926	37038	31995	34502	of which sows
Owce	10129	15911	16842	16291	Sheep
w tym maciorki	6092	7927	7873	7836	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, świnie, owce i konie)	445492	487060*	477092*	476518	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	8849756	9275493	8474125 ^b	10719615 ^b	Poultry
w tym kury nioski	1353248	566911	366153 ^b	1260991 ^b	of which laying hens
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^{cd} w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^{cd} in heads					
Bydło	44,3	45,8	46,1	46,4	Cattle
w tym krowy	19,8	19,6	18,4	18,4	of which cows
Świnie	52,8	51,2	43,4	49,3	Pigs
w tym lochy	4,9	3,5	3,0	3,3	of which sows
Owce	1,0	1,5	1,6	1,6	Sheep
w tym maciorki	0,6	0,7	0,7	0,7	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, świnie, owce i konie)	44,8	45,4*	44,5*	45,6	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	889,8	864,3	789,6 ^b	1025,1 ^b	Poultry
w tym kury nioski	136,1	52,8	34,1 ^b	120,6 ^b	of which laying hens

a W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w latach 2020–2023 – stan z 2020 r. b Stan w grudniu. c Dla danych za 2022 r. przyjęto do przeliczeń użytki rolne Powszechnego Spisu Rolnego 2020. d Dla danych za 2023 r. przyjęto do przeliczeń użytki rolne z badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a In 2015, the horse stock as of 2013 was used calculations, in 2020 to 2023 – as of 2020. b As of December. c Data for 2022 were calculated by agricultural land coming from the Agricultural Census 2020. d Data for 2023 were calculated by periodic survey conducted every three years.

TABL. 8 (106). NAKŁADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH^a
LABOUR INPUT ON AGRICULTURAL HOLDINGS^a

LATA YEARS	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms in agriculture				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons			
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym of which				razem total	w tym pracownicy najemni ^b of which paid employees ^b	
				rodzinna siła robocza ^c family labour force ^c	pracownicy najemni ^b paid employees ^b		razem total		stali permanent	dorywczy temporary
					stali permanent	dorywczy temporary				
w rocznych jednostkach pracy (AWU) w tys. in annual work units (AWU) in thousands										
2016	56,9	20,6	54,2	46,4	5,2	1,9	2,7	2,3	0,3	
2020	50,1	17,3	47,3	42,9	3,0	0,5	2,8	2,5	0,2	
2023	49,2	16,7	47,0	43,0	2,6	0,5	2,3	2,1	0,1	

a Dane wstępne opracowano na podstawie badania Zintegrowane statystyki dotyczących gospodarstw rolnych (R-SGR); obejmują okres od 2 czerwca 2022 r. do 1 czerwca 2023 r., patrz uwagi do działu, ust. 11, na str. 195. b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). c Dotyczy właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin.

a Preliminary data were compiled on the basis of the Integrated Farm Statistics (IFS) survey, including the period from 2 June 2022 to 1 June 2023, see notes to the chapter, item 11 on page 195. b On the basis of employment agreement (written or verbal). c Concern owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers.

TABL. 9 (107). PRODUKCJA MIĘSA^a
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	302,3	354,1	320,3	331,0	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	285,9	334,8	302,7	312,8	meat and fats
wolowe	23,7	24,9	27,6	27,1	beef
cielęce	0,5	0,1	-0,4	-0,3	veal
wieprzowe	92,6	96,3	97,9	95,7	pork
baranie	0,1	0,1	0,0	0,0	mutton
końskie	0,1	0,1	0,0	0,0	horseflesh
drobiowe	166,3	211,1	176,2	188,7	poultry
kozy i królicze ^b	2,6	2,2	1,3	1,5	goat and rabbit ^b
podroby	16,4	19,3	17,6	18,2	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
O G Ó Ł E M	304,0	330,0	298,5	328,2	T O T A L

a W wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b Łącznie z dziczyzną.

a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b Including game.

TABL. 10 (108). PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Produkcja mleka:					Milk production:
w milionach litrów	959,6	1070,6	1033,4	1031,5	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	96,5	99,8	96,3	102,3	per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	5013	5117	5205	5230	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	269,0	134,2	98,9	189,6	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	223	207	202	229	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

TABL. 11 (109). CIĄGNIKI ROLNICZE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
AGRICULTURAL TRACTORS BY AREA GROUPS

LATA YEARS	Ogółem Total	W tym w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych Of which in farms with agricultural land area of							
		do 1 ha włącznie up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50 ha i więcej and more
		tys. sztuk thousand units							
2016	55,0	0,2	1,0	2,9	5,4	6,9	6,7	19,0	12,9
2020	53,6	0,2	1,1	3,1	5,8	6,9	6,0	17,9	12,6
2023 ^a	53,8	0,1	1,6	3,8	5,6	6,7	7,0	16,3	12,6

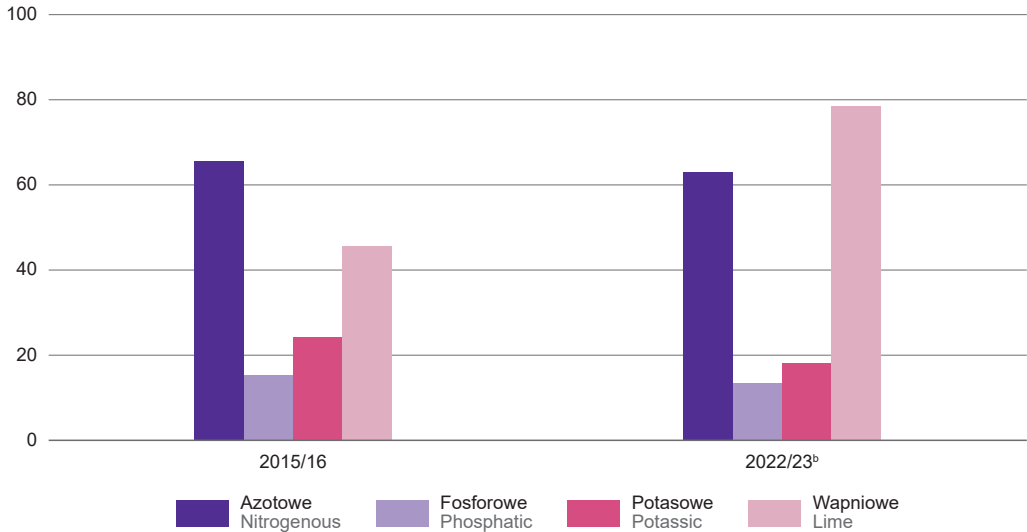
a Dane wstępne z badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Preliminary data from the periodic survey conducted every three years.

WYKRES 4 (52). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**

CHART 4 (52). **CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

na 1 ha użytków rolnych w kg
per ha of agricultural land in kg

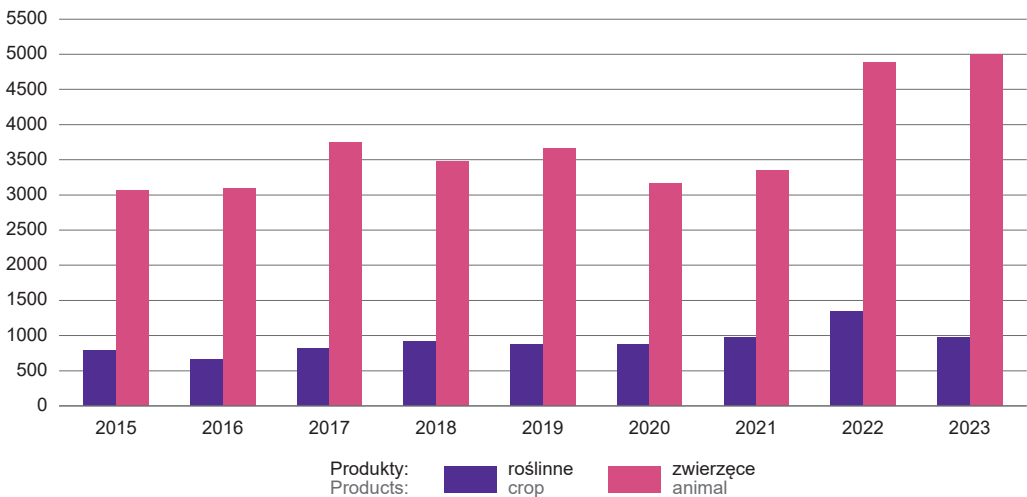

a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi. b Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Including mixed fertilizers. b Data on the basis of a periodic survey conducted every three years.

WYKRES 5 (53). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)**

CHART 5 (53). **VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)**

na 1 ha użytków rolnych w zł
per ha of agricultural land in PLN

TABL. 12 (110). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2015	2020	2022	2023	AGRICULTURAL PRODUCTS
Zboża w t	700095	815034	725953	720592	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	652667	755229	603618	629788	of which basic cereals
pszenica	443528	495318	399190	459164	wheat
żyto	48565	74289	33219	33146	rye
jęczmień	36715	30000	39654	31135	barley
owies i mieszanki zbożowe	7025	16494	15662	11241	oats and cereal mixtures
pszenżyto	116834	139128	115893	95102	triticale
Ziemniaki w t	14496	52730	24826	24471	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	128965	211052	363639	399974	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	131023	140838	62185	74949	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	38604	24172	23712	21976	Vegetables in tonnes
Owoce w t	20878	5269	6066	4434	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	397518	426151	405104	420290	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	41262	30439	29342	30203	cattle (excluding calves)
cielęta	725	37	31	36	calves
świnie	118967	128700	140767	146122	pigs
owce	98	125	73	91	sheep
konie	105	97	28	89	horses
drób	236361	266753	234863	243749	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	280021	319456	303293	314696	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	849560	939532	918596	906877	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	2836	1625	2929	1579	Consumer hen eggs in thousand pieces

a W wadze żywej, b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a In live weight, b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 13 (111). DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ
(ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100		previous year = 100		
Produkcja globalna	98,9	112,2	102,7	118,7	Gross output
roślinna	92,3	120,7	107,6	143,3	crop
zwierzęca	103,3	106,8	99,1	100,9	animal
Produkcja końcowa	99,4	109,2	99,8	113,7	Final output
roślinna	88,9	114,4	101,3	140,6	crop
zwierzęca	103,7	107,1	99,0	101,1	animal
Produkcja towarowa	101,3	109,1	97,1	104,1	Market output
roślinna	87,7	115,6	92,8	108,2	crop
zwierzęca	106,5	107,0	98,8	102,6	animal

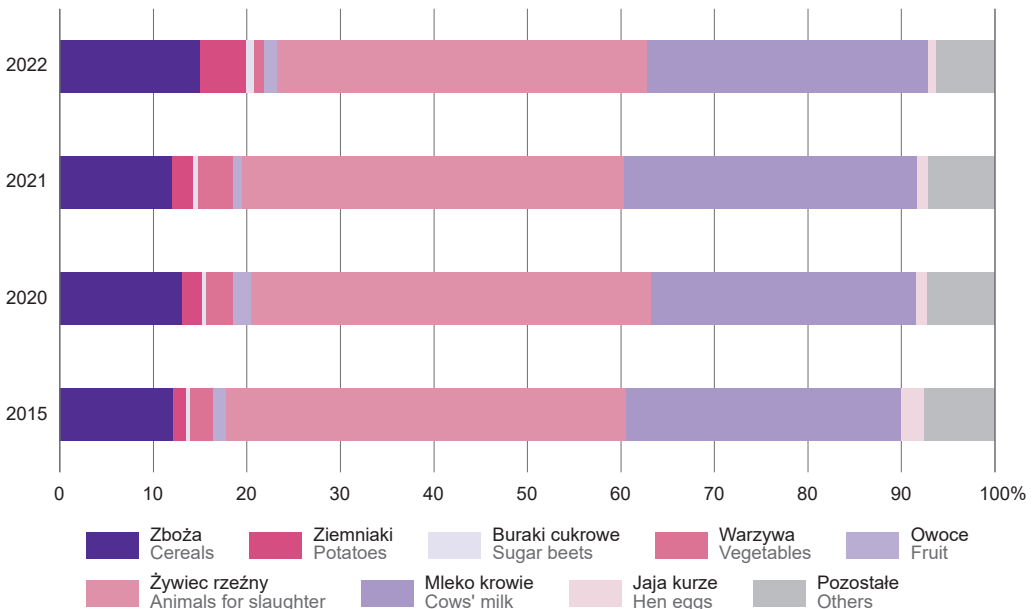
TABL. 14 (112). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	37,3	41,2	44,1	50,8	Crop output
Zboża	16,7	18,4	18,4	25,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	15,1	15,6	14,8	20,0	of which basic cereals
w tym: pszenica	9,2	8,9	9,3	13,2	of which: wheat
żyto	0,8	1,2	0,8	1,0	rye
jęczmień	1,2	1,1	1,1	1,2	barley
Ziemniaki	1,9	2,3	2,2	3,3	Potatoes
Przemysłowe	5,0	7,0	8,6	11,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,3	0,4	0,4	0,5	of which sugar beets
Warzywa	2,4	2,6	3,3	0,9	Vegetables
Owoce	1,3	1,7	0,8	1,0	Fruit
Siano łąkowe	2,8	2,6	1,9	2,1	Meadow hay
Pozostałe	7,1	6,7	8,8	6,1	Others
Produkcja zwierzęca	62,7	58,8	55,9	49,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	33,9	32,5	29,2	25,9	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	5,1	4,6	4,6	4,7	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	1,4	1,2	0,0	calves
świnie	10,6	10,2	11,1	8,6	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	18,0	16,2	12,4	12,5	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,9	0,6	-0,8	-0,2	Increase in herd (breeding and non-breeding)
Mleko krowie	24,8	22,5	24,8	21,1	Cows' milk
Jaja kurze	2,4	1,1	1,1	0,7	Hen eggs
Obornik	1,3	1,2	1,1	0,9	Manure
Pozostałe	1,2	1,0	0,6	0,8	Others

a Bydło, cielęta, świnie, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 6 (54). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
CHART 6 (54). MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

Dział XIII. Leśnictwo i łowiectwo Chapter XIII. Forestry and hunting

TABL. 1 (113). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

FOREST LAND

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ő Ł E M w ha	773692	787063	787915	789984	T O T A L in ha
Lasy	753301	766866	767814	770061	Forests
Publiczne	694071	703346	704330	706645	Public
własność Skarbu Państwa	690416	699614	700558	702885	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	684857	694171	695179	697128	of which managed by the State Forests
własność gmin ^a	3407	3378	3417	3405	owned by gminas ^a
pozostałe	248	354	355	355	other
Prywatne	59230	63520	63483	63416	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	20390	20197	20101	19923	Land related to forest management
LESISTOŚĆ w %	31,2	31,7	31,8	31,9	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	33,9	34,5	34,6	34,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including gminas which are also cities with powiat status.

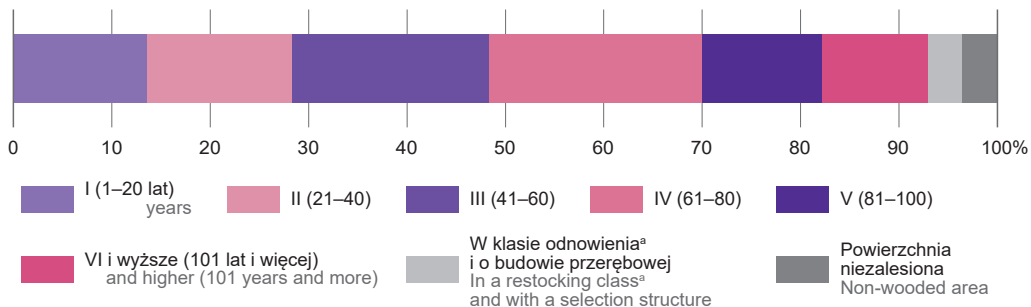
Uwaga do wykresów 1 i 2

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2019–2023 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 and 2

Data prepared on the basis of the National Forest Inventory conducted in 2019–2023 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (55). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW**
CHART 1 (55). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS**

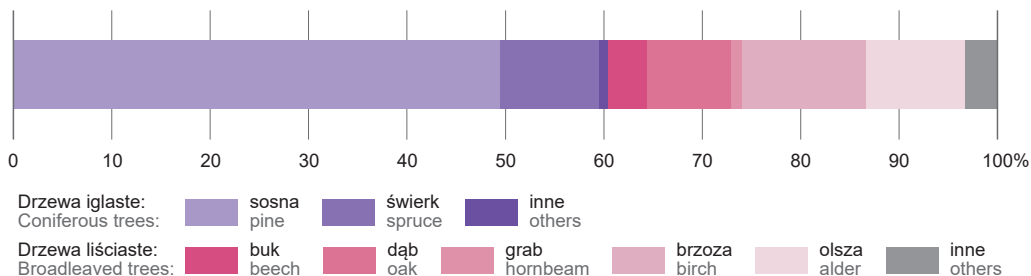

a Łącznie z klasą do odnowienia.

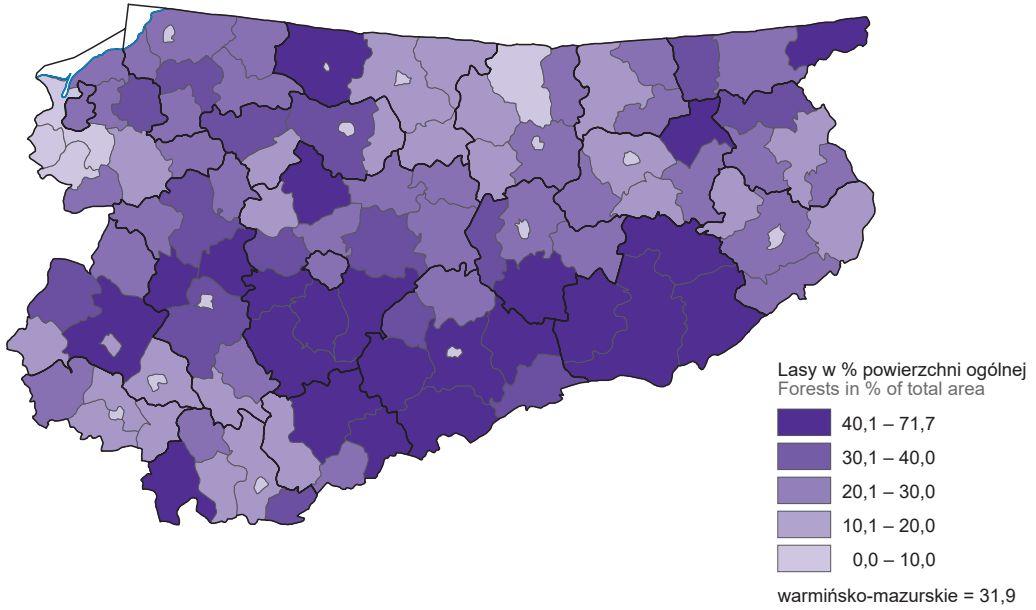
a Including a class for restocking.

WYKRES 2 (56). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**

CHART 2 (56). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS**

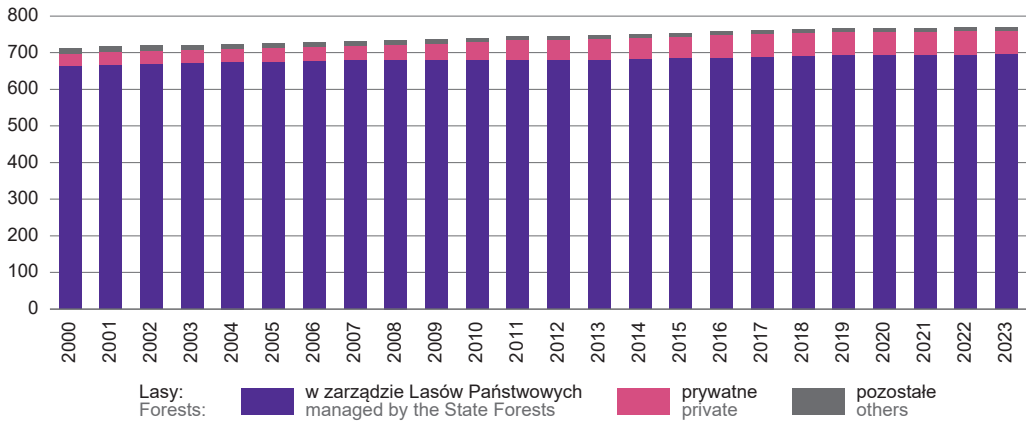

MAPA 1 (31). **LESISTOŚĆ W 2023 R.**
 MAP 1 (31). FOREST COVER IN 2023

Powierzchnia lasów
 Forest area

tys. ha
 thousand hectares

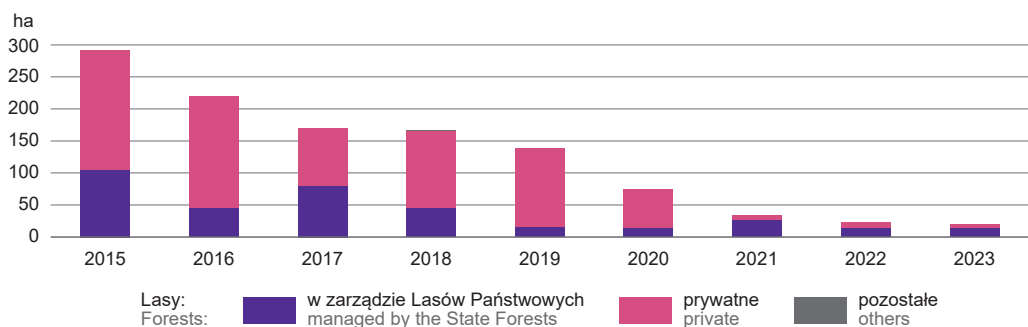
TABL. 2 (114). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE OPERATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Odnowienia	4780	4920	5623	5204	5166	5166	38	Renewals
szuczne	3888	4109	4412	4178	4147	4147	31	artificial
naturalne	892	811	1211	1026	1019	1019	7	natural
Zalesienia ^a	292	75	23	20	14	14	5	Afforestation ^a
Poprawki i uzupełnienia	323	388	306	300	290	290	10	Corrections and supplements
Pielęgnowanie lasu	30640	27129	26940	25185	24162	24149	1023	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	47632	39666	30874	37390	35635	35590	1755	Area covered by thinning cuts

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

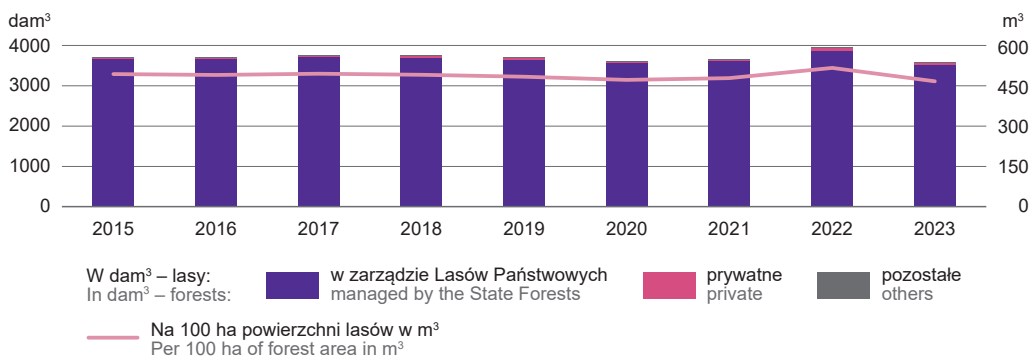
WYKRES 3 (57). **ZALESIENIA^a**
CHART 3 (57). **AFFORESTATION^a**

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 4 (58). **POZYSKANIE DREWNA (grubizny)^a**
CHART 4 (58). **TIMBER REMOVALS^a**

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny.

a Excluding timber removals from trees and shrubs outside the forest; excluding stump wood.

TABL. 3 (115). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests		las prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	3857,3	3731,5	4109,2	3732,7	3673,8	3668,9	58,8	T O T A L in dam³
Grubizna	3719,9	3619,3	3967,9	3595,0	3536,2	3531,2	58,8	Timber
Grubizna iglasta	2642,0	2584,6	2979,1	2664,8	2635,8	2631,3	29,0	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	1331,2	1339,7	1515,5	1365,3	1357,9	1354,8	7,4	of which large-size wood
Grubizna liściasta	1077,8	1034,7	988,8	930,2	900,4	899,8	29,8	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	377,5	352,1	338,7	287,9	281,7	281,5	6,1	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe^b	137,4	112,2	141,3	137,7	137,7	137,7	.	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	2,5	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	.	Slash for industrial purposes
Opałowe	135,0	111,0	140,3	136,7	136,7	136,7	.	Fuelwood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	493,8	472,0	516,8	466,8	500,4	502,4	92,7	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding timber removals from trees and shrubs outside the forest; excluding stump wood. b Exclusively in public forests.

TABL. 4 (116). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS^a
AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w t in t				Polska=100 Poland=100	
Owoce leśne	476	65	114	83	2,1	Forest fruit
Grzyby leśne	41	181	137	107	3,8	Forest mushrooms
Zwierzęta łowne	1290	954	689	709	6,3	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.

a Data concern fresh forest both fruit and mushrooms.

TABL. 5 (117). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022*	2023	SPECIFICATION
Liczba pożarów	337	120	178	202	Number of fires
w tym: podpalenia	121	37	49	13	of which: arson
nieostrożność dorosłych	95	33	37	44	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	410,77	35,84	141,81	206,06	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	47,19	4,63	72,76	2,99	of which: arson
nieostrożność dorosłych	327,12	25,26	51,29	183,27	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	1,22	0,30	0,80	1,02	Average forest area burned by a fire in ha

Ź r ó ł ó: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

S o u r c e: data from the National Forest Fire Information System maintained by the Forest Research Institute.

TABL. 6 (118). KOŁA, CZŁONKOWIE ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO
Stan w dniu 31 marca
CLUBS, MEMBERS AND HUNTING DISTRICTS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
As of 31 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	116	124	129	129	number ^a
członkowie ^b	7358	7819	7755	7739	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	334	272	335	368	number
powierzchnia w tys. ha	2075,7	1654,0	2063,1	2531,1	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	601,9	479,5	625,1	756,6	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a hunting club member.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (119). WYBRANE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a
Stan w dniu 10 marca
SELECTED GAME ANIMALS^a
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015	2020	2022	2023	GAME ANIMALS
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	4285	8685	8261	9309	Moose
Daniele	1707	1830	1676	1780	Fallow deer
Muflony	60	25	9	42	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	27,2	27,7	26,9	27,1	Deer
Sarny	68,8	73,3	65,8	64,7	Roe deer
Dziki	27,1	4,0	2,5	2,9	Wild boars
Lisy	17,2	15,1	15,7	16,4	Foxes
Zające	44,0	64,3	68,4	75,3	Hares
Bażanty	3,9	3,6	3,4	3,5	Pheasants
Kuropatwy	11,3	9,1	9,4	9,9	Partridges

a Dane szacunkowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (120). ODSTRZAŁ WYBRANYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a
SELECTED GAME ANIMALS SHOT^a

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015/16	2020/21	2022/23	2023/24	GAME ANIMALS
	w szt. in heads				
Daniele	469	491	391	399	Fallow deer
Jelenie	8325*	9509	10047	10000	Deer
Sarny	16098*	16283	14124	12219	Roe deer
Dziki	34305*	14051	7867	8087	Wild boars
Lisy	10662*	10516	10771	12150	Foxes
Zające	81	–	95	87	Hares
Bażanty	450	48	47	130	Pheasants

a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a In a hunting economic year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XIV. Przemysł i budownictwo Chapter XIV. Industry and construction

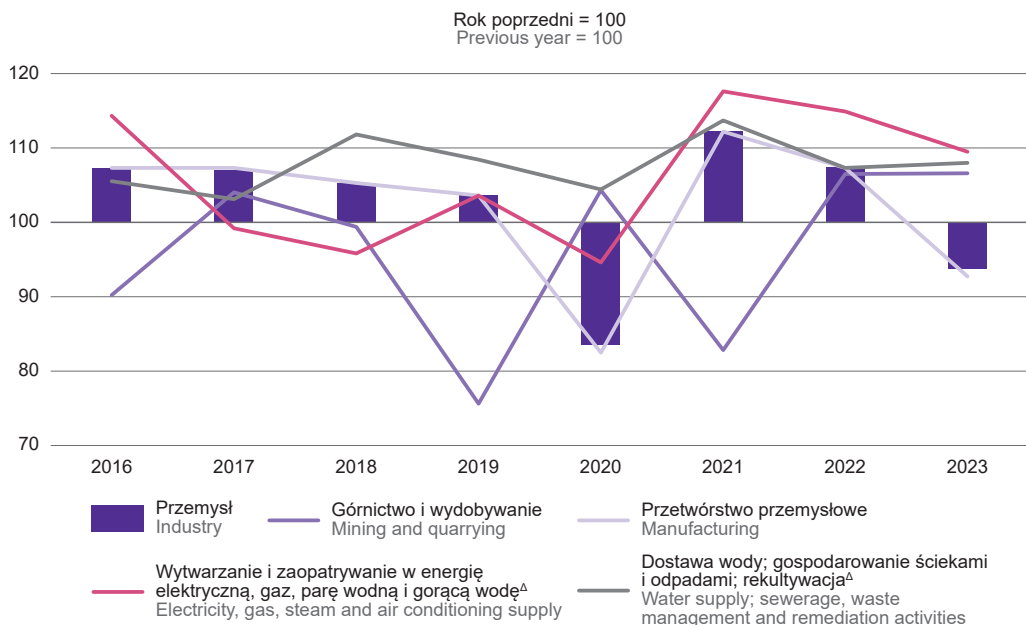
TABL. 1 (121). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	2022 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
O G Ó Ł E M T O T A L	27312,0	30578,2	47429,6	45328,0	100,0	93,7
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	206,7	204,7	233,4	281,6	0,6	106,6
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	25845,9	28559,5	44535,8	41868,8	92,4	92,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a Electricity, gas, steam and air conditioning supply	451,8	530,8	921,5	1200,0	2,6	109,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	807,6	1283,2	1738,9	1977,6	4,4	108,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (59). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD** (ceny stałe^{bc})

CHART 1 (59). **INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY PKD SECTIONS**
(constant prices^{bc})

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi do działu, ust. 3 na str. 196. c Patrz uwagi ogólne, ust.11 str. 174.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b See notes to the chapter, item 3 on page 196. c See general notes, item 11 on page 174.

TABLE 2 (122). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2015	2020	2022	2023		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Mięso drobiowe w tys. t	189,5	402,8	374,9	381,5	11,0	Poultry meat in thousand tonnes
w tym kawałki	.	367,1	333,8	338,3	13,0	of which pieces
Wędliny drobiowe (w tym kielbasy) w tys. t	.	41,2	31,7	31,9	17,0	Cured poultry meat (including sausage) in thousand tonnes
Sery i twarogi w tys. t	33,3	32,9	31,9	35,6	3,5	Cheese and curd in thousand tonnes
Gotowe pasze dla zwierząt gospodarskich w tys. t	.	1431,3	1433,8	1358,1	11,8	Prepared feeds for farm animals in thousand tonnes
Tarcica iglasta w dam ³	277,0	224,3	203,3*	147,6	3,9	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	25,0	23,8	25,2	17,0	4,8	Non-coniferous sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	1964,0	2155,1	2215,9	1859,6	12,1	Windows and doors, casings and wooden thresholds in thousand m ²
Masa betonowa prefabrykowana (beton gotowy do wylania) w tys. t	867,0	1456,8	1506,6*	1239,9	2,4	Ready-mix concrete (concrete ready for covering) in thousand tonnes
Urządzenia mleczarskie (w tym: homogenizatory, napromienniki, maszyny do produkcji masła, sera) w szt.	626	583	276	309,0	75,6	Dairy machinery (including homogenizers, irradiators, butter-making machines, cheese-making machines) in units
Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w kuchni w tys. szt.	732	1136	1091	1105,0	28,0	Wooden kitchen furniture in thousand units
Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w sypialniach, pokojach stołowych i salonach w tys. szt.	6685	8818	9725	10460,0	23,1	Wooden furniture for bedroom, dining and living room in thousand units

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 3 (123). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	80151	78433	80574	77380	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	523	512	466	396	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	72885	70246	72362	69297	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	1762	1730	1678	1679	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	4982	5944	6068	6009	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3289,74	4499,49	5450,17	6138,92	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	3169,47	3712,89	4149,87	4741,77	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	3243,73	4488,50	5448,55	6135,31	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	4372,86	5362,86	6245,86	7035,55	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	3591,79	4446,52	5349,33	6021,09	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABLE 4 (124). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

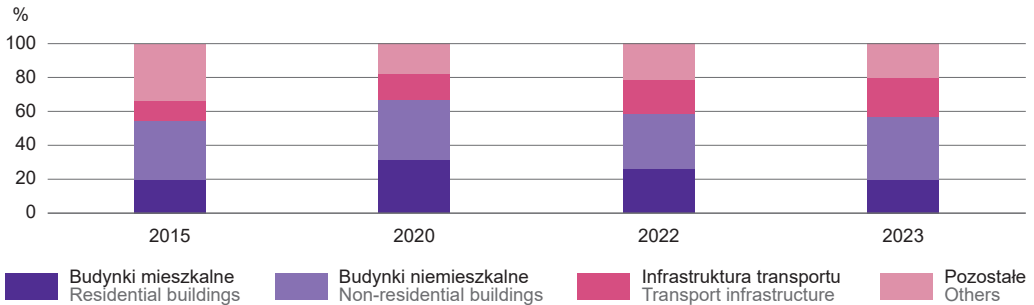
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	4246,0	5791,4	6783,3	8266,8	TOTAL
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2175,4	2677,0	2737,4	3143,8	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^a	876,9	1190,0	995,1	1145,2	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	763,2	648,0	799,7	907,5	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	535,3	839,0	942,7	1091,1	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realised by enterprises seated in Warmińsko-Mazurskie Voivodship, using own resources (without subcontractors).

WYKRES 2 (60). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**

CHART 2 (60). CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTIONS (current prices)

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realised by enterprises seated in Warmińsko-Mazurskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 5 (125). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe	SPECIFICATION
		Total	Investment works	Restoration (renovation) and other works	
		w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2015	2175,4	1139,1	1036,4	TOTAL
	2020	2677,0	2270,5	406,5	
	2022	2737,4	2378,4	359,1	
	2023	3143,8	2687,7	456,1	
Budynki		1796,3	1575,0	221,3	Buildings
budynki mieszkalne		616,5	591,2	25,2	residential buildings
budynki niemieszkalne		1179,8	983,8	196,1	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		1347,5	1112,6	234,8	Civil engineering works
infrastruktura transportu		714,2	.	.	transport infrastructures
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		625,6	.	.	pipelines, communication and electricity lines
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		2,2	2,2	-	complex structures on industrial sites
obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		5,5	.	.	pipelines, communication and electricity lines

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realised by enterprises seated in Warmińsko-Mazurskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (126). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Budynki^a	3164	3421	4069	3567	Buildings^a
miasta	817	847	918	833	urban areas
wieś	2347	2574	3151	2734	rural areas
Budynki mieszkalne	2191	2500	3271	2799	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1915	2218	2939	2485	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	70	94	102	81	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	973	921	798	768	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	51	133	41	76	hotels and similar buildings
budynki biurowe	41	15	24	14	office buildings
budynki handlowo-usługowe	131	108	115	108	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	3	152	145	138	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	141	135	136	121	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	42	22	14	46	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	339	356	323	265	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	6427,3	5518,3	5599,4	5308,6	Cubic volume in dam³
miasta	3578,1	2652,1	2239,4	2494,3	urban areas
wieś	2849,1	2866,2	3360,0	2814,3	rural areas
Budynki mieszkalne	2053,1	2902,4	3401,9	2834,8	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1346,4	1634,6	2075,1	1809,0	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	607,5	1194,5	1224,4	907,4	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	4374,2	2615,9	2197,5	2473,8	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	100,6	98,3	122,6	74,6	hotels and similar buildings
budynki biurowe	485,9	60,7	28,5	27,1	office buildings
budynki handlowo-usługowe	789,8	395,5	274,5	556,7	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	138,9	57,9	44,0	118,4	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	1814,5	1100,1	1024,8	883,5	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	265,5	145,7	68,8	210,3	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	779,0	757,6	634,3	603,2	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (127). NOWE BUDYNKI MIESZKALNE WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.
NEW RESIDENTIAL BUILDINGS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	0,7	Urban areas
duże	0,6	large
średnie	0,5	medium
małe	1,1	small
Obszary wiejskie	3,6	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	6,2	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	2,6	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	3,2	non-agglomeration low density

TABL. 8 (128). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	10291	10220	9730	9443	Average paid employment
Budowa budynków ^a	4567	4672	4289	4069	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	2672	2360	2365	2339	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3052	3189	3076	3034	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3055,22	4101,31	4972,70	5445,17	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^a	2566,60	3744,54	4532,45	5141,80	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	4412,90	4801,82	5887,70	6353,45	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2597,75	4104,29	4883,07	5153,61	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Dział XV. Transport Chapter XV. Transport

TABL. 1 (129). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w km in km				
Linie kolejowe eksploatowane ^a	1138	1138	1091	1099	Railways lines operated ^a
w tym: zelektryfikowane	497	504	492	492	of which: electrified
jednotorowe	837	837	790	802	single track
dwu- i więcej torowe	301	301	301	297	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	4,7	4,7	4,5	4,5	Per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	13340	14334	14608	14723	Hard surface public roads
w tym: miejskie	1950	2048	2032	2047	of which: urban
zamięjskie	11391	12287	12576	12676	non-urban
ekspresowe	141	241	288	311	expressways
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	55,2	59,3	60,4	60,9	Per 100 km ² of total area
Drogi dla rowerów	482	677	802	883	Cycle tracks
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	1,99	2,80	3,32	3,65	Per 100 km ² of total area

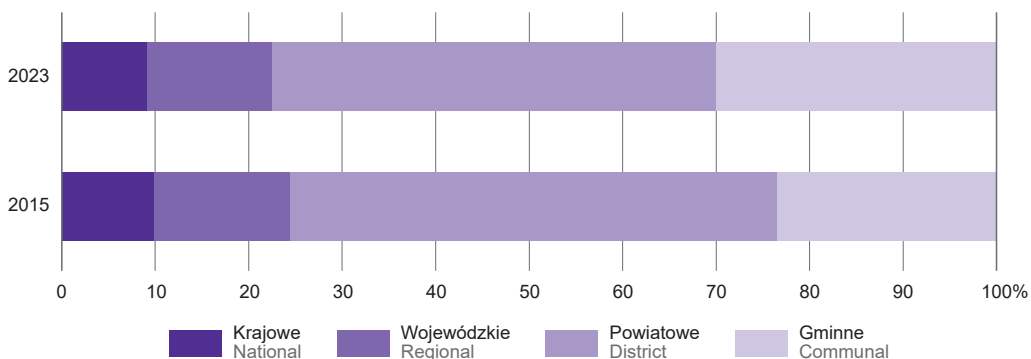
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.

Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (61). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
CHART 1 (61). **HARD SURFACE PUBLIC ROADS**

TABL. 2 (130). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD MOTOR VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	924691	1106529	1168123	1199536	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	695656	840208	884752	907475	Passenger cars
Autobusy	4134	4589	4664	4765	Buses
Samochody ciężarowe ^b	102263	112158	116574	120990	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	70353	78872	84342	86585	Road and agricultural tractors
Motocykle	51721	64930	69753	72851	Motorcycles

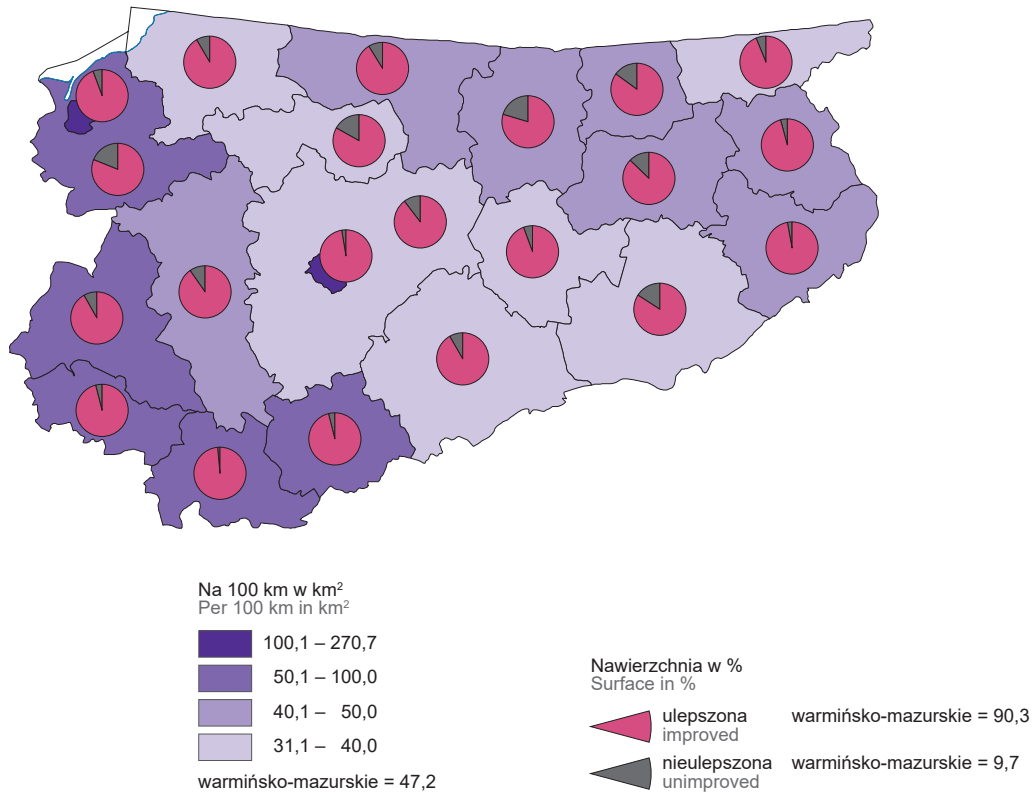
a Od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

Źródło: dane Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

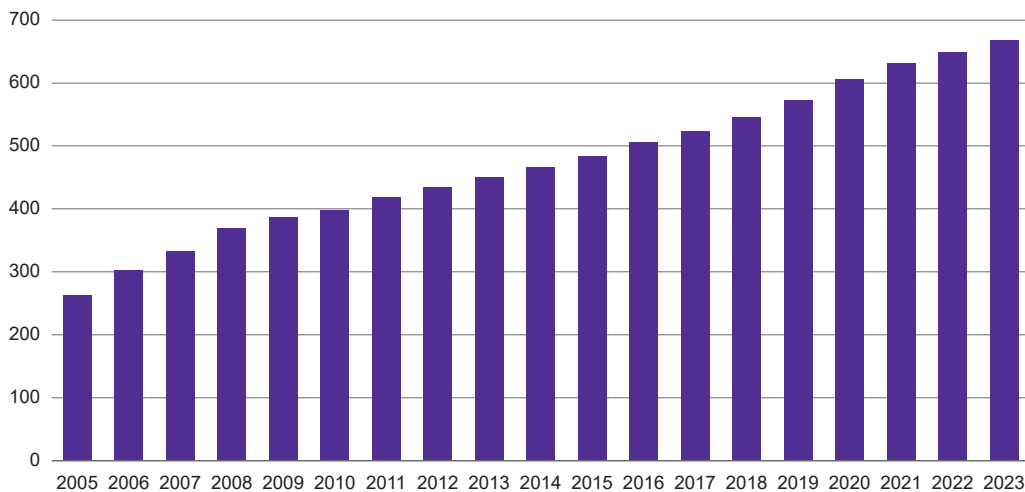
a Since 2015 including vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

Source: data of the Chancellery of the Prime Minister.

MAPA 1 (32). DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2023 R.
 MAP 1 (32). HARD SURFACE COMMUNAL AND DISTRICT ROADS IN 2023

Samochody osobowe na 1000 ludności
 Passenger cars per 1000 population

TABL. 3 (131). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a

Stan w dniu 31 grudnia
REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	749	277	324	393	National: number
długość w km	42064	11378	13358	15726	length in km
regionalne: liczba	180	38	46	54	regional: number
długość w km	12870	3248	4018	4470	length in km
podmiejskie: liczba	493	187	272	334	suburban: number
długość w km	16317	5513	7760	10240	length in km
miejskie: liczba	32	43	–	–	urban: number
długość w km	313	275	–	–	length in km
Międzynarodowe: liczba	10	–	1	–	International: number
długość w km	13590	–	570	–	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international transport; excluding urban transport services.

TABL. 4 (132). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^aROAD TRANSPORT FOR HIRE OR REWARD^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National transport
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	14222,6	2555,6	3351,9	6537,6	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	33,1	35,4	47,8	32,7	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International transport
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	29,7	–	7,2	0,1	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1377,6	–	561,5	2266,7	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (also by taxis).

TABL. 5 (133). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a

Stan w dniu 31 grudnia
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1244	1357	1315	1394	Transport network – lines in km
autobusowe	1183	1297	1256	1326	bus
tramwajowe	61	59	59	69	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	304	296	268	271	buses: in units
liczba miejsc w tys.	29,8	29,5	26,0	26,3	number of seats in thousands
tramwaje: w sztukach	41	43	54	54	trams: in units
liczba miejsc w tys.	5,7	6,7	8,9	8,9	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	53,8	44,4	51,5	56,8	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (134). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Wypadki	1535	1040	830	761	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	16,6	9,4	7,1	6,3	Per 10 thousand registered road motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	2009	1301	1012	951	Road traffic casualties
Śmiertelne	140	115	84	77	Fatalities
na 100 tys. ludności	9,7	8,3	6,1	5,7	per 100 thousand population
Ranni	1869	1186	928	874	Injured
na 100 tys. ludności	129,6	85,3	67,7	64,1	per 100 thousand population

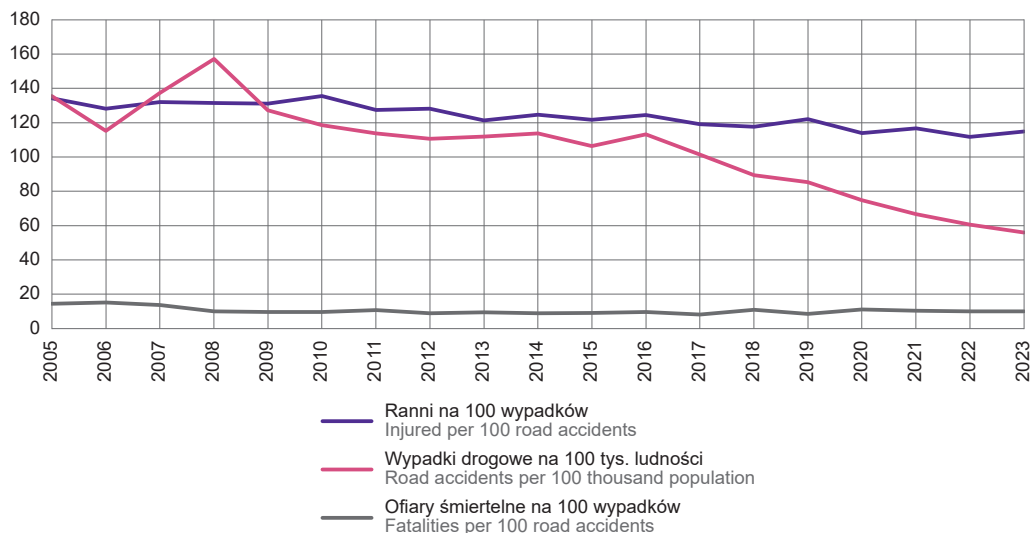
a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji z SEWIK (System Ewidencji Wypadków i Kolizji).

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 December; including road vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters from SEWIK (Accident and Collision Register System).

WYKRES 2 (62). **WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**
CHART 2 (62). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES

Dział XVI. Handel. Ceny Chapter XVI. Trade. Prices

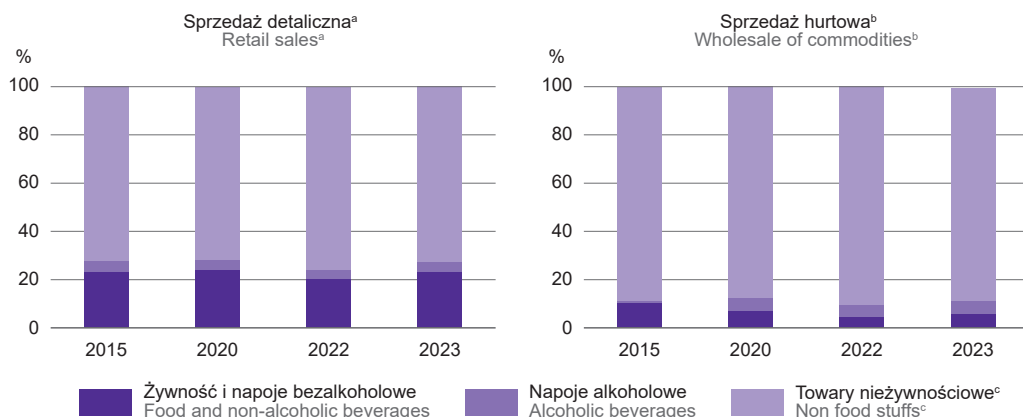
TABL. 1 (135). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	15158,4	15240,9	18342,3	20165,3	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^b :
w milionach złotych	2791,1	2472,5	3228,0	3430,3	in million PLN
w %	18,4	16,2	17,6	17,0	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	10510	10968	13390	14801	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA ^a WHOLESALE OF COMMODITIES ^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	7172,4	11971,9	22814,8	20086,2	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (63). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CHART 1 (63). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (136). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**

Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sklepy	12502	11626	12914	12175	Shops
Domy towarowe	1	1	1	1	Department stores
Domy handlowe	18	11	9	7	Trade stores
Supermarkety	283	309	365	397	Supermarkets
Hipermarkety	16	17	18	18	Hypermarkets
Sklepy powszechne	243	206	212	230	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	1360	1438	1502	1538	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	10581	9644	10807	9984	Other shops ^b
Stacje paliw	310	258	295	312	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shops/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing more than 9 persons; including generally available pharmacies.

TABL. 3 (137). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 grudnia)	492	434	427	482	Number of catering establishments (as of 31 December)
Restauracje	216	162	188	176	Restaurants
Bary	157	148	149	160	Bars
Stołówki	43	34	28	33	Canteens
Punkty gastronomiczne	76	90	62	113	Food stands
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	413742	387897	716084	785607	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
Produkcja gastronomiczna	315825	337535	605193	686439	Catering production
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	69417	36723	68323	58679	Alcoholic beverages and tobacco
Inne towary handlowe	28501	13639	42568	40489	Other trade commodities

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (138). TARGOWISKA
MARKETPLACE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 grudnia):					Permanent marketplaces (as of 31 December):
liczba	83	80	79	85	number
powierzchnia w tys. m ²	398,4	371,2	382,5	380,1	area in thousand in m ²
stałe punkty sprzedaży drobnotalicznej	2822	2584	2578	2509	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe^a (w ciągu roku)	62	49	54	65	Seasonal marketplaces^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	3996,6	3874,4	5403,4	6667,0	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

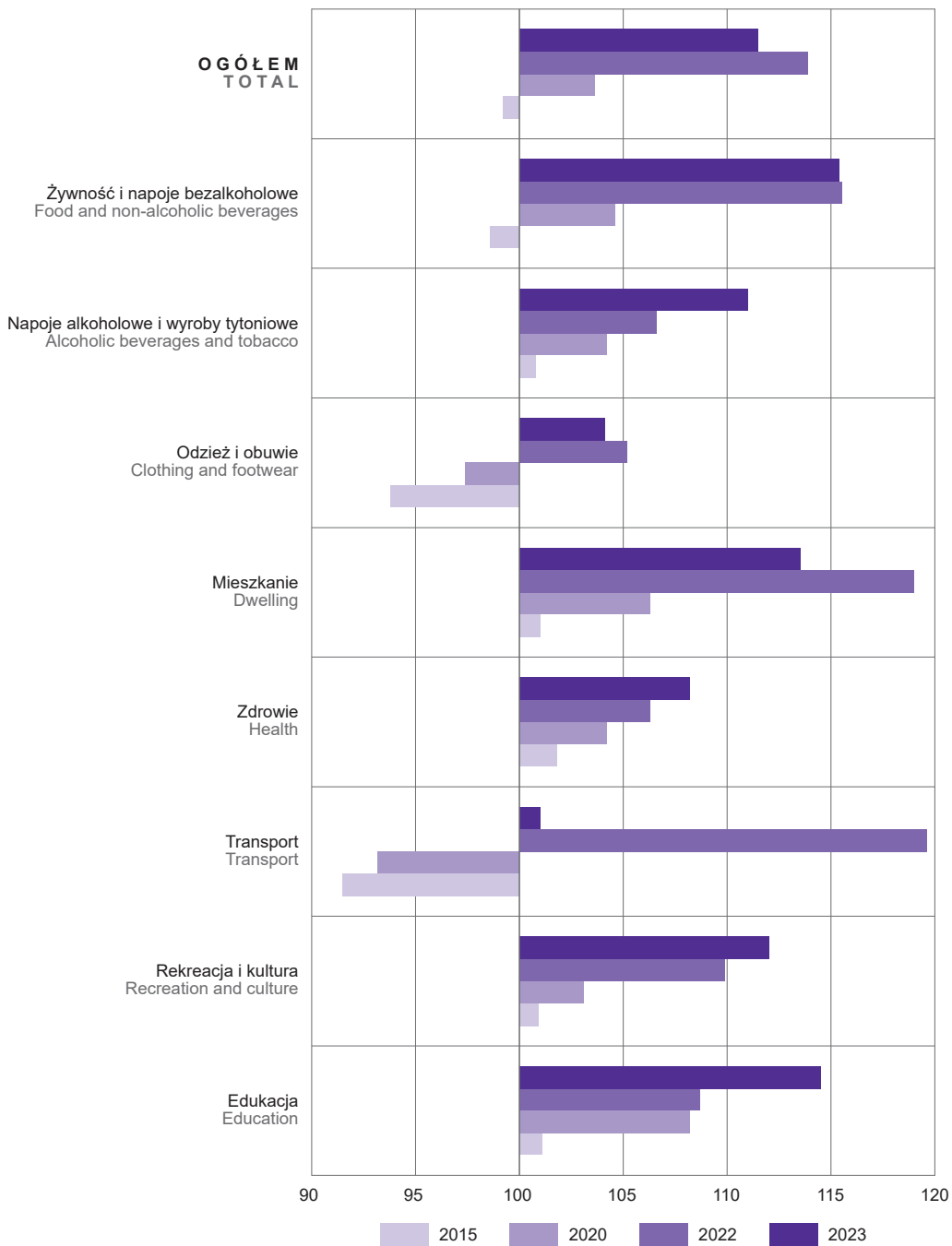
^a A number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

WYKRES 2 (64). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni = 100

CHART 2 (64). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year = 100

Dział XVII. Finanse przedsiębiorstw Chapter XVII. Finances of enterprises

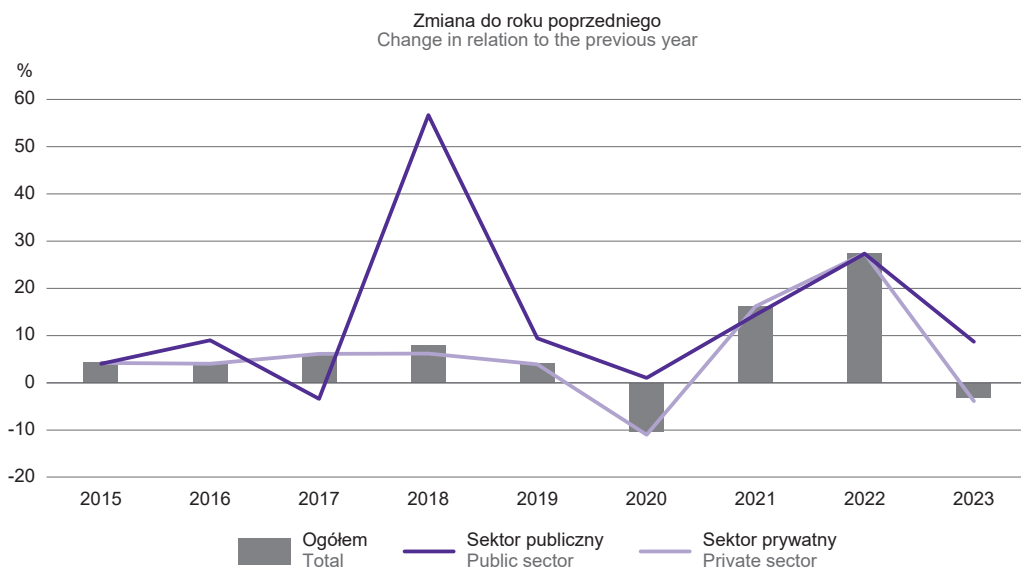
TABL. 1 (139). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
Przychody ogółem	47606,9	52814,6	78150,1	75640,0	Total revenue
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	32509,6	36272,9	54089,2	52498,3	Net revenue from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	13867,2	14866,7	22265,6	20909,0	Net revenue from sale of goods and materials
Przychody finansowe	373,5	401,0	581,8	1009,8	Financial revenue
Koszty ogółem	45670,8	50499,3	74130,4	72173,2	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	32309,4	36132,9	53033,9	52462,0	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	12007,2	12849,1	19248,1	17957,9	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	837,9	815,0	1112,2	1060,0	Financial costs
Wynik finansowy brutto^a	1935,0	2315,3	4019,7	3466,8	Gross financial result^a
Zysk brutto	2171,9	3051,7	4875,6	4285,0	Gross profit
Strata brutto	236,9	736,4	855,9	818,2	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	249,3	356,1	418,9	400,6	Obligatory encumbrances on gross financial result
W tym podatek dochodowy	249,3	356,1	418,9	400,6	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1685,7	1959,2	3600,8	3066,2	Net financial result
Zysk netto	1918,6	2695,9	4349,7	3836,0	Net profit
Strata netto	232,9	736,7	748,9	769,8	Net loss

a W 2015 r. skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: -1,2 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych.

a In 2015, corrected by extraordinary gains/losses (respectively: minus PLN 1,2 millions); since 2016 extraordinary gains/losses have been classified as other operating revenue/costs.

WYKRES 1 (65). PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
CHART 1 (65). TOTAL REVENUE OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

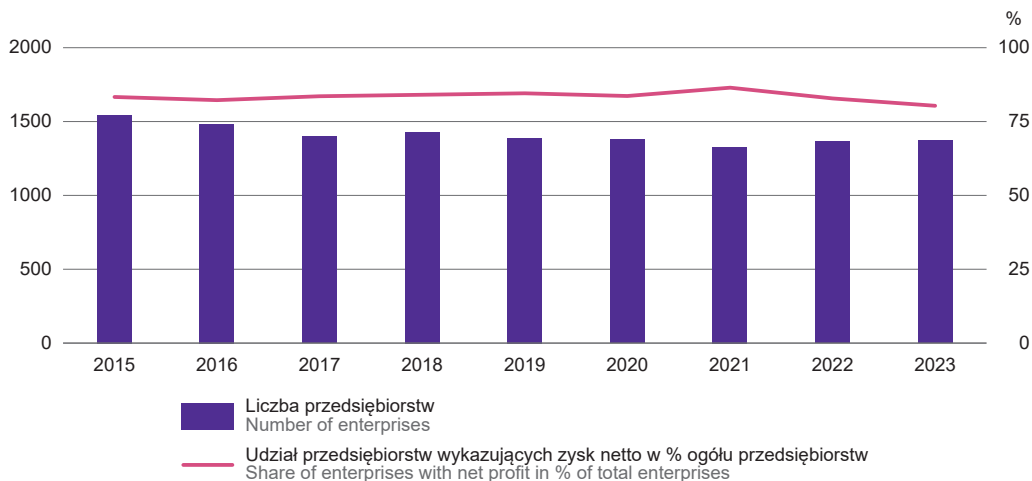

TABL. 2 (140). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenue	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2015	47606,9	45670,8	1935,0	249,3	1685,7
TOTAL	2020	52814,6	50499,3	2315,3	356,1	1959,2
	2022	78150,1	74130,4	4019,7	418,9	3600,8
	2023	75640,0	72173,2	3466,8	400,6	3066,2
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		2850,8	2563,8	287,0	9,0	278,0
Przemysł Industry		46750,6	44849,3	1901,3	199,4	1702,0
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		43219,3	41345,4	1873,9	209,6	1664,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1848,2	1805,4	42,9	10,9	32,0
Budownictwo Construction		3304,0	3003,6	300,4	47,8	252,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		16889,2	16171,5	717,7	101,1	616,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1634,0	1602,7	31,3	9,1	22,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		667,2	606,9	60,3	9,5	50,8
Informacja i komunikacja Information and communication		413,6	378,3	35,4	6,5	28,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		88,7	75,6	13,1	2,2	10,9
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		991,5	949,5	42,0	7,0	34,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		520,6	466,5	54,2	1,6	52,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		497,0	465,1	31,9	2,9	29,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		848,1	898,4	-50,4	2,2	-52,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		75,9	52,8	23,1	0,0	23,1

a W 2015 r. skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: -1,2 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych.

a In 2015, corrected by extraordinary gains/losses (respectively: minus PLN 1,2 millions); since 2016 extraordinary gains/losses have been classified as other operating revenue/costs.

**WYKRES 2 (66). UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO
W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**
**CHART 2 (66). PERCENTAGE OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL
NUMBER OF ENTERPRISES**

**TABL. 3 (141). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES**

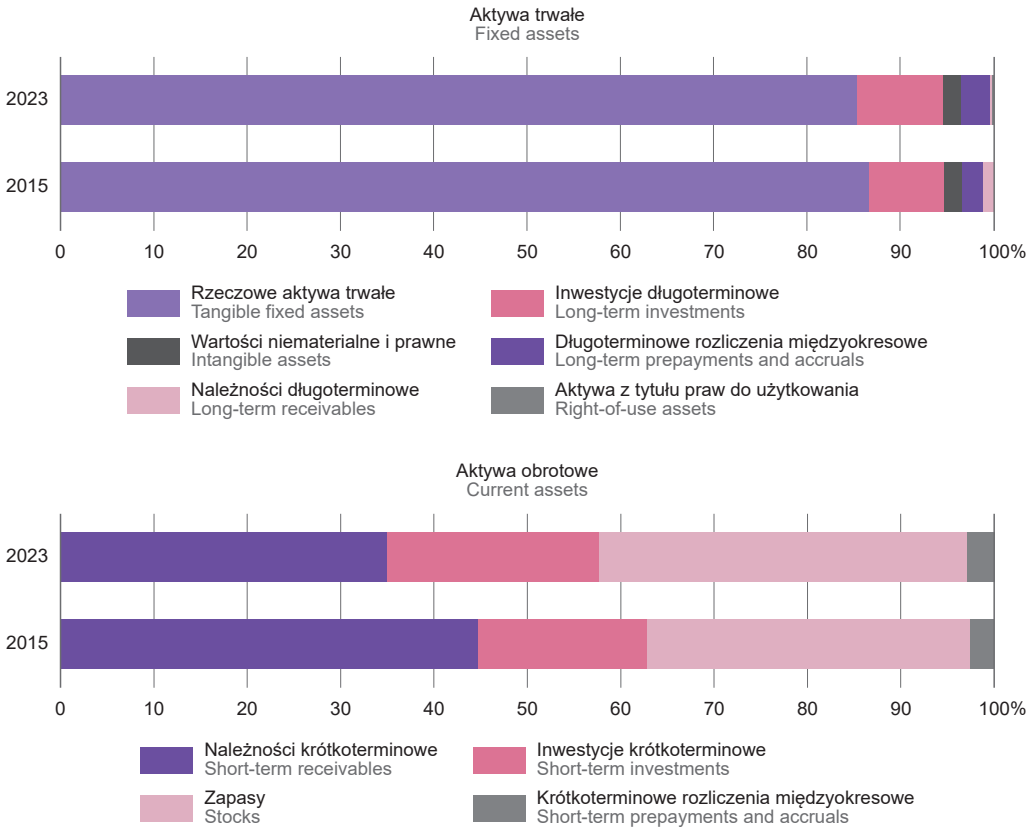
WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2015	4,1	3,5	TOTAL
	2020	4,4	3,7	
	2022	5,1	4,6	
	2023	4,6	4,1	
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		10,1	9,8	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		4,1	3,6	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe		4,3	3,9	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2,3	1,7	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		9,1	7,6	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,2	3,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		1,9	1,4	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		9,0	7,6	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		8,5	7,0	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		14,7	12,3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4,2	3,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		10,4	10,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6,4	5,8	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		-5,9	-6,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		30,4	30,4	Arts, entertainment and recreation

TABL. 4 (142). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

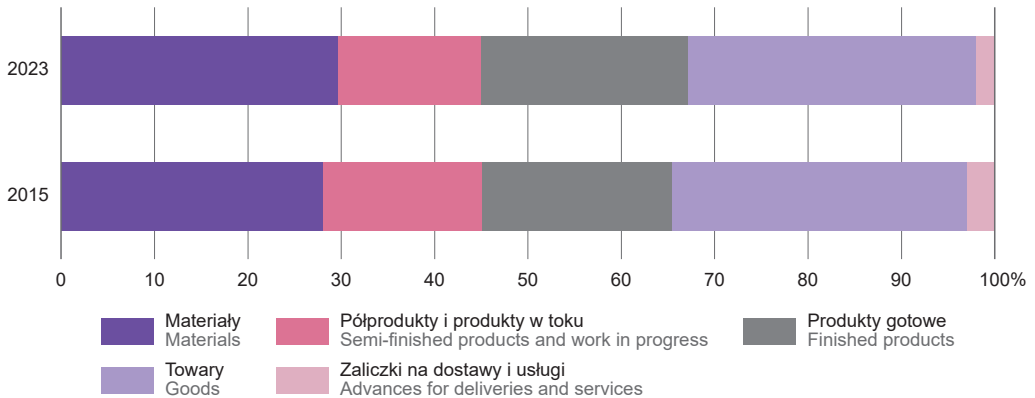
Stan w dniu 31 grudnia
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term prepayments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services		
OGÓŁEM	2015	15307,7	5314,1	6838,7	5583,7	2777,2	377,7
TOTAL	2020	19840,3	6925,7	7279,6	5924,9	4883,2	751,7
	2022	27796,9	11444,5	10191,4	8044,4	5481,8	679,2
	2023	26661,7	10500,2	9341,0	7481,0	6037,6	783,0
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1636,9	512,8	238,6	153,1	869,9	15,6
Przemysł Industry		15743,8	6099,3	6275,4	5166,3	2930,0	439,1
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		14710,0	5907,2	5773,2	4757,6	2615,9	413,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		475,0	45,6	226,6	172,3	189,3	13,4
Budownictwo Construction		2123,5	988,0	501,6	382,2	471,8	162,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		4862,8	2698,5	1591,2	1275,0	534,8	38,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		463,3	40,9	255,7	165,9	158,4	8,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		160,0	16,3	58,1	29,0	83,2	2,5
Informacja i komunikacja Information and communication		195,4	18,3	79,1	74,3	81,6	16,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		179,7	0,2	17,5	16,2	161,6	0,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		490,1	10,4	55,2	40,3	338,6	85,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		437,7	68,0	83,3	49,4	280,4	6,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		147,6	32,8	72,0	52,8	39,8	3,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		134,2	9,7	74,1	69,3	46,7	3,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		44,3	4,8	32,2	3,7	6,2	0,0

WYKRES 3 (67). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**
 CHART 3 (67). TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS

WYKRES 4 (68). **ZAPASY**
 CHART 4 (68). STOCKS

TABL. 5 (143). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a
Stan w dniu 31 grudnia
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczo- ny) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2015	17298,4	8814,6	5565,2	-529,7	1672,4
TOTAL	2020	22432,3	8794,8	10697,7	-1237,8	1911,4
	2022	26474,2	9305,3	11015,9	-1283,2	3588,8
	2023	27887,3	9615,3	12406,3	-1812,9	3081,7
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		2466,9	1104,8	852,4	-122,9	278,4
Przemysł Industry		17197,4	5303,9	8091,0	-1415,8	1720,1
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		15115,6	3426,9	7232,1	-354,9	1682,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1637,2	1185,3	291,1	18,6	32,0
Budownictwo Construction		1435,4	326,3	582,4	48,3	252,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		3571,2	851,6	1705,1	175,0	614,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		708,0	553,8	207,8	-146,6	22,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		252,2	130,0	86,8	-34,2	50,8
Informacja i komunikacja Information and communication		123,9	4,1	68,2	6,8	28,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		71,4	16,0	4,3	5,5	10,9
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		1384,7	953,1	373,4	2,5	34,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		496,2	122,3	183,2	-19,2	51,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		122,1	28,6	60,5	5,8	28,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		-48,0	213,6	140,8	-326,3	-52,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		52,7	2,4	18,5	8,8	23,1

^a Patrz uwagi do działu, ust. 10 na str. 199.

a See notes to the chapter, item 10 on page 199.

TABL. 6 (144). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 December

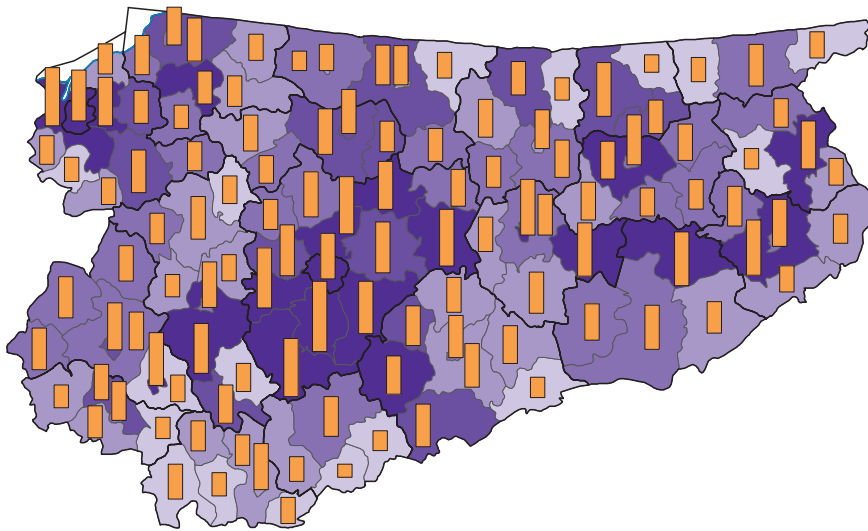
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
			w mln zł		in million PLN		
OGÓŁEM	2015	14254,4	5065,6	2795,9	9188,8	2489,0	4554,4
TOTAL	2020	17763,0	5753,3	3675,2	12009,7	3247,2	5240,0
	2022	24598,9	5793,9	4774,9	18805,0	6106,7	7917,3
	2023	22323,4	6826,5	4439,0	15496,9	3780,8	6838,8
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		603,0	203,9	169,7	399,1	29,0	160,5
Przemysł Industry		14709,0	4643,3	2899,3	10065,7	2680,6	4487,0
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		12892,9	3989,8	2372,6	8903,1	2532,1	4197,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A water supply; sewerage, waste management and remediation activities		731,9	415,2	320,6	316,7	86,2	102,2
Budownictwo Construction		1160,4	233,2	221,7	927,2	83,3	376,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A		3259,3	523,2	402,3	2736,1	762,0	1373,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		317,4	68,9	48,5	248,5	47,6	100,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^A Accommodation and catering ^A		420,4	293,4	222,5	127,0	43,0	46,2
Informacja i komunikacja Information and communication		94,6	15,5	10,2	79,1	1,8	36,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		281,6	104,9	69,1	176,7	21,8	4,3
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities		462,9	139,1	108,9	323,8	8,3	122,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		181,6	35,5	28,8	146,1	55,5	28,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities		106,7	14,2	8,4	92,5	16,5	24,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		647,6	496,8	194,9	150,8	28,0	64,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		68,6	50,0	50,0	18,6	2,5	11,6

Dział XVIII. Finanse publiczne
Chapter XVIII. Public finance

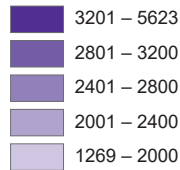
TABL. 1 (145). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	2015	7873875,8	3933836,3	1751862,1	1262265,8	925911,6
TOTAL	2020	11267550,0	6471254,2	2085540,3	1837020,8	873734,8
	2022	12441190,0	7274725,0	2317696,5	1942176,4	906592,2
	2023	13212904,6	7105207,6	2660998,8	2265779,6	1180918,7
Dochody własne		5273987,5	2953673,5	1285406,6	674350,7	360556,7
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym Share in income tax		1730112,9	801404,0	455438,5	210679,7	262590,7
od osób prawnych corporate income tax		338287,6	55534,3	52892,5	11586,9	218273,9
od osób fizycznych personal income tax		1391825,4	745869,7	402546,0	199092,8	44316,8
Podatek od nieruchomości Tax on real estate		976396,1	751126,8	225269,3	.	.
Podatek rolny Agricultural tax		146697,4	146238,8	458,6	.	.
Podatek od środków transportowych Tax on means of transport		36789,5	24792,4	11997,2	.	.
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions		97042,1	71938,5	25103,6	.	.
Opłata skarbowa Stamp duty		15658,7	8056,2	7602,5	.	.
Dochody z majątku Revenue from property		313570,8	190627,4	103075,4	18393,1	1474,8
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and tenancy as well as agreements with a similar character		125356,2	82487,8	32245,8	9595,7	1026,9
Wpływy z usług Services revenue		338486,2	101915,4	102902,8	132381,4	1286,6
Dotacje		3661267,2	2119432,9	662946,0	532081,1	346807,2
Grants						
Dotacje celowe Targeted grants		2854084,9	1913495,9	317460,5	500774,8	122353,7
z budżetu państwa from the state budget		1635510,1	1063128,5	247014,8	242492,8	82873,9
na zadania: for tasks:						
z zakresu administracji rządowej for government administration tasks		1295017,7	840098,9	196707,3	178721,9	79489,7
własne for own tasks		327370,8	220279,8	48310,8	56195,2	2585,0
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej realised on the basis of agreements with government administration bodies		13121,5	2749,9	1996,7	7575,8	799,2
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks realised on the basis of agreements between local government units		75640,7	37280,6	7789,8	22953,3	7617,1
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds		32920,3	17374,9	1977,0	5558,3	8010,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami sa- morządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks		49289,9	10759,7	209,2	31990,0	6331,0
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b		807182,3	205937,0	345485,5	31306,3	224453,5
Subwencja ogólna z budżetu państwa		4277649,9	2032101,2	712646,1	1059347,8	473554,8
General subvention from the state budget						
W tym część oświatowa Of which educational part		2337534,2	1080509,4	568100,5	666354,0	22570,3

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budgetary revenue and expenditure.

MAPA 1 (33). DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.MAP 1 (33). OWN REVENUE OF GMINAS' BUDGETS^a IN 2023

Na 1 mieszkańca w zł
Per capita in PLN

warmińsko-mazurskie = 3111

Udział dochodów własnych
w dochodach ogółem w %
Share of own revenue
in total revenue in %

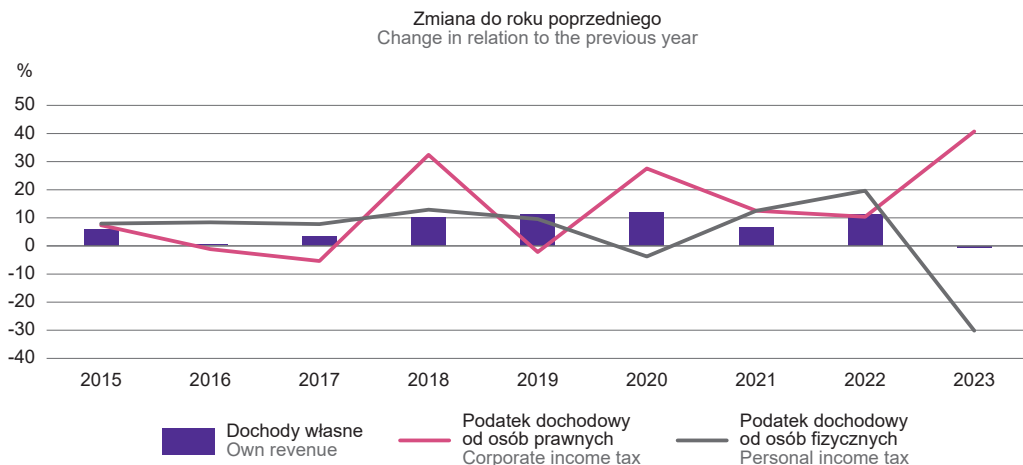

warmińsko-mazurskie = 43,4

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
Share of own revenue in total revenue

^a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

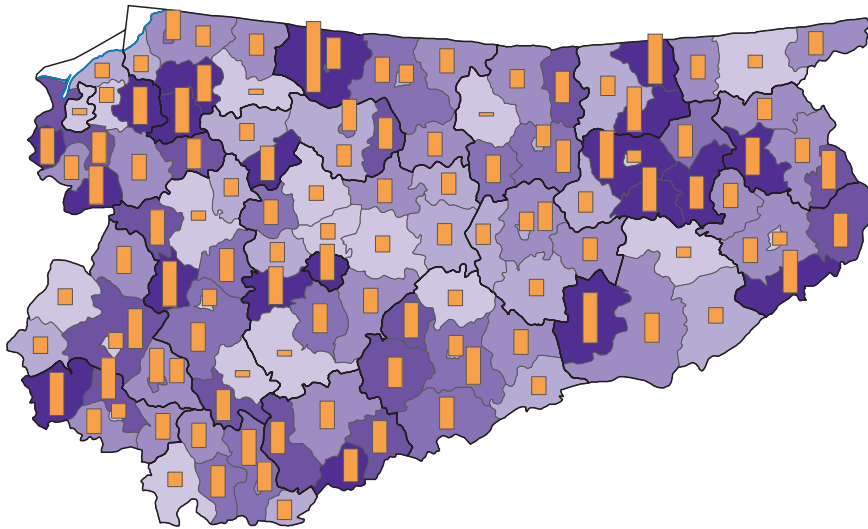
WYKRES 1 (69). WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
CHART 1 (69). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

TABL. 2 (146). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivodship
		w tys. zł		in thousand PLN		
OGÓŁEM	2015	7899211,1	3821969,2	1895676,2	1232553,8	949011,8
TOTAL	2020	10829191,7	6230045,0	2016036,2	1742758,0	840352,5
	2022	12537720,8	7351965,4	2309398,5	1949255,7	927101,2
	2023	13748662,2	7495756,6	2906386,0	2300343,7	1046175,9
Wydatki bieżące		10246399,5	5620562,0	2109171,0	1848014,2	668652,3
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		1240174,6	504114,8	345640,0	144627,3	245792,5
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		26870,5	15440,1	8293,5	3137,0	–
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1110430,3	871807,9	165850,3	69822,1	2949,9
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		7678987,3	4119634,4	1554526,3	1607805,5	397021,1
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		3955823,6	1984860,5	787216,7	1013569,1	170177,3
wages and salaries						
pochodne od wynagrodzeń ^b		705845,6	362057,7	142339,5	169729,9	31718,5
wages and salaries related expenditure ^b						
zakup materiałów i usług		2494259,4	1429021,0	545470,5	368749,8	151018,2
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		216807,3	125005,0	43154,4	25759,3	22888,7
Public debt servicing						
Wydatki majątkowe		3502262,7	1875194,5	797215,1	452329,5	377523,6
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		3360708,3	1797993,9	765403,8	443982,0	353328,6
Of which investment expenditure ^c						

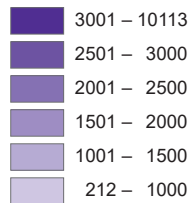
a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b These include social security contributions, the Labour Fund and the Solidarity Fund and the contribution to the Bridge Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (34). WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.
 MAP 2 (34). INVESTMENT EXPENDITURE OF GMINAS' BUDGETS^a IN 2023

Na 1 mieszkańca w zł
 Per capita in PLN

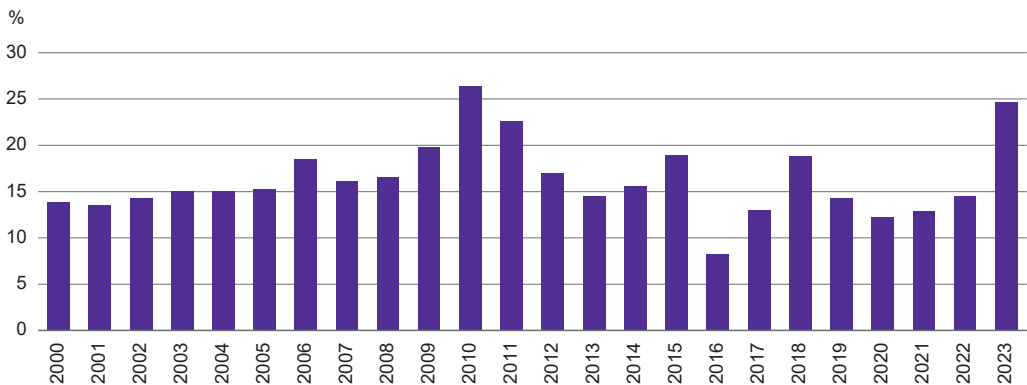
warmińsko-mazurskie = 1881

Udział wydatków inwestycyjnych
 w wydatkach ogółem w %
 Share of investment expenditure
 in total expenditure in %

warmińsko-mazurskie = 24,6

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
 Share of investment expenditure in total expenditure

a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (147). STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2023 R.

STRUCTURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY DIVISIONS IN 2023

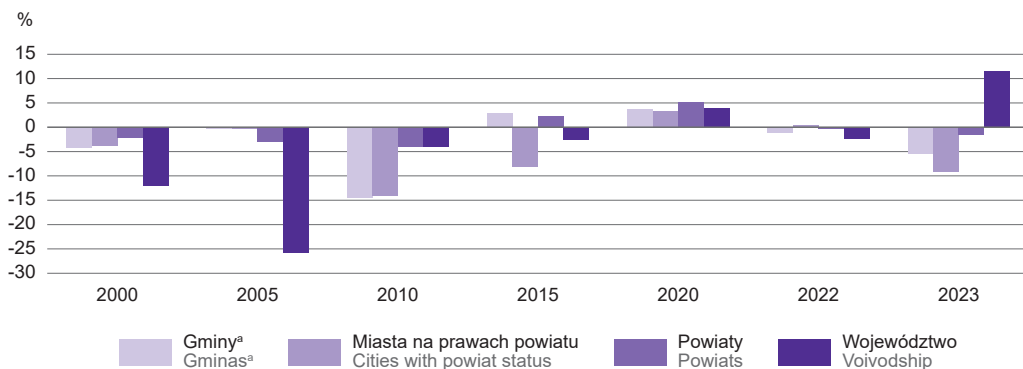
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	2,9	5,0	0,0	0,1	1,8
Transport i łączność Transport and communication	19,1	13,1	22,4	20,2	51,2
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	2,3	3,0	2,7	0,2	1,7
Działalność usługowa Service activities	0,5	0,4	0,4	1,3	0,4
Administracja publiczna Public administration	10,1	10,0	6,0	11,0	19,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,1	1,3	2,4	5,2	0,3
Oświata i wychowanie Education	28,8	30,3	32,5	30,6	3,5
Ochrona zdrowia Health care	1,6	1,4	1,1	1,5	4,3
Pomoc społeczna Social assistance	7,2	7,6	6,3	10,4	0,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in the sphere of social policy	1,3	0,7	0,6	3,8	2,3
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,9	0,3	2,4	7,4	0,4
Rodzina Family	7,2	9,2	5,8	5,8	0,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	6,0	8,2	6,7	0,5	0,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,2	3,9	1,5	0,3	9,9
Kultura fizyczna Physical education	3,0	2,6	7,3	0,1	0,4

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (70). RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM

CHART 2 (70). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Dział XIX. Inwestycje. Środki trwałe Chapter XIX. Investments. Fixed assets

Inwestycje Investments

TABL. 1 (148). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

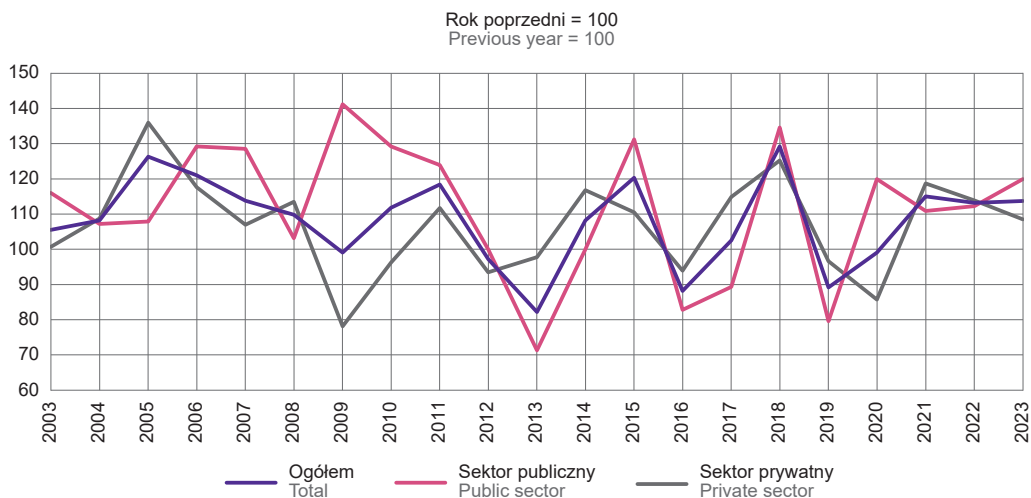
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	8057,1	8311,8	10813,7	12293,2	T O T A L
sektor publiczny	4154,8	3947,4	4914,4	5890,8	public sector
sektor prywatny	3902,3	4364,4	5899,4	6402,4	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	414,6	416,0	421,9	501,0	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2729,4	2517,7	3454,7	3933,4	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	1660,3	1712,5	2388,0	2511,0	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	396,7	291,0	437,4	532,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	91,7	136,4	191,0	81,2	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	391,8	371,1	497,5	639,0	Trade; repair of motor vehicles ^d
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2120,0	2158,7	2778,4	2816,2	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	98,3	84,7	181,0	290,8	Accommodation and catering ^d
Informacja i komunikacja	72,7	27,8	48,4	46,1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30,2	96,0	25,2	85,6	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^d	788,2	824,4	1193,3	1197,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	77,2	57,3	186,3	177,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^d	111,9	310,0	604,4	716,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	450,8	514,6	339,4	506,3	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	138,2	233,9	236,8	289,9	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	150,7	282,5	322,6	495,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	369,8	273,8	319,1	495,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	21,7	6,9	13,8	22,0	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a By investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

WYKRES 1 (71). **DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**

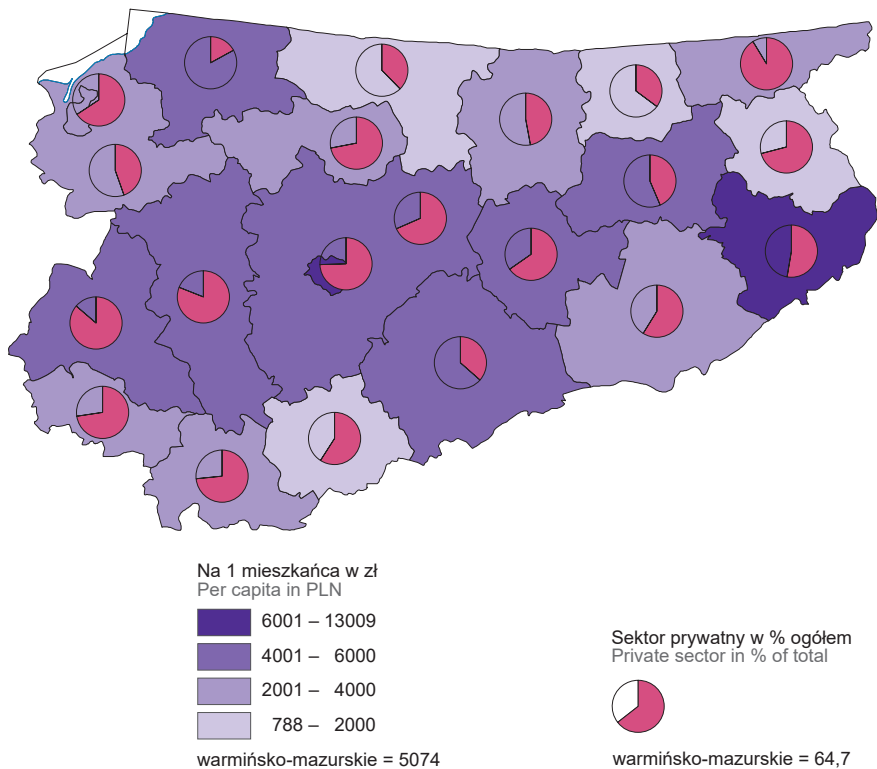
CHART 1 (71). INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

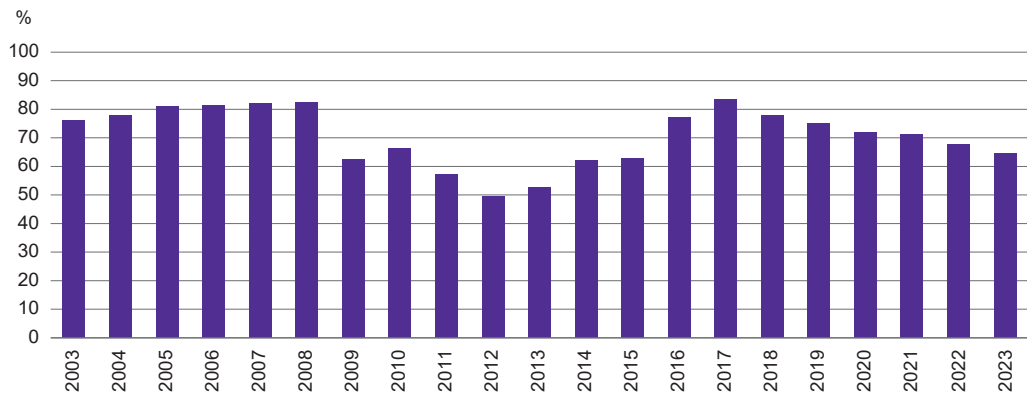
a Według lokalizacji inwestycji.

a By investment location.

MAPA 1 (35). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2023 R. (ceny bieżące)
 MAP 1 (35). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2023 (current prices)

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem
 Share of the private sector in total investment outlays

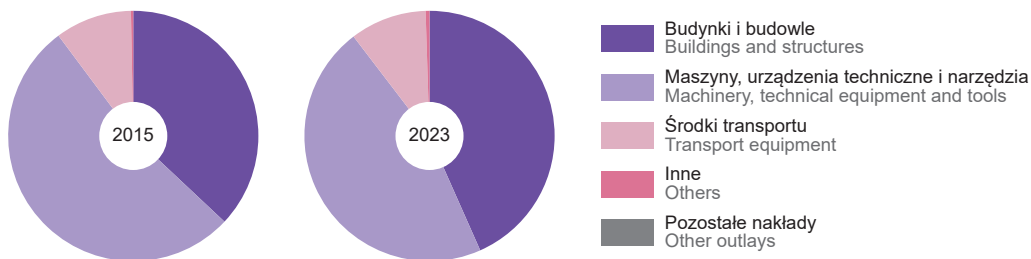

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

TABL. 2 (149). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM	2015	2553,5	945,3	1348,5	251,8
TOTAL	2020	2521,0	954,4	1117,9	444,2
	2022	3879,2	1385,4	1611,1	839,7
	2023	3677,5	1594,4	1702,7	362,5
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		190,1	116,8	48,2	23,2
Przemysł Industry		2425,1	939,6	1294,7	177,4
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		2014,9	705,3	1158,3	140,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		253,7	155,0	62,6	34,0
Budownictwo Construction		61,4	10,9	26,7	23,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		250,8	111,9	79,9	58,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		80,0	32,9	21,5	25,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		65,9	48,9	14,5	2,2
Informacja i komunikacja Information and communication		10,2	3,2	4,4	2,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		11,0	2,2	7,8	0,9
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		48,5	42,5	5,3	0,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		110,1	85,6	16,3	7,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		25,2	4,2	1,2	19,9
Edukacja Education		5,8	3,8	1,5	0,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		323,4	149,1	160,8	13,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		69,5	42,8	19,6	7,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investor's seat.

**WYKRES 2 (72). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)**
CHART 2 (72). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investor's seat.

**Środki trwałe
Fixed assets**
TABL. 3 (150). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 grudnia

 GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	102145,2	133576,7	148168,3	158958,5	T O T A L
sektor publiczny	47113,9	62830,7	68720,7	74980,6	public sector
sektor prywatny	55031,3	70746,0	79447,6	83977,9	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8916,5	10412,9	11063,1	11641,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	27011,8	37089,1	41930,2	45121,8	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	16799,2	24313,0	27436,6	29061,0	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	5589,8	6248,2	7341,5	7954,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1309,3	1575,4	1820,7	1892,6	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	4065,9	4538,0	5633,5	5695,9	Trade; repair of motor vehicles ^d
Transport i gospodarka magazynowa ^b	23458,8	34948,7	37344,6	40663,0	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	1670,5	1788,8	2079,8	2324,5	Accommodation and catering ^d
Informacja i komunikacja	1729,8	2163,0	1877,6	2001,8	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	505,4	523,1	520,9	520,3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^d	18500,8	22124,7	24430,8	25721,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	797,2	998,6	1106,5	1202,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^d	623,7	980,1	1798,5	1839,3	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4708,5	4930,1	5503,0	6142,9	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3871,7	4750,0	5203,7	5597,8	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2822,1	3641,3	4273,5	4692,0	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1890,9	2790,2	3238,4	3523,2	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	262,5	322,7	343,5	378,4	Other service activities

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by PKD 2007 sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XX. Rachunki regionalne Chapter XX. Regional accounts

TABL. 1 (151). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

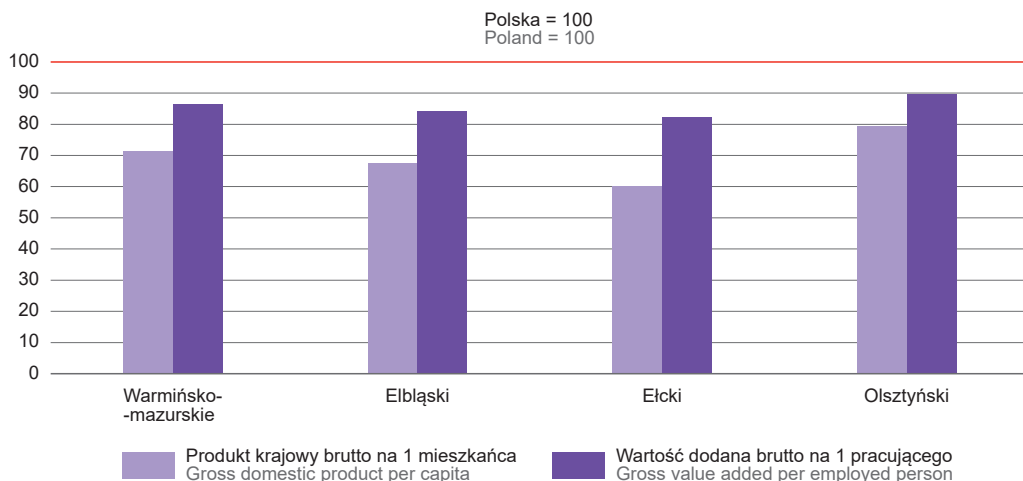
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
O G Ó Ł E M TOTAL	60675	67755	77650	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	53443	58958	69271	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	22509	26356	30627	42,1	44,7	44,2
instytucji rządowych i samorządowych general government	10821	11681	12761	20,2	19,8	18,4
gospodarstw domowych households	18211	19007	22959	34,1	32,2	33,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	3340	3367	5035	6,2	5,7	7,3
Przemysł Industry	14159	16462	18718	26,5	27,9	27,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	12266	14345	16495	23,0	24,3	23,8
Budownictwo Construction	3954	3713	4463	7,4	6,3	6,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication	12554	14142	16401	23,5	24,0	23,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a Financial and insurance activities; real estate activities	4647	4885	6874	8,7	8,3	9,9
Pozostałe usługi Other services	14790	16388	17780	27,7	27,8	25,7
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	43662	49098	58536	.	.	.

a W złotych.

a In PLN.

WYKRES 1 (73). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA I WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH W 2022 R.**

CHART 1 (73). GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA AND GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS IN 2022

TABL. 2 (152). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M^a	124834	136600	159728	T O T A L^a
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^a	61184	61976	93012	Agriculture, forestry and fishing ^a
Przemysł	136324	156836	178450	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	131039	151866	174808	of which manufacturing
Budownictwo	138323	127408	152154	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	132890	148775	171599	Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	374675	383475	535469	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	110196	121058	129867	Other services

a Patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 4 na str. 201.

a See notes to the chapter "Regional accounts", item 4 on page 201.

TABL. 3 (153). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	119684	137270	169364	Gross output
Zużycie pośrednie	66240	78312	100092	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	53443	58958	69271	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	24537	26409	29307	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	31505	33269	40243	Gross operating surplus

TABL. 4 (154). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	46949	49566	58764	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	33785	35917	44299	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	46705	48600	57365	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	33610	35218	43244	per capita in PLN

Dział XXI. Podmioty gospodarki narodowej Chapter XXI. Entities of the national economy

TABL. 1 (155). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	123876^b	136403^b	143949^b	147272^b	T O T A L
sektor publiczny	5440	4927	4908	4907	public sector
sektor prywatny	117942	130999	138452	141726	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	3	1	1	1	State owned enterprises
Spółki	14724	15780	17027	17543	Companies
w tym:					of which:
handlowe	8133	9139	10403	10935	commercial
cywilne	6533	6571	6532	6515	civil law partnerships
Spółdzielnie	745	496	488	478	Cooperatives
Fundacje	505	763	874	966	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4954	5180	5323	5660	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	87422	98104	103715	105812	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by ownership sectors – excluding entities, for which information on ownership form does not exist in the REGON register.

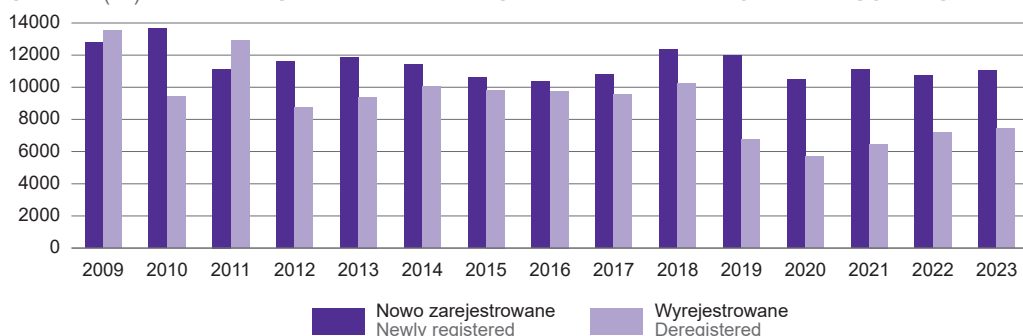
TABL. 2 (156). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH I WIELKOŚCI MIAST W 2023 R.**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY DELIMITATION OF RURAL AREAS AND CITY SIZE IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w % ogółem Natural persons conducting economic activity in % of total	SPECIFICATION
Miasta	123,1	68,0	Urban areas
duże	142,2	66,8	large
średnie	114,1	69,8	medium
małe	111,6	67,9	small
Obszary wiejskie	87,4	79,6	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	–	–	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	124,3	81,7	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	81,7	80,2	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	81,2	78,9	non-agglomeration low density

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

WYKRES 1 (74). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON^a**
CHART 1 (74). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a**

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

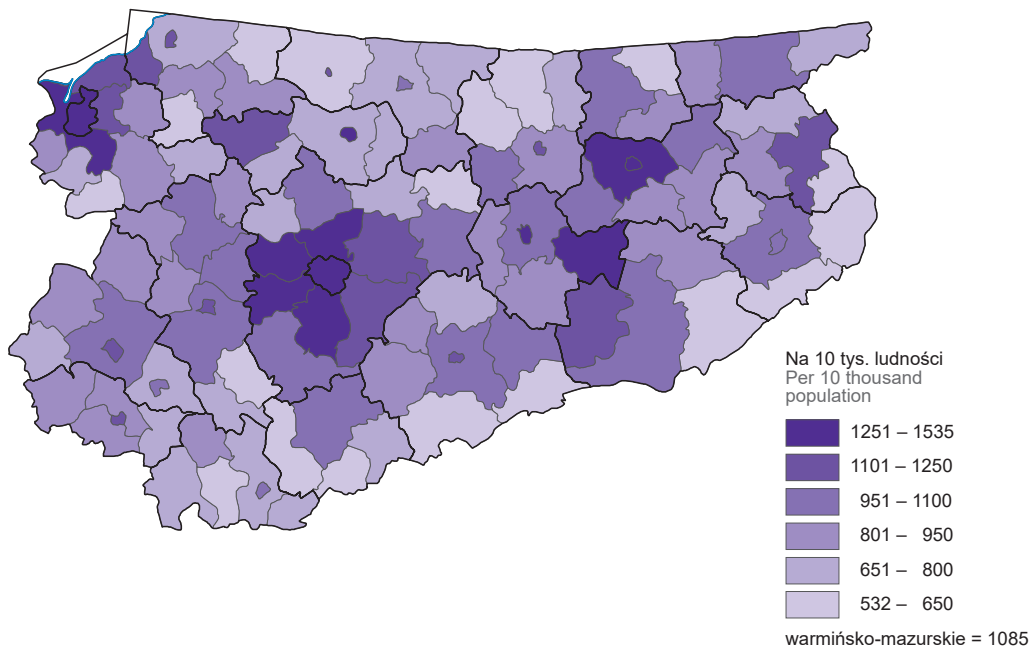
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (36). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2023 R.**

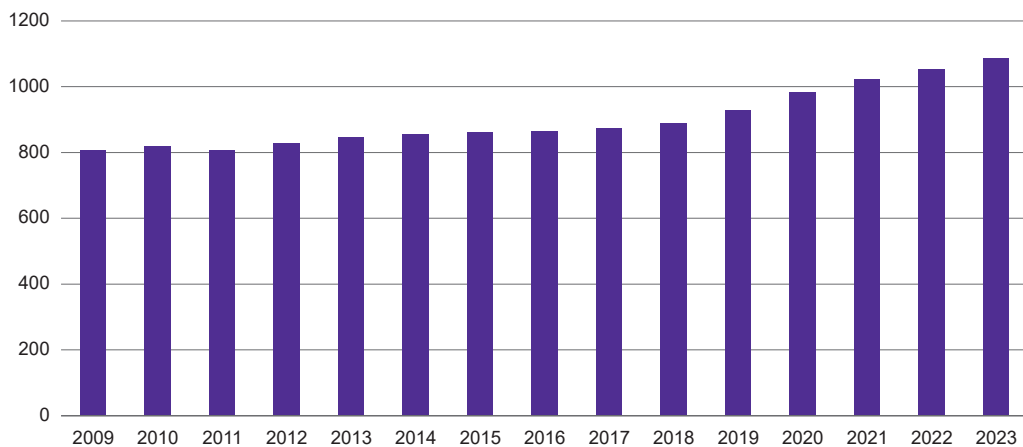
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (36). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN 2023**

As of 31 December

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 grudnia AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 December

Powierzchnia w km ²	313931	24174	7,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Poviats
Miasta na prawach powiatu	66	2	3,0	Cities with powiat status
Gminy	2477	116	4,7	Gminas
Miasta	979	50	5,1	Towns
Miejsowości wiejskie	52451	3879	7,4	Rural localities
Sołectwa	40812	2342	5,7	Village administrator's offices

OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	16,0	0,4	2,5	particulate
gazowych	172771,3	1437,8	0,8	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 grudnia)	3249	254	7,8	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2433	191	7,9	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	810	63	7,8	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	109309,2	1238,1	1,1	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne wytworzone ^b (w ciągu roku) w tys. t	13447,9	420,8	3,1	Municipal waste generated ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	18213,7	510,0	2,8	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	4,1	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	4311,5	138,7	3,2	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,9	1,1	.	in % of total investment outlays

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI JUSTICE

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Crimes ascertained by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych	792014	25391	3,2	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	210	186	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	71,5	75,9	.	Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police ^c in %

LUDNOŚĆ POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	37636508	1357910	3,6	Population (as of 31 December) in thousands
miasta	22376547	799788	3,6	urban areas
wieś	15259961	558122	3,7	rural areas
w tym kobiety	19454109	695285	3,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	120	56	.	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	71,2	70,1	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all inhabitants and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	

LUDNOŚĆ (dok.)
POPULATION (cont.)

Ubytek naturalny na 1000 ludności	-3,62	-4,48	.	Natural decrease per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,18	-1,66	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^a (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	15142,5	485,3	3,2	Employed persons ^a (as of 31 December) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	7199,22	6152,89	85,5	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	788,2	39,3	5,0	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 grudnia) w %	5,1	8,3	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December) in %

MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA
DWELLINGS. INFRASTRUCTURE

Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 marca):				Dwelling stocks ^c (as of 31 March):
mieszkania: w tysiącach	15779,2	547,4	3,5	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	419,3	403,1	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	221,3	6,0	2,7	in thousands
na 1000 ludności	5,9	4,4	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31 grudnia) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej	341149,1	18350,4	5,4	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	181521,6	7971,2	4,4	sewage distribution ^d
gazowej	174257,3	3830,7	2,2	gas supply

EDUKACJA I WYCHOWANIE^e – stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^e – as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3007,4	102,8	3,4	primary
branżowych I stopnia ^g	243,0	11,3	4,7	stage I sectoral vocational ^g
liceach ogólnokształcących	806,1	25,4	3,2	general secondary
technikach	755,2	27,3	3,6	technical secondary
ogólnokształcących artystycznych ^h	14,7	0,4	2,4	general art ^h
policealnych	243,1	5,9	2,4	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children in pre-primary education establishments ⁱ :
w tysiącach	1512,0	50,0	3,3	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	961	905,0	.	per 1000 children aged 3–6

a Według miejsca zamieszkania, bez zagranicy. b Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych na podstawie administracyjnych źródeł danych. c Na podstawie bilansów. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 187. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami branżowych szkół II stopnia (w 2023 r. – 13421 uczniów w Polsce i 107 w województwie) oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By place of residence, without abroad. b The unemployment rate is given taking into account persons employed in private farms in agriculture on the basis of administrative data sources. c Based on balances. d Including collectors. e See notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 187. f Excluding schools for adult, except post-secondary schools. g Including students of stage II sectoral vocational schools (in 2023 – 13421 students in Poland and 107 students in the Voivodship) and students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

OCHRONA ZDROWIA^a – stan w dniu 31 grudnia
HEALTH CARE^a – as of 31 December

Pracownicy medyczni ^b :				Medical personnel ^b :
lekarze	141452	3588	2,5	doctors
lekarze dentyści	36877	969	2,6	dentists
pielęgniarki ^c	216086	7203	3,3	nurses ^c
Przychodnie	23460	907	3,9	Outpatients departments
Szpitala ogólne	894	42	4,7	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	161,2	6,2	3,9	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne ^d	11473	384	3,3	Generally available pharmacies ^d

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	7570	281	3,7	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	18,4	21,3	.	Loans per library user in volumes
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	974	35	3,6	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	42321,9	825,0	1,9	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	535	25	4,7	Indoor cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	49741,3	1444,3	2,9	Audience in indoor cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^e :				Tourist accommodation establishments ^e :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca) w tys.	793,1	40,7	5,1	bed places (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	36239,2	1286,7	3,6	tourists accommodated in thousands

ROLNICTWO
AGRICULTURE

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^f (stan w czerwcu 2023 r.) w tys. ha	14580,4	1036,0	7,1	Agricultural land in good agricultural condition ^f (as of June 2023) in thousand hectares
Powierzchnia zasiewów w tys. ha	11025,0	802,1	7,3	Sown area in thousand hectares
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	35850,8	2075,3	5,8	cereals
ziemniaki	5590,0	130,3	2,3	potatoes
warzywa gruntowe ^g	3833,2	31,1	0,8	field vegetables ^g
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	49,9	47,7	95,6	cereals
ziemniaki	296	266	89,9	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 188. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 8 na str. 189. e Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2020. g Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund; see notes to the chapter "Health care and social welfare", item 2 on page 188. c Including master nurses. d See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 8 on page 189. e Concern establishments possessing 10 or more bed places. Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. f Data of the Agricultural Census 2020. g Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
LEŚNICTWO FORESTRY				
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	9283,8	770,1	8,3	Forest area (as of 31 December) in thousand hectares
Lesistość w %	29,6	31,9	.	Forest cover in %
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	2557278,3	48298,8	1,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	67835	35450	52,3	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	348844,9	9723,6	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9254	7137	77,1	per capita in PLN
TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT – as of 31 December				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	319937	14723	4,6	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	27227,7	907,5	3,3	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7620	351	4,6	Postal offices ^c
HANDEL – stan w dniu 31 grudnia TRADE – as of 31 December				
Sklepy	326662	12175	3,7	Shops
Targowiska stałe	2560	85	3,3	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^d				Budgets of gminas^d
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	170256,7	7105,2	4,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6714	6570	97,9	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	180989,0	7495,8	4,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7137	6932	97,1	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	114342,0	2661,0	2,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9266	9468	102,2	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	125395,6	2906,4	2,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	10162	10342	101,8	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including having temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern offices of the appointed operators. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)
PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	45275,5	2265,8	5,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1785	2095	117,4	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	46836,2	2300,3	4,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1847	2127	115,2	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	32141,1	1180,9	3,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	853	867	101,7	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	31734,4	1046,2	3,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	842	768	91,2	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne^a (ceny bieżące):				Investment outlays^a (current prices):
w milionach złotych	461944,7	12293,2	2,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12254	9023	73,6	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych^b (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets^b (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	5401289,4	158958,5	2,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	143512	117061	81,6	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2022 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2022

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	3100850	77650	2,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	82079	58536	71,3	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	2766246	69271	2,5	in million PLN
na 1 pracującego ^c w zł	184700	159728	86,5	per employed person ^c in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1796740	57365	3,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	47559	43244	90,9	per capita in PLN

PDMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^d (stan w dniu 31 grudnia)				Entities of the national economy in the REGON register^d (as of 31 December)
sektor publiczny	111929	4907	4,4	public sector
sektor prywatny	4913263	141726	2,9	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a By investment location. b By seat of a of local kind-of-activity unit. c The average number of employed persons was used in calculations. d Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

**II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 grudnia)	24203	24173	24173	24174	Area in km ² (as of 31 December)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	30,5	17,9	24,2	17,6	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	53,0	49,6	52,6	64,6	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	5,3	5,3	5,1	4,2	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	1,8	1,1	1,4	0,9	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,7	99,4	99,5	100,0	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,1	0,0	0,0	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	64,5	70,8	75,9	79,0	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	2,5	1,2	1,0	0,4	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	15,3	9,6	9,4	7,7	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	95,3	97,7	98,2	98,5	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	14,5	7,1	1,8	7,1	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 grudnia):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 December):
w % powierzchni ogólnej	53,6	46,6	46,7	46,8	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	9089	7746	7846	8327	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	19,0	41,8	43,4	51,2	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne wytworzone ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	363	226	271	309	Municipal waste generated ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	3,4	6,1	3,5	4,1	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	1,5	1,8	0,9	1,1	in water management
WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI JUSTICE					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Crimes ascertained by the Police ^f in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	49413	37666	27120	25391	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	346,7	259,0	188,0	186,4	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	53,1	71,6	64,9	75,9	Rate of detectability of delinquents in crimes by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.) MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	1427508	1453782	1439675	1357910	Population (as of 31 December)
miasta	860484	864661	850385	799788	urban areas
wieś	567024	589121	589290	558122	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	59	60	60	56	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 grudnia):					Population (as of 31 December):
przedprodukcyjnym	385794	290117	266937	245215	pre-working age
produkcyjnym	859584	950669	917403	798138	working age
poprodukcyjnym	182130	212996	255335	314557	post-working age
Małżeństwa na 1000 ludności	5,84	5,76	4,79	3,55	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,30	1,99	1,91	1,63	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,95	10,85	9,10	6,23	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	8,26	8,90	9,61	10,71	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,69	1,95	-0,51	-4,48	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,49	4,76	4,04	3,89	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,73	-1,86	-2,35 ^a	-1,66	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	69,2	71,3	72,7	74,0	males
kobiety	78,6	80,4	81,1	81,7	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 grudnia):					Employed persons ^{bc} (as of 31 December):
w tysiącach	454,0	423,3	433,2	485,3	in thousands
w tym kobiety	214,2	197,7	207,2	224,3	of which women
na 1000 ludności	318	291	301	357	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	87,8	84,8	85,0	83,1	in thousands
na 1000 ludności	59,8	58,3	59,1	61,0	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	18,8	20,9	15,9	16,6	in thousands
na 1000 ludności	12,8	14,3	11,0	12,2	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b W latach 2000, 2010 i 2015 według faktycznego miejsca pracy, od 2022 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania i dominującego rodzaju działalności. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2010 i 2015 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b In 2000, 2010 and 2015 by actual workplace, since 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence and the predominant kind of activity. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2010 and 2015 – of the Agricultural Census 2010, in 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	158,2	105,9	83,5	39,3	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
2000 = 100	.	67,0	52,8	75,1	2000 = 100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 grudnia):					In % of registered unemployed persons (as of 31 December):
kobiety	55,6	53,0	52,8	53,4	women
w wieku 24 lata i mniej	27,3	21,7	15,7	12,6	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	48,5	28,1	37,8	34,3	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) na 1 ofertę pracy	1535	230	67	24	Registered unemployed persons (as of 31 December) per job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 grudnia) w %	25,8	20,0	16,2	8,3	Registered unemployment rate ^a (as of 31 December) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1671,17	2722,00	3324,04	6152,89	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000 = 100	.	162,9	198,9	268,2	2000 = 100
w tym: w przemyśle	1702,61	2587,50	3231,63	6026,39	of which: in industry
w budownictwie	1486,12	2293,03	2718,77	4894,00	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	306,6	299,7	291,7	312,4	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	238,4	249,6	247,3	276,7	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	68,2	50,1	44,4	35,6	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	759,05	1428,63	1789,53	3015,93	from non-agricultural social security system
rolników indywidualnych	602,05	955,05	1189,75	1878,99	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkanе; stan w dniu 31 grudnia):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31 December):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	421,4	483,2	505,2	547,4	in thousands
na 1000 ludności	295,2	332,4	350,9	403,1	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	59,4	66,9	68,2	69,8	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	3,7	4,8	4,3	6,0	in thousands
na 1000 ludności	2,6	3,3	3,0	4,4	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	67,3	96,2	95,9	88,0	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 grudnia) w km:					Distribution network (as of 31 December) in km:
wodociągowej	9253,6	13951,7	15872,2	18350,4 ^d	water supply
kanalizacyjnej ^c	2541,3	4794,6	6922,3	7971,2	sewage ^c

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2010 i 2015 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2022 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych. b Na podstawie bilansów. c Łącznie z kolektorami. d Łącznie z siecią przesyłową.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2010 and 2015 – of the Agricultural Census 2010, in 2022 – are presented on the basis of administrative data sources. b Based on balances. c Including collectors. d Including transmission network.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.) DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)					
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	48,5	44,8	45,4	46,0	in cubic hectometres
na 1 mieszkańca w m ³	34,0	30,8	31,5	33,7	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	504,6	594,2	510,5	515,5	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	558,0	686,3	598,2	641,7	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE EDUCATION					
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of the beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	134,8	87,3	93,9	102,8	primary ^c
branżowych I stopnia ^{def}	.	10,4	8,6	10,8	stage I sectoral vocational ^{def}
liceach ogólnokształcących ^g	.	23,2	18,0	25,4	general secondary ^g
liceach profilowanych	.	1,1	.	.	specialised secondary
technikach ^h	.	22,3	19,2	27,3	technical secondary ^h
ogólnokształcących artystycznych ⁱ	.	0,4	0,3	0,4	general art ⁱ
policealnych	.	11,9	8,6	5,9	post-secondary
Absolwenci branżowych szkół I stopnia ^d , liceów ogólnokształcących, techników oraz ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe ^{eghki} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	.	11	9	9	Graduates of stage I sectoral vocational ^d , general and technical secondary as well as general art schools leading to professional certification ^{eghki} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^m (stan w dniu 31 grudnia; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 listopada) w tys.	45,1	49,8	30,1	19,8	Students of higher education institutions ^m (as of 31 December; in 2000–2017 – as of 30 November) in thousands
Absolwenci uczelni ^{mn} w tys.	6,8	14,4	9,4	5,3	Graduates of higher education institutions ^{mn} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	16,5	11,5	8,0	4,3	Students of schools for adults (as of the beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ^k w tys.	5,0	2,9	2,7	0,3	Graduates of schools for adults ^k in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. e–h Łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – branżowymi II stopnia – w 2023 r. 107 uczniów, g – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), h – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci), i Dające uprawnienia zawodowe. k Z poprzedniego roku szkolnego. l Łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. m Łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem warmińsko-mazurskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. n W latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. i od 2019 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households primarily maintained by income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. e–h Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – stage II sectoral vocational – in 2023 107 students, g – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), h – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). i Leading to professional certification. k From the previous school year. l Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. m Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Warmińsko-Mazurskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. n In 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 and since 2019 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)			EDUCATION (cont.)		
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of the beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	24,6	27,0	32,7	.	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.					children ^a in thousands
w przedszkolach	23,4	27,5	29,3	38,7	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,6	9,4	8,6	10,6	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	319	430	748	720,6	Children in nursery schools (as of the beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA^c I POMOC SPOŁECZNA			HEALTH CARE^c AND SOCIAL ASSISTANCE		
Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31 grudnia):					Medical personnel ^d (as of 31 December):
lekarze	.	.	.	3588	doctors
lekarze dentyści	.	.	.	969	dentists
pielęgniarki ^e	.	.	.	7203	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31 grudnia) na 10 tys. ludności	42,9	41,2	46,3	45,8	Beds in general hospitals ^f (as of 31 December) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1543	1757	1997	2019	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 grudnia)	177	710	831	907	Outpatient departments (as of 31 December)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 grudnia)	268	366	411	384	Generally available pharmacies (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 aptekę ogólnodostępną	5327	3972	3503	3536	Population (as of 31 December) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of outpatient health care per capita:
lekarskie	4,7	6,1	6,6	7,6	medical
stomatologiczne	0,7	0,9	0,8	0,7	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 dzieci w wieku ^h do lat 3	19	19	42	141	Children in nurseries ^g and children's clubs (as of 31 December) per 1000 children up to age 3 ^h
KULTURA. TURYSTYKA			CULTURE. TOURISM		
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	367	316	304	281	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.: na 1000 ludności	3891	2903	2839	2408	Public library loans ⁱ in volumes: per 1000 population
na 1 czytelnika	18,5	18,4	19,7	21,3	per library user
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	1,2	1,3	1,3	1,4	Seats in theatres and music institutions (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^k na 1000 ludności	324	250	262	260	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	18	27	33	35	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	294	372	486	606	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Dane dotyczące roku 2023 są nieporównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 188. e łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. g Do 2021 łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activity (until 2011 referred to as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Data refer to 2023 data incomparable with published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 2 on page 188. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Until 2021 including nursery sections. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Data concern activity performed in the Voivodship, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)					
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	39	21	18	25	Indoor cinemas (as of 31 December)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	7,1	5,0	5,0	7,1	Seats in indoor cinemas (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	308	646	758	1060	Audience in indoor cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 December) per 1000 population:
radiowi	241	176	178	133	radio
telewizyjni	237	171	172	128	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 lipca)	589	387	492	484	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 July)
w tym hotele	65	95	105	110	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 lipca) na 10 tys. ludności	343	259	278	298	Bed places ^a (as of 31 July) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	586	618	787	944	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO AGRICULTURE					
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	1230,9	1001,0 ^b	994,6	1045,7	Agricultural land (as of June) in thousand hectares
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	97,4 ^b	98,8	99,1	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	729,7	592,1 ^b	608,7	802,1	Sown area (as of June) in thousand hectares
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	71,8	69,5 ^b	57,9	44,8	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	4,9	1,8 ^b	1,5	0,6	potatoes
buraki cukrowe	0,9	0,6 ^b	0,3	1,1	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1313,4	1716,6	1397,6	1642,8	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	730,5	248,5	179,7	130,3	potatoes
buraki cukrowe	219,8	175,2	117,0	428,9	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	25,1	41,7	39,7	45,7	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	206	238	192	266	potatoes
buraki cukrowe	337	518	568	467	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.:					Livestock (as of June) per 100 ha of agricultural land in heads:
bydło	33,7	43,5 ^b	44,3	46,4	cattle
świnie (w 2000 r. – stan w końcu lipca)	64,9	66,9 ^b	52,8	49,3	pigs (in 2000 – as of the end of July)
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per 1 ha of agricultural land:
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c w kg	195,1	263,5	304,0	328,2	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and offal) ^c in kg
mleka krowiego w l	506,7	921,3	964,8	1023,0	of cows' milk in l

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

U w a g a. W latach międzyspisywanych dane dla użytków rolnych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Since 2011, concern establishments 10 and more bed places. Since 2016, data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Data of the Agricultural Census. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural land on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Ciągniki rolnicze w tys. szt. (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 grudnia)	47,0	50,5 ^a	.	53,8	Agricultural tractors in thousand units (as of June; in 2000 – as of 31 December)
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilisers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	66,5	109,1 ^a	97,9	94,5	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	125,5	42,0 ^a	29,4	78,6	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	732,7	761,4	773,7	790,0	Forest land (as of 31 December) in thousand hectares
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia):					Forest area (as of 31 December):
w tysiącach ha	713,0	740,8	753,3	770,1	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,5	0,5	0,5	0,6	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 grudnia) w %	29,5	30,6	31,2	31,9	Forest cover (as of 31 December) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	381,0	446,7	493,8	466,8	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	22239,2	29317,7	48298,8	in million PLN (current prices)
rok poprzedni = 100 (ceny stałe)	.	113,4	106,0	93,1	previous year = 100 (constant prices)
2005 = 100 (ceny stałe)	.	136,4	168,0	196,5	2005 = 100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	262397	344853	581059	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	15294	20328	35450	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^b (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^b (current prices):
w milionach złotych	.	4548,9	4787,5	9723,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	3128	3319	7137	per capita in PLN
TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT – as of 31 December					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^c :					Railway lines operated – standard gauge ^c :
w kilometrach	1461	1215	1138	1099	in km
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,0	5,0	4,7	4,5	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	12257	12664	13340	14723	in km
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	50,6	52,3	55,2	60,9	per 100 km ² of total area in km

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. c Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej. U w a g a. W latach międzypisowych dane dla ciągników rolniczych i zużycia nawozów na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census. b Realised by construction units – by place of performing works. c Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural tractors and fertilizer consumption on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia (dok.) TRANSPORT – as of 31 December (cont.)					
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	221,0	578,3	695,7	907,5	in thousand units
na 1000 ludności	155	398	483	668	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b :					Postal service offices ^b :
na 100 tys. ludności	30,6	29,2	23,2	25,8	per 100 thousand population
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	8854,0	11566,6	15158,4	20165,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6211	7954	10510	14801	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 grudnia)	16776 ^c	12814	12502	12175	Shops (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 sklep	85 ^c	114	115	112	Population (as of 31 December) per shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^d					Budgets of gminas^d
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1370,9	3329,0	3933,8	7105,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1203	2886	3432	6570	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1427,2	3808,4	3822,0	7495,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1253	3302	3335	6932	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	566,5	1153,0	1751,9	2661,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1932	3835	5917	9468	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	587,6	1314,8	1895,7	2906,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2003	4373	6403	10342	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	634,0	1209,5	1262,3	2265,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	557	1049	1101	2095	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	647,8	1258,6	1232,6	2300,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	569	1091	1075	2127	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of the Voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	122,5	520,4	925,9	1180,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	86	358	642	867	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	137,1	541,4	949,0	1046,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	96	372	658	768	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	2643,4	6548,3	8057,1	12293,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1845	4503	5587	9023	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	45691,8	73617,5	102145,2	158958,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32008	50639	70950	117061	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE^{de} REGIONAL ACCOUNTS^{de}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	21620	39494	48100	77650	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	15167	27160	33351	58536	per capita in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100		103,0	102,4	104,0	Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	19189	34708	42669	69271	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	13462	23869	29585	52220	per capita in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	17840	29748	34452	57365	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12515	20457	23888	43244	per capita in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100		104,0	102,4	101,0	Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^f – stan w dniu 31 grudnia ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^f – as of 31 December					
Ogółem: w tysiącach	102,7	119,0	123,9	147,3	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	719	819	860	1085	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	22,6	31,3	36,5	41,5	in thousands
2000 = 100		138,3	161,2	183,3	2000 = 100
w tym:					of which:
spółdzielnie	0,8	0,7	0,7	0,5	cooperatives
spółki handlowe	3,6	6,0	8,1	10,9	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,7	0,9	1,0	0,8	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	8,2	6,5	6,5	6,5	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	80,0	87,7	87,4	105,8	in thousands
2000 = 100		109,7	109,3	132,2	2000 = 100
na 10 tys. ludności	561	604	607	779	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2023 r. dane dotyczą 2022 r. e Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 210. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b By investment location. c By seat of a local kind-of-activity unit. d In the column for 2023, data concern 2022. e See general notes to the chapter “Regional accounts”, item 13 on page 210. f Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Obecna czwarta rewizja (NUTS 2016) została wprowadzona Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r., zgodnie z którym od 1 stycznia 2018 r. Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

– **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

– **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. Current, fourth revision (NUTS 2016) was introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016, according to which from 1 January 2018 Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 December 2007.

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcijną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r.;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
 - ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 replacing the classification valid until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 December 1999;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3 October 2016, replacing the classification valid until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021,
 - 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Przyjętą do przeliczeń liczbę ludności opracowano:
– dla lat 2010, 2015, 2018 i 2019 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
– dla lat 2020 i 2021 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę –	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja –	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości –	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Real estate activities
Administrowanie i działalność wspierająca –	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca Administrative and support service activities
działy divisions	
Budowa budynków –	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej –	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering

*
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series “Statistical Research Methodology”.

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW)

1. Delimitacja Obszarów Wiejskich (DOW) do celów statystycznych została opracowana przez Główny Urząd Statystyczny.

2. Celem DOW jest zapewnienie jednolitej prezentacji wyników badań statystycznych statystyki publicznej, dotyczących obszarów wiejskich. Zastosowanie Delimitacji umożliwi szczegółowe prezentowanie danych na temat obszarów wiejskich, z podkreśleniem ich różnorodności.

3. DOW opracowana jest z wykorzystaniem typologii Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FUA; ang. Functional Urban Areas), wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2391 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet) (Dz. Urz. UE L 350 z 29 grudnia 2017 r.). FUA obejmują miasta i ich strefy dojazdów do pracy.

Podziału gmin wiejskich (gmin wiejskich oraz obszarów wiejskich w gminach miejsko-wiejskich – symbol rodzaju jednostki TERYT, odpowiednio 2 i 5) dokonano z uwzględnieniem oddziaływania na nie dużych miast.

4. Delimitacja obejmuje: poziom 1, który odnosi się do lokalizacji obszaru względem FUA miast liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców lub FUA miast wojewódzkich; poziom 2 odnosi się do wartości gęstości zaludnienia obszarów wiejskich.

Poziom 1.	Poziom 2.
Aglomeracyjne	dużej gęstości
	małej gęstości
Pozaaglomeracyjne	dużej gęstości
	małej gęstości

5. W nowej delimitacji wyróżniono następujące grupy obszarów:

1) **aglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się w granicach FUA miast wojewódzkich lub w granicach FUA pozostałych miast, liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców:
– **aglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia większej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski,

– **aglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;

2) **pozaaglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się poza granicami FUA miast wojewódzkich lub poza granicami FUA pozostałych miast liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców:

– **pozaaglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia większej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski,

– **pozaaglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski.

6. Do grupy miast powyżej 150 tys. mieszkańców zakwalifikowano 25 ośrodków. Średnia gęstość zaludnienia w 2023 r. (Bank Danych Lokalnych GUS) wynosiła 120 osób/km², a próg 1/3 średniej gęstości zaludnienia przyjęto na poziomie 40 osób/km².

7. W bieżącej edycji Rocznika przedstawiono wybrane zagadnienia według Delimitacji Obszarów Wiejskich. W pracach rozwojowych przewidziana jest prezentacja zjawisk w ww. układzie w systemach, bazach danych oraz opracowaniach i analizach statystycznych.

DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW)

1. The Delimitation of Rural Areas for statistical purposes, developed by the Statistics Poland.

2. The purpose of the DOW is to ensure a consistent presentation of the results of statistical surveys on rural areas. The use of the DOW will enable detailed presentation of data on rural areas, emphasising their diversity.

3. The Delimitation is developed using the typology of Functional Urban Areas (FUA), introduced by Regulation (EU) 2017/2391 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 amending Regulation (EC) No 1059/2003 as regards territorial typologies (Tercet) (Official Journal of the EU L 350, 29.12.2017).

The FUA include cities and their commuting zones. The delimitation of rural gminas (rural gminas and rural areas in urban-rural gminas – symbol of the type unit TERYT, 2 and 5 respectively) have been taking into account the impact of large cities.

4. The delimitation includes: level 1. which refers to the location of the area in relation to the FUA of cities of at least 150,000 persons or the FUA of seats of voivodships; level 2. which refers to the value of the population density of rural areas.

Level 1.	Level 2.
Agglomeration areas	high density
	low density
Non-agglomeration areas	high density
	low density

5. The new delimitation distinguishes the following groups of areas:

1) **agglomeration** – rural areas located within the FUA of seats of voivodships or within the FUA of other cities with at least 150,000 persons:

– **agglomeration high density** – meet both criteria: they are in agglomeration areas and has population density higher than the average population density for Poland,

– **agglomeration low density** – they are in agglomeration areas and has population density equal to or lower than the average population density for Poland;

2) **non-agglomeration** – rural areas located outside the FUA of voivodeship cities or outside the FUA of other cities with at least 150,000 persons:

– **non-agglomeration high density** – they are located outside of the FUA, and have population density higher than 1/3 of the population density for Poland,

– **non-agglomeration low density** – they are located outside of the FUA, and have population density equal to or lower than 1/3 of the population density for Poland.

6. The group of cities with more than 150,000 persons includes 25 cities. Average population density in 2023 (Statistics Poland Local Data Bank; BDL) was 120 persons/km² and the 1/3 threshold of the average population density was assumed at 40 persons/km².

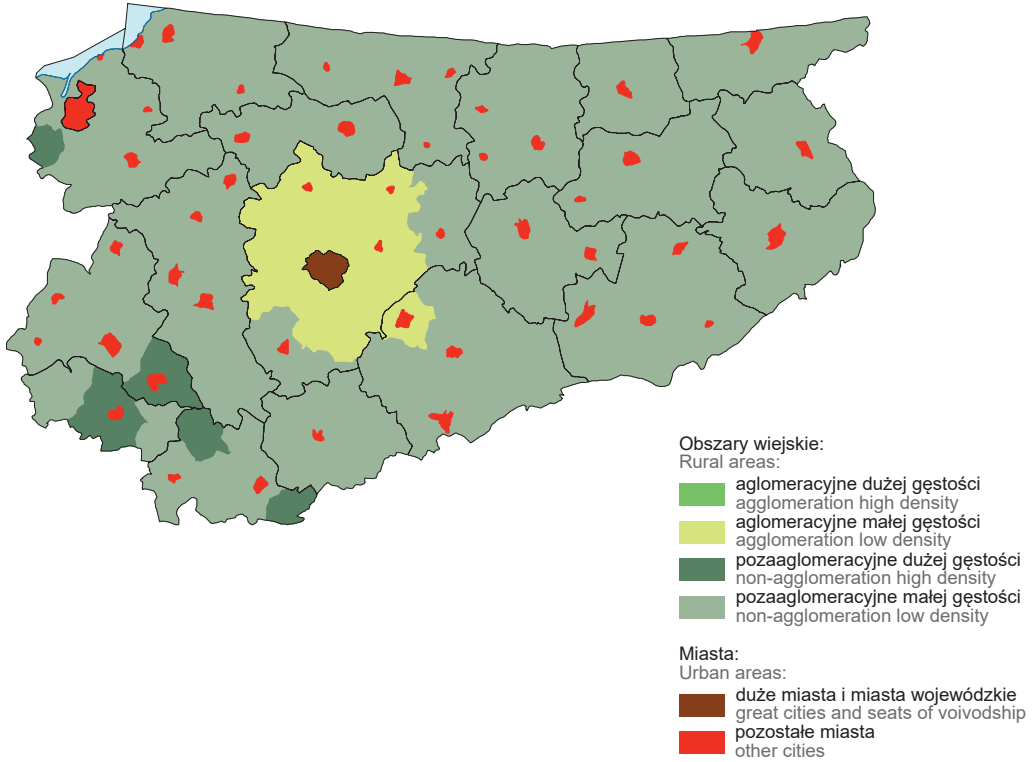
7. The current edition of the Yearbook presents selected issues according to the Delimitation of Rural Areas. In the development work it is planned to present the phenomena in the above mentioned arrangement in systems, databases and statistical studies and analyses.

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW)

Stan w dniu 1 stycznia 2023 r.

DELIMITATION OF RURAL AREAS

As of 1 January 2023

Uwagi do działów

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencje gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków.

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek. Stanowi sumę zużycia wody na cele przemysłowe, do napełniania i uzupełniania stawów rybnych oraz eksploatacji sieci wodociągowej.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o **stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisje zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeladunku, z hal produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbawia się, zamierza się pozbyć lub do pozbycia się których jest obowiązany. Informacje o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Obowiązujący obecnie trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są gminy, powiaty i województwa został wprowadzony 1 stycznia 1999 r.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

Notes to chapters

Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Economic Development, Labour and Technology, dated 27 July 2021 on registration of land and buildings.

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities. It is the sum of water used for the purposes of industry, filling and refilling fish ponds and exploitation of a water supply network.

3. **Wastewater requiring treatment** is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it.

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) and non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. **Nature protection** consists in maintaining, sustainable use and renovation of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection.

6. **Waste** means any substance or object which the holder discards, intends to discard, or is required to discard. Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste.

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999. This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. The current three-tier territorial division of the country, the units of which are gminas, powiats and voivodships, was introduced on January 1, 1999.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
 - 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group “Public administration and economic and social policy” in the section “Public administration and defence; compulsory social security”.

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit);
 - 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
 - 3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.
- Local government administration** comprises:
- 1) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
 - 2) powiaty, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
 - 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).
4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.), Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 września 1999 r.) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczącej rodzajów przestępstw wymienionych w tabelicy 1 (14) na str. 26:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i netykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym **dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie**.

Justice

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code (Act of 6 June 1997 The Law of Criminal Code) and the Penal Fiscal Code (Act of 10 September 1999 The Law of Penal Fiscal Code), or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (14) on page 26:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Note. Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Thus **data are not fully comparable with the data for previous years**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

6. Do dnia 31 sierpnia 2022 r. tryb postępowania wobec **nieletnich** przed sądem wynikał z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. Od 2014 r. sąd prowadził postępowanie i orzekał w sprawach, w których zachodziło podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

Z dniem 1 września 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich. Zgodnie z ustawą wobec nieletniego mogą być stosowane środki wychowawcze, środek leczniczy, środek poprawczy.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

6. Until 31 August 2022, court proceedings in **juvenile cases** were based on the Act of 26 October 1982 on Proceedings In Juvenile Cases. Since 2014, the court has conducted proceedings and adjudicated in cases of suspected demoralisation or commitment of an offence by a minor.

On 1 September 2022, the Act of 9 June 2022 on the Support and Social Rehabilitation of Juveniles entered into force. Under the law, educational measures, therapeutic measure and correctional measure may be applied to a minor.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- szacunków stanu i struktury ludności na terenie gminy opracowanych **metodą bilansową**. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- rejestrów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz pobyt czasowy,
- sprawozdawczości gmin – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy,
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozdaniach i separacjach.

Dane dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

2. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się **ludność w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **ludność w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- the estimates of the size and structure of the population in gmina prepared using the **balance method**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
- the registers of the Chancellery of the Prime Minister – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
- documentation of gminas regarding internal and international migration of population for temporary stay,
- documentation of the Civil Registry Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data for 2010 according to administrative division of the country valid in 31 December 2011.

2. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

5. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

6. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Prognoza ludności do 2060 r. została opracowana w 2023 r. na podstawie stanu i struktury ludności z dnia 31 grudnia 2022 r. oraz założeń dotyczących tendencji zmian w płodności, umieralności i migracjach zagranicznych na pobyt stały.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

5. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

6. Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2060 was calculated in 2023 on the basis of population number and structure as of 31 December 2022 as well as assumptions on fertility, mortality and international migration for permanent residence.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Rynek pracy

1. Dane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) obejmują osoby w wieku 15–89 lat. Wyniki BAEL opracowane są dla kategorii ludności rezydującej i odnoszą się do osób przebywających lub zamierzających przebywać na terenie kraju co najmniej 12 miesięcy, zamieszkałych w prywatnych gospodarstwach domowych; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności i opracowane na podstawie NSP2021.

Od 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

Od 2023 r. do uogólniania wyników BAEL na populację generalną zastosowano dane o ludności rezydującej Polski pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Prezentowane dane za lata 2019, 2020 i 2022 zostały przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólniania wyników, w związku z czym różnią się od prezentowanych we wcześniejszych edycjach Rocznika Statystycznego.

2. Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne.

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia:

Labour market

1. Data on the basis of the Labour Force Survey (LFS) include household members aged 15–89. The LFS results are compiled for the category of residence population and refer to persons staying or intending to stay in the country for at least 12 months, living in private households; the survey does not cover the homeless and persons absent from a household for 12 months and longer.

The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter. The LFS results have been generalised based on population balances compiled on the basis on the National Population and Housing Census 2021.

Since 2021, methodological changes have been introduced in the LFS resulting from the implementation of the framework regulation for social statistics, i.e. Regulation (EU) 2019/1700 of the European Parliament and of the Council of 10 October 2019. Changes concerned, subjective range of the survey (the core survey covers persons aged 15–89, until 2020 inclusive, they were persons aged 15 and more) and the definition and the way of specification of particular populations on the labour market, i.e. the employed, the unemployed and economically inactive persons.

From 2023 generalisation of the LFS results over overall population has been carried out with the use of the data on resident population of Poland coming from the balances compiled on the basis of the Population and Housing Census 2021. The presented data for 2019, 2020 and 2022 were recalculated in line with the new generalisation basis, therefore they differ from those presented in previous editions of the Statistical Yearbook.

2. Economically active population includes all persons who are considered as employed or unemployed.

The employed persons include all persons aged 15–89 who within the surveyed week:

a) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierzawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;

b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 – z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,

– z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),

– z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani są również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyzuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Do pracujących nie są zaliczani: wolontariusze oraz stażyści nieotrzymujący wynagrodzenia, osoby pracujące w rolnictwie indywidualnym zajmujące się wytwarzaniem produktów rolnych wyłącznie lub głównie na własne potrzeby.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

– w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższej definicji),

– aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,

– były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Ludność bierna zawodowo w wieku 15–89 lat, tzn. pozostająca poza siłą roboczą, są to wszystkie osoby, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

– nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,

– nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie w aktywny sposób lub poszukiwały pracy aktywnie, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym,

– nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie: dłuższym niż trzy miesiące lub do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15–89 lat (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15–89 lat (ogółem lub danej grupy).

Stopień bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Dane o pracujących w gospodarce narodowej dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

1) pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;

2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;

3) osoby wykonujące pracę nakładczą;

4) członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);

5) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w pracy głównej.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 grudnia wy-

a) performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/institution or by a private employer, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture;

b) had work but did not perform it:

– due to sickness, vacation, parenthood related leave (maternity leave, childcare leave, paternity leave or parental leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,

– due to a seasonal character of work if they still regularly performed off-season their work or business conducting related tasks and responsibilities (with the exception of legal or administrative obligations),

– for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months. In accordance with the international standards, the employed persons include also apprentices who entered into occupational training or occupational preparation contract with a private or public employer if they received remuneration.

The following persons are not included among the employed: voluntary workers or trainees not receiving any pay, persons employed in private agriculture (on farms owned by natural persons) who produce agricultural products exclusively or mainly for their own use.

The unemployed are persons aged 15–74, who simultaneously meet the three conditions:

– in the reference week were not employed (as defined above),

– were actively seeking a job, i.e. undertook particular actions targeted at finding work during the 4 weeks (including the reference week as the last one),

– were ready (available) to start work during the two weeks following the reference week. The unemployed include also persons who were not seeking work because they had already found a job and were waiting to start work during the period no longer than 3 months and they were able to take up this work.

Economically inactive population, i.e. the population staying outside the labour force, are all persons aged 15–89 who were not classified as employed or unemployed persons, i.e. persons who in the reference week:

– did not work, neither had a job nor were job-seekers,

– did not work, were job-seekers but not in an active way, or were active job-seekers but not ready to start work within the two weeks following the reference week,

– did not work and were not job-seekers as they had already found a job and were waiting to start it during the period: longer than 3 months, up to 3 months, but they were not able to take up this work.

3. Activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15–89 (total or in a given group).

Employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15–89 (total or in a given group).

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Data regarding employed persons in the national economy concern persons performing work providing earnings or income and include:

1) employees (since 2022, renamed) that is, employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, appointment, election) or service relation on a fixed-term and indefinite term, full-time and part-time employed;

2) employers and self-employed persons, including contributing family workers;

3) outworkers;

4) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and other cooperatives engaged in agricultural production as well as farmers' cooperatives);

5) clergy fulfilling priestly obligations.

Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the main job.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 December were estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous years were esti-

szacowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich wyszacowane są z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010). Według PSR 2020 badanie pracujących w rolnictwie indywidualnym odbywa się na innej zbiorowości gospodarstw indywidualnych, tj. do gospodarstw rolnych nie są zaliczane jednostki o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych i jednocześnie nie spełniające odpowiednich progów dla prowadzenia działalności rolniczej.

Od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

6. Podziału pracujących według stanu w dniu 31 grudnia dokonano na podstawie ich miejsca zamieszkania.

7. Dane dotyczące **przeciętnego zatrudnienia** ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

8. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

9. Źródłem informacji o **wolnych miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

10. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

11. **Stopec bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

12. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko

matę na basis of the final results of the Agricultural Census 2010). According to the Agricultural Census 2020, the study of employed persons on private farms in agriculture is conducted on a different group of private farms, i.e. units with an area of less than 1 ha of agricultural land and at the same time not meeting the relevant thresholds for conducting agricultural activity are not classified as agricultural farms.

Since 2022 data are presented on the basis of administrative data sources.

6. Employment as of 31 December is presented on the basis their place of residence.

7. Data concerning **average paid employment** include exclusively employees hired on the basis of an employment contract.

Information concerns full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

8. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31st December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

9. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of information on **job vacancies**. **Job vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

10. Data regarding **registered unemployed** persons include persons who, in accordance with the Law dated 20th April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st June 2004, are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school curriculum) or tertiary school in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

11. **The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety

12. Information on **accidents at work** includes accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from "Statistical accident report".

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents in respect of which one-off compensations were granted in a given year.

tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

13. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

14. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

15. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

16. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku.

17. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy realizowanego metodą reprezentacyjną na dobranej celowo próbie, przy czym:

1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach lokalnych o liczbie pracujących wynoszącej 10 osób i więcej zaliczanych do wybranych sekcji PKD (bardziej szczegółowe informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2023 r.”);

2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne (wibracje), gorący lub zimny mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

13. Data according to sections and divisions of the PKD 2007 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

14. Accident at work is understood as a sudden incident, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip;
- during training within the scope of the national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

15. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in an incurable or life-threatening disease, permanent mental illness, a permanent, total or partial incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

16. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident within 6 months from the accident.

17. Information regarding **persons exposed to risk factors at work** is compiled on the basis of annual report on working conditions conducted using the purposive sampling method, wherein:

1) data concern persons employed in local units employing 10 persons and more, included in the selected PKD sections (more detailed information available in the publication "Working conditions in 2023");

2) data concern employed persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;

3) the number of persons employed hired on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1,000 paid employees in units covered by the survey.

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

2. Data regarding wages and salaries are given in **gross**

fizycznych oraz od 1999 ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) placowanymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 stycznia 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. **Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”** od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę.

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

terms, i.e. including deductions for personal income taxes and also since 1999 employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee, introduced on 1st January 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13th October 1998.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1st January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. **Retirement and other pension benefits** (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. **Retirement and other pension benefits** do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. **Retirement and other pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in **gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

8. Since 1 April 2016 the **child-raising benefit "Family 500+"** has been granted to persons authorised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 February 2016. Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child until 18 years of age regardless of family income.

The benefit is financed from the state budget.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne **badanie budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane 2015 i 2020 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, a od 2021 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Dane za lata 2021–2022 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płatnych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne.

Households. Dwellings

Households budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2015 and 2020 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011, and since 2021 – Population and Housing Census 2021. Data for years 2021 and 2022 are not fully comparable with the ones for preceding years

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "communication".

Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal

a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowców, statków, wagonów i in.).

2. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2010–2019 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2011, od 2020 r. – wyniki spisu 2021), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Dane o mieszkaniach, na których **budowę wydano pozwolenia** lub **dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym**, mieszkaniach których **budowę rozpoczęto**, a także o **mieszkaniach i powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4. W związku ze zmianą metodologiczną, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach** oraz **powierzchni użytkowej przeliczono** zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach**, których **budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla 2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

5. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

6. Informacje o długości sieci wodociągowej i gazowej dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

7. Dane o długości sieci gazowej dotyczą sieci dystrybucyjnej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych) oraz sieci przesyłowej, tj. przewodów doprowadzających gaz do sieci dystrybucyjnej.

8. Dane o korzystających z wodociągu i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. Informacje o energii cieplnej dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. Balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2010–2019 the basis constituted the results of 2011 census, since 2020 – the results of 2021 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increase and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

3. Data on dwellings for which **permits have been granted** or which **have been registered with a construction project**, dwellings in which **construction has begun** as well as on **dwellings, useful floor area of dwellings completed** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging buildings (the enlarged part) and adapting non-residential spaces.

4. Due to methodological change, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings** and **useful floor area** are **recalculated** according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

5. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

6. Information regarding the length of the water supply and gas supply networks concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

7. Data on the length of the gas supply network concern the distribution network (excluding connections leading to residential and non-residential buildings) and the transmission network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

8. Data regarding the users of water supply and sewage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

9. Information on heating energy concern residential buildings, public authorities and institutions.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Po reformie edukacji od 1 września 2017 r. funkcjonują 8-letnie szkoły podstawowe, 4-letnie licea ogólnokształcące, 5-letnie technika, 3-letnie branżowe szkoły I stopnia oraz 2-letnie branżowe szkoły II stopnia.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - a) podstawowe,
 - b) gimnazja,
 - c) ponadpodstawowe, w tym policealne;
- 3) uczelnie.

3. Uczelnie realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

Education

1. The education system in Poland operates according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education, the Act of 7 September 1991 on the Education System, and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Science. Following the education reform of 1 September 2017, the education system comprises 8-year primary schools, 4-year general secondary schools, 5-year technical secondary schools, 3-year stage I sectoral vocational schools, and 2-year stage II sectoral vocational schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
 - a) primary schools,
 - b) lower secondary schools,
 - c) post-primary schools, including post-secondary schools;
- 3) higher education institutions.

3. Higher education institutions offer full-time and part-time study programmes. Data on higher education institutions:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w filiach polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w filiach polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami.

4. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp. Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytutach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. Szkoła doktorska – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelni – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada), studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

- 1) include foreigners studying in Poland (including students at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad);

- 2) do not include Poles studying abroad (except persons at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates are presented according to the seats of higher education institutions, including their branches.

4. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including religion teachers) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding school daycare teachers and librarians solely engaged in extracurricular activities, etc. Data on teachers concern both full-time and part-time employees, expressed in full-time equivalents.

5. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to holders of a minimum first-cycle qualification, offered by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. Doctoral studies (third-cycle programmes), conducted by an authorised organisational unit of a higher education institution or institute, open to holders of a second-cycle qualification and leading upon successful completion to the award of a third-cycle qualification.

7. Doctoral school – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least two disciplines, in operation since the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Data regarding:

- 1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are presented as of the beginning of the school year; data on graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November), with students counted as many times as many courses they are enrolled in; data on graduates concern persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled based on the Educational Information System administered by the minister responsible for school education. Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions – excluding data on some higher schools run by churches and other religious associations – have been compiled based on POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the minister responsible for higher education and science.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. – domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry: – posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych), – płatników składek ZUS, – podmiotów wykonujących działalność leczniczą, – praktyk lekarskich, – praktyk pielęgniarek i położnych. Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika, opartymi o metodę sprawozdawczości.

Dane dotyczące farmaceutów, fizjoterapeutów i diagnostów laboratoryjnych opracowywane są na podstawie sprawozdawczości. Dane prezentowane są według głównego miejsca pracy. Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices since 2006, pharmacies and since 2005 – social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Since 2019, data on doctors, dentists, nurses and midwives have been compiled based on administrative sources, including registers: – of licensed to practice (doctors and dentists, nurses and midwives), – of ZUS contribution payers, – of entities performing medical activity, – of doctors' practices, – of nurses and midwives practices. Data concern persons working directly with a patient, irrespective of the primary workplace. Due to the transition to a new source, the data are incomparable with the data published in the previous editions of the Yearbook, based on reporting method.

Data on pharmacists, physiotherapists and laboratory diagnosticians have been compiled based on reports. Data are presented according to the primary workplace. Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze przekraczającym pełny etat oraz niepełnozatrudnione w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów.

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsce (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3 (72) na str. 89) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. **Lecznictwo uzdrowskowe** – działalność polegająca na udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu leczenia uzdrowskowego albo rehabilitacji uzdrowskowej, prowadzona w uzdrowsku przez zakłady lecznictwa uzdrowskowego albo poza uzdrowskiem w szpitalach i sanatoriach, znajdujących się w urządzonych podziemnych wyrobiskach górniczych, przy wykorzystaniu warunków naturalnych (surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu) oraz zabiegów z zakresu fizjoterapii.

7. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

- szpitalne oddziały ratunkowe;
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

8. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczni produktami leczniczymi, głównie na wsi.

9. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

Dane o **zachorowaniach** podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych.

10. Dane o **opiece nad dziećmi do 3 lat** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r., na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, Klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Od 2023 r. dane pochodzą z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

11. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w sprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Data include full-time employed persons, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including trainees.

Data about persons **entitled to practise medical profession** are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practise medical profession conducted by supreme councils of the following professional governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

3. Data on **specialists** concern doctors and dentists with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations.

4. **Consultations provided by doctors and dentists** are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3 (72) on page 89), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012.

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiothoracic surgery as well as other surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;
- tubercular and pulmonary wards – beds in pulmonology wards.

6. **Health resort treatment** – activity of providing health care services in scope of health resort treatment or rehabilitation, conducted on the area of health resort by health resort facilities or outside the health resort area in hospitals and sanatoriums located in underground mining excavations, using natural conditions (natural materials and healing properties of the climate) and physiotherapy treatment.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

9. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans.

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the Voivodship.

Data regarding **disease incidence** are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.

10. Data on **childcare for children younger than 3 years** are presented according to Act of 4 February 2011. Child care can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day foster father and nanny. Since 2023, the source of data is the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

11. Data concerning **family support and foster care**, from data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 June 2011.

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

12. Data concerning **social welfare facilities and social assistance benefits** are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 March 2004.

Kultura. Turystyka. Sport

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

3. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: minipleksy – posiadające od 3 do 7 sal i multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

4. Poczynając od danych za 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea, które działają w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach.

Turystyka

1. Termin **turystyka**, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki czasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o **objektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stożenie wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Culture. Tourism. Sport

Culture

1. **Books and pamphlets** as well as newspapers and magazines constitute the collection of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

2. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

3. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

4. Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulation agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on Museums.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e. persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e. persons who did not spend the night at the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 or more bed places).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities cover: excursion hostels, shelters, youth shelters, school youth shelters, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. **Foreign tourists** using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland uses more than one accommodation facility.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 8 (90) na str. 104) oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 10 (92)) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz **instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz**, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz,
 - b) uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
 - c) pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled “Start”, the Society for Promotion of Physical Education, the “Rural Sports Teams” Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled “Start” – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 8 (90) on page 104) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 10 (92)) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Science and technology. Information society

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
 - a) institutes**, including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 April 2010, **research institutes**, operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 April 2010 and **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the Law on the Łukasiewicz Research Network, dated 21 February 2019,
 - b) higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science,
 - c) others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;

2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R, do których zalicza się:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;

3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **pracujących** w działalności B+R – **personelu wewnętrznym** – obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3 (44), tabl. 3 (96) na str. 110) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4 (97) na str. 111).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. **Nakłady na działalność badawczą i rozwojową** obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych **dziedzin B+R**, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierskie i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wyrobów, usług) – innowacja produktowa oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – innowacja w procesie biznesowym.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. **Nakłady na działalność innowacyjną** obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

8. **Produkt nowy lub ulepszony** to wyrób lub usługa, który

2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D activities, which include:

- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;

3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **employed persons in R&D – internal personnel** – cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3 (44), table 3 (96) on page 110) and in full-time equivalents (table 4 (97) on page 111).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **intra-mural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. **Innovation activity** include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – product innovation and bringing into use in the enterprise new or improved business process – business process innovation.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. **Expenditures on innovation** activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

8. **New or improved product** is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous

znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, o liczbie pracujących 10 osób i więcej, zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zapatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

3. Sprzedaż prowadzona przez przedsiębiorstwa w ramach **handlu elektronicznego** dotyczy zamówień przyjmowanych za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML, posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych za pośrednictwem zwykłej poczty elektronicznej.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi programami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasienneictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj.: bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich

good or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

9. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing 10 or more persons, classified according to the NACE Rev. 2 into selected sections: “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage and waste management and remediation activities”, “Construction”, “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”, “Real estate activities”, “Professional, scientific and technical activities” (excluding veterinary activities), “Administrative and support service activities”, “Other service activities” (repair of computers and communication equipment).

3. Sales conducted by enterprises within the frames of **e-commerce** concern orders received by the enterprise via web shop, web forms on an enterprise’s website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML, with structure allowing for their automatic processing). Orders received through normal (manually typed) e-mail messages are not taken into account.

Agriculture

1. The information presented was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. Agricultural holding is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

Agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as: cat-

zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Gospodarstwo ekologiczne – gospodarstwo stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej, które posiada certyfikat nadany przez jednostkę certyfikującą lub jest w trakcie konwersji na ekologiczne metody produkcji rolniczej (pod kontrolą jednostki certyfikującej).

Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z ustawą z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1370).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i pozostałych użytków rolnych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieużytkowane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz zbiorach truskawek nie uwzględniają ich uprawy w ogrodach przydomowych, natomiast dane o zbiorach owoców z drzew i krzewów owocowych odnoszą się jedynie do ich produkcji w sadach. Dane dotyczące powierzchni upraw warzyw oraz zbiorów podano na podstawie szacunku rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Dane o zbiorach i plonach zbóż dotyczą ziarna zbóż. Dane dotyczące zbóż obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

6. Dane o produkcji żywca rzeźnego obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2019/20 oznacza okres od 1 lipca 2019 r. do 30 czerwca 2020 r.). Dane zebrane w Powszechnym Spisie Rolnym 2020 dotyczą okresu ostatnich 12 miesięcy kończącego się w dniu referencyjnym badania, tj. okresu od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. włącznie.

10. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu. Dla danych za lata 2021, 2022 r. przyjęto do przeliczeń użytki rolne z 2020 r., na

tle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. Organic farm uses organic methods of agricultural production, which has a certificate granted to it by a certification body or which is under conversion to organic methods of agricultural production (under control of a certification body).

Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorised certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to the Act of 23 June 2022 on organic farming and organic production (Journal of Laws 2022 item 1370).

4. Agricultural land area includes an area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Act on Payments under Direct Support Schemes of 5 February 2015 (uniform text Journal of Laws 2022 item 1775) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except the area of crops which were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries production include cultivation in the kitchen gardens, while data on fruit production from fruit trees and bushes relate to orchards only. Data on area and production of vegetables have been based on experts estimation taking into account field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops cover the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens cover the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as a part of crop rotation.

5. Data regarding crop production and cereal yields concern cereal grains. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data on basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed.

6. Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. Production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

9. Farming years cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2019/20 farming year covers the period from 1 July 2019 to 30 June 2020). The data collected in the 2020 Agricultural Census refer to the period of the last 12 months ending on the reference date of the survey, i.e. the period from 2 June 2019 to 1 June 2020, inclusive.

10. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated. Data for years 2021, 2022 were calculated by agricultural

podstawie Powszechnego Spisu Rolnego. Dla danych za 2023 r. przyjęto do przeliczeń użytki rolne z badania czynnika przeprowadzanego co trzy lata.

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach i nakładach pracy w gospodarstwach rolnych opracowano na podstawie sprawozdań, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

12. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);

2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, świnię, owcę, konie i drób. Od 2022 r. dane dotyczące pogłowia bydła i owiec pochodzą z systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Dane prezentowane w produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, olejnych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

13. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

Leśnictwo i łowiectwo

1. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** – w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach – zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryte roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawione:

- przeznaczone do produkcji leśnej lub,
- stanowiące rezerwat przyrody lub wchodzące w skład parku narodowego albo,
- wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywane na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

2. **Lesistość** (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni województwa, powiatu, gminy.

3. Przez **odnowienia** rozumie się zakładanie lub powstawanie nowych drzewostanów, zajmujących miejsce dotychczasowych, ustępujących w toku użytkowania lub zniszczonych przez kłęski naturalne, żer owadów itp.:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni gruntów leśnych).

land from 2020, based on the Agricultural Census. Data for 2023 were calculated by periodic survey conducted every three years.

11. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors and labour input on agricultural holdings were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

12. **Gross agricultural output** includes:

1) **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);

2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry. Since 2022, data on the cattle and sheep population come from the Animal Identification and Registration System (IRZ) of the Agency for Restructuring and Modernization of Agriculture.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increase in inventory products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilised for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum sales of agricultural product at procurement centres and on marketplaces.

The data presented in agricultural output (gross, final and market) do not include supplementary crop area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

13. The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

Forestry and hunting

1. **Forest land** comprises the area of forest as well as land related to forest management.

Forest area is land – within the meaning of the Act of 28 September 1991 on Forests – of contiguous area of at least 0.10 ha that is covered by forest vegetation (young forest cultures) – trees, bushes and ground cover – or temporarily devoid of thereof. This land:

- is designated for forest production or,
- constitutes a nature reserve or comprises a part of a national park or,
- is entered in the register of the monuments.

Land related to forest management is land occupied by objects such as buildings and structures, forest irrigation and drainage systems, forest spatial division lines, forest roads, land beneath power lines, forest nurseries, wood depot areas, as well as forest car parks and tourist infrastructure that are used for the purposes of forest management.

2. **Forest cover** (forest cover indicator) is calculated as the share of forest area to the total geodesic area of voivodship, powiat, gmina.

3. **Renewals** are understood as the establishment or formation of new tree stands that replace the hitherto existing ones, which are being removed in the course of forest use or damaged by natural disasters, insect feeding, etc.:

- artificial renewals are young forest cultures established through planting or sowing,
- natural renewals are young forest cultures formed on forest land through self-seeding and off-shoots, considered full-value, and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing young forest cultures on land previously outside silviculture (not included in the area of forest land).

4. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni). Podstawą prawną regulującą gospodarkę łowiecką jest ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

4. Hunting district is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area). The legal basis regulating game economy is the Act of 13 October 1995, the Law on Hunting.

Przemysł i budownictwo

Industry and construction

Przemysł

Industry

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Ponadto w tabl. 2 (122) dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

Moreover, data in table 2 (122) show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 174.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 174.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 174.

Sold production of industry is presented in **basic prices**. The definition of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 174.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

4. Data concerning production include the value of **outwork**.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Budownictwo

Construction

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

1. Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 7 na str. 174.

2. Data were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 174.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceniowym (tj. na rzecz obcych zlecających) przez podmioty budowlane.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. **Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Information on **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Drogi publiczne ze względu na rodzaj nawierzchni dzielą się na drogi o nawierzchni twardej oraz drogi o nawierzchni gruntowej. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach** zarejestrowanych według stanu w dniu 31 grudnia prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów (CEPIK).

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy** w zakresie przewozu pasażerów, obejmuje usługi świadczące odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą komunikacji **autobusowej** (łącznie z autobusami pospieszonymi) i **tramwajowej** – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Handel. Ceny

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March 1985, into following categories: national, regional, district and communal roads.

The public roads are split by the surface type into hard-surfaced roads and unsurfaced roads. The hard-surfaced roads include improved hard surface roads (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam and cobbled surface).

3. Information on **road motor vehicles and tractors** registered as of 31 December have been presented according to central vehicle register (CEPIK).

4. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Commercial road transport** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information from **urban ground transport** concerns **bus** (including express buses) and **tram** communication – including the handling suburban and intercity service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolleybus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Trade. Prices

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified

gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych.

W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnią się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedawzonej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen ok. 1500 reprezentantów towarów i usług (w 2023 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP).

Finanse przedsiębiorstw

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. **Przychody ogółem (kwoty utrzymane i należne)** obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. **Koszty ogółem** obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. **Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży** produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. **Wynik finansowy brutto** (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

4. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of around 1500 representatives of goods and services (in 2023).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the European Classification of Individual Consumption by Purpose (ECOICOP, until 2013 — COICOP/HICP).

Finances of enterprises

1. **Financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2021 item 217, as amended).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. **Total revenues (sums received and due)** include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. **Total costs** include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. **Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials** which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The **gross financial result** (profit or loss) is the result on

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Wskaźnik rentowności obrotu obliczono następująco:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

economic activity; until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

6. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. Turnover profitability indicator was calculated as follows:

- **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,

- **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. Current assets include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

11. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden bu-

Public finance

1. Public finance includes the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes is the Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2023 item 1270, as amended) and inter-temporal provisions of the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, as amended). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2023, item 40 as amended), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2022 item 1526, as amended), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2022 item 2094, as amended) and the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2022 item 2267, as amended).

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the

dżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Investycje. Środki trwałe

Investycje

1. **Nakłady inwestycyjne** to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzieli się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty nie związane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrą-

powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2014 item 1053, as amended).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

Investments

1. **Investment outlays** are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990 (Journal of Laws item 529),
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2023 item 120, as amended).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, with-

cenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- a) w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- b) w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7 poz. 34).

Rachunki regionalne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., str. 1, z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje: wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty na rzecz organu nadzoru nad rynkiem finansowym, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozyście Papierów Wartościowych). W zużyciu pośrednim uwzględnia się alokację produkcji banku centralnego oraz produkcji globalnej krajowych zakładów ubezpieczeń oraz oddziałów zagranicznych firm ubezpieczeniowych działających w Polsce. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetworzenia w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia

out deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- a) within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- b) in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No.7, item 34).

Regional accounts

1. Regional accounts were compiled according to the principles of “The European System of Accounts 2010 (ESA 2010)” introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, p.1, as amended).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between output and intermediate consumption and it is presented at basic prices.

5. Output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the: value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, fees payable to the financial market supervisory authority, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption also includes allocation of central bank output and domestic insurance companies output as well as output of foreign insurance units operating in Poland. Intermediate consumption is valued at purchaser’s prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional unit.

8. Gross primary income in the households sector is com-

społeczne i zdrowotne placonymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne placone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia społeczne społecznych pieniędzy, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniądze) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wytoby i usługi niefinansowe) oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych;
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wznianowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów i alkoholu, a także działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2020–2022 zostały zrewidowane w stosunku do wcześniej opublikowanych, w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych. Dane zostały zmienione ze względu na konieczność:

- implementacji rekomendacji Komisji Europejskiej (Eurostatu),
- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych, w tym wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP2021),

prised of gross operating surplus jointly with gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by contributions to the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to non-financial corporations sector;
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector;
- 3) general government sector, which includes institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 methodology meet criteria for including in the general government sector;
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organisations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organisations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

Within **illegal activities** there were included estimations concerning production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes and alcohol as well as activity of persons deriving profits from exploiting sexual services.

13. Data from regional accounts for the years 2020–2022 presented in this publication have been revised compared to those previously published, following a benchmarking revision in the annual national accounts. The data have been changed due to the necessity of:

- implementation of the European Commission (Eurostat) recommendations,
- applying of new and updating existing data sources, including the results of the National Population and Housing Census 2021,

- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym „Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych” (Manual on Government Deficit and Debt – MGDD),
 - zachowania ciągłości i porównywalności szeregów danych.
- Opis wprowadzonych zmian został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji benchmarkingowej w rachunkach narodowych w latach 1995–2022” z dnia 10 października 2024 r., dostępnej na stronie [Główny Urząd Statystyczny/Obszary tematyczne/Rachunki narodowe/Roczne rachunki narodowe/Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2022](#).
- 14.** Do przeliczeń danych według liczby ludności przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od roku 2022 uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.
- 15.** Dane z rachunków regionalnych będą podlegały rewizji, w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.
- 16.** Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym” dostępnej na stronie [Główny Urząd Statystyczny/Obszary tematyczne/Rachunki narodowe/Rachunki regionalne/Zeszyt metodologiczny. Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym](#).
- implementation of the guidelines contained in the updated “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD),
 - maintenance of the continuity and comparability of data series.
- Description of introduced changes is included in the “Information of the Central Statistical Office on the benchmarking revision in national accounts for the years 1995–2022” of 10 October 2024, available on the website [Główny Urząd Statystyczny/Obszary tematyczne/Rachunki narodowe/Roczne rachunki narodowe/Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2022](#).
- 14.** When computing data according to the number of population, the population meeting the residence criterion as defined in Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (ESA2010) was adopted, which assumes a person’s stay in the economic territory of a given country for one year or more. The number of population was calculated as of 30 June. Data on the number of resident population from 2022 include data on the Ukrainian population.
- 15.** Regional accounts data will be subject to review due to revision in annual national accounts, in accordance with the principles of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.
- 16.** Information concerning regional accounts is included in the publication “Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown” available on website [Statistics Poland/Topics/National accounts/Regional accounts/Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown](#).

Podmioty gospodarki narodowej

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązków. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

Od 2014 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Entities of The national economy

The National Official Business Register hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29th June 1995 on public statistics and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30th November 2015 on the manner and methodology of running and updating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

Since 2014 the number of entities according to ownership sectors and sections can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.